EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 18.10.2024
COM(2024) 471 final

ANNEX

**LISA**

***järgmise dokumendi juurde:***

**Ettepanek: NÕUKOGU OTSUS**

**ühelt poolt Euroopa Liidu ja teiselt poolt Usbekistani Vabariigi vahelisele laiendatud partnerlus- ja koostöölepingule Euroopa Liidu nimel allakirjutamise kohta**

ÜHELT POOLT EUROOPA LIIDU
NING TEISELT POOLT USBEKISTANI VABARIIGI VAHELINE
LAIENDATUD PARTNERLUS-
JA KOOSTÖÖLEPING

PREAMBUL

EUROOPA LIIT

ühelt poolt

ning

USBEKISTANI VABARIIK

teiselt poolt,

edaspidi koos „lepinguosalised“,

VÕTTES ARVESSE oma tugevaid sidemeid ja ühiseid väärtusi,

VÕTTES ARVESSE oma soovi tugevdada vastastikku kasulikku koostööd, mis on sisse seatud 21. juunil 1996 Firenzes allkirjastatud partnerlus- ja koostöölepinguga, millega sõlmitakse partnerlus ühelt poolt Euroopa Ühenduste ja nende liikmesriikide ning teiselt poolt Usbekistani Vabariigi vahel;

VÕTTES ARVESSE oma soovi täiendada omavahelisi suhteid, et need kajastaksid uut poliitilist ja majanduslikku tegelikkust ning sisseseatud partnerluse edenemist;

VÄLJENDADES ühist tahet tugevdada, süvendada ja mitmekesistada koostööd kõikidel tasanditel vastastikust huvi pakkuvates kahepoolsetes, piirkondlikes ja rahvusvahelistes küsimustes;

KINNITADES VEEL KORD oma võetud kohustust tugevdada inimõiguste ja põhivabaduste edendamist, kaitset ja rakendamist ning demokraatia põhimõtete, õigusriigi põhimõtte ja hea valitsemistava järgimist;

KINNITADES oma pühendumust põhimõtetele, mis on sätestatud Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni põhikirjas (edaspidi „ÜRO põhikiri“), inimõiguste ülddeklaratsioonis, Euroopa Julgeoleku- ja Koostööorganisatsiooni (edaspidi „OSCE“) dokumentides, eelkõige 1975. aastal Euroopa Julgeoleku- ja Koostöökonverentsil vastu võetud Helsingi lõppaktis (edaspidi „OSCE Helsingi lõppakt“), rahvusvahelises kodaniku- ja poliitiliste õiguste paktis ning rahvusvahelises majanduslike, sotsiaalsete ja kultuuriliste õiguste paktis, ning samuti muudele rahvusvahelise õiguse üldpõhimõtetele ja normidele;

KORRATES oma võetud kohustust aktiivselt edendada rahvusvahelist rahu ja julgeolekut ning osaleda tõhusates mitmepoolsetes suhetes ja vaidluste rahumeelses lahendamises, eelkõige tehes koostööd ÜRO ja OSCE raames;

ARVESTADES oma soovi arendada korrapärast poliitilist dialoogi vastastikust huvi pakkuvates kahepoolsetes ja rahvusvahelistes küsimustes;

ARVESTADES oma võetud kohustust täita rahvusvahelisi kohustusi võitluses massihävitusrelvade ja nende kandevahendite leviku vastu;

ARVESTADES oma võetud kohustust tugevdada koostööd õiguse, vabaduse ja turvalisuse valdkonnas, sealhulgas korruptsioonivastases võitluses;

ARVESTADES oma võetud kohustust aidata omavahelise koostöö kaudu kaasa poliitilisele, sotsiaal-majanduslikule ja institutsioonilisele arengule;

ARVESTADES oma valmisolekut tugevdada oma majandussuhteid vaba turumajanduse põhimõtete alusel ning luua keskkond, mis soodustab kahepoolsete kaubandus- ja investeerimissuhete laiendamist ja vastastikku kasulikku ühendatust;

TOETADES Usbekistani Vabariigi saavutusi ja jõupingutusi ettevõtluskliima parandamisel, korruptsioonivastases võitluses ning majanduskasvu ja tööhõive loomisel;

JULGUSTADES Usbekistani Vabariiki ühinema Maailma Kaubandusorganisatsiooniga (edaspidi „WTO“) ning õiguste ja kohustuste läbipaistva ja mittediskrimineeriva rakendamisega WTO raames ning kinnitades Euroopa Liidu kavatsust anda selles protsessis tehnilist abi, sealhulgas normide ja standardite sertifitseerimise, intellektuaalomandi kaitset käsitlevate õigusnormide ja õiguskaitsetavade valdkonnas;

VÕTTES ARVESSE oma pühendumust kestliku arengu põhimõtte järgimisele ning koostööle ÜRO kestliku arengu tegevuskavas aastani 2030 seatud eesmärkide saavutamiseks;

ARVESTADES oma võetud kohustust tagada keskkonnakestlikkus ja -kaitse, sealhulgas tehes piiriülest koostööd ja rakendades mitmepoolseid keskkonnalepinguid, mille osalised nad on, ning tugevdades koostööd kõikides kliimameetmete valdkondades kooskõlas Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni kliimamuutuste raamkonventsiooni alusel 12. detsembril 2015 vastu võetud Pariisi kokkuleppe (edaspidi „Pariisi kliimakokkulepe“) eesmärkidega;

TÕDEDES, et igasugust tuumaenergia rahuotstarbelise kasutamise alast koostööd käesoleva lepingu osaliste vahel reguleerib Euroopa Aatomienergiaühenduse (Euratom) ja Usbekistani Vabariigi valitsuse vaheline tuumaenergia rahuotstarbelise kasutamise alane koostööleping, mis allkirjastati 6. oktoobril 2003 Brüsselis, ning see ei kuulu käesoleva lepingu kohaldamisalasse;

ARVESTADES oma soovi laiendada koostööd ja teabevahetust teaduse ja tehnoloogia, innovatsiooni ja hariduse, kultuuri ja spordi valdkonnas;

ARVESTADES oma võetud kohustust edendada piiriülest ja piirkondadevahelist koostööd;

MÄRKIDES, et vajaduse korral kajastatakse käesolevas lepingus Iirimaa eriseisundit, mis tuleneb Euroopa Liidu lepingule ja Euroopa Liidu toimimise lepingule lisatud protokollist nr 21 Ühendkuningriigi ja Iirimaa seisukoha kohta vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala suhtes, ja Taani eriseisundit, mis tuleneb nendele aluslepingutele lisatud Taani seisukohta käsitlevast protokollist nr 22;

ON KOKKU LEPPINUD JÄRGMISES:

I JAOTIS

EESMÄRGID JA ÜLDPÕHIMÕTTED

ARTIKKEL 1

Eesmärgid

1. Käesoleva lepinguga seatakse lepinguosaliste vahel sisse laiendatud partnerlus ja koostöö, mis põhineb ühistel väärtustel ja huvidel ning eesmärgil tugevdada omavahelisi suhteid kõikides lepingu kohaldamisvaldkondades, pidades silmas mõlemapoolset kasu.

2. See partnerlus ja koostöö on lepinguosalistevaheline protsess, mis välis- ja julgeolekupoliitika suurema lähenemise, tõhusa poliitilise ja majandusliku koostöö ning mitmepoolsuse kaudu edendab kestlikku arengut, rahu, stabiilsust ja julgeolekut.

ARTIKKEL 2

Üldpõhimõtted

1. Demokraatia põhimõtetest ja inimõigustest ning põhivabadustest kinnipidamine, nagu need on sätestatud eelkõige inimõiguste ülddeklaratsioonis, ÜRO põhikirjas, OSCE Helsingi lõppaktis ja muudes rahvusvahelistes inimõigusi käsitlevates dokumentides, mis on kohaldatavad mõlema lepinguosalise suhtes, toetab mõlema lepinguosalise sise- ja välispoliitikat ning moodustab käesoleva lepingu olulise osa.

2. Lepinguosalised kinnitavad veel kord oma pühendumust rahvusvahelistele tööstandarditele kooskõlas Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni (edaspidi „ILO“) konventsioonidega, mille osalised nad on või võivad tulevikus olla.

3. Lepinguosalised kinnitavad veel kord, et austavad hea valitsemistava põhimõtteid, sealhulgas korruptsioonivastast võitlust kõigil tasanditel.

4. Lepinguosalised kordavad oma võetud kohustust järgida vaba turumajanduse põhimõtteid, edendada kestlikku arengut ja võidelda kliimamuutuste vastu.

5. Lepinguosalised kohustuvad võitlema piiriülese organiseeritud kuritegevuse ja terrorismi eri vormide vastu ning massihävitusrelvade ja nende kandevahendite leviku vastu ja tagama tõhusa mitmepoolsuse.

6. Lepinguosalised rakendavad käesolevat lepingut, tuginedes ühistele väärtustele, võrdse dialoogi, vastastikuse usalduse, austuse ja kasu põhimõttele, piirkondlikule koostööle, tõhusale mitmepoolsusele ja eelkõige oma ÜRO ja OSCE liikmesusest tulenevate rahvusvaheliste kohustuste täitmisele.

II JAOTIS

POLIITILINE DIALOOG JA REFORM;
KOOSTÖÖ VÄLIS- JA JULGEOLEKUPOLIITIKA VALDKONNAS

ARTIKKEL 3

Poliitilise dialoogi eesmärgid

Lepinguosalised arendavad tulemuslikku poliitilist dialoogi kõikides vastastikust huvi pakkuvates valdkondades, sealhulgas välis- ja julgeolekupoliitika ning sisemiste reformide vallas. Poliitilise dialoogi eesmärgid on järgmised:

a) suurendada poliitilise koostöö ja lähenemise tulemuslikkust välis- ja julgeolekupoliitika valdkonnas ning edendada, säilitada ja tugevdada rahu ning piirkondlikku ja rahvusvahelist stabiilsust ja julgeolekut, tuginedes tõhusale mitmepoolsusele;

b) tugevdada kestlikku poliitilist, sotsiaal-majanduslikku ja institutsioonilist arengut;

c) tugevdada demokraatia põhimõtete, õigusriikluse ja hea valitsemistava, inimõiguste ja põhivabaduste järgimist ning suurendada koostööd nendes valdkondades;

d) arendada dialoogi ja süvendada koostööd julgeoleku ja kaitse valdkonnas;

e) edendada konfliktide rahumeelset lahendamist ning territoriaalse terviklikkuse, piiride puutumatuse, suveräänsuse ja sõltumatuse põhimõtet; ning

f) parandada veelgi piirkondlikku koostöö tingimusi.

ARTIKKEL 4

Demokraatia ja õigusriik

Lepinguosalised tugevdavad dialoogi ja koostööd eesmärgiga:

a) tagada demokraatia põhimõtete ja õigusriikluse järgimine ning tugevdada veelgi demokraatlike institutsioonide stabiilsust, tõhusust ja vastutust;

b) toetada kohtu- ja õigusreformide rakendamisel tehtavaid jõupingutusi, et tagada õiguskaitse ja õigusemõistmise valdkonna institutsioonide tõhus toimimine, õiguskaitse kättesaadavus, õigus õiglasele kohtulikule arutamisele, kohtusüsteemi sõltumatus, vastutus ja tõhusus ning tugevdada menetluslikke tagatisi kriminaalasjades ning ohvrite ja tunnistajate õigusi;

c) edendada e-valitsust ja viia läbi avaliku halduse reform, et seada kõikidel tasanditel sisse aruandekohustuslik, tõhus ja läbipaistev valitsemistava;

d) tugevdada valimisprotsesse ja valimiskomisjonide suutlikkust; ning

e) tagada kõikidel tasanditel tulemuslik korruptsioonivastane võitlus.

ARTIKKEL 5

Inimõigused ja põhivabadused

Lepinguosalised teevad koostööd inimõiguste ja põhivabaduste edendamisel ja kaitsmisel ning tugevdavad dialoogi ja koostööd eesmärgiga:

a) tagada inimõiguste ning etnilistesse, usulistesse ja keelelistesse vähemustesse ning haavatavatesse rühmadesse, näiteks puuetega inimeste hulka kuuluvate inimeste õiguste austamine ja edendada sellist tegevust, samuti võidelda vägivalla ja igasuguse diskrimineerimise vastu;

b) tagada laste kaitse vägivalla, ekspluateerimise ja väärkohtlemise eest ja edendada sellist tegevust;

c) tagada inimõiguste ja põhivabaduste, nii kodaniku- kui ka poliitiliste õiguste ning majanduslike, sotsiaalsete ja kultuuriliste õiguste kaitse ja edendamine, sealhulgas väljendus- ja meediavabadus, rahumeelse kogunemise vabadus, ühinemisvabadus, õigus olla kaitstud piinamise ja väärkohtlemise eest ning usu- ja veendumusvabadus;

d) edendada majanduslikke, sotsiaalseid ja kultuurilisi õigusi ning tagada tegelikult tööstandardite järgimine kooskõlas ILO konventsioonidega, mille osalised nad on või võivad tulevikus olla;

e) kaotada naiste- ja tütarlastevastane vägivald ja tagada sooline võrdõiguslikkus, naiste ja tütarlaste tegelik osalemine ja nende võimestamine;

f) tugevdada riiklikke inimõiguste kaitse asutusi, sealhulgas nende sisulise otsustusprotsessides osalemise kaudu; ning

g) tugevdada koostööd ÜRO inimõigusorganites ja inimõiguste nõukogu erimenetlustes ning rakendada nende soovitused tulemuslikult.

ARTIKKEL 6

Kodanikuühiskond

Lepinguosalised teevad koostööd, et tugevdada kodanikuühiskonna jaoks soodsat keskkonda ja kodanikuühiskonna rolli avatud demokraatliku ühiskonna majanduslikus, sotsiaalses ja poliitilises arengus, eelkõige järgmise abil:

a) tugevdada kodanikuühiskonna organisatsioonide suutlikkust, sõltumatust ja vastutavust;

b) soodustada kodanikuosalust õigusloome ja poliitikakujundamise protsessides, seades sisse avatud, läbipaistva ja korrapärase dialoogi ühelt poolt avalik-õiguslike institutsioonide ja teiselt poolt kodanikuühiskonna esindajate vahel;

c) süvendada kontakte ning teabe ja kogemuste vahetamist Euroopa Liidu ja Usbekistani Vabariigi kodanikuühiskonna kõigi sektorite vahel; ning

d) tagada kodanikuühiskonna kaasamine lepinguosaliste suhetesse, sealhulgas käesoleva lepingu rakendamisse.

ARTIKKEL 7

Välis- ja julgeolekupoliitika

1. Lepinguosalised kinnitavad veel kord oma pühendumust rahvusvahelise õiguse üldpõhimõtetele ja -normidele, sealhulgas põhimõtetele ja normidele, mis on sätestatud ÜRO põhikirjas ja OSCE Helsingi lõppaktis, ning muu hulgas järgmistele põhimõtetele: suveräänne võrdsus, suveräänsusega kaasnevate õiguste järgimine; hoidumine jõu kasutamisest või sellega ähvardamisest; piiride puutumatus; riikide territoriaalne terviklikkus; vaidluste rahumeelne lahendamine; siseasjadesse mitte sekkumine; inimõiguste ja põhivabaduste, sealhulgas mõtte-, südametunnistuse-, usu- ja veendumusvabaduse austamine; rahvaste võrdõiguslikkus ja enesemääramisõigus; riikidevaheline koostöö; rahvusvahelisest õigusest tulenevate kohustuste heauskne täitmine.

2. Lepinguosalised tugevdavad omavahelist dialoogi ja koostööd välis- ja julgeolekupoliitika valdkonnas, sealhulgas julgeoleku- ja kaitsepoliitika aspektides, ning käsitlevad eelkõige konfliktide ennetamise ning tugevdatud ja tulemusliku kriisiohje, riskivähenduse, küberturvalisuse, julgeolekusektori tõhusa toimimise, piirkondliku stabiilsuse, desarmeerimise, massihävitusrelvade leviku tõkestamise ning relvastus- ja ekspordikontrolli küsimusi.

ARTIKKEL 8

Rahvusvahelisele üldsusele muret tekitavad rasked kuriteod

1. Lepinguosalised kinnitavad veel kord, et kõige raskemad rahvusvahelisele üldsusele muret tekitavad kuriteod ei tohi jääda karistuseta ning et tuleb tagada süüdlaste vastutusele võtmine ja selleks tuleb võtta meetmeid riiklikul tasandil ja tugevdada rahvusvahelist koostööd.

2. Lepinguosalised on seisukohal, et Rahvusvahelise Kriminaalkohtu ja muude mitmepoolsete struktuuride asutamine ja toimimine aitavad edendada rahvusvahelist rahu ja õigusemõistmist. Lepinguosalised teevad sel alal koostööd, sealhulgas dialoogi kaudu.

3. Lepinguosalised teevad koostööd dialoogi pidamisel küsimustes, mis puudutavad genotsiidi, inimsusevastaseid kuritegusid ja sõjakuritegusid, kasutades selleks asjakohaseid kahe- ja mitmepoolseid raamistikke.

## ARTIKKEL 9

### Konfliktide ennetamine ja kriisiohje

Lepinguosalised teevad koostööd konfliktiennetuse ja kriisiohje alal, et luua rahu ja stabiilsuse keskkond.

## ARTIKKEL 10

### Piirkondlik stabiilsus ja konfliktide rahumeelne lahendamine

1. Lepinguosalised intensiivistavad oma ühiseid jõupingutusi, et parandada edasise piirkondliku koostöö tingimusi sellistes olulistes valdkondades nagu piiriüleste vee-, mineraali- ja energiaressursside kestlik majandamine, piirihaldus, mis hõlbustab inimeste ja kaupade seaduslikku piiriülest liikumist, kestlik ühendatus, heanaaberlikud suhted ning demokraatlik ja kestlik areng, aidates seeläbi kaasa stabiilsusele ja julgeolekule Kesk-Aasias, ning teevad tööd konfliktide rahumeelseks lahendamiseks.

2. Lõikes 1 nimetatud jõupingutusi tehes järgitakse eesmärki säilitada rahvusvaheline rahu ja julgeolek, nagu on sätestatud ÜRO põhikirjas, OSCE Helsingi lõppaktis ja muudes asjakohastes mitmepoolsetes instrumentides, milles Euroopa Liit ja Usbekistani Vabariik on osalised.

ARTIKKEL 11

Massihävitusrelvade leviku tõkestamine

1. Lepinguosalised on seisukohal, et massihävitusrelvade ja nende kandevahendite levik nii riikide kui ka mitteriiklike toimijate hulgas on kõige tõsisem oht rahvusvahelisele stabiilsusele ja julgeolekule.

2. Lepinguosalised teevad koostööd massihävitusrelvade ja nende kandevahendite leviku piiramiseks ning aitavad sellele kaasa, täites täielikult oma kohustusi, mis tulenevad rahvusvahelistest lepingutest, mis käsitlevad desarmeerimist ja massihävitusrelvade leviku tõkestamist, ja muid vastavaid rahvusvahelisi kohustusi. Lepinguosalised lepivad kokku, et see säte on käesoleva lepingu oluline osa.

3. Lisaks lepivad lepinguosalised kokku, et teevad koostööd massihävitusrelvade ja nende kandevahendite leviku tõkestamiseks ja aitavad sellele kaasa järgmiselt:

a) võttes meetmeid kõikidele muudele asjakohastele rahvusvahelise õiguse aktidele allakirjutamiseks, nende ratifitseerimiseks või vajaduse korral nendega ühinemiseks ning nende täieulatuslikuks rakendamiseks;

b) luues tõhusa riigisisese ekspordikontrollisüsteemi, mille abil kontrollitakse nii massihävitusrelvadega seotud kaupade eksporti kui ka transiiti, sealhulgas kahesuguse kasutusega tehnoloogia lõppkasutust massihävitusrelvades, ning mis näeb ette mõjusad sanktsioonid ekspordikontrolli eeskirjade rikkumise eest.

4. Eespool nimetatud meetmete toetamiseks ja kooskõlastamiseks seavad lepinguosalised sisse korrapärase dialoogi.

ARTIKKEL 12

Väike- ja kergrelvade ning tavarelvade ekspordikontroll

1. Lepinguosalised tunnistavad, et väike- ja kergrelvade ning nende laskemoona ebaseaduslik tootmine, vedamine ja levitamine ning nende ülemäärane kuhjumine, puudulik haldamine, ebapiisav ladude turvamine ja kontrollimatu levik on endiselt tõsine oht rahule ja rahvusvahelisele julgeolekule.

2. Lepinguosalised järgivad ja täidavad igati oma kohustust tegeleda ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioonide kohaselt väike- ja kergrelvade, sealhulgas nende laskemoona ebaseadusliku kaubanduse probleemiga, samuti oma kohustusi, mis on võetud ÜRO tegevusprogrammi alusel, mis käsitleb väike- ja kergrelvade salakaubanduse kõikide aspektide ennetamist, tõkestamist ja likvideerimist.

3. Lepinguosalised peavad tähtsaks riiklikke kontrollisüsteeme, mida kasutatakse tavarelvade vahendamise suhtes kooskõlas kehtivate rahvusvaheliste standardite ja normidega. Lepinguosalised tõdevad, et on oluline teha sellist kontrolli vastutustundlikul viisil, kuna see aitab tagada rahvusvahelist ja piirkondlikku rahu, julgeolekut ja stabiilsust, vähendada inimkannatusi ning ennetada tavarelvade kõrvalesuunamist.

4. Lepinguosalised õhutavad koostööd ja koordineerimist, vastastikust täiendavust ja ühistegevust oma jõupingutustes reguleerida rahvusvahelist tavarelvakaubandust või parandada selle reguleerimist ning ennetada, tõkestada ja likvideerida ebaseaduslikku relvakaubandust, pidades selleks korrapärast dialoogi.

III JAOTIS

ÕIGUS, VABADUS JA TURVALISUS

ARTIKKEL 13

Isikuandmete kaitse

1. Lepinguosalised tunnistavad eraelu puutumatuse ja isikuandmete kaitse põhiõiguste tagamise ja edendamise tähtsust.

2. Lepinguosalised teevad koostööd, et tagada lõikes 1 osutatud õiguste kõrgetasemeline kaitse ja tõhus jõustamine, sealhulgas õiguskaitseasutuste raames, et ennetada ja tõkestada rahvusvahelist terrorismi ja muid piiriüleseid kuritegusid.

3. Lepinguosalised tunnistavad, et isikuandmete kaitse tagamine on üks põhitegureid, mis võimaldab majandus- ja kaubandussuhteid edasi arendada ja luua kodanikes usaldust digitaalmajanduse vastu.

4. Lepinguosaliste koostöö hulka kuulub praktiline abi nende vastavate õigusnormide ühtlustamisel isikuandmete kaitse valdkonnas, võttes arvesse Euroopa Liidu ja rahvusvahelisi õigusakte ja standardeid, sealhulgas Euroopa Nõukogu konventsiooni üksikisikute kaitse kohta isikuandmete automatiseeritud töötlemisel,[1] ning koostööd andmekaitse-eeskirjade jõustamisel.

ARTIKKEL 14

Koostöö rände, varjupaiga ja piirihalduse valdkonnas

1. Lepinguosalised kinnitavad veel kord, kui oluline on seada sisse igakülgne dialoog kõigis rändega seotud küsimustes, mille hulka kuuluvad seaduslik ränne vastavalt Euroopa Liidu ja liikmesriikide pädevusele, ebaseadusliku rände algpõhjused, rahvusvaheline kaitse ning ebaseadusliku rände, rändajate smugeldamise ja inimkaubanduse ennetamine ja tõkestamine.

2. Koostöö lähtub lepinguosaliste omavaheliste konsultatsioonide käigus kindlaks tehtud vajadustest ning seda tehakse lepinguosaliste asjakohaste õigusaktide kohaselt. Koostöös keskendutakse eelkõige järgmisele:

a) ebaseadusliku rände algpõhjustega tegelemine;

b) rahvusvahelist kaitset käsitlevate siseriiklike õigusaktide ja tavade väljatöötamine ja rakendamine kooskõlas üldiste põhimõtete ja standarditega ning tagasi- ja väljasaatmise lubamatuse põhimõtte järgimise tagamine;

[1] Sõlmitud 28. jaanuaril 1981 ja selle juurde kuuluv isiku kaitset isikuandmete automatiseeritud töötlemisel käsitleva konventsiooni 8. novembri 2001. aasta lisaprotokoll, mis käsitleb järelevalveasutusi ja andmete piiriülest liikumist.

c) pagulasi ja rändajaid käsitleva New Yorgi deklaratsiooni[1] asjakohasuse tunnistamine ning rahvusvahelise ja piirkondliku koostöö tugevdamine ÜRO ja asjakohaste piirkondlike foorumite raames;

d) riiki lubamise eeskirjad, samuti riiki lubatud isikute õigused ja seisund, seaduslikult riigis viibivate mittekodanike õiglane kohtlemine ja integratsioon, haridus ja koolitus ning rassismi- ja ksenofoobiavastased meetmed;

e) tulemusliku ja ennetava poliitika kehtestamine ebaseadusliku rände, rändajate smugeldamise ja inimkaubanduse vastase võitluse valdkonnas kooskõlas rahvusvahelise organiseeritud kuritegevuse vastu võitlemise ÜRO konventsiooniga[2] ja selle protokollidega, mis on lepinguosaliste suhtes jõustunud, sealhulgas küsimus, kuidas võidelda smugeldajate võrgustikega, lõhkuda inimkaubandusega tegelevaid kuritegelikke võrgustikke ja kaitsta inimkaubanduse ohvreid;

f) sellised küsimused nagu korraldus, koolitus, head tavad ja muud operatiivmeetmed rändega seotud probleemide lahendamiseks, eelkõige ebaseadusliku rände, dokumentide turvalisuse, kodanike liikuvuse hõlbustamiseks mõeldud viisapoliitika ning piirihalduse ja rände infosüsteemide alal; ning

g) töise tegevusega seotud küsimused ning seaduslike rändajate ja nende pereliikmete õiguste kaitse vastavalt rahvusvahelistele normidele.

---

[1] Vastu võetud 19. septembril 2016. aastal ÜRO Peaassamblee resolutsiooniga nr A/RES/71/1.

[2] Vastu võetud 8. jaanuaril 2001. aastal ÜRO Peaassamblee resolutsiooniga nr A/RES/55/25.

ARTIKKEL 15

Tagasivõtmine ja võitlus ebaseadusliku rände vastu

1. Lepinguosalised lepivad kokku, et ebaseadusliku rände ennetamiseks ja tõkestamiseks tehtava koostöö raames

a) kohustub Usbekistani Vabariik asjaomase liikmesriigi nõudmise korral põhjendamatu viivituseta tagasi võtma kõik oma kodanikud, kes ei vasta või enam ei vasta tingimustele, mis kehtivad Euroopa Liidu liikmesriigi territooriumile sisenemise, seal viibimise või seal elamise suhtes;

b) kohustuvad kõik Euroopa Liidu liikmesriigid Usbekistani Vabariigi nõudmise korral põhjendamatu viivituseta tagasi võtma kõik oma kodanikud, kes ei vasta või enam ei vasta tingimustele, mis kehtivad Usbekistani Vabariigi territooriumile sisenemise, seal viibimise või seal elamise suhtes; ning

c) Euroopa Liidu liikmesriigid ja Usbekistani Vabariik annavad oma kodanikele selleks otstarbeks vajalikud reisidokumendid kolmekümne päeva jooksul alates kuupäevast, mil taotluse esitanud lepinguosaline esitas, sealhulgas elektrooniliselt, [x] lisas esitatud näidise kohaselt koostatud tagasivõtutaotluse (sealhulgas võimaluse korral kodakondsust tõendavad dokumendid).

Kui reisidokumenti ei ole selle tähtaja jooksul välja antud, võivad lepinguosalised kasutada „ELi reisidokumenti ebaseaduslikult riigis viibivate kolmandate riikide kodanike tagasisaatmiseks“ (Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2016/1953) või Usbekistani Vabariigi samalaadset reisidokumenti.

Kui tagasivõetaval isikul puuduvad dokumendid või muud tõendid oma kodakondsuse kohta, teevad Euroopa Liidu asjaomase liikmesriigi või Usbekistani Vabariigi pädevad diplomaatilised või konsulaaresindused Usbekistani Vabariigi või Euroopa Liidu asjaomase liikmesriigi taotlusel igakülgset koostööd, et isiku kodakondsus kindlaks teha.

2. Lepinguosalised võivad kaaluda võimalikke läbirääkimisi järgmise üle:

a) Euroopa Liidu ja Usbekistani Vabariigi vaheline leping, millega reguleeritakse Euroopa Liidu liikmesriikide ja Usbekistani Vabariigi erimenetlusi ja -kohustusi tagasivõtmise valdkonnas;

b) leping viisarežiimi lihtsustamise kohta Euroopa Liidu ja Usbekistani Vabariigi kodanike jaoks.

ARTIKKEL 16

Rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamine

1. Lepinguosalised teevad koostööd, et vältida ja tõhusalt tõkestada oma finantsasutuste ja teatavate finantssektoriväliste ettevõtete ja ametikohtade kasutamist rahapesuks ja terrorismi rahastamiseks.

2. Selleks vahetavad nad oma asjakohaste õigusaktide raamistikus teavet ja teevad koostööd, et tagada rahapesuvastase töökonna soovituste ja muude selles valdkonnas tegutsevate rahvusvaheliste organisatsioonide vastu võetud standardite tõhus ja täielik rakendamine. Selline koostöö võib muu hulgas hõlmata kuritegelikul teel saadud vara ja vahendite kindlakstegemist, jälitamist, arestimist, konfiskeerimist ja sissenõudmist. Selliseks teabevahetuseks kasutavad lepinguosalised turvalisi ja usaldusväärseid kanaleid, nagu need, mis on esitatud rahapesu andmebüroode Egmonti grupi hartas ja teabevahetuse põhimõtetes.

ARTIKKEL 17

Ebaseaduslikud uimastid

1. Lepinguosalised teevad koostööd, et tagada ebaseaduslike uimastite ja uute psühhoaktiivsete ainete suhtes tasakaalustatud, tõenduspõhine ja integreeritud lähenemisviis.

2. Uimastipoliitika ja -meetmete eesmärk on tugevdada ebaseaduslike uimastite tõkestamise ja uimastivastase võitluse struktuure, vähendada ebaseaduslike uimastite pakkumist, salakaubavedu ja nõudlust ning parandada toimetulekut ebaseaduslike uimastite tarvitamise tagajärgedega, et vähendada kahju. Lepinguosalised teevad koostööd, et ära hoida narkootiliste ning psühhotroopsete ja uute psühhoaktiivsete ainete ebaseaduslikuks tootmiseks kasutatavate keemiliste lähteainete ümbersuunamist.

3. Lepinguosalised lepivad kokku lõikes 1 nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikes koostöömeetodites. Meetmed põhinevad ühiselt kokkulepitud põhimõtetel, mis on sätestatud ÜRO uimastikontrolli konventsioonides ja muudes rahvusvahelistes lepingutes, milles nad on osalised.

ARTIKKEL 18

Võitlus organiseeritud kuritegevuse ja korruptsiooni vastu

1. Lepinguosalised teevad koostööd, et ennetada ja tõkestada organiseeritud ja muud kuritegevust, sealhulgas rahvusvahelist kuritegevust, näiteks järgmist:

a) rändajate smugeldamine;

b) inimkaubandus;

c) relvade, sealhulgas väike- ja kergrelvade salakaubavedu ja ebaseaduslik kauplemine nendega;

d) ebaseaduslike uimastite, psühhotroopsete ainete ja lähteainete salakaubavedu ja ebaseaduslik kauplemine nendega;

e) kaupade salakaubavedu ja ebaseaduslik kauplemine nendega;

f) ebaseaduslik majandus- ja finantstegevus, nagu võltsimine, paralleelkaubandus ja intellektuaalomandi õiguste rikkumine, maksupettus ja pettused riigihangetel;

g) rahvusvaheliste annetajate rahastatud projektide vahendite omastamine;

h) igasugune korruptsioon avalikus ja erasektoris;

i) dokumentide võltsimine ja valeandmete esitamine; ning

j) küberkuritegevus.

2. Lepinguosalised tugevdavad õiguskaitseasutuste kahepoolset, piirkondlikku ja rahvusvahelist koostööd. Lepinguosalised rakendavad tulemuslikult asjakohaseid rahvusvahelisi norme, eelkõige neid, mis on sätestatud ÜRO 2000. aasta konventsioonis, mis käsitleb võitlust rahvusvahelise organiseeritud kuritegevuse vastu, ja selle protokollides, milles nad on osalised.

3. Lepinguosalised teevad koostööd korruptsiooni ärahoidmisel ja korruptsiooni vastu võitlemisel kooskõlas asjakohaste rahvusvaheliste normidega, eelkõige nendega, mis on sätestatud ÜRO korruptsioonivastases konventsioonis ja selle konventsiooni alusel tehtud hindamiste alusel antud soovitustes.

ARTIKKEL 19

Terrorismivastane võitlus

1. Lepinguosalised kinnitavad veel kord terrorismivastase võitluse tähtsust ning lepivad kokku, et teevad kahepoolsel, piirkondlikul ja rahvusvahelisel tasandil koostööd terrorismi kõigi avaldumisvormide ja ilmingute ennetamiseks ning nende vastu võitlemiseks.

2. Lepinguosalised lepivad kokku, et on hädavajalik, et terrorismivastane võitlus toimuks täielikus kooskõlas õigusriigi põhimõtte ja rahvusvahelise õigusega, sealhulgas rahvusvahelise humanitaarõiguse, ÜRO põhikirja põhimõtete ning kõigi asjakohaste rahvusvaheliste terrorismivastast võitlust ja inimõigusi käsitlevate dokumentidega, milles nad on osalised.

3. Lepinguosalised rõhutavad kõikide asjakohaste terrorismivastast võitlust käsitlevate ÜRO kokkulepete üldise ratifitseerimise ja rakendamise tähtsust. Lepinguosalised lepivad kokku, et edendavad dialoogi rahvusvahelise terrorismi vastase võitluse laiaulatusliku konventsiooni eelnõu küsimustes ning teevad koostööd ÜRO ülemaailmse terrorismivastase võitluse strateegia ja kõikide asjakohaste ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioonide rakendamisel.

4. Lepinguosalised kinnitavad veel kord õiguskaitse ja kohtu valdkonna tähtsust terrorismivastases võitluses ning lepivad kokku, et teevad koostööd terroriaktide ennetamisel ja tõkestamisel ning eelkõige

a) vahetavad teavet terrorirühmituste, terroristide ja nende toetusvõrgustike kohta kooskõlas rahvusvahelise ja siseriikliku õigusega, muu hulgas andmekaitse ja eraelu puutumatuse kaitse alal;

b) vahetavad kohaldatavate õigusaktide alusel kogemusi terrorismi ennetamise ja tõkestamise, selleks kasutatavate vahendite ja meetodite ning nende tehniliste aspektide, aga ka koolituse kohta;

c) vahetavad seisukohti radikaliseerumise ja värbamise, radikaliseerumise takistamise viiside ning deradikaliseerumise ja rehabilitatsiooni edendamise kohta;

d) vahetavad seisukohti ja kogemusi terrorismis kahtlustatavate isikute piiriülese liikumise ja reisimise ning terrorismiohu kohta;

e) vahetavad häid tavasid inimõiguste kaitse kohta terrorismivastases võitluses, eelkõige kriminaalmenetluse käigus;

f) tagavad terroriaktide kriminaliseerimise ja võtavad meetmeid terrorismi rahastamise tõkestamiseks; ning

g) võtavad meetmeid keemia-, bioloogilise, kiirgus- ja tuumaterrorismi ohu vastu ning kohustuvad võtma meetmeid, et vältida keemia-, bioloogilise, kiirgus- ja tuumamaterjalide terroristlikel eesmärkidel omandamist, üleandmist ja kasutamist ning ebaseaduslikke tegusid kõrge riskiastmega keemiliste, bioloogiliste, kiirgus- ja tuumarajatiste suhtes.

5. Koostöö põhineb olemasolevatel asjakohastel hinnangutel ja toimub lepinguosaliste konsultatsioonide alusel.

ARTIKKEL 20

Õigusalane koostöö

1. Lepinguosalised tõhustavad senist koostööd vastastikuse õigusabi ja väljaandmise valdkonnas, lähtudes rahvusvahelistest lepingutest, milles nad on osalised. Lepinguosalised tugevdavad olemasolevaid mehhanisme ja kaaluvad asjakohasel juhul uute mehhanismide väljatöötamist, et soodustada selles valdkonnas rahvusvahelist koostööd.

2. Lepinguosalised arendavad õigusalast koostööd vastastikuse õigusabi valdkonnas tsiviil-, kaubandus- ja kriminaalasjades, eelkõige kriminaalasjades tehtavat õigusalast koostööd käsitlevate kahepoolsete lepingute ja mitmepoolsete konventsioonide ning tsiviilasjades tehtavat õigusalast koostööd käsitlevate mitmepoolsete konventsioonide, sealhulgas Haagi rahvusvahelise eraõiguse konverentsi konventsioonide üle läbirääkimiste pidamisel, nende sõlmimisel ja rakendamisel.

ARTIKKEL 21

Konsulaarkaitse

Usbekistani Vabariik aktsepteerib, et iga Usbekistani Vabariigis alalist esindust omava Euroopa Liidu liikmesriigi diplomaatilised ja konsulaaresindused võivad pakkuda kaitset ka selliste Euroopa Liidu liikmesriikide kodanikele, millel ei ole Usbekistani Vabariigis alalist esindust, mis pakuks konkreetsel juhul tõhusalt konsulaarkaitset, ja teevad seda samadel tingimustel nagu kõnealuse Euroopa Liidu liikmesriigi oma kodanike puhul.

IV JAOTIS

KAUBANDUS JA KAUBANDUSKÜSIMUSED

1. PEATÜKK

HORISONTAALSED SÄTTED

ARTIKKEL 22

Eesmärgid

Käesoleva jaotise eesmärgid on järgmised:

a) laiendada, mitmekesistada ja lihtsustada lepinguosaliste vahel kaubandust, eelkõige sätete kaudu, mis käsitlevad tolliprotseduuride ja kaubanduse lihtsustamist, tehniliste kaubandustõkete vähendamist ning sanitaar- ja fütosanitaarmeetmeid, säilitades samal ajal mõlema lepinguosalise õiguse kehtestada avaliku poliitika eesmärkide saavutamiseks õigusnorme;

b) lihtsustada lepinguosaliste vahel teenuskaubandust ja investeeringuid, sealhulgas jooksvate maksete tasuta ülekandmise ja kapitaliliikumiste lihtsustamise abil;

c) avada tegelikult ja vastastikku lepinguosaliste riigihanketurud;

d) edendada innovatsiooni ja loovust, tagades kõikide intellektuaalomandi õiguste piisava ja tõhusa kaitse;

e) edendada lepinguosaliste majandustegevuses tingimusi, mis soodustavad moonutusteta konkurentsi, eelkõige nendevahelise kaubanduse ja investeeringute alal;

f) arendada rahvusvahelist kaubandust viisil, mis toetab kestliku arengu majanduslikku, sotsiaalset ja keskkonnamõõdet;

g) luua tõhus, õiglane ja prognoositav vaidluste lahendamise mehhanism käesoleva jaotise tõlgendamise ja kohaldamisega seotud vaidluste lahendamiseks.

ARTIKKEL 23

Mõisted

Käesolevas jaotises kasutatakse järgmisi mõisteid:

a) „põllumajandusleping“ – WTO asutamislepingu 1A lisas sisalduv põllumajandusleping;

b) „impordi litsentsimise protseduuride leping“ – WTO asutamislepingu 1A lisas sisalduv impordi litsentsimise protseduuride leping;

c) „dumpinguvastane leping“ – WTO asutamislepingu 1A lisas sisalduv 1994. aasta üldise tolli- ja kaubanduskokkuleppe VI artikli rakendamise leping;

d) „päev“ – kalendripäev, sh nädalavahetused ja pühad;

e) „energiaharta leping“ – 17. detsembril 1994 Lissabonis sõlmitud energiaharta leping;

f) „olemasolev“ – käesoleva lepingu jõustumise kuupäeval kehtiv;

g) „GATT 1994“ – WTO asutamislepingu 1A lisas sisalduv 1994. aasta üldine tolli- ja kaubanduskokkulepe;

h) „GATS“ – WTO asutamislepingu 1B lisas sisalduv teenuskaubanduse üldleping;

i) „meede“ – mis tahes meede seaduse, määruse, eeskirja, menetluse, otsuse, haldusmeetme või mõnel muul kujul[1];

j) „lepinguosalise meetmed“ – meetmed, mille on võtnud või kehtima jätnud[2]:

   i) keskvalitsus, piirkondlikud või kohalikud omavalitsused või nende tasandite ametiasutused ning

   ii) valitsusvälised asutused, kasutades keskvalitsuse, piirkondliku või kohaliku omavalitsuse või nende tasandite ametiasutuste poolt delegeeritud volitusi;

[1] Suurema selguse huvides olgu märgitud, et mõiste „meede“ hõlmab ka tegevusetust.

[2] Suurema selguse huvides olgu märgitud, et mõiste „lepinguosalise meetmed“ hõlmab punkti j alapunktides i ja ii loetletud üksuste meetmeid, mis võetakse vastu või jäetakse kehtima sel teel, et teistele üksustele antakse otseselt või kaudselt korraldusi või juhitakse või kontrollitakse otseselt või kaudselt nende tegevust seoses nende meetmetega.

k) „isik“ – füüsiline või juriidiline isik;

l) „muudetud Kyoto konventsioon“ – 18. mail 1973 Kyotos sõlmitud rahvusvaheline tolliprotseduuride lihtsustamise ja kooskõlastamise konventsioon selle muudetud versioonis;

m) „kaitsemeetmete leping“ – WTO asutamislepingu 1A lisas sisalduv kaitsemeetmete leping;

n) „subsiidiumide ja tasakaalustusmeetmete leping“ – WTO asutamislepingu 1A lisas sisalduv subsiidiumide ja tasakaalustusmeetmete leping;

o) „sanitaar- ja fütosanitaarmeetmete leping“ – WTO asutamislepingu 1A lisas sisalduv sanitaar- ja fütosanitaarmeetmete rakendamise leping;

p) „tehniliste kaubandustõkete leping“ – WTO asutamislepingu 1A lisas sisalduv tehniliste kaubandustõkete leping;

q) „kolmas riik“ – riik või territoorium väljaspool käesoleva lepingu geograafilist kohaldamisala;

r) „kaubanduse lihtsustamise leping“ – WTO asutamislepingu 1A lisas sisalduv kaubanduse lihtsustamise leping;

s) „TRIPS-leping“ – WTO asutamislepingu 1C lisas sisalduv intellektuaalomandi õiguste kaubandusaspektide leping;

t) „rahvusvaheliste lepingute õiguse Viini konventsioon“ – rahvusvaheliste lepingute õiguse Viini konventsioon, mis sõlmiti 23. mail 1969 Viinis;

u) „Maailma Tolliorganisatsiooni Arusha deklaratsioon“ – Tollikoostöö Nõukogu deklaratsioon tolli usaldusväärsuse kohta, mis võeti vastu 7. juulil 1993 Tansaanias Arushas;

v) „WTO asutamisleping“ – 15. aprillil 1994 sõlmitud Marrakechi leping, millega loodi Maailma Kaubandusorganisatsioon;

w) „WTO“ – Maailma Kaubandusorganisatsioon.

ARTIKKEL 24

Seos muude rahvusvaheliste lepingutega

1. Lepinguosalised kinnitavad oma õigusi ja kohustusi teineteise suhtes, mis tulenevad rahvusvahelistest lepingutest, milles nad mõlemad on osalised.

2. Ühtki käesoleva lepingu sätet ei tõlgendata nii, nagu kohustaks see lepinguosalisi tegutsema vastuolus WTO asutamislepingu raames võetud kohustustega.

ARTIKKEL 25

Viited õigusaktidele ja muudele lepingutele

1. Kui ei ole märgitud teisiti, tõlgendatakse käesolevas jaotises sisalduvaid viiteid õigusaktidele, olgu tegemist üldise viitega või viitega konkreetsele põhikirjale, määrusele või direktiivile, viidetena õigusaktidele nende muudetud kujul.

2. Kui käesolevas lepingus on viidatud muudele lepingutele või õigusaktidele tervikuna või osaliselt või need on viitega tervikuna või osaliselt inkorporeeritud käesolevasse lepingusse, loetakse, et need hõlmavad järgmist, kui ole märgitud teisiti:

a) nendega seotud lisad, protokollid, joonealused märkused, tõlgendavad märkused ja selgitavad märkused ning

b) nende järglaseks olevad lepingud, mille osalised lepinguosalised on, või muudatused, mis on lepinguosalistele siduvad, välja arvatud juhul, kui viide kinnitab olemasolevaid õigusi.

ARTIKKEL 26

Siseriikliku õiguse kohane nõudeõigus

Lepinguosaline ei näe oma õiguse kohaselt ette nõudeõigust teise lepinguosalise vastu põhjusel, et teise lepinguosalise meede on vastuolus käesoleva lepinguga.

ARTIKKEL 27

Kaubanduskoosseisus tegutseva koostöönõukogu eriülesanded

1. Kui koostöönõukogu täidab talle käesoleva jaotise kohaselt pandud ülesandeid, koosneb koostöönõukogu lepinguosaliste esindajatest, kes lepinguosaliste õigusraamistiku kohaselt vastutavad kaubandusküsimuste eest, või nende määratud isikutest.

2. Kaubanduskoosseisus tegutsev koostöönõukogu

a) on volitatud võtma vastastikusel kokkuleppel ja lepinguosaliste õigusaktides sätestatud sisemenetluste lõpuleviimise järel vastu otsuseid, et muuta järgmist:

   i) 5-A, 5-B, 5-C ja 5-D lisa;

   ii) 6. lisa;

   iii) 7-A, 7-B ja 7-C lisa;

   iv) 9-A lisa;

   v) 14-A ja 14-B lisa;

   vi) I protokoll;

b) võib vastu võtta otsuseid käesoleva jaotise sätete tõlgendamise kohta;

c) võib moodustada lisaks käesoleva jaotisega loodud allkomiteedele muid lepinguosaliste esindajatest koosnevaid allkomiteesid ning määrata neile oma pädevuse piires kohustusi, sealhulgas muuta neile määratud ülesandeid või moodustatud allkomitee lõpetada.

3. Lõike 2 punktis a osutatud muudatused kinnitatakse diplomaatiliste nootide vahetamise teel lepinguosaliste vahel ning need jõustuvad viimase noodi kättesaamisel, kui lepinguosalised ei ole kokku leppinud teisiti.

4. Kaubanduskoosseisus tegutsev koostöönõukogu teeb otsuseid ja annab asjakohaseid soovitusi pärast lepinguosaliste õigusaktides sätestatud asjakohaste sisemenetluste lõpuleviimist.

5. Kui koostöönõukogu ei saa kokku tulla, võib lõikes 2 nimetatud otsused vastu võtta kirjaliku menetluse teel.

## ARTIKKEL 28

### Kaubanduskoosseisus tegutseva koostöökomitee eriülesanded

1. Kui koostöökomitee täidab talle käesoleva jaotise kohaselt pandud ülesandeid, koosneb koostöökomitee lepinguosaliste esindajatest, kes vastutavad kaubandusküsimuste eest, või nende määratud isikutest.

2. Kaubanduskoosseisus tegutseval koostöökomiteel on eelkõige järgmised ülesanded:

a) koostöönõukogu abistamine kaubandusküsimustega seotud ülesannete täitmisel;

b) käesoleva jaotise nõuetekohase rakendamise ja kohaldamise jälgimine; ses osas võib kumbki lepinguosaline, ilma et see piiraks 14. peatükis sätestatud õigusi, edastada koostöökomiteele arutamiseks kõik käesoleva jaotise kohaldamise või tõlgendamisega seotud küsimused;

c) järelevalve käesoleva jaotise edasiarendamise üle, kui see on vajalik, ja jaotise kohaldamisel saadud tulemuste hindamine;

d) asjakohaste viiside otsimine käesoleva jaotisega hõlmatud valdkondades muidu tekkida võivate probleemide ennetamiseks ja lahendamiseks ning

e) järelevalve kõikide käesoleva jaotise alusel loodud allkomiteede töö üle.

3. Koostöökomitee võib oma lõikes 2 sätestatud ülesannete täitmisel esitada ettepanekuid artikli 27 lõike 2 punktis a osutatud muudatuste vastuvõtmise kohta või esitada artikli 27 lõike 2 punktis b osutatud tõlgendusi, kui koostöönõukogu ei saa kokku tulla.

4. Kaubanduskoosseisus tegutsev koostöökomitee teeb otsuseid ja annab asjakohaseid soovitusi, kui lepinguosaliste õigusaktides sätestatud asjakohased sisemenetlused on lõpule viidud.

ARTIKKEL 29

Koordinaatorid

1. Kumbki lepinguosaline määrab 60 päeva jooksul pärast käesoleva lepingu jõustumist käesoleva jaotise koordinaatori ja teatab teisele lepinguosalisele koordinaatori kontaktandmed.

2. Koordinaatorid koostavad käesoleva peatüki kohaselt ühiselt koostöönõukogu ja koostöökomitee koosolekute päevakorra kavandi ja teevad kõik muud vajalikud ettevalmistused ning võtavad vajaduse korral kõnealuste organite otsuste suhtes järelmeetmeid.

ARTIKKEL 30

Allkomiteed

1. Allkomiteed koosnevad ühelt poolt Euroopa Liidu ja teiselt poolt Usbekistani Vabariigi esindajatest.

2. Allkomiteed tulevad kokku ühe aasta jooksul käesoleva lepingu jõustumise kuupäevast arvates ja seejärel kord aastas või kummagi lepinguosalise või koostöökomitee taotlusel asjakohasel tasemel. Koosolekud võivad toimuda ka lepinguosalistele kättesaadavate tehnoloogiliste abivahendite kaudu. Koosolekud, mis toimuvad isikliku kohalviibimisega, peetakse vaheldumisi Brüsselis ja Taškendis.

3. Allkomiteesid juhatavad mõlema lepinguosalise esindajad ühiselt.

## 2. PEATÜKK

## KAUBAVAHETUS

### ARTIKKEL 31

### Kohaldamisala

Kui käesolevas lepingus ei ole sätestatud teisiti, kohaldatakse lepinguosalise kaubavahetuse suhtes käesoleva peatüki sätteid.

### ARTIKKEL 32

### Mõisted

Käesolevas peatükis kasutatakse järgmisi mõisteid:

a) „konsulaartehing“ – menetlus, mille kaudu hangitakse eksportiva lepinguosalise territooriumil või kolmanda isiku territooriumil asuva importiva lepinguosalise konsulilt konsulaararve või konsulaarviisa faktuurarvele, päritolusertifikaadile, manifestile, kaubasaatjate ekspordideklaratsioonile või muule kauba impordiga seotud tollidokumendile;

b) „tollimaks“ – tollimaks või mis tahes muu maks, mis on kehtestatud kauba impordi suhtes või sellega seoses; see ei hõlma järgmist:

i) lõiv, mis on samaväärne käesoleva lepingu artikli 34 kohaselt kehtestatud riigisisese maksuga;

ii) GATT 1994, dumpinguvastase lepingu, põllumajanduslepingu, subsiidiumide ja tasakaalustusmeetmete lepingu või kaitsemeetmete lepingu kohaselt kohaldatav dumpinguvastane tollimaks, erikaitse-, tasakaalustus- või kaitsetollimaks; ning

iii) tasu või muu lõiv, mis on kehtestatud impordile või seoses impordiga ja mille suurus piirdub osutatud teenuste ligikaudse maksumusega;

c) „ekspordi litsentsimise protseduur“ – haldusmenetlus, milles eksportiva lepinguosalise tolliterritooriumilt eksportimise eeltingimusena nõutakse taotluse või muude dokumentide esitamist (muud kui tavaliselt tollivormistuseks nõutavad dokumendid) ühele või mitmele asjaomasele haldusasutusele;

d) „lepinguosalise kaup“ – omamaine kaup GATT 1994 tähenduses;

e) „harmoneeritud süsteem“ ehk „HS“ – kaupade kirjeldamise ja kodeerimise harmoneeritud süsteem, sealhulgas kõik selle õiguslikud märkused ja muudatused, mille on välja töötanud Maailma Tolliorganisatsioon;

f) „impordi litsentsimise protseduur“ – haldusmenetlus, milles importiva lepinguosalise tolliterritooriumile importimise eeltingimusena nõutakse taotluse või muude dokumentide esitamist (muud kui tavaliselt tollivormistuseks nõutavad dokumendid) ühele või mitmele asjaomasele haldusasutusele;

g) „parandamine“ – kauba töötlemine, et parandada töödefekte või olulisi kahjustusi, millega kaasneb kauba algse funktsiooni taastamine, või et tagada kauba vastavus tehnilistele kasutusnõuetele, milleta kaupa ei saaks ettenähtud otstarbeks enam tavapärasel viisil kasutada; kauba parandamise hulka kuulub restaureerimine ja hooldus, kuid ei kuulu toiming või protsess,

i) mille tulemusena hävitatakse kauba põhiomadused või luuakse uus või kaubanduslikult erinev kaup;

ii) mis muudab lõpetamata kauba valmiskaubaks; või

iii) mida kasutatakse kauba tehnilise toimivuse parandamiseks või täiustamiseks.

ARTIKKEL 33

Enamsoodustusrežiim

1. Kumbki lepinguosaline kohaldab teise lepinguosalise kaupade suhtes enamsoodustusrežiimi kooskõlas GATT 1994 I artikliga, mis inkorporeeritakse käesolevasse lepingusse ja muudetakse *mutatis mutandis* selle osaks.

2. Lõiget 1 ei kohaldata kaupade sellise sooduskohtlemise suhtes, mida lepinguosaline kohaldab kolmanda riigi kaupade suhtes GATT 1994 alusel.

ARTIKKEL 34

Võrdne kohtlemine siseriiklikul maksustamisel ja reguleerimisel

Kumbki lepinguosaline tagab teise lepinguosalise kaupade võrdse kohtlemise kooskõlas GATT 1994 III artikliga ning selle märkuste ja lisasätetega. Selleks inkorporeeritakse GATT 1994 III artikkel ning selle märkused ja lisasätted käesolevasse lepingusse ning muudetakse mutatis mutandis selle osaks.

Usbekistani Vabariigi puhul kohaldatakse käesolevat artiklit tubakatoodete, alkohoolsete jookide ning maitse- ja värvainelisanditeta valge suhkru suhtes alates kümne aasta möödumisest käesoleva lepingu jõustumisest või alates kuupäevast, mil Usbekistani Vabariik saab WTO liikmeks, olenevalt sellest, kumb saabub varem.

ARTIKKEL 35

Impordi- ja ekspordipiirangud

Kumbki lepinguosaline ei kehtesta ega jäta teise lepinguosalise kauba impordi suhtes või teise lepinguosalise territooriumile suunatud kauba ekspordi või ekspordiks müümise suhtes kehtima keelde ega piiranguid, mis ei ole kooskõlas GATT 1994 XI artikliga, sealhulgas selle märkuste ja lisasätetega. Selleks inkorporeeritakse GATT 1994 XI artikkel ning selle märkused ja lisasätted käesolevasse lepingusse ning muudetakse *mutatis mutandis* selle osaks.

ARTIKKEL 36

Eksporditollimaksud ja muud ekspordimaksud või -tasud

1. Oma kaubanduspartnerluse arengu huvides ja selleks, et veelgi hõlbustada omavahelisi kauplemisvõimalusi, püüavad lepinguosalised mitte kehtestada ühtegi uut tollimaksu, muud maksu ega tasu, mida kohaldatakse kauba eksportimisel teisele lepinguosalisele või seoses sellise ekspordiga, ega ühtegi riigisisest maksu ega muud tasu, mida kohaldatakse teise lepinguosalise territooriumile eksporditava kauba suhtes ja mis ületab maksu või tasu, mida nõutaks samasuguste kaupade eest, kui need on ette nähtud omamaiseks tarbimiseks, ega ühtegi muud samaväärse toimega meedet.

2. Kui lepinguosaline võimaldab eksporditollimaksude, -maksude või muude tasude osas oma ekspordile mõnda muusse kolmandasse riiki soodsamat kohtlemist, laiendab ta sama kohtlemist ka ekspordile, mis on suunatud teise lepinguosalise territooriumile.

2. Erandlikel asjaoludel võib lepinguosaline kohaldada teise lepinguosalise suhtes käesoleva artikli lõikes 1 osutatud meedet. Sellist meedet kohaldav lepinguosaline avaldab oma ametlikul veebisaidil 60 päeva enne sellise meetme jõustumist asjakohase teabe, sealhulgas kohaldamise eeldatava kestuse.

ARTIKKEL 37

Kahesuguse kasutusega kaupade ekspordi kontroll

Lepinguosalised lepivad kokku, et vahetavad kahesuguse kasutusega kaupade ekspordi kontrolli küsimuses teavet ja häid tavasid, et edendada Euroopa Liidu ja Usbekistani Vabariigi koostööd ekspordikontrolli alal.

ARTIKKEL 38

Tasud ja formaalsused

1. Lõivud ja muud tasud, mille lepinguosaline on kehtestanud teise lepinguosalise kauba impordile või ekspordile või mis on seotud sellise impordi või ekspordiga, piirduvad osutatud teenuste ligilähedase maksumusega ega või kujutada endast kodumaiste kaupade kaudset kaitset ega impordi või ekspordi fiskaalset maksustamist.

2. Kumbki lepinguosaline avaldab viivitamata kõik tasud ja lõivud, mis ta on kehtestanud seoses impordi või ekspordiga, viisil, mis võimaldab valitsustel, kauplejatel ja teistel huvitatud isikutel nendega tutvuda.

3. Kumbki lepinguosaline ei nõua seoses teise lepinguosalise kauba importimisega konsulaartehinguid, sealhulgas nendega seotud lõive või tasusid.

ARTIKKEL 39

Parandatud kaubad

1. Kumbki lepinguosaline ei kohalda tollimaksu ükskõik millise päritoluga kauba suhtes, mis siseneb uuesti tema tolliterritooriumile pärast seda, kui see on parandamiseks ajutiselt eksporditud tema tolliterritooriumilt teise lepinguosalise tolliterritooriumile.

2. Lõiget 1 ei kohaldata kauba suhtes, mis imporditakse tollilattu, vabakaubanduspiirkondadesse või sarnase staatusega piirkondadesse ja mis seejärel eksporditakse parandamiseks, kuid mida ei reimpordita tollilattu, vabakaubanduspiirkondadesse või sarnase staatusega piirkondadesse.

3. Kumbki lepinguosaline ei kohalda tollimaksu ükskõik millise päritoluga kauba suhtes, mis imporditakse ajutiselt teise lepinguosalise tolliterritooriumilt parandamiseks.

ARTIKKEL 40

Kaupade ajutine import

Lepinguosaline vabastab teise lepinguosalise ajutiselt imporditud kaupade impordi- ja tollimaksudest sellistel juhtudel ja sellises korras, nagu on sätestatud kaupade ajutist importi käsitlevates rahvusvahelistes konventsioonides. Seda erandit kohaldatakse kooskõlas kummagi lepinguosalise õigusaktidega.

ARTIKKEL 41

Transiit

GATT 1994 V artikkel inkorporeeritakse käesolevasse lepingusse ja muudetakse selle osaks.

Lepinguosalised võtavad vajalikud meetmed, et soodustada energiakaupade transiiti, lähtudes transiidivabaduse põhimõttest ning energiaharta lepingu artiklist 7.

ARTIKKEL 42

Päritolu märkimine

1. Kui Usbekistani Vabariik nõuab Euroopa Liidust imporditud kaupadel päritolumärki, aktsepteerib ta päritolumärgist „Made in EU“ või selle samaväärset vastet Usbekistani Vabariigi päritolumärgise nõuetega kooskõlas olevas keeles, tingimustel, mis ei ole vähem soodsad kui tingimused, mis kehtivad Euroopa Liidu liikmesriikide päritolumärkide suhtes.

2. Päritolumärgise „Made in EU“ kohaldamisel käsitleb Usbekistani Vabariik Euroopa Liitu ühtse territooriumina.

ARTIKKEL 43

Impordi litsentsimise protseduurid

1. Kumbki lepinguosaline kehtestab impordi litsentsimise korra ja haldab seda vastavalt WTO impordi litsentsimise protseduuride lepingu artiklitele 1–3. Sel otstarbel inkorporeeritakse impordi litsentsimise protseduuride lepingu artiklid 1–3 käesolevasse lepingusse ja muudetakse *mutatis mutandis* selle osaks.

2. Lepinguosaline, kes kehtestab litsentsimisprotseduuri või muudab olemasolevat litsentsimisprotseduuri, teatab sellest teisele lepinguosalisele 90 päeva jooksul pärast selle avaldamist. Teade peab sisaldama impordi litsentsimise protseduuride lepingu artikli 5 lõikes 2 nimetatud teavet. Loetakse, et lepinguosaline on selle kohustuse täitnud, kui ta on asjaomasest impordi litsentsimise protseduurist või selles tehtud muudatustest teatanud impordi litsentsimise protseduuride lepingu artikli 4 kohaselt moodustatud impordi litsentsimise komiteele ja esitanud kõnealuse lepingu artikli 5 lõikes 2 nimetatud teabe. Usbekistani Vabariigi suhtes kohaldatakse impordi litsentsimise komiteele teatamise kohustust alates kuupäevast, mil Usbekistani Vabariigist saab WTO liige.

3. Teise lepinguosalise taotlusel esitab lepinguosaline viivitamata kogu asjakohase teabe, sealhulgas impordi litsentsimise protseduuride lepingu artikli 5 lõikes 2 nimetatud teabe, impordi litsentsimise protseduuride kohta, mille ta kavatseb kehtestada, on kehtestanud või jätab kehtima, või olemasolevates litsentsimisprotseduurides tehtud muudatuste kohta.

ARTIKKEL 44

Ekspordi litsentsimise protseduurid[1]

1. Kumbki lepinguosaline avaldab uued ekspordi litsentsimise protseduurid ja olemasolevates ekspordi litsentsimise protseduurides tehtud muudatused viisil, mis võimaldab valitsustel, kauplejatel ja teistel huvitatud isikutel nendega tutvuda. Võimaluse korral toimub selline avaldamine hiljemalt 45 päeva enne uue ekspordi litsentsimise protseduuri või olemasoleva ekspordi litsentsimise protseduuri muudatuse jõustumist ja igal juhul hiljemalt kuupäeval, millal asjaomane protseduur või muudatus jõustub.

2. Ekspordi litsentsimise protseduuride avaldamisel tuleb esitada järgmine teave:

a) ekspordi litsentsimise protseduuride või nendesse tehtud muudatuste tekst;

b) kaubad, mille suhtes konkreetset ekspordi litsentsimise protseduuri kohaldatakse;

c) iga protseduuri kohta ekspordilitsentsi taotlemise menetluse kirjeldus ja kriteeriumid, millele taotleja peab vastama, et tal oleks õigus ekspordilitsentsi taotleda, näiteks tegevusloa omamine, investeeringu tegemine või säilitamine või lepinguosalise territooriumil teatava ettevõtte vormis tegutsemine;

d) üks või mitu kontaktpunkti, kust huvitatud isikud saavad lisateavet ekspordilitsentsi saamise tingimuste kohta;

[1] Suurema selguse huvides olgu märgitud, et ükski käesoleva artikli säte ei kohusta lepinguosalist andma ekspordilitsentsi ega takista lepinguosalist täitmast oma kohustusi, mis tulenevad ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioonidest ning mitmepoolsetest massihävitusrelvade leviku tõkestamise kokkulepetest ja ekspordikontrolli kokkulepetest.

e) haldusasutus või -asutused, kellele taotlus või muud asjakohased dokumendid tuleb esitada;

f) selle meetme või nende meetmete kirjeldus, mille rakendamiseks ekspordi litsentsimise protseduur on kavandatud;

g) ajavahemik, mille jooksul iga ekspordi litsentsimise protseduur kehtib, välja arvatud juhul, kui protseduur jääb jõusse seniks, kuni see mõnes uues väljaandes tühistatakse või seda muudetakse;

h) kui lepinguosaline kavatseb ekspordikvoodi haldamiseks kasutada ekspordi litsentsimise protseduuri, siis kvoodi üldkogus ja asjakohasel juhul väärtus ning kvoodi avamise ja sulgemise kuupäevad, ning

i) võimalikud vabastused või erandid nõudest saada ekspordilitsents, see, kuidas neid vabastusi või erandeid taotleda või kasutada, ning nende andmise kriteeriumid.

3. Kumbki lepinguosaline teatab oma olemasolevatest ekspordi litsentsimise protseduuridest teisele lepinguosalisele 30 päeva jooksul pärast käesoleva lepingu jõustumist. Lepinguosaline, kes võtab vastu uue ekspordi litsentsimise protseduuri või muudab olemasolevat ekspordi litsentsimise protseduuri, teatab teisele lepinguosalisele protseduurist või muudatusest 90 päeva jooksul pärast selle avaldamist. Teade peab sisaldama viidet allika(te)le, kus on avaldatud lõike 2 alusel nõutud teave, ja vajaduse korral asjaomase ametliku veebisaidi aadressi.

ARTIKKEL 45

Tuumamaterjalidega kauplemine

Koostööd tuumamaterjalidega kauplemise alal reguleerib Euroopa Aatomienergiaühenduse (Euratom) ja Usbekistani Vabariigi valitsuse vaheline tuumaenergia rahuotstarbelise kasutamise koostööleping, mis sõlmiti 6. oktoobril 2003.

3. PEATÜKK

KAUBANDUSE KAITSEMEETMED

ARTIKKEL 46

Üldsätted

1. Järgmised tekstid inkorporeeritakse käesolevasse lepingusse ja muudetakse *mutatis mutandis* selle osaks:

a) GATT 1994 XIX artikkel;

b) kaitsemeetmete leping;

c) GATT 1994 VI artikkel;

d) dumpinguvastane leping ning

e) subsiidiumide ja tasakaalustusmeetmete leping.

2. Käesoleva peatüki sätete suhtes ei kohaldata käesoleva lepingu IV jaotise 14. peatükki.

ARTIKKEL 47

Läbipaistvus

Lepinguosalised kasutavad kaubanduse kaitsevahendeid (dumpinguvastased, subsiidiumivastased ja mitmepoolsed kaitsemeetmed) täielikus kooskõlas asjakohaste WTO nõuetega ning õiglase ja läbipaistva süsteemi alusel.

Mitmepoolsed kaitsemeetmed

1. Lepinguosaline, kes algatab kaitsemeetmeid käsitleva uurimise, teatab selle algatamisest teisele lepinguosalisele, kui viimasel on asjas oluline majandushuvi.

2. Käesoleva artikli kohaldamisel loetakse, et lepinguosalisel on oluline majandushuvi, kui ta kuulus kaitsemeetmeid käsitleva uurimise algatamisele eelnenud kolme aasta jooksul selle imporditud kauba viie suurima tarnija hulka, mõõdetuna kas absoluutmahu või väärtuse alusel.

3. Olenemata lõigetest 1, 2 ja 4 teeb kaitsemeetmete uurimise algatanud ja kaitsemeetmeid kohaldada kavatsev lepinguosaline teise lepinguosalise taotlusel järgmist:

a) esitab teisele lepinguosalisele viivitamata *ad hoc* kirjaliku teate kogu asjakohase teabe kohta, mille alusel algatatakse kaitsemeetmeid käsitlev uurimine ja kehtestatakse kaitsemeetmed, sealhulgas vajaduse korral teabe kaitsemeetmeid käsitleva uurimise algatamise, esialgsete järelduste ja uurimise lõppjärelduste kohta;

b) ning pakub teisele lepinguosalisele võimalust pidada konsultatsioone.

4. Käesoleva artikli alusel meetmeid valides püüavad lepinguosalised eelistada meetmeid, mis häirivad kahepoolset kaubandust kõige vähem.

Dumpinguvastased meetmed ja tasakaalustusmeetmed

5. Kohe pärast ajutiste meetmete kehtestamist ja enne lõpliku järelduse tegemist avaldavad lepinguosalised täielikult ja arusaadaval kujul kõik olulised faktid ja kaalutlused, mis on meetmete kohaldamise otsuse aluseks, ilma et see piiraks dumpinguvastase lepingu artikli 6.5 ning subsiidiumide ja tasakaalustusmeetmete lepingu artikli 12.4 kohaldamist. Teave avalikustatakse kirjalikult ja huvitatud isikutele antakse piisavalt aega, et selliste oluliste faktide ja kaalutluste kohta märkusi esitada.

6. Igale huvitatud isikule antakse dumpingu- ja subsiidiumivastaste uurimiste käigus võimalus saada ära kuulatud, et väljendada oma seisukohti, tingimusel et see ei tekita uurimistes asjatuid viivitusi.

ARTIKKEL 48

Avaliku huvi arvessevõtmine

Dumpinguvastaseid ja tasakaalustavaid tollimakse käsitlevate uurimiste käigus on omamaisel tootmisharul, tarbijatel, kasutajatel ja importijatel õigus esitada asjakohast teavet ja andmeid, mida uurimisasutused kaaluvad, järgides asjakohaseid siseriiklikke menetluseeskirju.

Väiksema tollimaksu reegel

Kui lepinguosaline otsustab kehtestada dumpinguvastase tollimaksu, ei tohi sellise tollimaksu summa ületada dumpingumarginaali, kuid võib põhimõtteliselt olla sellest marginaalist väiksem, kui sellisest väiksemast tollimaksust piisab omamaisele tootmisharule tekitatava kahju kõrvaldamiseks.

4. PEATÜKK

TOLL

ARTIKKEL 49

Tollikoostöö

1. Lepinguosalised tugevdavad koostööd tolli valdkonnas, et tagada kaubanduskeskkonna läbipaistvus, hõlbustada kaubandust, parandada tarneahela turvalisust, suurendada tarbijate ohutust, tõkestada intellektuaalomandi õigustega vastuolus olevate kaupade voogu ning võidelda salakaubaveo ja muu tollialaste õigusnormide rikkumise vastu.

2. Käesoleva artikli lõikes 1 nimetatud eesmärkide saavutamiseks teevad lepinguosalised kättesaadavate vahendite piires koostööd, et muu hulgas

a) parandada tolliõigust, ühtlustada ja lihtsustada tolliprotseduure vastavalt tolli ja kaubanduse lihtsustamise valdkonnas kehtivatele rahvusvahelistele konventsioonidele ja standarditele, mille on välja töötanud muu hulgas Euroopa Liit (sh tolli suutlikkuse mõõtmise metoodika Customs Blueprints), WTO ja Maailma Tolliorganisatsioon (eelkõige muudetud Kyoto konventsioon);

b) rajada ajakohased tollisüsteemid ja võtta kasutusele ajakohane tollivormistussüsteem, kehtestada volitatud ettevõtjate süsteem, võtta kasutusele automatiseeritud riskipõhine analüüsi- ja kontrollisüsteem, kaupade tollist vabastamise lihtsustatud kord, tollivormistusjärgne kontroll ja läbipaistev tolliväärtuse määramine ning kehtestada tolli ja äriühingute partnerlust käsitlevad õigusnormid;

c) julgustada järgima tolli valdkonnas kõige rangemaid usaldusväärsusnorme, eelkõige piiril, rakendades meetmeid, milles kajastuvad Maailma Tolliorganisatsiooni Arusha deklaratsioonis sätestatud põhimõtted;

d) vahetada häid tavasid ning pakkuda koolitust ja tehnilist tuge planeerimiseks ja suutlikkuse parandamiseks ning kõige rangemate usaldusväärsusnormide tagamiseks;

e) vahetada asjakohasel juhul teavet ja andmeid, järgides lepinguosaliste norme teabe konfidentsiaalsuse ja isikuandmete kaitse kohta;

f) osaleda oma tolliasutuste vahelistes koordineeritud tollimeetmetes;

g) kui see on asjakohane ja vajalik, kehtestada volitatud ettevõtjate programmide ja tollikontrolli vastastikune tunnustamine, sealhulgas samaväärsed kaubanduse lihtsustamise meetmed;

h) uurida asjakohastel ja vajalikel juhtudel tollitransiidisüsteemide omavahelise sidumise võimalusi.

ARTIKKEL 50

Vastastikune haldusabi

Lepinguosalised osutavad teineteisele vastastikust haldusabi tolliküsimustes vastavalt I protokollile.

ARTIKKEL 51

Tolliväärtuse määramine

Tolliväärtuse määramist lepinguosalistevahelises kaubavahetuses reguleeritakse WTO asutamislepingu 1A lisas sisalduva GATT 1994 VII artikli rakendamise lepinguga ning nimetatud leping inkorporeeritakse käesolevasse lepingusse ja muudetakse *mutatis mutandis* selle osaks.

## 5. PEATÜKK

## TEHNILISED KAUBANDUSTÕKKED

### ARTIKKEL 52

### Eesmärk

Käesoleva peatüki eesmärk on lihtsustada lepinguosalistevahelist kaubavahetust, hoides ära, tehes kindlaks ja kõrvaldades tarbetud tehnilised kaubandustõkked.

### ARTIKKEL 53

### Kohaldamisala

1. Käesolevat peatükki kohaldatakse kõigi selliste tehniliste kaubandustõkete lepingus sätestatud standardite, tehniliste normide ja vastavushindamismenetluste väljatöötamise, vastuvõtmise ja kohaldamise suhtes, mis võivad mõjutada lepinguosalistevahelist kaubavahetust.

2. Olenemata lõikest 1 ei kohaldata käesolevat peatükki järgmise suhtes:

a) ostuspetsifikatsioonid, mille valitsusasutused on koostanud seoses oma tootmis- või tarbimisvajadustega, või

b) sanitaar- ja fütosanitaarmeetmete lepingu A lisas kindlaks määratud sanitaar- ja fütosanitaarmeetmed, mida käsitletakse 6. peatükis.

ARTIKKEL 54

Seos tehniliste kaubandustõkete lepinguga

1. Tehniliste kaubandustõkete lepingu artiklid 2.1–2.8, 2.11, 2.12, 3.1, 3.4, 3.5, 4, 5.1–5.5, 5.8, 5.9, 6, 7.1, 7.4, 7.5, 8 ja 9 ning 1. ja 3. lisa inkorporeeritakse käesolevasse lepingusse ja muudetakse selle osaks.

2. Viie aasta jooksul alates käesoleva lepingu jõustumisest viib Usbekistani Vabariik lõpule oma standardimissüsteemi ühtlustamise tehniliste kaubandustõkete lepinguga, eelkõige hea tava koodeksiga, sealhulgas tehniliste kaubandustõkete lepingus määratletud standardite vabatahtliku laadiga.

3. Viiteid „käesolevale lepingule“, mis sisalduvad tehniliste kaubandustõkete lepingus sellisena, nagu see on inkorporeeritud käesolevasse lepingusse, tuleb vajaduse korral käsitada viidetena Euroopa Liidu ja Usbekistani Vabariigi vahelisele lepingule.

4. Mõiste „liikmed“, mis sisaldub tehniliste kaubandustõkete lepingu sätetes, mis on inkorporeeritud käesolevasse lepingusse, tähendab käesoleva lepingu osalisi.

ARTIKKEL 55

Tehnilised normid

1. Kumbki lepinguosaline viib oma asjakohaste eeskirjade ja menetluste kohaselt läbi kavandatavate tehniliste normide regulatiivse mõju hindamise.

2. Kumbki lepinguosaline hindab kavandatava tehnilise normi võimalikke regulatiivseid ja mitteregulatiivseid alternatiive, mis võivad täita lepinguosalise õiguspäraseid eesmärke, vastavalt tehniliste kaubandustõkete lepingu artiklile 2.2.

3. Kumbki lepinguosaline kasutab oma tehniliste normide alusena asjakohaseid rahvusvahelisi standardeid, välja arvatud juhul, kui lepinguosalisel, kes töötab välja tehnilist normi, on võimalik tõendada, et need rahvusvahelised standardid oleksid taotletavate õiguspäraste eesmärkide saavutamiseks ebatõhusad või ebasobivad.

4. 5-A lisas loetletud organisatsioonide välja töötatud rahvusvahelisi standardeid käsitatakse asjakohaste rahvusvaheliste standarditena tehniliste kaubandustõkete lepingu artikli 2, artikli 5 ja 3. lisa tähenduses, tingimusel et need organisatsioonid on standardite väljatöötamisel järginud põhimõtteid ja menetlusi, mis on sätestatud WTO tehniliste kaubandustõkete komitee otsuses rahvusvaheliste standardite, suuniste ja soovituste väljatöötamise põhimõtete kohta seoses tehniliste kaubandustõkete lepingu artikliga 2, artikliga 5 ja 3. lisaga.

5. Emma-kumma lepinguosalise taotlusel kaalub koostöökomitee 5-A lisa loetelu ajakohastamist.

6. Kui lepinguosaline ei ole oma tehniliste normide alusena kasutanud rahvusvahelisi standardeid, teeb ta teise lepinguosalise taotlusel kindlaks sisulised kõrvalekalded asjakohasest rahvusvahelisest standardist ja selgitab, miks neid standardeid peeti taotletava eesmärgi saavutamiseks ebasobivaks või ebatõhusaks, ning esitab teaduslikud või tehnilised tõendid, millel see hinnang põhineb.

7. Lisaks tehniliste kaubandustõkete lepingu artiklitele 2.3 ja 2.4 vaatab kumbki lepinguosaline oma tehnilised normid läbi, et suurendada nende ühtlustatust asjakohaste rahvusvaheliste standarditega, võttes muu hulgas arvesse asjakohaste rahvusvaheliste standardite uusi suundi või asjaolude muutumist, mis on toonud kaasa kõrvalekaldumisi asjakohasest rahvusvahelisest standardist.

8. Kui töötatakse välja tehnilisi norme, millel võib olla märkimisväärne mõju kaubandusele, tagab kumbki lepinguosaline oma asjakohaste eeskirjade ja menetluste kohaselt, et oleks olemas menetlused, mis võimaldavad lepinguosaliste isikutel väljendada oma seisukohti avaliku konsultatsiooni kaudu, välja arvatud juhul, kui tekivad või võivad tekkida pakilised probleemid, mis on seotud ohutuse, tervise, keskkonnakaitse või riigi julgeolekuga. Kumbki lepinguosaline lubab teise lepinguosalise isikutel osaleda sellistel konsultatsioonidel tingimustel, mis on vähemalt sama soodsad kui tema enda isikutele võimaldatavad tingimused, ning avalikustab nende konsultatsioonide tulemused.

## ARTIKKEL 56

## Standardid

1. Selleks et ühtlustada standardeid võimalikult laiaulatuslikult, julgustab kumbki lepinguosaline oma territooriumil asuvaid standardiorganisatsioone ning neid piirkondlikke standardiorganisatsioone, mille liikmeks lepinguosaline või tema territooriumil asuvad standardiorganisatsioonid on, tegema järgmist:

a) tegema vastavalt oma võimalustele asjakohaste rahvusvaheliste standardiorganisatsioonidega koostööd rahvusvaheliste standardite väljatöötamisel;

b) kasutama oma väljatöötatavate standardite alusena asjakohaseid rahvusvahelisi standardeid, välja arvatud juhul, kui sellised rahvusvahelised standardid oleksid õiguspäraste eesmärkide saavutamiseks ebatõhusad või ebasobivad, näiteks sellistel põhjustel nagu inimeste elu ja tervise ebapiisav kaitstus, olulised klimaatilised või geograafilised tegurid või fundamentaalsed tehnoloogilised probleemid;

c) tagama, et nende tegevus ei dubleeriks rahvusvaheliste standardiorganisatsioonide tööd ega kattuks sellega;

d) vaatama korrapäraselt läbi riiklikud ja piirkondlikud standardid, mis ei põhine asjakohastel rahvusvahelistel standarditel, et lähendada neid sellistele rahvusvahelistele standarditele;

e) tegema rahvusvahelise standardimistegevuse raames koostööd teise lepinguosalise asjaomaste standardiorganisatsioonidega; seda koostööd võib teha nii rahvusvahelistes standardiorganisatsioonides kui ka piirkondlikul tasandil; ning

f) edendama kahepoolset koostööd nende ja teise lepinguosalise standardiorganisatsioonide vahel.

2. Lepinguosalised peaksid vahetama teavet järgmise kohta:

a) standardite kasutamine tehniliste normide alusena;

b) nende standardimisprotsessid ning see, millises ulatuses kasutatakse riiklike standardite alusena rahvusvahelisi, piirkondlikke või allpiirkondlikke standardeid.

3. Kui standardid muudetakse kohustuslikuks seeläbi, et need inkorporeeritakse tehnilise normi eelnõusse või vastavushindamismenetlusse või neile viidatakse seal, peavad olema täidetud käesoleva lepingu artiklis 59 sätestatud läbipaistvuskohustused.

ARTIKKEL 57

Vastavushindamine

1. Artikli 55 sätteid tehniliste normide koostamise, vastuvõtmise ja rakendamise kohta kohaldatakse *mutatis mutandis* vastavushindamismenetluste suhtes.

2. Kui lepinguosaline nõuab vastavushindamist positiivse kinnitusena selle kohta, et toode vastab tehnilisele normile, teeb ta järgmist:

a) valib vastavushindamismenetlused, mis on proportsionaalsed riskihindamise alusel kindlaks tehtud riskidega,

b) kaalub võimalust kasutada tarnija vastavusdeklaratsiooni, st vastavusdeklaratsiooni, mille tootja on välja andnud omal vastutusel ja milles kolmanda isiku poolne kohustuslik hindamine on välistatud, ühe variandina, kuidas tõendada vastavust tehnilistele normidele; ning

c) andma teisele lepinguosalisele taotluse korral teavet kriteeriumide kohta, mida kasutatakse konkreetsete toodete jaoks vastavushindamismenetluse valimisel.

3. Kui lepinguosaline nõuab kolmanda isiku tehtavat vastavushindamist positiivse kinnitusena selle kohta, et toode vastab tehnilisele normile, ning ta ei ole reserveerinud seda ülesannet lõikes 5 nimetatud valitsusasutusele, peab ta tegema järgmist:

a) kasutama vastavushindamisasutuste kvalifitseerimiseks eelistatavalt akrediteerimismenetlust;

b) kasutama parimal viisil rahvusvahelisi akrediteerimis- ja vastavushindamisstandardeid, samuti lepinguosaliste akrediteerimisasutusi kaasavaid rahvusvahelisi lepinguid, näiteks rahvusvahelise laborite akrediteerimise koostööorganisatsiooni (ILAC) ja rahvusvahelise akrediteerimisfoorumi (IAF) mehhanismide kaudu;

c) ühinema toimivate rahvusvaheliste lepingute või kokkulepetega, mis käsitlevad vastavushindamistulemuste ühtlustamist või nende aktsepteerimise hõlbustamist, või kui see on asjakohane, õhutama oma vastavushindamisasutust ühinema selliste lepingute või kokkulepetega;

d) tagama, et ettevõtjatel oleks võimalik valida vastavushindamisasutuste hulgast, mille lepinguosalise ametiasutused on konkreetse toote jaoks määranud;

e) tagama, et vastavushindamisasutused on tootjatest, importijatest ja ettevõtjatest üldiselt sõltumatud ning et akrediteerimisasutuste ja vastavushindamisasutuste vahel ei ole huvide konflikte;

f) lubama vastavushindamisasutustel kasutada vastavushindamisega seotud katsete või kontrollide tegemiseks alltöövõtjaid, sealhulgas teise lepinguosalise territooriumil asuvaid alltöövõtjaid; ühtki käesoleva punkti sätet ei tõlgendata nii, nagu keelaks see lepinguosalisel nõuda alltöövõtjatelt samade nõuete täitmist, mida peaks lepingujärgsete katsete või kontrollide tegemiseks täitma vastavushindamisasutus, millega ta on lepingu sõlminud; ning

g) avaldama ühel veebisaidil nimekirja asutustest, mille ta on määranud sellist vastavushindamist tegema, ja asjakohase teabe iga sellise asutuse määramise ulatuse kohta.

4. Käesolev artikkel ei takista lepinguosalist nõudmast, et konkreetsete toodete vastavushindamise teeksid kindlaksmääratud valitsusasutused. Sellistel juhtudel peab lepinguosaline

a) piirama vastavushindamistasude suuruse osutatud teenuste ligikaudse maksumusega ja vastavushindamise taotleja taotluse korral selgitama, kuidas tema poolt sellise vastavushindamise eest kehtestatud tasud piirduvad osutatud teenuste ligikaudse maksumusega, ning

b) tegema teabe vastavushindamise tasude kohta üldsusele kättesaadavaks.

5. Olenemata lõigete 2–4 sätetest aktsepteerivad lepinguosalised 5-B lisas kindlaksmääratud väljade puhul ja seal sätestatud tingimuste kohaselt tarnija vastavusdeklaratsiooni tõendina selle kohta, et kehtivad tehnilised normid on täidetud.

ARTIKKEL 58

Koostöö tehniliste kaubandustõkete valdkonnas

1. Lepinguosalised tugevdavad oma koostööd standardite, tehniliste normide, metroloogia, turujärelevalve, akrediteerimise ja vastavushindamismenetluste valdkonnas, et parandada teineteise süsteemide mõistmist ja hõlbustada juurdepääsu oma turgudele. Selleks püüavad lepinguosalised kindlaks teha ja välja töötada regulatiivse koostöö mehhanismid ja algatused, mis on konkreetsete küsimuste või sektorite puhul asjakohased, sealhulgas:

a) teabe ja kogemuste vahetamine oma tehniliste normide ja vastavushindamismenetluste väljatöötamise ja rakendamise teemal;

b) tehniliste normide ja vastavushindamismenetluste lähendamise ja ühtlustamise võimaluse otsimine;

c) metroloogia, standardimise, vastavushindamise ja akrediteerimise eest vastutavate asutuste vahelise koostöö soodustamine ning

d) asjaomastel piirkondlikel ja mitmepoolsetel foorumitel teabe vahetamine standardite, tehniliste normide, vastavushindamismenetluste ja akrediteerimise valdkonnas toimuva kohta.

2. Lepinguosalised teevad omavahelise kaubavahetuse edendamiseks järgmist:

a) püüavad vähendada omavahelisi erinevusi tehniliste normide, metroloogia, standardimise, turujärelevalve, akrediteerimise ja vastavushindamismenetluste valdkonnas, sealhulgas soodustades rahvusvaheliselt kokkulepitud õigusinstrumentide järgimist;

b) edendavad kooskõlas rahvusvaheliste eeskirjadega akrediteerimise kasutamist, et toetada vastavushindamisasutuste tehnilist pädevust ja tegevust, ning

c) toetavad Usbekistani Vabariigi ja tema asjaomaste riiklike asutuste osalemist või võimaluse korral liikmesust sellistes Euroopa ja rahvusvahelistes organisatsioonides, mille tegevus on seotud standardimise, vastavushindamise, akrediteerimise, metroloogia ja sellega seonduvate funktsioonidega.

3. Lepinguosalised seavad eesmärgiks kehtestada ja säilitada protsessi, mille kaudu on võimalik saavutada Usbekistani Vabariigi ja Euroopa Liidu tehniliste normide, standardite ja vastavushindamismenetluste järkjärguline ühtlustamine.

4. Valdkondades, kus õigusaktide ühtlustamine on juba toimunud, võivad lepinguosalised kaaluda läbirääkimisi lepingute üle, mis käsitlevad tööstustoodete vastavushindamist ja tunnustamist.

ARTIKKEL 59

Läbipaistvus

1. Kui töötatakse välja tehnilisi norme, millel võib olla märkimisväärne mõju kaubandusele, jätab kumbki lepinguosaline kavandatud tehniliste normide ja vastavushindamismenetluste avaldamise järel teisele lepinguosalisele vähemalt 60 päeva kirjalike märkuste esitamiseks, välja arvatud juhul, kui on tekkinud või võivad tekkida pakilised probleemid, mis on seotud ohutuse, tervise, keskkonnakaitse või riigi julgeolekuga. Kui märkuste esitamise tähtaja pikendamiseks esitatakse põhjendatud taotlus, kaalub lepinguosaline seda vastutulelikult.

2. Kui lepinguosaline saab teiselt lepinguosaliselt kirjalikke märkusi kavandatava tehnilise normi või vastavushindamismenetluse kohta, peab ta tegema järgmist:

a) teise lepinguosalise taotluse korral arutama kirjalikke märkusi oma pädeva reguleeriva asutuse osavõtul ajal, mil neid saab arvesse võtta,

b) vastama märkustele kirjalikult hiljemalt tehnilise normi või vastavushindamismenetluse avaldamise kuupäeval.

3. Lepinguosaline annab teise lepinguosalise taotluse korral teavet vastuvõetud või vastu võetava tehnilise normi või vastavushindamismenetluse eesmärkide, õigusliku aluse ja põhjenduste kohta.

4. Kumbki lepinguosaline tagab, et tema vastuvõetud tehnilised normid ja vastavushindamismenetlused avaldatakse tasuta veebisaidil.

5. Kumbki lepinguosaline esitab teabe tehnilise normi või vastavushindamismenetluse vastuvõtmise ja jõustumise kohta ning lõpliku vastuvõetud teksti.

6. Kumbki lepinguosaline jätab tehniliste normide avaldamise ja nende jõustumise vahele mõistliku ajavahemiku, et teise lepinguosalise ettevõtjad saaksid kohanduda. Väljend „mõistlik ajavahemik“ tähendab ajavahemikku, mis ei ole lühem kui kuus kuud, välja arvatud juhtudel, kui see oleks seatud õiguspäraste eesmärkide saavutamiseks ebatõhus.

ARTIKKEL 60

Märgistamine ja etikettimine

1. Kumbki lepinguosaline kinnitab, et tema tehnilised normid, mis käsitlevad muu hulgas või üksnes märgistamist või etikettimist, on tehniliste kaubandustõkete lepingu artikli 2.2 põhimõtetega kooskõlas.

2. Kui lepinguosaline nõuab toodete kohustuslikku märgistamist või etikettimist, siis

a) nõuab ta ainult sellist teavet, mis on toote tarbijate või kasutajate jaoks oluline või mis näitab toote vastavust kohustuslikele tehnilistele nõuetele;

b) ei nõua ta turule laskmise eeltingimusena toote märgistuse või etiketi eelnevat heakskiitu, registreerimist ega sertifitseerimist ega tasu maksmist, kui toode muus osas vastab tema kohustuslikele tehnilistele nõuetele, välja arvatud juhul, kui see on vajalik tehniliste kaubandustõkete lepingu artiklis 2.2 osutatud õiguspäraste eesmärkide saavutamiseks;

c) kui lepinguosaline nõuab, et ettevõtjad kasutaksid kordumatut tunnuskoodi, annab ta selle koodi teise lepinguosalise ettevõtjatele põhjendamatu viivituseta ja mittediskrimineerivalt;

d) tingimusel et allpool loetletud elemendid ei ole kaupa importiva lepinguosalise nõutava teabe puhul eksitavad, vastuolulised ega segadusse ajavad, lubab see lepinguosaline järgmist:

i) teabe esitamine muudes keeltes lisaks kaupa importiva lepinguosalise riigis nõutavale keelele;

ii) rahvusvaheliselt aktsepteeritavad nomenklatuurid, piktogrammid, sümbolid või graafilised kujutised ning

iii) täiendav teave lisaks kaupa importiva lepinguosalise riigis nõutavale teabele;

e) ta nõustub, et täiendav märgistamine või märgistuse parandamine toimub importivas riigis tolliladudes või muudes selleks ette nähtud kohtades, välja arvatud juhul, kui selline märgistus on rahvatervise ja ohutusega seotud põhjustel ette nähtud lepinguosaliste õigusaktidega; ning

f) ta püüab aktsepteerida märgiseid, mida saab kinnitada olemasolevatele etikettidele, või märgistusteavet, mis ei ole kinnitatud füüsiliselt tootele, vaid on esitatud saatedokumentides.

3. Lõike 2 punkti e kohaldatakse Usbekistani Vabariigi WTOga ühinemise kuupäevani.

ARTIKKEL 61

Koostöö toiduks mittekasutatavate toodete turujärelevalve, ohutuse ja nõuetele vastavuse valdkonnas

1. Lepinguosalised tunnistavad toiduks mittekasutatavate toodete turujärelevalve, ohutuse ja nõuetele vastavuse valdkonnas tehtava koostöö tähtsust kaubanduse lihtsustamisel ning tarbijate ja teiste kasutajate kaitsmisel, samuti jagatud teabel põhineva vastastikuse usalduse loomise tähtsust.

2. Turujärelevalve sõltumatuse ja erapooletuse tagamiseks tagavad lepinguosalised:

a) turujärelevalve funktsioonide eraldamise vastavushindamise funktsioonidest ning

b) selliste huvide puudumise, mis mõjutaksid turujärelevalveasutuste erapooletust ettevõtjate kontrollimisel või nende üle järelevalve tegemisel.

3. Lepinguosalised võivad toiduks mittekasutatavate toodete turujärelevalve, ohutuse ja nõuetele vastavuse valdkonnas teha koostööd ja vahetada teavet, eelkõige järgmistes küsimustes:

a) turujärelevalve ning õigusnormide täitmise tagamisele suunatud tegevus ja meetmed;

b) riskihindamismeetodid ja toodete katsetamine;

c) toodete kooskõlastatud tagasivõtmine või muud sarnased meetmed;

d) teaduslikud, tehnilised ja regulatiivsed küsimused, mille eesmärk on parandada toiduks mittekasutatavate toodete ohutust ja nõuetele vastavust;

e) esilekerkivad tervise ja ohutuse seisukohast olulised küsimused;

f) standardimisega seotud tegevus ning

g) ametnike vahetus.

4. Euroopa Liit võib oma kiirhoiatussüsteemist anda Usbekistani Vabariigile valitud teavet Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2001/95/EÜ1 või seda asendavas õigusaktis osutatud tarbekaupade kohta ning Usbekistani Vabariik võib anda Euroopa Liidule asjakohast teavet toiduks mittekasutatavate tarbekaupade ohutuse kohta ja Usbekistani Vabariigi asjakohastes õigusaktides osutatud tarbekaupade suhtes võetud ennetavate, piiravate ja parandusmeetmete kohta. Teabevahetus võib toimuda järgmises vormis:

a) ühekordne teabevahetus nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel, välja arvatud isikuandmed; või

b) süstemaatiline teabevahetus, mis põhineb korral, mille koostöökomitee võib kehtestada 5-C lisas.

5. Koostöökomitee võib kehtestada 5-D lisas korra, mille kohaselt vahetada korrapäraselt teavet, sealhulgas elektrooniliselt, nõuetele mittevastavate toiduks mittekasutatavate toodete suhtes võetud meetmete kohta, mis ei ole hõlmatud lõikega 4.

6. Lepinguosalised kasutavad lõigete 3, 4 ja 5 alusel saadud teavet üksnes tarbijate, tervise, ohutuse või keskkonna kaitseks.

---

1 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 3. detsembri 2001. aasta direktiiv 2001/95/EÜ üldise tooteohutuse kohta (EÜT L 11, 15.1.2002, lk 4).

7. Kumbki lepinguosaline käsitleb lõigete 3, 4 ja 5 alusel saadud teavet konfidentsiaalsena.

8. Lõigetes 4 ja 5 osutatud korras määratakse kindlaks vahetatava teabe liik, teabevahetuse tingimused ning konfidentsiaalsuse ja isikuandmete kaitse normide kohaldamine. Koostöökomiteel on õigus võtta vastu otsuseid, et määrata kindlaks 5-C ja 5-D lisas sätestatud kord või seda muuta.

9. Käesoleva peatüki kohaldamisel tähendab „turujärelevalve“ ametiasutuste tegevust ja meetmeid, sealhulgas neid, mis võetakse koostöös ettevõtjatega lepinguosalise menetluste alusel, et võimaldada lepinguosalisel jälgida või käsitleda toodete ohutust või vastavust tema õigusnormides sätestatud nõuetele. Usbekistani puhul tähendab ettevõtja tootjat, volitatud esindajat, importijat või müüjat.

## ARTIKKEL 62

## Tehnilised arutelud ja konsultatsioonid

1. Kumbki lepinguosaline võib taotleda teise lepinguosalise selliste tehniliste eeskirjade eelnõude või kavandatavate vastavushindamismenetluste arutamist, mis võivad tema arvates oluliselt kahjustada lepinguosalistevahelist kaubandust. Taotlus esitatakse kirjalikult ja selles märgitakse:

a) kõnealune meede;

b) käesoleva peatüki sätted, millega lepinguosalise kartused on seotud; ning

c) taotluse põhjused, sealhulgas kirjeldus selle kohta, milline on taotluse esitanud lepinguosalise mure seoses meetmega.

2. Lepinguosaline esitab oma taotluse teise lepinguosalise poolt artikli 63 alusel määratud tehniliste kaubandustõkete peatüki koordinaatorile.

3. Emma-kumma lepinguosalise taotluse korral kohtuvad lepinguosalised kas isiklikult või video- või telekonverentsi teel 60 päeva jooksul alates taotluse esitamise kuupäevast, et arutada taotluses tõstatatud mureküsimust, ning püüavad küsimuse võimalikult kiiresti lahendada. Kui taotluse esitanud lepinguosaline leiab, et küsimus on kiireloomuline, võib ta taotleda, et kohtumine leiaks aset lühema ajavahemiku jooksul. Taotlusele vastav lepinguosaline kaalub seda taotlust vastutulelikult.

4. Lepinguosaline võib taotleda konsultatsioone teise lepinguosalisega kõigis käesolevast peatükist tulenevates küsimustes, esitades teise lepinguosalise peatüki koordinaatorile kirjaliku taotluse. Lepinguosalised teevad kõik endast oleneva, et lahendada küsimus vastastikku rahuldaval viisil.

5. Käesolev artikkel ei piira lepinguosaliste õigusi ja kohustusi, mis tulenevad 14. peatükist.

## ARTIKKEL 63

### Tehniliste kaubandustõkete peatüki koordinaator

1. Kumbki lepinguosaline nimetab tehniliste kaubandustõkete peatüki koordinaatori ja teatab teisele lepinguosalisele koordinaatori kontaktandmed ja kõik muudatused neis andmetes. Tehniliste kaubandustõkete peatüki koordinaatorid teevad koostööd, et hõlbustada käesoleva peatüki rakendamist ja lepinguosaliste koostööd kõigis tehniliste kaubandustõkete lepinguga seotud küsimustes.

2. Tehniliste kaubandustõkete peatüki koordinaatori ülesannete hulka kuulub järgmine:

a) käesoleva peatüki rakendamise ja haldamise jälgimine, sealhulgas küsimused, mis on seotud tehniliste normide, standardite ja vastavushindamismenetluste väljatöötamise, vastuvõtmise, rakendamise või täitmise tagamisega;

b) suhtlemine teise lepinguosalise tehniliste kaubandustõkete peatüki koordinaatoriga algatuste teemal, mida lepinguosalised on teinud koostöö tõhustamiseks standardite, tehniliste normide ja vastavushindamismenetluste väljatöötamisel ja täiustamisel;

c) vajaduse korral tehniliste arutelude korraldamine artikli 62 kohaselt ning

d) teabevahetus valitsusvälistel, piirkondlikel ja mitmepoolsetel foorumitel standardite, tehniliste normide ja vastavushindamismenetluste alal toimunu teemal.

3. Tehniliste kaubandustõkete peatüki koordinaatorid suhtlevad teineteisega mis tahes kokkulepitud viisil, mis on nende ülesannete täitmiseks asjakohane.

ARTIKKEL 64

Üleminekuperiood

Usbekistani Vabariigi suhtes hakatakse artikli 55 lõiget 3, artikli 55 lõiget 6, artikli 55 lõiget 7, artikli 56 lõike 1 punkti b, artikli 56 lõike 1 punkti c, artikli 57 lõike 3 punkti b, artikli 57 lõike 3 punkti d, artikli 57 lõiget 5 ja 5-B lisa kohaldama viie aasta möödudes käesoleva lepingu jõustumise kuupäevast.

6. PEATÜKK

SANITAAR- JA FÜTOSANITAARKÜSIMUSED

ARTIKKEL 65

Eesmärgid

Käesoleva peatüki eesmärk on sätestada põhimõtted, mida kohaldatakse lepinguosalistevahelises kaubavahetuses sanitaar- ja fütosanitaarmeetmete suhtes, nagu need on määratletud WTO sanitaar- ja fütosanitaarmeetmete lepingus, sealhulgas looma- ja taimetervise ning toiduohutuse alal, ja loomade heaolu, antimikroobikumiresistentsuse ning kestlike toidusüsteemide valdkonnas tehtava koostöö suhtes. Lepinguosalised kohaldavad käesolevas peatükis sätestatud põhimõtteid viisil, mis lihtsustab kaubavahetust ja väldib põhjendamatute kaubandustõkete loomist nende vahel ning säilitab samal ajal mõlema lepinguosalise inimeste, loomade või taimede elu või tervise kaitse taseme.

ARTIKKEL 66

Põhimõtted

1. Lepinguosalised tagavad, et sanitaar- ja fütosanitaarmeetmete väljatöötamisel ja rakendamisel järgitakse proportsionaalsuse, läbipaistvuse, mittediskrimineerimise ning teadusliku põhjendatuse põhimõtteid ja võetakse arvesse rahvusvahelisi standardeid (6. detsembril 1951 Roomas alla kirjutatud rahvusvaheline taimekaitsekonventsioon (edaspidi „taimekaitsekonventsioon“), Maailma Loomatervise Organisatsioon (edaspidi „OIE“) ja *codex alimentarius*’e komisjon (edaspidi „*codex alimentarius*“)).

2. Kumbki lepinguosaline tagab, et sanitaar- ja fütosanitaarmeetmete küsimustes ei diskrimineerita teise lepinguosalise territooriumi meelevaldselt ja põhjendamatult võrreldes oma territooriumiga, kui olud on samasugused või sarnased. Sanitaar- ja fütosanitaarmeetmeid ei rakendata viisil, mis kujutaks endast lepinguosalistevahelise kaubanduse varjatud piiramist.

3. Kumbki lepinguosaline tagab, et sanitaar- ja fütosanitaarmeetmeid, -menetlusi või -kontrolle rakendatakse nõuetekohaselt ja et teise lepinguosalise pädevalt asutuselt saadud teabepäringuid käsitletakse ilma põhjendamatu viivituseta ning viisil, mis on importtoodete suhtes vähemalt sama soodus kui samasuguste omamaiste toodete suhtes.

## ARTIKKEL 67

### Impordinõuded ja ametlikud sanitaar- ja fütosanitaarsertifikaadid

1. Lepinguosaliste impordinõuded põhinevad *codex alimentarius*'e, OIE ja taimekaitsekonventsiooni põhimõtetel ning nende vastavatel standarditel, välja arvatud juhul, kui impordinõudeid toetab teaduspõhine riskihindamine, mis viiakse läbi sanitaar- ja fütosanitaarmeetmete lepingus sätestatud rahvusvaheliste reeglite kohaselt.

2. Importiva lepinguosalise impordinõudeid kohaldatakse kogu eksportiva lepinguosalise territooriumil, nagu ka ametlikke sanitaar- ja fütosanitaarsertifikaate, mida võidakse nõuda lepinguosaliste vahel põllumajandustoodetega, sealhulgas taimede ja taimsete saadustega kauplemiseks, kui artiklist 69 ei tulene teisiti.

3. Käesoleva peatüki kohaldamisel määratletakse ametlikke sanitaar- ja fütosanitaarsertifikaate kui eksportiva poole välja antud dokumente, mis tagavad, et loetletud impordinõuded, nagu need on kindlaks määratud importiva lepinguosalise õigusaktides, on nendega hõlmatud toodete puhul täidetud.

ARTIKKEL 68

Samaväärsus

1. Kui eksportiv lepinguosaline seda taotleb ja kui importiva lepinguosalise hindamise tulemused on rahuldavad, tunnustavad lepinguosalised rahvusvahelise korra kohaselt üldkehtiva või mõne sektori või sektoriosa suhtes kehtiva üksikmeetme ja/või meetmerühma ja/või süsteemide samaväärsust.

2. Samaväärsuse tunnustamise määrab kindlaks koostöökomitee ja see loetletakse 6. lisas.

ARTIKKEL 69

Looma- ja taimetervisega seotud meetmed

1. Lepinguosalised tunnustavad kahjuri- ja taudivabade alade ning vähese kahjuri- ja taudilevikuga alade kontseptsiooni vastavalt sanitaar- ja fütosanitaarmeetmete lepingule ning *codex alimentarius*'e, OIE ja taimekaitsekonventsiooni standarditele, suunistele ja soovitustele.

2. Kahjuri- või taudivabasid alasid ning vähese kahjuri- või taudilevikuga alasid kindlaks määrates võtavad lepinguosalised arvesse selliseid tegureid nagu geograafiline asukoht, ökosüsteemid, epidemioloogiline seire ning sanitaar- ja fütosanitaarkontrolli tõhusus nendel aladel.

3. Importiv lepinguosaline kehtestab oma sanitaarmeetmed, mida kohaldatakse eksportiva lepinguosalise suhtes, kelle territooriumil kahjur või haigus esineb, eksportiva lepinguosalise tsoneerimisotsuse põhjal, tingimusel importiv lepinguosaline saab olla kindel, et saavutatakse sobiv kaitsetase.

ARTIKKEL 70

Inspekteerimine ja audit

1. Inspekteerimine ja audit, mida importiv lepinguosaline teeb eksportiva lepinguosalise territooriumil selleks, et hinnata tema inspekteerimis- ja sertifitseerimissüsteeme, peavad toimuma kooskõlas taimekaitsekonventsiooni, OIE ja *codex alimentarius*'e asjakohastele standardite, suuniste ja soovitustega. Lisakontrollid, mis on osa kontrolli- ja sertifitseerimissüsteemide auditist, võivad olla suunatud konkreetsetele eksportivatele käitistele ja tootjatele.

2. Kui importiv lepinguosaline on eespool nimetatud inspekteerimiste ja auditite tulemustega rahul ning peab loetelu loomade või loomsete saaduste importimise loa saanud ettevõtetest või käitistest, kiidab ta eksportiva lepinguosalise territooriumil asuvad ettevõtted ilma eelneva kontrollita heaks, kui eksportiv lepinguosaline on esitanud sellekohase taotluse, millele on lisatud importiva lepinguosalise kindlaks määratud asjakohased tagatised.

3. Kumbki lepinguosaline tugineb tagatiste vastuvõtmisel järgmisele:

a) hinnang ametlikule pädevale asutusele ja selle suutlikkusele kontrollida eksportivaid ettevõtteid;

b) pädeva asutuse kirjalik tagatis importiva lepinguosalise miinimumnõuete täitmise kohta.

4. Kui vähegi võimalik, teatab importiv lepinguosaline teisele lepinguosalisele nõuetele mittevastavast kaubast ja mittevastavuse põhjustest ning annab neile kogu asjakohase teabe mittevastavuse põhjuste kohta.

5. Inspekteerimiste ja auditite kulud kannab lepinguosaline, kes auditi või inspekteerimise läbi viis, vastavalt oma sisemenetlustele.

ARTIKKEL 71

Impordikontrollid ja -tasud

1. Kui impordikontrolli käigus ilmneb mittevastavus asjakohastele impordinõuetele, peavad importiva lepinguosalise võetavad meetmed põhinema kaasneva riski hindamisel ega tohi piirata kaubandust rohkem, kui on vaja lepinguosalise asjakohase sanitaar- või fütosanitaarkaitse taseme saavutamiseks.

2. Kui vähegi võimalik, teatab importiva lepinguosalise pädev asutus importijale või tema esindajale nõuetele mittevastavast kaubasaadetisest ja mittevastavuse põhjusest ning annab võimaluse tehtud otsus läbi vaadata. Importiv lepinguosaline kaalub igasugust asjakohast teavet, mis esitatakse selleks, et läbivaatamisele kaasa aidata.

3. Lepinguosaline võib võtta piirikontrolli tegemisel tekkivate kulude katmiseks tasu, mis ei tohiks ületada kantud kulusid.

ARTIKKEL 72

Teabevahetus ja koostöö

1. Lepinguosalised arutavad olemasolevaid sanitaar- ja fütosanitaarmeetmeid ja loomade heaolu meetmeid ning nende väljatöötamist ja rakendamist ja vahetavad sellekohast teavet. Selliste arutelude ja sellise teabevahetuse käigus võetakse asjakohasel juhul arvesse sanitaar- ja fütosanitaarmeetmete lepingut ning taimekaitsekonventsiooni, OIE ja *codex alimentarius*'e standarditest, suunistest ja soovitustest.

2. Lepinguosalised teevad koostööd küsimustes, mis puudutavad toiduohutust, loomatervist, loomade heaolu, taimetervist ja antimikroobikumiresistentsust, vahetades teavet, teadmisi ja kogemusi, et suurendada nendes valdkondades suutlikkust. Sellise koostöö hulka võib kuuluda tehniline abi. Eritähelepanu pööratakse looma- ja taimehaiguste avastamisele ja tõrjele ning riskianalüüsisüsteemide parandamisele. Koostöökomitee võib sel otstarbel vastu võtta tehnilise abi programmi.

3. Lepinguosalised algatavad emma-kumma lepinguosalise taotlusel õigeaegse dialoogi sanitaar- ja fütosanitaarküsimustes, et arutada selle valdkonna probleeme ja muid käesoleva peatükiga hõlmatud kiireloomulisi küsimusi. Koostöökomitee võib kehtestada sellise dialoogi eeskirjad.

4. Lepinguosalised määravad kontaktpunktid, mille kaudu toimub suhtlus käesoleva peatükiga hõlmatud küsimustes, ja ajakohastavad seda teavet korrapäraselt.

ARTIKKEL 73

Läbipaistvus

Kumbki lepinguosaline

a) püüab tagada kaubanduses ning eelkõige teise lepinguosalise impordi suhtes kohaldatavate sanitaar- ja fütosanitaarnõuete läbipaistvuse;

b) teeb teise lepinguosalise taotluse korral ilma põhjendamatu viivituseta talle teatavaks nõuded, mida kohaldatakse konkreetsete toodete impordi suhtes, ja teatab, kas on vaja riskianalüüsi;

c) teatab teise lepinguosalise kontaktpunktile põhjendamatu viivituseta posti, faksi või e-posti teel kõikidest tõsistest või olulistest ohtudest inim-, looma- või taimetervisele, sealhulgas toiduainetega seotud hädaolukordadest, mis puudutavad lepinguosaliste vahel kaubeldavaid kaupu.

# 7. PEATÜKK

# INTELLEKTUAALOMAND

## 1. JAGU

## ÜLDSÄTTED

### ARTIKKEL 74

### Eesmärgid

Käesoleva peatüki eesmärgid on järgmised:

a) soodustada lepinguosaliste vahel innovaatiliste ja loovate toodete ja teenuste tootmist ja turustamist, et aidata suurendada lepinguosaliste majanduse kestlikkust ja kaasavust;

b) lihtsustada ja reguleerida lepinguosalistevahelist kaubandust ning vähendada sellise kaubanduse moonutusi ja takistusi ning

c) saavutada kohane ja tõhus intellektuaalomandiõiguste kaitse ja intellektuaalomandi õiguskaitse tagamise tase.

ARTIKKEL 75

Kohustuste laad ja ulatus

1. Lepinguosalised rakendavad intellektuaalomandi õigusi käsitlevaid rahvusvahelisi lepinguid, milles nad on osalised. WTO asutamislepingu 1A lisas sisalduv TRIPS-leping inkorporeeritakse käesolevasse lepingusse ja muudetakse *mutatis mutandis* selle osaks. Käesolev peatükk täiendab ja täpsustab kummagi lepinguosalise õigusi ja kohustusi, mis tulenevad intellektuaalomandi valdkonnas sõlmitud rahvusvahelistest lepingutest, milles nad on osalised.

2. Käesolevas peatükis tähendab mõiste „intellektuaalomandi õigused“ kõiki intellektuaalomandi kategooriaid, millele on osutatud käesoleva peatüki artiklites 78–120 ja TRIPS-lepingu II jao 1.–7. osas.

3. Intellektuaalomandi õiguste kaitse hõlmab kaitset kõlvatu konkurentsi eest, millele on osutatud 20. märtsil 1883. aastal vastu võetud ja 14. juulil 1967. aastal Stockholmis läbi vaadatud tööstusomandi kaitse Pariisi konventsiooni (edaspidi „Pariisi konventsioon“) artiklis 10bis.

4. Käesolev peatükk ei takista lepinguosalisi kohaldamast oma õigusnorme, millega kehtestatakse rangemad intellektuaalomandiõiguste kaitse ja intellektuaalomandi õiguskaitse tagamise standardid, tingimusel et need on käesoleva peatükiga kooskõlas.

ARTIKKEL 76

Õiguste lõppemine

1. Kumbki lepinguosaline kehtestab oma riikliku või piirkondliku intellektuaalomandiõiguste lõppemise korra.

2. Autoriõiguse ja sellega kaasnevate õiguste valdkonnas kehtib õiguste lõppemine üksnes teoste või muude kaitstud objektide või nende koopiate müügi või muul viisil avaliku levitamise suhtes.

ARTIKKEL 77

Võrdne kohtlemine

1. Seoses käesolevas peatükis käsitletud intellektuaalomandi õigustega tagab kumbki lepinguosaline teise lepinguosalise kodanikele intellektuaalomandi õiguste kaitse[1] valdkonnas vähemalt sama soodsa kohtlemise kui see, mida ta võimaldab oma kodanikele, välja arvatud erandid, mis on juba ette nähtud järgmistes dokumentides:

a) Pariisi konventsioon;

[1] Selle lõigu kohaldamisel hõlmab mõiste „kaitse“ nii asjaolusid, mis mõjutavad intellektuaalomandi õiguste kättesaadavust, omandamist, ulatust, säilimist ja tagamist, kui ka asjaolusid, mis mõjutavad käesolevas peatükis konkreetselt käsitletud intellektuaalomandi õiguste kasutamist. Lisaks hõlmab käesoleva lõike kohaldamisel mõiste „kaitse“ meetmeid, mille eesmärk on vältida tõhusatest tehnilistest meetmetest kõrvalehoidmist, ja meetmeid, mis on seotud õiguste teostamist käsitleva teabega.

b) Berni kirjandus- ja kunstiteoste kaitse konventsioon (edaspidi „Berni konventsioon“), mis vaadati läbi 24. juulil 1971 Pariisis ja mida muudeti 28. septembril 1979;

c) rahvusvaheline esitajate, fonogrammitootjate ja ringhäälinguorganisatsioonide kaitse konventsioon, mis sõlmiti 26. oktoobril 1961 Roomas (edaspidi „Rooma konventsioon“), või

d) integraallülitustega seotud intellektuaalomandi leping, mis võeti vastu 26. mail 1989 Washingtonis.

Esitajate, fonogrammitootjate ja ringhäälinguorganisatsioonide suhtes kehtib esimeses lõigus nimetatud kohustus ainult käesolevas lepingus sätestatud õiguste osas.

2. Lepinguosaline võib kasutada lõike 1 alusel lubatud erandeid seoses oma kohtu- ja haldusmenetlustega, sealhulgas nõuda, et teise lepinguosalise kodanik määraks tema territooriumil menetlusdokumentide kättetoimetamise aadressi või nimetaks tema territooriumil esindaja, kui sellised erandid vastavad järgmistele tingimustele:

a) sellised erandid on vajalikud selleks, et tagada vastavus lepinguosalise õigusnormidele, mis ei ole vastuolus käesoleva peatükiga, ning

b) neid ei rakendata viisil, mis kujutaks endast kaubanduse varjatud piiramist.

3. Lõiget 1 ei kohaldata menetluste suhtes, mis on ette nähtud Maailma Intellektuaalomandi Organisatsiooni (WIPO) egiidi all sõlmitud mitmepoolsetes lepingutes intellektuaalomandi õiguste omandamise ja jõushoidmise kohta.

## 2. JAGU

## INTELLEKTUAALOMANDI ÕIGUSTE NORMID

### 1. ALAJAGU

### AUTORIÕIGUS JA SELLEGA KAASNEVAD ÕIGUSED

#### ARTIKKEL 78

#### Rahvusvahelised kokkulepped

1. Kumbki lepinguosaline järgib järgmist:

a) WIPO autoriõiguse leping, mis võeti vastu 20. detsembril 1996 Genfis;

b) WIPO esituste ja fonogrammide leping, mis võeti vastu 20. detsembril 1996 Genfis, ning

c) Marrakechi leping avaldatud teostele juurdepääsu lihtsustamise kohta nägemispuudega või muu trükikirja lugemise puudega isikutele, mis võeti vastu 28. juunil 2013 Marrakechis.

2. Kumbki lepinguosaline teeb kõik mõistlikud jõupingutused, et ratifitseerida Pekingi audiovisuaalsete esituste leping, mis võeti vastu Pekingis 24. juunil 2012, või et sellega ühineda.

ARTIKKEL 79

Autorid

Kumbki lepinguosaline näeb ette, et autoril on ainuõigus lubada või keelata järgmist:

a) oma teoste otsene või kaudne, ajutine või alaline reprodutseerimine tervikuna või osaliselt igal viisil ja igas vormis;

b) oma teoste ja nende koopiate igasugune avalik levitamine müügi teel või muul viisil;

c) oma teoste edastamine üldsusele paikse või traadita side teel, sh nende teoste üldsusele kättesaadavaks tegemine nii, et isik pääseb neile ligi enda valitud kohas ja ajal, ning

d) oma teoste originaalide või koopiate rentimine üldsusele ärilisel otstarbel.

ARTIKKEL 80

Esitajad

Kumbki lepinguosaline näeb ette, et esitajatel on ainuõigus lubada või keelata järgmist:

a) oma esitustest salvestiste[1] tegemine;

b) oma esituste salvestiste otsene või kaudne, ajutine või alaline reprodutseerimine tervikuna või osaliselt igal viisil ja igas vormis;

c) oma esituste salvestiste üldsusele levitamine müügi teel või muul viisil;

d) oma esituste salvestiste üldsusele kättesaadavaks tegemine paikse või traadita side teel nii, et üksikisikud pääsevad neile ligi enda valitud kohas ja ajal;

e) oma esituste ülekandmine ringhäälingus traadita sidevahendite abil ja nende edastamine üldsusele, välja arvatud juhul, kui esitus ise on juba ülekantav esitus või kui see on tehtud salvestise põhjal, ning

f) oma esituste salvestiste rentimine üldsusele ärilisel otstarbel.

[1] „Salvestis“ – helide või neid esindavate märkide esitus kandjal või liikuvate kujutiste kujutamine koos neid saatvate helidega või neid esindavate märkidega või helideta ja märkideta kandjal, millelt neid võib asjaomase seadme abil näha, taasesitada või edastada.

ARTIKKEL 81

Fonogrammitootjad

Kumbki lepinguosaline näeb ette, et fonogrammitootjatel on ainuõigus lubada või keelata järgmist:

a) oma fonogrammide otsene või kaudne, ajutine või alaline reprodutseerimine tervikuna või osaliselt igal viisil ja igas vormis;

b) oma fonogrammide, sealhulgas nende koopiate üldsusele levitamine müügi teel või muul viisil;

c) oma fonogrammide üldsusele kättesaadavaks tegemine paikse või traadita side teel nii, et üksikisikud pääsevad neile ligi enda valitud kohas ja ajal, ning

d) oma fonogrammide rentimine üldsusele ärilisel otstarbel.

ARTIKKEL 82

Ringhäälinguorganisatsioonid

Kumbki lepinguosaline näeb ette, et ringhäälinguorganisatsioonidel on ainuõigus lubada või keelata järgmist:

a) oma saadete salvestiste tegemine sõltumata sellest, kas saated edastatakse paikse või traadita side teel, sealhulgas kaabli või satelliidi kaudu;

b) oma saadete salvestiste otsene või kaudne, ajutine või alaline reprodutseerimine tervikuna või osaliselt igal viisil ja igas vormis, olenemata sellest, kas neid saateid edastatakse paikse või traadita side teel, sealhulgas kaabli või satelliidi kaudu;

c) oma saadete salvestiste üldsusele kättesaadavaks tegemine paikse või traadita side kaudu, olenemata sellest, kas neid saateid edastatakse paikse või traadita side teel, sealhulgas kaabli või satelliidi kaudu, nii et üksikisikud pääsevad neile ligi enda valitud kohas ja ajal;

d) oma saadete salvestiste, sealhulgas nende koopiate üldsusele levitamine müügi teel või muul viisil, olenemata sellest, kas neid saateid edastatakse paikse või traadita side teel, sealhulgas kaabli või satelliidi kaudu, ning

e) oma saadete taasedastamine traadita sidevahendite abil ja oma saadete edastamine üldsusele, kui selline edastamine toimub kohas, kuhu pääsuks nõutakse üldsuselt sisenemistasu.

ARTIKKEL 83

Ärilisel otstarbel avaldatud fonogrammide üldsusele ülekandmine ja edastamine

1. Kumbki lepinguosaline näeb ette esitajate ja fonogrammitootjate õiguse saada kasutajalt ühekordset õiglast tasu, kui ärilisel otstarbel avaldatud fonogrammi või sellise fonogrammi reproduktsiooni kasutatakse üldsusele ülekandmiseks või edastamiseks.

2. Kumbki lepinguosaline tagab, et lõikes 1 osutatud ühekordne õiglane tasu jagatakse asjaomaste esitajate ja fonogrammitootjate vahel. Esitajate ja fonogrammitootjate vahelise kokkuleppe puudumise korral võib kumbki lepinguosaline kehtestada tingimused, mille kohaselt peavad esitajad ja fonogrammitootjad kõnealuse ühekordse õiglase tasu omavahel jagama.

ARTIKKEL 84

Kaitse kehtivuse tähtaeg

1. Usbekistani Vabariigi suhtes hakatakse käesolevat artiklit kohaldama kolm aastat pärast käesoleva lepingu jõustumise kuupäeva.

2. Teose autori õigused kehtivad autori eluajal ja 70 aastat pärast tema surma, olenemata kuupäevast, mil teos õiguspäraselt üldsusele kättesaadavaks tehti.

3. Sõnalist osa sisaldava muusikateose kaitse kehtivuse tähtaeg lõpeb 70 aastat pärast järgmistest isikutest viimasena elus olnud isiku surma, olenemata sellest, kas need isikud on määratud kaasautoriks või mitte: sõnade autor ja muusika autor, tingimusel et nii sõnad kui ka muusika on loodud spetsiaalselt asjaomase sõnalist osa sisaldava muusikateose jaoks.

4. Mitme autori loodud teose puhul arvutatakse lõikes 1 osutatud tähtaega viimasena elus olnud autori surmast.

5. Anonüümse või pseudonüümse teose puhul on kaitse kehtivuse tähtaeg 70 aastat pärast teose õiguspäraselt üldsusele kättesaadavaks tegemist. Kui autori kasutatud pseudonüüm ei jäta tema isiku suhtes kahtlust või kui autor avaldab oma isiku esimeses lauses osutatud aja jooksul, siis kohaldatakse lõikes 1 osutatud kaitse tähtaega.

6. Kinematograafilise või audiovisuaalse teose kaitse tähtaeg lõpeb 70 aastat pärast järgmistest isikutest viimasena elus olnud isiku surma, olenemata sellest, kas need isikud on määratud kaasautoriks või mitte:

a) peamine režissöör;

b) stsenaariumi autor;

c) dialoogi autor ja

d) spetsiaalselt kinematograafilises või audiovisuaalses teoses kasutamiseks loodud muusika helilooja.

7. Ringhäälinguorganisatsioonide õiguste kehtivuse tähtaeg lõpeb 50 aastat pärast ringhäälingusaate esmakordset edastamist paikse või traadita side teel, sealhulgas kaabli või satelliidi kaudu.

8. Esitajate õigused ei aegu varem kui 50 aastat pärast esituse salvestamise kuupäeva,

9. Fonogrammitootjate õigused ei aegu varem kui 50 aastat pärast salvestise tegemist, või kui fonogramm on selle aja jooksul õiguspäraselt avaldatud, siis 70 aastat pärast selle avaldamist. Kui teost ei ole õiguspäraselt avaldatud ning fonogramm on selle tähtaja jooksul õiguspäraselt üldsusele edastatud, kehtib kaitse 70 aastat pärast esimese õiguspärase üldsusele edastamise kuupäeva. Kumbki lepinguosaline võib näha ette tõhusad meetmed, tagamaks, et kasum, mis on teenitud 20 kaitseaasta jooksul pärast 50-aastast perioodi, saaks esitajate ja fonogrammitootjate vahel õiglaselt jaotatud.

10. Käesolevas artiklis sätestatud tähtaegu arvestatakse sündmusele järgneva aasta 1. jaanuarist.

11. Kumbki lepinguosaline võib ette näha käesolevas artiklis sätestatust pikemad kaitse kehtivuse tähtajad.

## ARTIKKEL 85

## Edasimüügiõigus

1. Kumbki lepinguosaline näeb ette, et algupärase maalikunsti- või graafikateose või skulptuurteose autoril on võõrandamatu ja juba ette loovutamatu õigusena edasimüügiõigus, mis on määratletud kui õigus saada pärast teose esmast üleandmist autori poolt teose igakordse müügi korral müügihinnal põhinevat autoritasu.

2. Lõikes 1 nimetatud õigust kohaldatakse kõikide müügitehingute suhtes, milles müüjate, ostjate või vahendajatena osalevad elukutselised kunstiturul tegutsejad, näiteks oksjonikorraldajad, kunstigaleriid ja kunstiteoste vahendajad üldiselt.

3. Kumbki lepinguosaline võib ette näha, et lõikes 1 osutatud õigust ei kohaldata edasimüügi suhtes, kui müüja on teose omandanud otse autorilt vähem kui kolm aastat enne edasimüüki ning edasimüügihind ei ületa teatavat miinimumsummat.

4. Tasude suurus ja kogumise kord nähakse ette kummagi lepinguosalise õigusnormidega.

ARTIKKEL 86

Õiguste kollektiivne teostamine

1. Lepinguosalised edendavad koostööd oma asjaomaste kollektiivse esindamise organisatsioonide vahel, et soodustada teoste ja muu kaitstud materjali kättesaadavust lepinguosaliste territooriumil ning teoste või muu kaitstud materjali kasutamisega seotud õigustest saadava tulu ülekandmist asjaomaste kollektiivse esindamise organisatsioonide vahel.

2. Lepinguosalised edendavad kollektiivse esindamise organisatsioonide läbipaistvust, eelkõige seoses õigustest saadava tulu kogumise, selle tulu suhtes kohaldatavate mahaarvamiste, selle tulu kasutamise, jaotamispõhimõtete ja repertuaariga.

3. Kumbki lepinguosaline õhutab oma territooriumil asutatud kollektiivse esindamise organisatsioone, kes esindamislepingu alusel esindavad teist kollektiivse esindamise organisatsiooni, mis on asutatud teise lepinguosalise territooriumil, tasuma esindatavale kollektiivse esindamise organisatsioonile võlgnetavaid summasid täpselt, korrapäraselt ja hoolikalt ning esitama esindatavale kollektiivse esindamise organisatsioonile teavet õigustest saadava tulu summa kohta, mis on tema nimel kogutud, ja sellest tulust tehtud mahaarvamiste kohta.

ARTIKKEL 87

Erandid ja piirangud

Kumbki lepinguosaline näeb artiklites 79–82 sätestatud õiguste piirangud või erandid ette üksnes teatavatel erijuhtudel, mis ei ole vastuolus teose või muu objekti tavapärase kasutamisega ega kahjusta põhjendamatult õiguste omajate õigustatud huve.

ARTIKKEL 88

Tehniliste meetmete kaitse

1. Usbekistani Vabariigi suhtes hakatakse käesolevat artiklit kohaldama kolm aastat pärast käesoleva lepingu jõustumise kuupäeva.

2. Kumbki lepinguosaline näeb ette piisava õiguskaitse mis tahes tõhusatest tehnilistest meetmetest kõrvalehoidmise vastu, kui selle teo toimepanija on või peab põhjendatult olema teadlik, et tema tegu taotleb sellist eesmärki.

3. Kumbki lepinguosaline näeb ette piisava õiguskaitse selliste seadmete, toodete või komponentide tootmise, impordi, levitamise, müügi, rentimise, müügiks või rentimiseks reklaamimise või ärilisel otstarbel omamise ning selliste teenuste osutamise vastu:

a) mida edendatakse, reklaamitakse ja turustatakse tõhusatest tehnilistest meetmetest kõrvalehoidmiseks;

b) mille muu äriliselt oluline otstarve või kasutusala peale tõhusast tehnilisest meetmest kõrvalehoidmise on piiratud või

c) mis on kavandatud, valmistatud, kohandatud või teostatud eelkõige tõhusast tehnilisest meetmest kõrvalehoidmiseks või kõrvalehoidmise soodustamiseks.

4. Käesolevas alajaos tähendab väljend „tehnilised meetmed“ tehnoloogiat, seadet või komponenti, mille otstarve on tavapärase toimimise puhul takistada või piirata teoste või muu objektiga seotud toiminguid, milleks autoriõiguse või sellega kaasnevate õiguste omaja ei ole siseriiklike õigusaktide alusel luba andnud. Tehnilised meetmed loetakse tõhusaks juhul, kui õiguste omajad kontrollivad kaitstud teose või muu objekti kasutamist juurdepääsukontrolli või kaitsevahendi abil, näiteks teose või muu objekti krüpteerimise, skrambleerimise või muul viisil muutmise või kopeerimiskaitsemehhanismi abil, mis täidab kaitse eesmärki.

5. Olenemata lõikes 1 sätestatud õiguskaitsest võib kumbki lepinguosaline võtta õiguste omajate vabatahtlikult võetud meetmete puudumise korral vastavalt vajadusele asjakohaseid meetmeid tagamaks, et käesoleva artikli kohaselt ette nähtud piisav õiguskaitse tõhusatest tehnilistest meetmetest kõrvalehoidmise vastu ei takista isikutel, kellel on õigus kasutada artikli 87 kohaselt ette nähtud erandeid või piiranguid, selliste erandite või piirangute kasutamist.

ARTIKKEL 89

Õiguste teostamist käsitleva teabega seotud kohustused

1. Usbekistani Vabariigi suhtes hakatakse käesolevat artiklit kohaldama kolm aastat pärast käesoleva lepingu jõustumise kuupäeva.

2. Kumbki lepinguosaline näeb ette piisava õiguskaitse iga isiku vastu, kes teadlikult ja ilma loata paneb toime järgmise teo, kui see isik on teadlik või võib põhjendatult olla teadlik, et tegu korda saates põhjustab, võimaldab, hõlbustab või varjab ta siseriiklikes õigusaktides sätestatud autoriõiguse või sellega kaasnevate õiguste rikkumist:

a) kõrvaldab õiguste teostamist käsitleva elektroonilise teabe või muudab seda ning

b) levitab, impordib levitamise eesmärgil, kannab ringhäälingus üle, edastab või teeb üldsusele kättesaadavaks käesoleva alajaoga kaitstud teoseid või muid objekte, millelt on loata kõrvaldatud õiguste teostamist käsitlev elektrooniline teave või millel on seda muudetud.

3. Käesoleva artikli kohaldamisel tähendab „õiguste teostamist käsitlev teave“ õiguste omajate esitatavat teavet, mis identifitseerib käesolevas artiklis osutatud teose või muu objekti ja selle autori või muu õiguste omaja, või teavet teose või muu objekti kasutamise tingimuste kohta, samuti numbreid või koode, mis sellist teavet esindavad.

4. Lõiget 2 kohaldatakse juhul, kui nimetatud teave on lisatud käesolevas artiklis osutatud teose või muu objekti koopiale või esitatakse seoses selle teose või muu objekti edastamisega üldsusele.

2. ALAJAGU

KAUBAMÄRGID

ARTIKKEL 90

Rahvusvahelised kokkulepped

1. Kumbki lepinguosaline

a) järgib 27. juunil 1889 Madridis vastu võetud märkide rahvusvahelise registreerimise Madridi kokkuleppe protokolli, mida on muudetud 3. oktoobril 2006 ja 12. novembril 2007;

b) rakendab kaubamärkide klassifitseerimise süsteemi, mis on kooskõlas märkide registreerimisel kasutatava kaupade ja teenuste rahvusvahelise klassifikatsiooni Nizza kokkuleppega, mis sõlmiti 15. juunil 1957 ja mida muudeti 28. septembril 1979; ning

c) teeb kõik endast oleneva, et ühineda 27. märtsil 2006 Singapuris sõlmitud kaubamärgiõiguse Singapuri lepinguga.

ARTIKKEL 91

Tähised, millest kaubamärk võib koosneda

Kaubamärgi võivad moodustada tähised, eelkõige sõnad, sealhulgas isikunimed, või kujutised, tähed, numbrid, värvid, kauba või selle pakendi kuju või helid, tingimusel et

a) selliste tähiste põhjal on võimalik eristada ühe ettevõtja kaupu või teenuseid teiste ettevõtjate omadest ning

b) selliseid tähiseid on võimalik esitada kummagi lepinguosalise kaubamärgiregistris viisil, mis võimaldab pädevatel asutustel ja üldsusel määrata kindlaks kaubamärgi omanikule antud kaitse selge ja täpse sisu.

ARTIKKEL 92

Kaubamärgist tulenevad õigused

1. Registreeritud kaubamärk annab omanikule sellega kaasnevad ainuõigused. Omanikul on õigus takistada kõiki kolmandaid isikuid kasutamast kaubandustegevuse käigus ilma omaniku nõusolekuta tähist,

a) mis on identne registreeritud kaubamärgiga, kaupade või teenuste puhul, mis on identsed nendega, mille jaoks kaubamärk on registreeritud;

b) mille identsuse või sarnasuse tõttu registreeritud kaubamärgiga ning selle kaubamärgi ja tähisega hõlmatud kaupade või teenuste identsuse või sarnasuse tõttu on tõenäoline, et üldsus võib need omavahel segi ajada, sealhulgas on tõenäoline, et tähist seostatakse registreeritud kaubamärgiga.

2. Lepinguosalised alustavad Usbekistani Vabariigiga dialoogi, et kehtestada kooskõlas liidu õigusaktidega õiguslikud meetmed, millega tagatakse, et registreeritud kaubamärgi omanikul on õigus takistada kõiki kolmandaid isikuid toomast kaubandustegevuse käigus kaupu lepinguosalisse, kus kaubamärk on registreeritud, ilma et neid seal vabasse ringlusse lubataks.

ARTIKKEL 93

Registreerimismenetlus

1. Kumbki lepinguosaline näeb ette kaubamärkide registreerimise süsteemi, milles kõik asjaomase kaubamärgiasutuse tehtud lõplikud negatiivsed otsused, sealhulgas osalise keeldumise kohta, tehakse asjaomasele isikule kirjalikult teatavaks, on nõuetekohaselt põhjendatud ja neid võib edasi kaevata.

2. Kumbki lepinguosaline näeb kolmandatele isikutele ette võimaluse vaidlustada kaubamärgitaotlusi või asjakohasel juhul kaubamärkide registreeringuid. Vaidlustamismenetlus peab olema võistlev.

3. Kumbki lepinguosaline näeb ette kaubamärgitaotluste ja registreeritud kaubamärkide avaliku elektroonilise andmebaasi.

ARTIKKEL 94

Tuntud kaubamärgid

Üldtuntud kaubamärkide kaitsmiseks vastavalt Pariisi konventsiooni artiklile 6bis ning TRIPS-lepingu artikli 16 lõigetele 2 ja 3 kohaldab kumbki lepinguosaline ühissoovitust üldtuntud kaubamärkide kaitset käsitlevate sätete kohta, mille tööstusomandi kaitse Pariisi Liidu assamblee ja WIPO peaassamblee võtsid vastu 20.–29. septembril 1999 toimunud WIPO liikmesriikide assambleede 34. istungjärgul.

ARTIKKEL 95

Erandid kaubamärgist tulenevatest õigustest

1. Kumbki lepinguosaline näeb ette piiratud erandid kaubamärgist tulenevatest õigustest, nagu kirjeldavate terminite, sealhulgas geograafiliste tähiste õiglane kasutamine, ning võib ette näha muid piiratud erandeid, tingimusel et selliste erandite puhul võetakse arvesse kaubamärgi omaniku ja kolmandate isikute õigustatud huve.

2. Kaubamärk ei anna omanikule õigust keelata kolmandal isikul kasutada kaubandustegevuses järgmist, tingimusel et kolmas isik kasutab neid hea tööstus- ja äritava kohaselt:

a) kolmanda isiku nimi või aadress, kui see kolmas isik on füüsiline isik;

b) märgid või tähised, mis näitavad sorti, kvaliteeti, kvantiteeti, sihtotstarvet, väärtust, geograafilist päritolu, kauba tootmise või teenuse osutamise aega või muid kauba või teenuse omadusi, ning

c) kaubamärk, kui see on vajalik kauba või teenuse sihtotstarbe näitamiseks eelkõige juhul, kui tegemist on lisaseadme või varuosaga.

3. Kaubamärk ei anna selle omanikule õigust keelata kolmandal isikul kasutada kaubandustegevuse käigus varasemat õigust, mis kehtib ainult konkreetses paikkonnas, kui seda õigust tunnustatakse kõnealuse lepinguosalise õigusaktidega, ja selle territooriumi piires, kus seda tunnustatakse.

ARTIKKEL 96

Kehtetuks tunnistamise alused

1. Kumbki lepinguosaline näeb ette, et kaubamärgi võib tunnistada kehtetuks, kui seda ei ole asjaomasel territooriumil kolme järjestikuse aasta jooksul kasutatud kaupade või teenuste puhul, mille jaoks see registreeriti, ja kasutamata jätmisel ei ole mõistlikke põhjendusi. Siiski ei või nõuda kaubamärgiomaniku õiguste kehtetuks tunnistamist, kui kaubamärgi tegelik kasutamine algas või jätkus vähemalt kolme aasta pikkuse perioodi lõpu ja kehtetuks tunnistamise taotluse esitamise vahelisel ajal. Kasutamise algus või jätkumine kolme kuu jooksul enne kehtetuks tunnistamise taotluse esitamist, kui see algas kõige varem kolme järjestikuse aasta pikkuse mittekasutamisaja lõppedes, jäetakse siiski tähelepanuta, kui ettevalmistusi kasutuse alustamiseks või jätkamiseks hakati tegema alles pärast seda, kui omanik sai teada võimalusest, et esitatakse kehtetuks tunnistamise taotlus.

2. Kaubamärgi võib kehtetuks tunnistada ka juhul, kui pärast selle registreerimise kuupäeva

a) on kaubamärk kaubamärgiomaniku tegevuse või tegevusetuse tagajärjel kaubanduses muutunud selle kauba või teenuse üldnimetuseks, mille jaoks see on registreeritud;

b) on kaubamärki selle omaniku poolt või loal nende kaupade või teenuste puhul, mille jaoks see on registreeritud, kasutatud selliselt, et kaubamärk võib üldsust eksitada eelkõige kõnealuste kaupade või teenuste olemuse, kvaliteedi või geograafilise päritolu suhtes.

ARTIKKEL 97

Pahausksed taotlused

Kaubamärki peab olema võimalik tunnistada kehtetuks, kui taotleja on kaubamärgi registreerimise taotluse esitanud pahauskselt. Kumbki lepinguosaline võib ka ette näha, et sellist kaubamärki ei registreerita.

## 3. ALAJAGU

## DISAINILAHENDUSED

### ARTIKKEL 98

Rahvusvahelised kokkulepped

Euroopa Liit täidab oma kohustusi, mis tulenevad 2. juuli 1999. aasta tööstusdisainilahenduste rahvusvahelise registreerimise Haagi kokkuleppe Genfi redaktsioonist, ning Usbekistani Vabariik teeb kõik mõistlikud jõupingutused, et Genfi redaktsioon ratifitseerida või sellega ühineda.

### ARTIKKEL 99

Registreeritud disainilahenduste kaitse

1. Kumbki lepinguosaline näeb ette uudsete või originaalsete sõltumatult loodud disainilahenduste kaitse. Kaitse tagatakse registreerimisega ja see annab nende omanikele ainuõiguse vastavalt käesolevale alajaole. Käesoleva artikli kohaldamisel võib lepinguosaline eristatavat disainilahendust käsitada originaalse disainilahendusena.

2. Registreeritud disainilahenduse omanikul on õigus takistada kolmandaid isikuid, kellel puudub registreeritud disainilahenduse omaniku nõusolek, vähemalt valmistamast, müügiks pakkumast, müümast, importimast ja ladustamast toodet, mis kannab või sisaldab kaitstud disainilahendust, või kasutamast tooteid, mis kannavad või sisaldavad kaitstud disainilahendust, kui selline tegevus toimub ärilisel otstarbel.

3. Disainilahendus, mida on kasutatud või mis sisaldub mitmeosalise toote koostisosaks olevas tootes, loetakse uudseks ja originaalseks üksnes

a) juhul, kui koostisosa on pärast mitmeosalisse tootesse paigutamist toote tavapärasel kasutamisel nähtav ning

b) sel määral, mil need koostisosa nähtavad omadused vastavad uudseks ja originaalseks tunnistamise tingimustele.

4. Lõike 3 punkti a kohaldamisel tähendab „tavapärane kasutamine“ kasutamist lõppkasutaja poolt, välja arvatud hooldus-, teenindus- või parandustööd.

ARTIKKEL 100

Kaitse kestus

Kumbki lepinguosaline tagab, et disainilahendus on kaitstud vähemalt viie aasta jooksul alates taotluse esitamise kuupäevast ja et õiguste omajal on õigus pikendada kaitse kestust ühe või mitme viieaastase perioodi võrra, kokku kuni vähemalt 15 aastaks alates taotluse esitamise kuupäevast.

ARTIKKEL 101

Erandid

1. Lepinguosalised võivad disainilahenduste kaitsmisel ette näha piiratud erandeid, tingimusel et sellised erandid ei satu põhjendamatult vastuollu kaitstud disainilahenduse normaalse kasutamisega ega kahjusta kaitstud disainilahenduse omaniku õigustatud huve põhjendamatult, võttes arvesse kolmandate isikute seaduslikke huve.

2. Disainilahenduste kaitse ei laiene disainilahendustele, mis tulenevad üksnes tehnilistest või funktsionaalsetest kaalutlustest. Disainilahenduse kaitse ei laiene toote välisomadustele, mida tuleb täpselt sama kuju ja suurusega reprodutseerida selleks, et toodet, milles disainilahendus sisaldub või millel seda on kasutatud, saaks mehaaniliselt ühendada teise tootega või paigutada selle sisse, ümber või külge nii, et kumbki toode saaks täita oma otstarvet.

3. Disainilahenduse õigus ei anna kaitset disainilahendusele, mis on vastuolus avaliku korra või üldtunnustatud kõlblusnormidega.

4. Erandina käesoleva artikli lõikest 2 antakse disainilahenduse kaitse kooskõlas artikli 99 lõikes 1 sätestatud tingimustega lahendusele, mille otstarve on võimaldada moodulsüsteemis mitme vastastikku vahetatava toote monteerimist või ühendamist.

ARTIKKEL 102

Seos autoriõigusega

Kumbki lepinguosaline tagab, et disainilahendus on tema autoriõiguse normide alusel kaitsekõlblik alates kuupäevast, mil disainilahendus on loodud või mis tahes kujul fikseeritud. Lepinguosalised määravad kindlaks kaitse ulatuse ja tingimused, sealhulgas nõutava eristatavuse taseme.

4. ALAJAGU

GEOGRAAFILISED TÄHISED

ARTIKKEL 103

Kohaldamisala

1. Käesoleva alajao kohaldamisel tähendab mõiste „geograafiline tähis“ TRIPS-lepingu artikli 22 lõikes 1 määratletud geograafilist tähist ja seda tõlgendatakse selliselt, et see hõlmab ka „päritolunimetusi“.

2. Käesolevat alajagu kohaldatakse lepinguosaliste territooriumilt pärit geograafiliste tähiste tunnustamise ja kaitse suhtes.

3. Lepinguosalise selliste geograafiliste tähiste suhtes, mida teine lepinguosaline peab kaitsma, kohaldatakse käesolevat alajagu üksnes juhul, kui need kuuluvad artiklis 104 osutatud õigusaktide kohaldamisalasse.

ARTIKKEL 104

Kehtestatud geograafilised tähised

1. Hiljemalt viis aastat pärast käesoleva lepingu jõustumise kuupäeva peavad 7-A lisa A jaos loetletud Usbekistani Vabariigi õigusaktid sisaldama geograafiliste tähiste registreerimise ja kontrolli elemente, mis on sätestatud 7-A lisa B jaos.

2. Olles tutvunud 7-A lisa A jaos loetletud Euroopa Liidu õigusaktidega, leiab Usbekistani Vabariik, et need õigusaktid sisaldavad geograafiliste tähiste registreerimise ja kontrolli elemente, mis on sätestatud 7-A lisa B jaos.

3. Pärast 7-B lisas sätestatud kriteeriumidel põhineva vastulausete ja vastuväidete menetluse lõpuleviimist ja olles kontrollinud 7-C lisa A jaos loetletud Euroopa Liidu toodete geograafilisi tähiseid, millele taotletakse Usbekistani Vabariigis kaitset ja mis on Euroopa Liidus registreeritud lõikes 2 osutatud õigusaktide alusel, kaitseb Usbekistani Vabariik neid geograafilisi tähiseid käesolevas alajaos sätestatud kaitsetaseme kohaselt.

4. Lõiget 3 hakatakse kohaldama viis aastat pärast käesoleva lepingu jõustumise kuupäeva. Selle viieaastase üleminekuperioodi jooksul kehtestab Usbekistani Vabariik kõik vastastikku täiendavad meetmed ja kaitseb 7-C lisa A jaos loetletud Euroopa Liidu toodete geograafilisi tähiseid oma siseriiklike õigusaktidega ettenähtud tasemel. Pakutava kaitse taset üleminekuperioodi jooksul ei vähendata.

5. Pärast 7-B lisas sätestatud kriteeriumidel põhineva vastulausete ja vastuväidete menetluse lõpuleviimist ja olles kontrollinud 7-C lisa A jaos loetletud Usbekistani Vabariigi toodete geograafilisi tähiseid, mis on Usbekistani Vabariigis registreeritud lõikes 1 osutatud õigusaktide alusel, kaitseb Euroopa Liit neid geograafilisi tähiseid käesolevas alajaos sätestatud kaitsetaseme kohaselt.

ARTIKKEL 105

Uute geograafiliste tähiste lisamine

Lepinguosalised võivad 7-C lisas esitatud kaitstavate geograafiliste tähiste loetelu artikli 136 kohaselt muuta. Uued geograafilised tähised lisatakse pärast vastulausete ja vastuväidete menetluse lõpuleviimist ja artikli 104 lõike 3 või 4 kohast geograafiliste tähiste kontrollimist.

ARTIKKEL 106

Geograafiliste tähiste kaitse ulatus

1. 7-C lisas loetletud geograafilisi tähiseid, sealhulgas artikli 105 kohaselt lisatud geograafilisi tähiseid, kaitstakse järgmise eest:

a) kaitstud nimetuse otsene või kaudne kaubanduslikul eesmärgil kasutamine

i) sarnastel toodetel, mis ei vasta kaitstud nimetuse tootespetsifikaadile, või

ii) kui selline kasutus põhineb geograafilise tähise maine ärakasutamisel,

sealhulgas juhtudel, kui neid tooteid kasutatakse koostisosana;

b) väärkasutus, imiteerimine või seoste tekitamine, ka juhul, kui toote tegelik päritolu on näidatud või kui kaitstud nimetus on tõlgitud, transkribeeritud, translitereeritud või kui sellele on lisatud väljend „stiilis“, „tüüpi“, „meetodil“, „valmistatud nagu“, „imitatsioon“, „maitsega“, „nagu“ või muu samalaadne väljend, sealhulgas juhtudel, kui neid tooteid kasutatakse koostisosana;

c) muud toote päritolu, laadi või olulisi omadusi käsitlevad valed või eksitavad märked, mis esitatakse asjaomase toote sise- või välispakendil, reklaammaterjalides ja asjaomase tootega seotud dokumentides, ning toote pakendamine sellisesse pakendisse või mahutisse, mis võib jätta vale mulje toote päritolust, sealhulgas juhtudel, kui neid tooteid kasutatakse koostisosana, ning

d) muu tegevus, mis võib tarbijale jätta vale mulje toote tegeliku päritolu kohta.

2. 7-C lisas loetletud geograafilised tähised ei muutu lepinguosaliste territooriumil üldnimetusteks.

3. Ükski käesoleva lepingu säte ei kohusta lepinguosalist kaitsma teise lepinguosalise geograafilist tähist, mida selle päritoluterritooriumil ei kaitsta või mille kaitse on seal lõpetatud. Lepinguosalised teatavad teineteisele, kui geograafilist tähist nende territooriumil enam ei kaitsta. Selline teatamine toimub vastavalt artiklile 136.

4. Ükski käesoleva lepingu säte ei piira ühegi isiku õigust kasutada äritegevuses oma nime või oma ärialase eelkäija nime, välja arvatud juhul, kui seda nime kasutatakse üldsust eksitaval viisil.

## ARTIKKEL 107

### Geograafiliste tähiste kasutamise õigus

1. Käesoleva lepingu kohaselt kaitstud nimetust võivad kasutada kõik majandustegevuses osalejad, kes turustavad asjaomasele spetsifikaadile vastavat toodet.

2. Kui geograafiline tähis on käesoleva lepingu alusel kaitstud, ei saa kasutajad kaitstud nimetust enam registreerida ega selle suhtes muid piiranguid kasutada.

ARTIKKEL 108

Seos kaubamärkidega

1. Juhul kui geograafiline tähis on käesoleva lepingu alusel kaitstud, keelduvad lepinguosalised registreerimast kaubamärki, mille kasutamine oleks vastuolus artikli 106 lõikega 1, kui kaubamärgi registreerimise taotlus on esitatud pärast kuupäeva, mil on esitatud taotlus geograafilise tähise kaitsmiseks asjaomase lepinguosalise territooriumil.

2. Lõike 1 sätteid rikkudes registreeritud kaubamärgid tunnistatakse kehtetuks.

3. Artiklis 104 nimetatud geograafiliste tähiste puhul on käesoleva artikli lõikes 1 osutatud kaitsetaotluse esitamise kuupäev teisele lepinguosalisele geograafilise tähise kaitse taotluse edastamise kuupäev.

4. Artiklis 105 nimetatud geograafiliste tähiste puhul on käesoleva artikli lõikes 1 osutatud kaitsetaotluse esitamise kuupäev teisele lepinguosalisele geograafilise tähise kaitse taotluse edastamise kuupäev.

5. Ilma et see piiraks käesoleva artikli lõike 5 kohaldamist, kaitseb kumbki lepinguosaline ka geograafilisi tähiseid, mille puhul on olemas varasemad kaubamärgid. „Varasem kaubamärk“ on kaubamärk, mille kasutamine on vastuolus artikli 106 lõikega 1 ja mida on taotletud või mis on registreeritud või asjakohaste õigusaktidega ette nähtud juhtudel ühe lepinguosalise territooriumil heauskselt kasutusele võetud enne kuupäeva, mil teisele lepinguosalisele on käesoleva lepingu kohaselt esitatud geograafilise tähise kaitse taotlus.

6. Varasema kaubamärgi kasutamist võib geograafilise tähise kaitsest olenemata jätkata ja seda võib uuendada, tingimusel et kaubamärgi kehtetuks tunnistamiseks või tühistamiseks ei ole lepinguosalise kaubamärke käsitlevate õigusaktide kohaselt ühtegi põhjust. Sellistel juhtudel on kaitstud geograafilise tähise ja ka vastavate kaubamärkide kasutamine lubatud.

7. Lepinguosaline ei ole käesoleva lepingu alusel kohustatud kaitsma geograafilise tähisena nimetust, kui asjaomase nimetuse kaitse võiks kaubamärgi mainet ja tuntust ning kasutamise aega arvesse võttes tarbijat toote tegeliku olemuse osas eksitada.

## ARTIKKEL 109

### Geograafilise tähise õiguste kaitse tagamine

Kumbki lepinguosaline tagab artiklites 104–108 sätestatud kaitse asjakohaste haldus- ja kohtumeetmetega, sealhulgas tollikontrollis, mida teostavad tema ametiasutused, selleks et ära hoida kaitstud päritolunimetuste ja kaitstud geograafiliste tähiste ebaseaduslikku kasutamist või see peatada. Nad tagavad kõnealuste õiguste kaitse ka huvitatud isiku taotluse korral.

## ARTIKKEL 110

### Üldnormid

1. Käesoleva lepingu kohaldamisega ei piirata õigusi ega kohustusi, mis on lepinguosalistel WTO asutamislepingust tulenevalt.

2. Lepinguosaliselt ei saa käesoleva lepingu alusel nõuda, et ta kaitseks geograafilise tähisena nimetust, mis on vastuolus taimesordi või loomatõu nimetusega ning mis võib seetõttu eksitada tarbijat toote tegeliku päritolu osas.

3. Homonüümset nimetust, mis võib tekitada tarbijas eksliku arvamuse, et toode on pärit muult territooriumilt, ei kaitsta, isegi kui nimetus on kõnealuse toote tegeliku päritoluterritooriumi, -piirkonna või -koha osas täpne. Ilma et see piiraks TRIPS-lepingu artikli 23 kohaldamist, määravad lepinguosalised vastastikku kindlaks otstarbekohased kasutustingimused, mille alusel täielikult või osaliselt homonüümseid geograafilisi tähiseid üksteisest eristada, võttes arvesse vajadust tagada asjaomaste tootjate õiglane kohtlemine ning hoiduda tarbijate eksitamisest.

4. Kui üks lepinguosaline teeb kolmanda isikuga peetavate läbirääkimiste raames ettepaneku kaitsta kõnealuse kolmanda isiku geograafilist tähist, mis on täielikult või osaliselt homonüümne teise lepinguosalise geograafilise tähisega, mis on kaitstud käesoleva lepingu alusel, teatab ta sellest teisele lepinguosalisele ja annab talle võimaluse esitada märkusi, enne kui kolmanda isiku geograafiline tähis kaitse alla võetakse.

5. Kõiki kaitstud geograafiliste tähiste tootespetsifikaatidest tulenevaid küsimusi käsitletakse artiklis 136 osutatud intellektuaalomandi õiguste allkomitees.

6. Käesoleva lepingu kohaselt kaitstava geograafilise tähise kaitse võib tühistada üksnes lepinguosaline, kelle territooriumilt toode on pärit.

7. Käesolevas lepingus käsitatakse tootespetsifikaadina sellist spetsifikaati, k.a selle muudatusi, mille on heaks kiitnud selle lepinguosalise ametiasutused, kelle territooriumilt toode on pärit.

ARTIKKEL 111

Tehniline abi

Et hõlbustada käesoleva alajao rakendamist Usbekistani Vabariigis, annab Euroopa Liit Usbekistani Vabariigile tema taotluse korral ja tema vajaduste kohaselt piisavat tehnilist abi kooskõlas Euroopa Liidu õigusega.

5. ALAJAGU

PATENDID

ARTIKKEL 112

Rahvusvahelised kokkulepped

Kumbki lepinguosaline tagab, et 19. juunil 1970 Washingtonis sõlmitud patendikoostöölepinguga ette nähtud menetlused on tema territooriumil kättesaadavad.

ARTIKKEL 113

Patendid ja rahvatervis

1. Lepinguosalised tunnistavad 14. novembril 2001 Dohas WTO ministrite konverentsil vastu võetud TRIPS-lepingu ja rahvatervise deklaratsiooni (edaspidi „Doha deklaratsioon“) tähtsust. Lepinguosalised tagavad käesolevas alajaos sätestatud õiguste ja kohustuste tõlgendamisel ning rakendamisel kooskõla Doha deklaratsiooniga.

2. Kumbki lepinguosaline rakendab TRIPS-lepingu artiklit 31bis ning TRIPS-lepingu lisa ja TRIPS-lepingu lisa liidet, mis jõustus 23. jaanuaril 2017.

ARTIKKEL 114

Ravimi ja taimekaitsevahendi patendiga kaasneva kaitse perioodi pikendamine

1. Lepinguosalised nendivad, et nende territooriumil patendiga kaitstud ravimi ja taimekaitsevahendi suhtes võidakse enne turulelaskmist kohaldada halduslikku loamenetlust. Lepinguosalised tunnistavad, et patendiga antava kaitse periood võib lüheneda selle ajavahemiku võrra, mis jääb toote patenditaotluse esitamise ja tootele asjakohaste õigusaktide alusel lepinguosalise turule laskmiseks esimese loa andmise vahele.

2. Lepinguosalised näevad ette, et patendiga kaitstavat ravimit või taimekaitsevahendit, mille suhtes on kohaldatud halduslikku loamenetlust, kaitstakse täiendava ajavahemiku jooksul, mille kestus on võrdub lõike 1 teises lauses osutatud ajavahemikuga. Seda ajavahemikku võib lühendada kuni viie aasta võrra.

3. Sellise täiendava kaitse kestus ei ületa viit aastat[1].

## 6. ALAJAGU

## AVALIKUSTAMATA TEABE KAITSE

### ARTIKKEL 115

### Ärisaladuste kaitse ulatus

1. Täites oma kohustust järgida TRIPS-lepingut ja eelkõige TRIPS-lepingu artikli 39 lõikeid 1 ja 2, näeb kumbki lepinguosaline ette asjakohased tsiviilkohtumenetlused ja õiguskaitsevahendid, mida ärisaladuse omaja saab kasutada, et takistada ärisaladuse omandamist, kasutamist või avalikustamist vastuolus ausate äritavadega ning saada selle eest hüvitist.

[1] Ravimitele, mille kohta on tehtud pediaatrilised uuringud, mille tulemused kajastuvad ravimi tootekirjelduses, võidakse lisaks lõikes 2 osutatud kaitseperioodile veel täiendav kaitseperiood.

2. Käesolevas alajaos kasutatakse järgmisi mõisteid:

a) „ärisaladus“ – teave,

i) mis on saladus selles tähenduses, et see ei ole kogumis või üksikosade täpses paigutuses ja kokkupanus üldteada või kergesti kättesaadav nende ringkondade isikutele, kes tavaliselt kõnesolevat laadi teabega tegelevad;

ii) millel on kaubanduslik väärtus selle salajasuse tõttu ning

iii) mille üle seaduslikku kontrolli omav isik on asjaoludest lähtuvalt võtnud vajalikke meetmeid, et hoida seda salajas;

b) „ärisaladuse omaja“ – iga füüsiline või juriidiline isik, kellel on ärisaladuse üle seaduslik kontroll.

3. Käesoleva alajao kohaldamisel loetakse ausate äritavadega vastuolus olevaks vähemalt järgmist tegevust:

a) ärisaladuse omandamine ärisaladuse omaja nõusolekuta, kui see toimub ärisaladuse omaja valduses olevatele dokumentidele, objektidele, materjalidele, ainetele või elektroonilistele failidele, mis sisaldavad ärisaladust või millest saab tuletada ärisaladuse, loata juurdepääsu hankimise, nende omastamise või kopeerimise teel;

b) ärisaladuse omaja nõusolekuta ärisaladuse kasutamine või avalikustamine isiku poolt, kes vastab mis tahes järgmisele tingimusele:

i) ta on ärisaladuse omandanud punktis a osutatud viisil;

ii) ta rikub konfidentsiaalsuslepingut või muud kohustust ärisaladust mitte avalikustada või

iii) ta rikub lepingulist või muud ärisaladuse kasutamise piiramise kohustust; ning

c) ärisaladuse omandamine, kasutamine või avalikustamine, kui seda teeb isik, kes omandamise, kasutamise või avalikustamise ajal teadis või asjaolusid arvestades pidi teadma, et ärisaladus on otseselt või kaudselt saadud teiselt isikult, kes kasutas ärisaladust või avalikustas selle ebaseaduslikult punkti b tähenduses.

4. Ükski käesoleva alajao säte ei kohustata kumbagi lepinguosalist käsitama järgmist tegevust ausate äritavadega vastuolus olevana:

a) iseseisev avastamine või loomine;

b) toote pöördprojekteerimine isiku poolt, kelle valduses toode on õiguspäraselt ja kelle suhtes ei kehti õiguslik kohustus piirata asjaomase teabe omandamist;

c) teabe omandamine, kasutamine või avalikustamine, mis on lepinguosalise õiguse kohaselt nõutav või lubatud; ning

d) töötajate poolt selliste kogemuste ja oskuste kasutamine, mille nad on omandanud ausal viisil oma tavapärast tööd tehes.

5. Käesolevat alajagu ei tõlgendata nii, nagu piiraks see lepinguosaliste jurisdiktsioonides kaitstud sõna- ja teabevabadust, sealhulgas meediavabadust.

ARTIKKEL 116

Ärisaladuse omajatele kättesaadavad tsiviilkohtumenetlused ja õiguskaitsevahendid

1. Kumbki lepinguosaline tagab, et isikutel, kes osalevad artiklis 115 osutatud tsiviilkohtumenetluses või kellel on juurdepääs sellise kohtumenetluse dokumentidele, ei ole lubatud kasutada ja avalikustada ärisaladust või väidetavat ärisaladust, mille pädev õigusasutus on huvitatud isiku nõuetekohaselt põhjendatud taotluse alusel tunnistanud konfidentsiaalseks ja mis on saanud neile teatavaks menetluses osalemise või dokumentidele juurdepääsu tulemusel.

2. Kumbki lepinguosaline näeb ette, et artiklis 115 osutatud tsiviilkohtumenetluses on tema õigusasutustel õigus vähemalt:

a) anda kooskõlas lepinguosalise õigusnormidega korraldus võtta ajutisi meetmeid, et takistada ärisaladuse omandamist, kasutamist või avalikustamist viisil, mis on vastuolus ausate äritavadega;

b) anda korraldus esialgse õiguskaitse kohaldamiseks, et takistada ärisaladuse omandamist, kasutamist või avalikustamist viisil, mis on vastuolus ausate äritavadega;

c) mõista isikult, kes teadis või oleks pidanud teadma, et ta omandab, kasutab või avalikustab ärisaladust viisil, mis on vastuolus ausate äritavadega, oma vastavate õigusnormide järgi ärisaladuse omaja kasuks välja kahjuhüvitis, mis vastab sellise ärisaladuse omandamise, kasutamise või avalikustamisega tekitatud tegelikule kahjule;

d) võtta erimeetmeid, et säilitada sellise ärisaladuse või väidetava ärisaladuse konfidentsiaalsus, mis on saanud teatavaks tsiviilkohtumenetluses, mis käsitleb ärisaladuse väidetavat omandamist, kasutamist ja avalikustamist viisil, mis on vastuolus ausate äritavadega. Kooskõlas asjaomase lepinguosalise õigusega võib selliseks erimeetmeks olla võimalus

i) piirata tervikuna või osaliselt juurdepääsu teatavatele dokumentidele;

ii) piirata juurdepääsu kohtuistungitele ning nende salvestistele ja stenogrammidele ning

iii) avaldada kohtuotsuse mittekonfidentsiaalne versioon, millest on eemaldatud ärisaladust sisaldavad lõigud või milles neid on redigeeritud, või

e) määrata karistusi menetlusosalistele või teistele kohtumenetluses osalevatele isikutele, kes ei täida kohtu poolt ärisaladuse või väidetava ärisaladuse kaitse asjus antud korraldusi või keelduvad neid täitmast.

3. Mitte kumbki lepinguosaline ei ole kohustatud ette nägema artiklis 115 osutatud tsiviilkohtumenetlusi ja õiguskaitsevahendeid, kui ausate äritavadega vastuolus olev tegevus toimub kooskõlas lepinguosalise asjakohase õigusega, et paljastada õigusvastane käitumine, rikkumine või ebaseaduslik tegevus või eesmärgiga kaitsta tema õigusega tunnustatud õigustatud huvi.

ARTIKKEL 117

Ravimi turuleviimise loa saamiseks esitatud andmete kaitse

1. Kumbki lepinguosaline kaitseb konfidentsiaalset äriteavet, mis on esitatud ravimi turuleviimise loa (edaspidi „müügiluba“) saamiseks, selle kolmandatele isikutele avalikustamise eest, välja arvatud juhul, kui võetakse meetmeid, et tagada andmete kaitse ebaausa kommertskasutuse eest, või juhul, kui avalikustamine on vajalik ülekaaluka avaliku huvi tõttu.

2. Kumbki lepinguosaline tagab, et vähemalt kuue aasta jooksul alates asjaomase lepinguosalise territooriumil esimese müügiloa (edaspidi „esmane müügiluba“) andmise kuupäevast ei rahulda müügiloa andmise eest vastutav asutus ilma esmase müügiloa omaniku selgesõnalise nõusolekuta ühtegi hilisemat müügiloa taotlust, mille aluseks on esmase müügiloa taotluses esitatud prekliiniliste katsete või kliiniliste uuringute tulemused, välja arvatud juhul, kui mõlema lepinguosalise tunnustatud rahvusvahelistes lepingutes on sätestatud teisiti. Seda reeglit kohaldatakse, olenemata sellest, kas lõikes 1 või 2 osutatud teave on tehtud üldsusele kättesaadavaks või mitte.

3. Käesolev artikkel ei piira täiendavate kaitseperioodide kohaldamist, mida kumbki lepinguosaline võib oma õiguses ette näha.

4. Usbekistani Vabariigi suhtes hakatakse käesolevat artiklit kohaldama kaks aastat pärast käesoleva lepingu jõustumist.

ARTIKKEL 118

Taimekaitsevahendite müügiloa saamiseks esitatavate andmete kaitse

1. Kumbki lepinguosaline tunnustab esmakordselt taimekaitsevahendi müügiloa saamiseks esitatud katse- või uuringuaruande omaniku ajutist õigust. Sellel ajavahemikul ei kasutata seda katse- ja uuringuaruannet teiste taimekaitsevahendi müügiloa taotlejate huvides, kui esimese omaniku sõnaselge nõusolek ei ole tõendatud. Kõnealust õigust nimetatakse edaspidi „andmekaitseks“.

2. Taimekaitsevahendi müügiloa saamiseks esitatud katse- või uuringuaruanne peab vastama järgmistele tingimustele:

a) olema vajalik loa andmiseks või loa muutmiseks, et lubada vahendi kasutamist mõnel teisel põllukultuuril, ning

b) olema tõendatult vastavuses hea laboritava või hea katsetava põhimõtetega.

3. Andmekaitse kehtib vähemalt kümme aastat alates sellest, kui asjaomane asutus andis lepinguosalise territooriumil esmase müügiloa. Madala riskitasemega taimekaitsevahendite puhul võib seda tähtaega pikendada 13 aastani.

4. Väheolulisteks kasutusteks antud loa korral pikendatakse andmekaitse tähtaega kolme kuu haaval, kui loaomanik esitab loataotluse hiljemalt viis aastat pärast esmase loa saamise kuupäeva. Kogu andmekaitse tähtaeg ei tohi olla pikem kui 13 aastat. Madala riskitasemega taimekaitsevahendite puhul ei tohi kogu andmekaitse tähtaeg olla pikem kui 15 aastat.

5. Katse- või uuringuaruandeid kaitstakse ka juhul, kui need olid vajalikud loa pikendamiseks ja läbivaatamiseks. Sellisel juhul on andmekaitse tähtaeg 30 kuud.

6. Hoolimata lõigetest 3, 4 ja 5 ei võta müügiloa andmise eest vastutav ametiasutus lõigetes 1 ja 2 osutatud teavet arvesse ühegi edaspidise müügiloa andmisel, olenemata sellest, kas see on tehtud üldsusele kättesaadavaks või mitte.

7. Kumbki lepinguosaline kehtestab meetmed, mis kohustavad varasema loa taotlejat või omanikku, kes on lepinguosalise territooriumil asutatud, jagama ärisaladusena käsitatavat teavet, et vältida korduvaid katseid selgroogsetega.

8. Usbekistani Vabariigi suhtes hakatakse käesolevat artiklit kohaldama kaks aastat pärast käesoleva lepingu jõustumist.

7. ALAJAGU

TAIMESORDID

ARTIKKEL 119

Üldsätted

Kumbki lepinguosaline tagab sordikaitse vastavalt rahvusvahelisele uute taimesortide kaitse konventsioonile (edaspidi „UPOV konventsioon“), mida on viimati muudetud Genfis 19. märtsil 1991, sealhulgas vabatahtlikule aretajaõiguste erandile, millele on osutatud UPOV konventsiooni artikli 15 lõikes 2. Lepinguosalised teevad koostööd nende õiguste edendamiseks ja kaitseks.

3. JAGU

INTELLEKTUAALOMANDI ÕIGUSKAITSE TAGAMINE

1. ALAJAGU

TSIVIIL- JA HALDUSÕIGUSKAITSE

ARTIKKEL 120

Üldised kohustused

1. Lepinguosalised kinnitavad veel kord oma kohustust järgida TRIPS-lepingu III jagu ning näevad ette meetmed, menetlused ja õiguskaitsevahendid, mis on vajalikud intellektuaalomandi õiguskaitse tagamiseks.

3. jao kohaldamisel ei kuulu mõiste „intellektuaalomandi õigused“ alla õigused, mis on hõlmatud 2. jao 6. alajaoga.

2. Lõikes 1 osutatud meetmed, menetlused ja õiguskaitsevahendid peavad vastama järgmistele tingimustele:

a) need on õiglased ja erapooletud;

b) need ei tohi olla tarbetult keerukad või kulukad ega tuua kaasa ebamõistlikke tähtaegu või põhjendamatuid viivitusi;

c) need peavad olema mõjusad, proportsionaalsed ja hoiatavad;

d) nende kohaldamisel tuleb vältida tõkete loomist seaduslikule kaubandusele ja näha ette kaitsemeetmed nende kuritarvitamise vastu.

ARTIKKEL 121

Isikud, kellel on õigus taotleda meetmete, menetluste ja õiguskaitsevahendite kohaldamist

Kumbki lepinguosaline tunnistab, et käesolevas alajaos ja TRIPS-lepingu III jaos sätestatud meetmete, menetluste ja parandusmeetmete rakendamist on õigus nõuda järgmistel isikutel:

a) intellektuaalomandi õiguste omajad vastavalt kohaldatavatele õigusaktidele;

b) kohaldatavate õigusaktidega ette nähtud piires ja nende alusel kõik teised kõnealuseid õigusi kasutama volitatud isikud, eelkõige litsentsisaajad;

c) kohaldatavate õigusaktidega ette nähtud piires ja nende alusel intellektuaalomandi õiguste kollektiivse esindamise organisatsioonid, kes on intellektuaalomandi õiguste omajate üldtunnustatud esindajad;

d) kohaldatavate õigusaktidega ette nähtud piires ja nende alusel kutselised intellektuaalomandi kaitse organisatsioonid, kes on intellektuaalomandi õiguste omajate üldtunnustatud esindajad.

ARTIKKEL 122

Tõendid

1. Lepinguosalise tagavad, et enne asja sisulise otsustamiseni viiva menetluse algatamist võib pädev õigusasutus sellise isiku taotluse korral, kes on esitanud piisavad tõendid kinnitamaks oma väidet, et intellektuaalomandi õigusi on rikutud või kavatsetakse rikkuda, nõuda kiireid ja tõhusaid ajutisi meetmeid väidetava rikkumise olulise tõendusmaterjali säilitamiseks, võttes arvesse konfidentsiaalse teabe kaitsmise vajadust. Ajutiste meetmete või esialgse õiguskaitse vahendite määramisel võtavad õigusasutused arvesse väidetava õiguste rikkuja õigustatud huve.

2. Sellised meetmed võivad sisaldada õigusi väidetavalt rikkuvate kaupade ning vajaduse korral nende kaupade tootmiseks või levitamiseks kasutatud materjalide ja vahendite ning nendega seotud dokumentide üksikasjalikku kirjeldamist koos näidiste võtmisega või mitte, või füüsilist arestimist.

3. Kumbki lepinguosaline võtab vajalikud meetmed, et kaubanduslikus ulatuses toime pandud intellektuaalomandi õiguse rikkumise korral võimaldada pädeval õigusasutustel asjakohasel juhul ja isiku taotluse alusel nõuda vastaspoole valduses olevate panga-, finants- ja äridokumentide esitamist, võttes arvesse konfidentsiaalse teabe kaitset.

ARTIKKEL 123

Õigus teabele

1. Lepinguosalised tagavad, et intellektuaalomandi õiguste rikkumist käsitlevas tsiviilkohtumenetluses võivad pädevad õigusasutused vastuseks hageja õigustatud ja proportsionaalsele nõudele anda korralduse, et rikkuja või muu isik, kes on kohtuvaidluses pool või tunnistaja, esitaks teavet intellektuaalomandiõigusi rikkuvate kaupade või teenuste päritolu ja turustusvõrgu kohta.

2. Lõikes 1 kasutatud mõiste „muu isik“ tähendab isikut,

a) kelle valdusest on leitud intellektuaalomandi õigusi rikkuvat kaupa kaubanduslikes kogustes;

b) kes on tabatud intellektuaalomandi õigusi rikkuvate teenuste kaubanduslikus ulatuses kasutamiselt;

c) kes on tabatud intellektuaalomandi õigusi rikkuvate teenuste kaubanduslikus ulatuses osutamiselt või

d) kellele käesoleva lõike punktis a, b ja c osutatud isikud on viidanud kui kaasosalisele kaupade tootmises, valmistamises ja levitamises või teenuste osutamises.

3. Lõikes 1 nimetatud teave sisaldab asjakohasel juhul järgmist:

a) kaupade või teenuste tootjate, valmistajate, turustajate, tarnijate ning teiste varasemate valdajate, samuti kavandatavate hulgimüüjate ja jaemüüjate nimed ja aadressid või

b) teave toodetud, valmistatud, tarnitud, saadud või tellitud mahtude kohta, samuti kõnealuste kaupade või teenuste eest saadud hinna kohta.

4. Lõigete 1 ja 2 kohaldamine ei piira poole muude selliste õigusaktide kohaldamist, millega:

a) antakse õiguste omajale õigus saada täielikumat teavet;

b) reguleeritakse käesoleva artikli kohaselt edastatud teabe kasutamist tsiviilkohtumenetluses;

c) reguleeritakse vastutust teabe saamise õiguse kuritarvitamise eest;

d) antakse lõikes 1 osutatud isikule võimalus keelduda teabe andmisest, kui kõnealuse teabe tõttu oleks see isik sunnitud tunnistama enda või oma lähisugulaste osalust intellektuaalomandi õiguste rikkumises; või

e) reguleeritakse teabeallikate konfidentsiaalsuse kaitset ja isikuandmete töötlemist.

ARTIKKEL 124

Ajutised meetmed ja kaitsemeetmed

1. Kumbki lepinguosaline tagab, et õigusasutused saavad hageja taotluse korral teha väidetavale õiguste rikkujale ajutise ettekirjutuse, mille eesmärk on tõkestada intellektuaalomandi õiguste vahetu rikkumine või ajutiselt ja vajaduse korral korduva rahalise karistuse abil, kui see on ette nähtud siseriikliku õigusega, peatada väidetava õiguserikkumise jätkamine või nõuda jätkamise tingimusena tagatisi, mis rikkumise tuvastamise korral kindlustavad õiguste omajale hüvitise maksmise. Ajutise ettekirjutuse võib samadel tingimustel teha ka vahendajale, kelle teenuseid, sealhulgas internetiteenuseid, kolmas isik kasutab intellektuaalomandi õiguste rikkumiseks.

2. Ajutise ettekirjutusega võib anda ka korralduse intellektuaalomandi õiguste rikkumise kahtlusega kaupade arestimiseks või üleandmiseks, et takistada nende pääsemist turustuskanalitesse ja seal liikumist.

3. Kaubandusliku ulatusega väidetava rikkumise korral tagavad lepinguosalised, et kui hageja tõendab kahju hüvitamist tõenäoliselt takistada võivate asjaolude olemasolu, võivad õigusasutused hagi tagamiseks anda korralduse arestida väidetava rikkuja vallas- ja kinnisvara, sealhulgas blokeerida tema pangakontod ja muu vara. Selleks võivad pädevad asutused nõuda panga-, finants- ja äridokumentide esitamist või asjakohast juurdepääsu sellele teabele.

ARTIKKEL 125

Parandusmeetmed

1. Ilma et see piiraks õiguste rikkumisest õiguste omajale tekkinud kahju hüvitamist, tagab kumbki lepinguosaline, et tema õigusasutused võivad hageja taotlusel nõuda, et kaubad, mis on tunnistatud intellektuaalomandiõigusi rikkuvaks, hävitatakse või vähemalt eemaldatakse lõplikult turustuskanalitest, ilma et selle eest makstaks hüvitist. Vajaduse korral võivad õigusasutused anda ka korralduse hävitada materjalid ja seadmed, mida kasutatakse peamiselt nende kaupade loomiseks või valmistamiseks.

2. Kummagi lepinguosalise õigusasutustel on õigus nõuda lõikes 1 nimetatud parandusmeetmete rakendamist rikkuja kulul, välja arvatud seda välistavate erandlike asjaolude korral.

3. Õiguskaitsevahendite kasutamise taotluse kaalumisel tuleb silmas pidada rikkumise raskuse ja määratud õiguskaitsevahendi proportsionaalsust ning kolmandate isikute huve.

4. Usbekistani Vabariigi suhtes hakatakse lõiget 1 kohaldama kolm aastat pärast käesoleva lepingu jõustumise kuupäeva.

ARTIKKEL 126

Ettekirjutused

Kumbki lepinguosaline tagab, et kui kohtuotsusega on tuvastatud intellektuaalomandi õiguse rikkumine, saab õigusasutus teha rikkujale, aga ka vahendajale, kelle teenuseid kolmas isik intellektuaalomandi õiguse rikkumiseks kasutab, ettekirjutuse rikkumise lõpetamiseks.

ARTIKKEL 127

Alternatiivsed meetmed

Kumbki lepinguosaline võib ette näha, et asjakohastel juhtudel ja sellise isiku taotlusel, kelle suhtes tuleb kohaldada artiklis 125 või artiklis 126 sätestatud meetmeid, võivad õigusasutused anda korralduse, et nimetatud kahes artiklis sätestatud meetmete kohaldamise asemel makstaks kahju kannatanud isikule rahalist hüvitist, kui asjaomase isiku tegevuses puudus tahtlus ja raske hooletus, kui kõnealuste meetmete rakendamine põhjustaks isikule ebaproportsionaalset kahju ja kui rahaline hüvitis kahju kannatanud isikule näib olevat piisavalt rahuldav.

ARTIKKEL 128

Kahjuhüvitis

1. Kumbki lepinguosaline tagab, et õigusasutused kohustavad kannatanud osapoole avalduse alusel rikkujat, kes teadis või pidi põhjendatult olema teadlik, et paneb toime rikkumise, maksma õiguste omajale kahjuhüvitist, mis vastab õiguste omajale rikkumise tagajärjel tegelikult tekitatud kahjule.

2. Kumbki lepinguosaline tagab, et kui õigusasutused määravad lõikes 1 osutatud kahjuhüvitisi:

a) võtavad nad arvesse kõiki asjakohaseid tegureid, nagu kahju kannatanud isikule tekitatud majanduskahju, sealhulgas saamata jäänud tulu, ja rikkuja teenitud ebaõiglane tulu, ning asjakohasel juhul ka mittemajanduslikke tegureid, nagu õiguse omajale rikkumise tõttu tekitatud moraalne kahju, või

b) alternatiivina punktile a võivad nad asjakohastel juhtudel määrata kindlasummalise kahjuhüvitise, võttes aluseks vähemalt sellised elemendid nagu litsentsitasud või muud tasud, mida rikkuja oleks pidanud maksma, kui ta oleks taotlenud luba kõnealuse intellektuaalomandi õiguse kasutamiseks.

3. Lepinguosalised võivad ette näha võimaluse, et kui rikkuja ei olnud ega pidanud põhjendatult olema teadlik sellest, et ta paneb toime rikkumise, võivad õigusasutused nõuda saadud tulu kahju kannatanud isiku heaks tagasi või mõista välja kahjuhüvitise, mille suurus võib olla eelnevalt kindlaks määratud.

ARTIKKEL 129

Õigusabikulud

Kumbki lepinguosaline tagab, et üldjuhul kannab kaotanud menetlusosaline võitnud menetlusosalise põhjendatud ja proportsionaalsed kohtukulud ning muud kulud, välja arvatud juhul, kui kulude õiglase jaotamise põhimõte seda ei luba.

ARTIKKEL 130

Kohtuotsuste avaldamine

Kumbki lepinguosaline tagab, et intellektuaalomandi õiguste rikkumise tõttu algatatud kohtumenetluste puhul võivad õigusasutused anda korralduse võtta hageja palvel ja rikkuja kulul asjakohaseid meetmeid otsust puudutava teabe levitamiseks, sealhulgas otsuse täielikuks või osaliseks avaldamiseks.

ARTIKKEL 131

Autorsuse ja omandiõiguse presumptsioon

Lepinguosalised tunnistavad, et käesolevas 3. jaos sätestatud meetmete, menetluste ja õiguskaitsevahendite kohaldamisel:

a) kirjandus- või kunstiteose autorina käsitatakse isikut, kelle puhul on vastupidiste tõendite puudumisel piisav, kui tema nimi esineb teosel tavapärasel viisil, ja sellest tulenevalt antakse talle õigus algatada rikkumise uurimine; ning

b) punkti a kohaldatakse *mutatis mutandis* autoriõigusega kaasnevate õiguste omajate kaitstud sisu suhtes.

ARTIKKEL 132

Haldusmenetlused

Juhul kui asja lahendamisel haldusmenetluse käigus võidakse määrata mõni tsiviilõiguslik parandusmeede, peab menetlus vastama põhimõtetele, mis on sisuliselt võrdväärsed käesoleva jao asjakohaste sätete põhimõtetega.

## 2. ALAJAGU

## INTELLEKTUAALOMANDI ÕIGUSKAITSE TAGAMINE PIIRIL

### ARTIKKEL 133

### Piiril võetavad meetmed

1. Tollikontrolli all olevate kaupade puhul kehtestab või jätab kumbki lepinguosaline jõusse korra, mille alusel õiguste omaja võib esitada taotluse, et toll peaks kinni kauba, mille puhul on kahtlus, et tegemist on kaubamärgi, autoriõiguse ja sellega seotud õiguste, geograafilise tähise, patendi, kasuliku mudeli, tööstusdisainilahenduse, integraallülituste topoloogia või sordikaitse rikkumisega (edaspidi „kahtlane kaup“), või peataks sellise kauba vabastamise.

2. Kumbki lepinguosaline võtab kasutusele elektroonilised süsteemid, mis võimaldavad tollil hallata rahuldatud või registreeritud taotlusi.

3. Kui lepinguosaline võtab taotlusest või registreerimisest tulenevate halduskulude katmiseks tasu, peab see tasu olema proportsionaalne osutatud teenuse ja kantud kuludega.

4. Kumbki lepinguosaline tagab, et tema toll teeb taotluse rahuldamise või registreerimise suhtes otsuse mõistliku aja jooksul.

5. Kumbki lepinguosaline võib ette näha võimaluse kasutada lõikes 1 osutatud taotlusi mitme saadetise puhul.

6. Kumbki lepinguosaline tagab, et tollikontrolli all olevate kaupade puhul võib tema toll kahtlase kauba vabastamise omal algatusel peatada või sellise kauba kinni pidada.

7. Kumbki lepinguosaline tagab, et lisaks muudele tuvastamismeetoditele kasutab tema toll vajaduse korral kahtlase kauba kindlakstegemiseks riskianalüüsi.

8. Lepinguosaline võib kehtestada või jätta kehtima menetlused, mille alusel tema pädevad asutused võivad mõistliku aja jooksul pärast lõigetes 1 ja 5 osutatud protseduuride algatamist kindlaks teha, kas kahtlane kaup rikub intellektuaalomandiõigusi. Sellisel juhul on pädevatel asutustel õigus anda korraldus kaubad hävitada, kui on tehtud kindlaks, et kaubad rikuvad intellektuaalomandiõigusi. Lepinguosalisel võib olla kehtestatud kord, mis võimaldab kahtlase kauba hävitada, ilma et oleks vaja ametlikult kindlaks teha, et tegemist on rikkumisega, kui asjaomased isikud on hävitamisega nõus või ei esita selle kohta vastuväiteid.

9. Kumbki lepinguosaline võib kehtestada korra, mis võimaldab kiiresti hävitada posti- või kiirkullerisaadetistes olevad võltsitud kaubamärgiga kaubad ja piraatkaubad.

10. Kumbki lepinguosaline võib otsustada mitte kohaldada käesolevat artiklit selliste kaupade impordi suhtes, mis on õiguste omaja poolt või tema nõusolekul teises riigis turule lastud. Kumbki lepinguosaline võib käesoleva artikli kohaldamisalast välja jätta reisijate isiklikus pagasis sisalduvad mitteärilist laadi kaubad.

11. Kumbki lepinguosaline tagab, et tema toll peab korrapärast dialoogi ja edendab koostööd asjaomaste sidusrühmade ja muude asutustega, mis on kaasatud intellektuaalomandi õiguskaitse tagamisse.

12. Lepinguosalised lepivad kokku, et teevad koostööd rahvusvahelise kahtlaste kaupadega kauplemise küsimuses. Eelkõige jagavad lepinguosalised teavet teist lepinguosalist mõjutava kahtlaste kaupadega kauplemise kohta.

13. Ilma et see piiraks muid koostöövorme, kohaldatakse käesoleva artikli kohaselt tolli pädevusse kuuluva intellektuaalomandi õiguste alaste õigusnormide rikkumiste suhtes protokolli, mis käsitleb vastastikust haldusabi tolliküsimustes.

14. Artiklis 136 osutatud allkomitee vastutab käesoleva artikli nõuetekohase toimimise ja rakendamise eest, eelkõige lepinguosaliste koostöö valdkonnas.

15. Lepinguosalised tagavad, et kui toll võtab piiril meetmeid, et tagada intellektuaalomandi õiguste kaitse, olenemata sellest, kas need õigused on käesoleva alajaoga hõlmatud või mitte, siis täidetakse järjekindalt kohustusi, mis tulenevad GATT 1994 V artiklist ja TRIPS-lepingu artiklist 41 ning III jao 4. osast.

4. JAGU

LÕPPSÄTTED

ARTIKKEL 134

Koostöö

1. Lepinguosalised nõustuvad tegema koostööd, et toetada käesoleva peatüki alusel võetud kohustuste täitmist. Intellektuaalomandi õiguste kaitse ja õiguskaitse tagamise küsimustes tehtavas koostöös lähtuvad lepinguosalised muu hulgas järgmistest tingimustest.

2. Koostöövaldkondade hulka kuulub muu hulgas järgmine tegevus:

a) teabevahetus intellektuaalomandi õiguste ning asjakohaste kaitse- ja õiguskaitse-eeskirjade õigusraamistiku kohta;

b) lepinguosaliste vahel kogemuste vahetamine õigusloome arengu kohta;

c) intellektuaalomandi õiguskaitse tagamisega seotud kogemuste vahetamine lepinguosaliste vahel;

d) tolli, politsei, haldus- ja õigusasutuste poolt keskvalitsuse tasandil ja sellest madalamal tasandil õiguskaitse valdkonnas saadud kogemuste vahetamine lepinguosaliste vahel;

e) võltsitud kauba ekspordi takistamise kooskõlastamine, sealhulgas muude riikidega;

f) tehniline abi, suutlikkuse suurendamine; töötajate vahetus ja koolitus;

g) intellektuaalomandi õiguste kaitsmine ning sellega seotud teabe levitamine muu hulgas äriringkondades ja kodanikuühiskonnas;

h) tarbijate ja õiguste omajate üldise teadlikkuse suurendamine; institutsioonilise koostöö tugevdamine, eelkõige intellektuaalomandiasutuste vahel;

i) üldsuse teadlikkuse suurendamine ja üldsuse harimine intellektuaalomandi õiguste kaitset ja intellektuaalomandi õiguskaitse tagamist käsitleva poliitika alal;

j) intellektuaalomandiõiguste ja intellektuaalomandi õiguskaitse tagamise edendamine avaliku ja erasektori koostöös, kaasates VKEd; ning

k) selliste strateegiate väljatöötamine, mis võimaldavad määrata kindlaks sihtrühmad ning luua teavitusprogrammid tarbijate ja meedia teadlikkuse suurendamiseks intellektuaalomandi õiguste rikkumiste mõju kohta, sealhulgas tervise- ja ohutusriskide kohta ning seose kohta organiseeritud kuritegevusega.

3. Kumbki lepinguosaline võib avalikustada 4. alajao kohaselt kaitstavate geograafiliste tähiste tootespetsifikaadid või nende kokkuvõtted ning teise lepinguosalise geograafiliste tähiste kontrollimiseks või haldamiseks ette nähtud kontaktpunktid.

4. Lepinguosalised peavad kas otse või artiklis 136 osutatud allkomitee kaudu ühendust kõigis küsimustes, mis on seotud käesoleva jao rakendamise ja toimimisega.

ARTIKKEL 135

Sidusrühmade vabatahtlikud algatused

Kumbki lepinguosaline püüab hõlbustada sidusrühmade vabatahtlikke algatusi, mille eesmärk on vähendada intellektuaalomandi õiguste rikkumisi, sealhulgas internetis ja muudes kauplemiskohtades, ning mis keskenduvad konkreetsetele probleemidele ja otsivad neile praktilisi lahendusi, mis on realistlikud, tasakaalustatud, proportsionaalsed ja kõigi asjaosaliste jaoks õiglased, sealhulgas järgmistel viisidel:

a) kumbki lepinguosaline püüab oma territooriumil viia sidusrühmad konsensuslikult kokku, et hõlbustada vabatahtlikke algatusi eesmärgiga leida lahendusi ja lahendada erimeelsusi intellektuaalomandi õiguste kaitse ja intellektuaalomandi õiguskaitse tagamise ning rikkumiste vähendamise küsimustes;

b) lepinguosalised püüavad omavahel vahetada teavet jõupingutuste kohta, mida nende territooriumil tehakse sidusrühmade vabatahtlike algatuste hõlbustamiseks, ning

c) lepinguosalised püüavad edendada oma sidusrühmade vahel avatud dialoogi ja koostööd ning julgustada neid sidusrühmi leidma ühiselt lahendusi ja lahendama erimeelsusi intellektuaalomandi õiguste kaitse ja intellektuaalomandi õiguskaitse tagamise ning rikkumiste vähendamise küsimustes.

ARTIKKEL 136

Sätted institutsioonide kohta

1. Käesolevaga asutavad lepinguosalised intellektuaalomandi õiguste allkomitee, mis koosneb Euroopa Liidu ja Usbekistani Vabariigi esindajatest ning mille eesmärk on jälgida käesoleva peatüki rakendamist ja tihendada omavahelist koostööd ja dialoogi intellektuaalomandi õiguste alal.

2. Intellektuaalomandi õiguste allkomitee tuleb kokku emma-kumma lepinguosalise taotlusel vaheldumisi Euroopa Liidus ja Usbekistani Vabariigis lepinguosaliste kokkulepitud ajal, kohas ja viisil, milleks võib olla ka videokonverents, ent hiljemalt 90 päeva jooksul pärast taotluse esitamist.

3. Intellektuaalomandi õiguste allkomitee hõlbustab käesoleva peatüki rakendamist ja lepinguosaliste koostööd kõigis intellektuaalomandiga seotud küsimustes. Eelkõige on allkomitee ülesanne muuta:

a) 7-A lisa A jagu seoses viidetega lepinguosaliste territooriumil kohaldatavale õigusele;

b) 7-A lisa B jagu seoses geograafiliste tähiste registreerimise ja kontrolli elementidega;

c) 7-B lisa seoses kriteeriumidega, mis tuleb lisada vastulausete ja vastuväidete menetlusse; ning

d) 7-C lisa seoses geograafiliste tähistega.

# 8. PEATÜKK

# KONKURENTS JA RIIGI OSALUSEGA ETTEVÕTTED

## A JAGU

## KONKURENTS

### ARTIKKEL 137

### Põhimõtted

Lepinguosalised tunnistavad vaba ja moonutamata konkurentsi tähtsust oma kaubandus- ja investeerimissuhetes. Lepinguosalised tunnistavad, et konkurentsivastased ettevõtlustavad ja riigipoolne sekkumine võivad kahjustada turgude nõuetekohast toimimist ning vähendada kaubanduse ja investeerimise liberaliseerimisest tulenevat kasu.

### ARTIKKEL 138

### Konkurentsialane neutraalsus

Kumbki lepinguosaline kohaldab käesolevat peatükki kõikide avaliku ja erasektori ettevõtete suhtes.

1. ALAJAGU

KONKURENTSIVASTANE TEGEVUS JA ÜHINEMISTE KONTROLL

ARTIKKEL 139

Õigusraamistik

Kumbki lepinguosaline võtab vastu või jätab kehtima konkurentsiõiguse, mida kohaldatakse kõigi majandussektorite[1] ettevõtjate suhtes ja millega võideldakse tõhusalt järgmise tegevuse vastu:

a) ettevõtjatevahelised horisontaalsed ja vertikaalsed kokkulepped, ettevõtjate ühenduste otsused ja kooskõlastatud tegevus, mille eesmärk või tagajärg on konkurentsi vältimine, piiramine või moonutamine;

b) turgu valitseva seisundi kuritarvitamine ühe või enama ettevõtja poolt ja

c) ettevõtjate koondumised, mis takistaksid märkimisväärselt tõhusat konkurentsi, eelkõige turgu valitseva seisundi loomise või tugevdamise tagajärjel.

[1] Suurema selguse huvides olgu märgitud, et Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 42 alusel kohaldatakse ELis konkurentsireegleid põllumajandussektori suhtes vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL) nr 1308/2013, millega kehtestatakse põllumajandustoodete ühine turukorraldus, ning selle hilisematele muudatustele või seda asendavatele aktidele (ELT L 347/2013).

ARTIKKEL 140

Avalikku majandushuvi pakkuvad ülesanded

Konkurentsiõiguse kohaldamine lepinguosalise poolt ei või takistada ettevõtjatele määratud konkreetsete avalikku huvi pakkuvate ülesannete täitmist *de jure* ega *de facto*. Lepinguosalise konkurentsiõigusest tehtavad erandid peaksid piirduma üksnes avalikku huvi pakkuvate ülesannetega ja soovitud avaliku poliitika eesmärgi saavutamiseks vajalikuga ning olema läbipaistvad.

ARTIKKEL 141

Rakendamine

1. Kumbki lepinguosaline loob ja säilitab sõltumatu konkurentsiasutuse, mis vastutab konkurentsiõiguse täieliku kohaldamise ja tulemusliku täitmise tagamise eest ning millel on olemas selleks vajalikud volitused ja ressursid.

2. Kumbki lepinguosaline kohaldab oma konkurentsiõigust läbipaistval viisil, järgides õiglase menetluse põhimõtteid, sealhulgas asjaomaste ettevõtete õigust kaitsele, eelkõige õigust olla ära kuulatud ja õigust kohtulikule kontrollile.

ARTIKKEL 142

Koostöö

1. Lepinguosalised tunnistavad, et koostöö edendamine konkurentsipoliitika ja selle täitmise tagamise alal on nende ühistes huvides.

2. Sellise koostöö hõlbustamiseks võivad lepinguosaliste konkurentsiasutused vahetada teavet, järgides lepinguosaliste asjakohastest õigusaktidest tulenevaid konfidentsiaalsusreegleid.

3. Lepinguosaliste konkurentsiasutused kooskõlastavad võimaluse korral ja asjakohasel juhul täitetoiminguid samades või omavahel seotud tegevustes või juhtumites.

ARTIKKEL 143

Vaidluste lahendamise kohaldamata jätmine

Käesoleva jao suhtes ei kohaldata 14. peatükki.

2. ALAJAGU

SUBSIIDIUMID

ARTIKKEL 144

Mõiste ja kohaldamisala

1. Käesoleva jao kohaldamisel tähendab „subsiidium“ meedet, mis vastab subsiidiumide ja tasakaalustusmeetmete lepingu artikli 1 lõikes 1.1 sätestatud tingimustele, olenemata sellest, kas seda antakse kaupu tarnivale või teenuseid osutavale ettevõtjale[1].

2. Käesolevat jagu kohaldatakse subsiidiumide suhtes, mis on tasakaalustusmeetmete lepingu artikli 2 kohaselt eripärased. Eripäraseks loetakse kõik subsiidiumid, mille suhtes kohaldatakse käesoleva lepingu artikli 148 sätteid.

3. Käesoleva jao sätteid ei tõlgendata selliselt, nagu takistaks see ettevõtjatele määratud konkreetsete avalikku huvi pakkuvate ülesannete täitmist *de jure* või *de facto*. Käesoleva jao õigusnormidest tehtavad erandid peaksid piirduma üksnes avalikku huvi pakkuvate ülesannetega ja soovitud avaliku poliitika eesmärgi saavutamiseks vajalikuga ning olema läbipaistvad.

[1] Suurema selguse huvides olgu märgitud, et see määratlus ei mõjuta teenuste subsiidiumide mõiste määratluse teemal WTOs edaspidi toimuvate arutelude tulemusi. Olenevalt nende arutelude edenemisest WTO tasandil võivad lepinguosalised käesolevat lepingut selles osas ajakohastada.

4. Käesoleva lepingu artiklit 146 ei kohaldata põllumajanduslepingu 1. lisaga hõlmatud kaubavahetusega seotud subsiidiumide suhtes.

5. Artikleid 146 ja 147 ei kohaldata audiovisuaalsektori ega turismisektori suhtes.

ARTIKKEL 145

Läbipaistvus

1. Kumbki lepinguosaline avalikustab tema territooriumil antud või säilitatava subsiidiumi kohta järgmise teabe:

a) subsiidiumi õiguslik alus ja otstarve;

b) subsiidiumi vorm;

c) võimaluse korral subsiidiumi kogusumma või eelarvestatud aastane subsiidiumisumma ja subsiidiumi saaja nimi.

2. Lepinguosaline võib järgida lõiget 1 järgmiselt:

a) esitab vähemalt iga kahe aasta tagant subsiidiumide ja tasakaalustusmeetmete lepingu artikli 25 kohase teatise;

b) esitab põllumajanduslepingu artikli 18 kohase teatise või[1]

c) tagab, et ta avaldab lõikes 1 osutatud teabe ise või see avaldatakse tema nimel avalikult juurdepääsetaval veebisaidil subsiidiumi andmise või säilitamise aastale järgneva kalendriaasta 31. detsembriks.

ARTIKKEL 146

Konsulteerimine

1. Kui lepinguosaline leiab, et subsiidium kahjustab või võib kahjustada tema kaubanduse või investeeringute liberaliseerimisega seotud huve, võib ta väljendada oma muret kirjalikult teisele lepinguosalisele ja taotleda selle teema kohta lisateavet.

2. Lõikes 1 nimetatud taotlus peab sisaldama selgitust selle kohta, kuidas subsiidium võib kahjustada taotluse esitanud lepinguosalise huve. Taotluse esitanud lepinguosaline võib küsida subsiidiumi kohta järgmist teavet:

a) subsiidiumi õiguslik alus ja otstarve;

b) subsiidiumi vorm;

c) subsiidiumi kuupäevad ja kestus ning muud sellega seotud tähtajad;

[1] Suurema selguse huvides olgu märgitud, et artikli 145 lõike 2 punktides a ja b sätestatud teatamisnõudeid kohaldatakse Usbekistani Vabariigi suhtes alates tema WTOga ühinemise kuupäevast.

d) subsiidiumi saamise kriteeriumid;

e) võimaluse korral subsiidiumi kogusumma või eelarvestatud aastane subsiidiumisumma ja subsiidiumi saaja nimi;

g) muu teave, mis võimaldab hinnata subsiidiumi võimalikku kahjulikku mõju.

3. Taotluse saanud lepinguosaline esitab teabe kirjalikult hiljemalt 60 päeva jooksul pärast taotluse kättesaamise kuupäeva. Kui taotluse saanud lepinguosaline küsitud teavet ei esita, selgitab ta oma kirjalikus vastuses sellise teabe puudumist.

4. Pärast küsitud teabe saamist võib taotluse esitanud lepinguosaline taotleda selles küsimuses konsultatsioone. Konsultatsioonid lepinguosaliste vahel tõstatatud küsimuste arutamiseks toimuvad 60 päeva jooksul alates konsultatsioonitaotluse esitamisest.

5. Kumbki lepinguosaline teeb kõik endast oleneva, et jõuda küsimuses vastastikku rahuldava lahenduseni.

ARTIKKEL 147

Tingimustega seotud subsiidiumid

1. Niivõrd kui subsiidium kahjustab teise lepinguosalise kaubandust või investeeringuid, püüab kumbki lepinguosaline kohaldada subsiidiumide suhtes järgmisi tingimusi:

a) subsiidiumid, millega valitsus tagab teatavate ettevõtjate võlad või kohustused, on lubatud, tingimusel et nende võlgade ja kohustuste summa või sellise tagatise kestus on piiratud, ning

b) subsiidiumid maksejõuetutele või raskustes olevatele ettevõtjatele on lubatud, tingimusel et:

   i) olemas on usutav saneerimisplaan, mis põhineb realistlikel eeldustel ja millega tagatakse, et maksejõuetu või raskustes olev ettevõtja taastab mõistliku aja jooksul oma pikaajalise elujõulisuse, või

   ii) ettevõtja osaleb restruktureerimise kulude katmises; väikesed ja keskmise suurusega ettevõtjad ei pea restruktureerimise kulusid kandma.

2. Lõike 1 punkti b ei kohaldata subsiidiumide suhtes, mida antakse ettevõtjatele ajutise likviidsustoetusena laenutagatiste või laenude vormis restruktureerimiskava koostamiseks vajaliku aja jooksul. Selline ajutine likviidsustoetus piirdub summaga, mis on vajalik ettevõtja tegevuse jätkamiseks.

3. Lubatud on subsiidiumid ettevõtja korrakohase turult lahkumise tagamiseks.

4. Käesolevat artiklit ei kohaldata subsiidiumide suhtes, mille kolme järjestikuse aasta kumulatiivne summa või eelarve on alla 500 000 euro ettevõtja kohta.

ARTIKKEL 148

Keelatud subsiidiumid

Alates Usbekistani Vabariigi ühinemisest WTOga, välja arvatud põllumajanduslepingus sätestatud juhtudel, on keelatud järgmised tööstuskaupade subsiidiumid:

a) subsiidiumid, mis õiguslikult või faktiliselt[1] sõltuvad üksnes või ühena mitmest muust tingimusest eksporditegevusest; ning

b) subsiidiumid, mis sõltuvad üksnes või ühena mitmest muust tingimusest omamaiste kaupade eeliskasutamisest võrreldes imporditud kaupadega.

ARTIKKEL 149

Subsiidiumide kasutamine

Kumbki lepinguosaline tagab, et ettevõtjad kasutavad subsiidiume üksnes sellel otstarbel, milleks need on antud.

[1] See nõue on täidetud, kui faktid näitavad, et subsiidiumi andmine, mis juriidiliselt ei sõltu eksporditegevusest, on tegelikult seotud reaalse või eeldatava ekspordi või ekspordituluga. Asjaolu, et subsiidiumi antakse ettevõtjale, kes ekspordib, ei anna üksi veel alust lugeda, et tegemist on käesoleva sätte tähenduses ekspordisubsiidiumiga.

B JAGU

# RIIGI OSALUSEGA ETTEVÕTTED, ERI- VÕI EELISÕIGUSEGA ETTEVÕTTED JA MÄÄRATUD MONOPOLID

## ARTIKKEL 150

### Mõisted

Käesolevas jaos kasutatakse järgmisi mõisteid:

1. „kokkulepe“ – Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsiooni (edaspidi „OECD“) kokkulepe riiklikult toetatavate ekspordikrediitide kohta või selle järglaseks olev kokkulepe, mis on välja töötatud OECDs või väljaspool seda ja mille on vastu on võtnud vähemalt 12 WTO asutajaliiget, kes on osalenud kokkuleppes alates 1. jaanuarist 1979;

2. „äritegevus“ – tegevus, mille lõpptulemusena toodetakse kaupa või osutatakse teenust, mida müüakse ettevõtja määratud koguses ja hindadega, ning mille eesmärk on kasumi teenimine[1];

[1] Suurema selguse huvides olgu märgitud, et kasumile orienteeritud tegevusena ei käsitata mittetulunduslikul alusel või kulude katmise põhimõttel tegutsevate ettevõtjate tegevust.

3. „ärilised kaalutlused“ – hind, kvaliteet, kättesaadavus, turustatavus, transport ja muud ostu- või müügitingimused või muud asjaolud, mida asjaomasel tegevusalal või asjaomases majandusharus turumajanduse põhimõtete kohaselt tegutsev eraettevõtja võtab tavaliselt arvesse äriotsuste tegemisel;

4. „määrama“ – monopoli kehtestama või lubama või selle tegevusulatust laiendama, et hõlmata veel mõni kaup või teenus;

5. „määratud monopol“ – üksus, sealhulgas konsortsium või valitsusasutus, mis on lepinguosalise territooriumil asjaomasel turul määratud teatava kauba või teenuse ainutarnijaks või -ostjaks; ainuüksi asjaolu tõttu, et mingile üksusele on selliselt antud ainuõigus intellektuaalomandile, ei loeta seda üksust veel monopoliks;

6. „eri- või eelisõigustega ettevõte“ – avaliku või erasektori ettevõtja, kellele lepinguosaline on andnud juriidiliselt või tegelikult eri- või eelisõigused, määrates ettevõtjad, kellel on luba tarnida teatavaid kaupu või osutada teatavaid teenuseid, või piirates selliste ettevõtjate hulga kahe või enama ettevõtjaga muude kui objektiivsete, proportsionaalsete ja mittediskrimineerivate kriteeriumide alusel selliselt, et see mõjutab oluliselt teiste ettevõtjate võimalusi tarnida samu kaupu või osutada samu teenuseid samas geograafilises piirkonnas ja sisuliselt samaväärsetel tingimustel;

7. „teenus, mida osutatakse valitsuse ülesannete täitmisel“ – teenus, mida osutatakse valitsuse ülesannete täitmisel, nagu see on määratletud GATSis, sealhulgas selle finantsteenuseid käsitlevas lisas, kui viimast kohaldatakse; ning

8. „riigi osalusega ettevõte“ – ettevõte:

a) milles lepinguosaline omab otseselt rohkem kui 50 protsenti aktsiakapitalist;

b) milles lepinguosaline kontrollib otseselt rohkem kui 50 % hääleõiguste kasutamist või omab muul viisil hääleõiguste kaudu samaväärset kontrolli;

c) milles lepinguosalisel on õigus nimetada ametisse juhatuse või muu samaväärse juhtorgani liikmete enamus; või

d) mille üle lepinguosalisel on kontroll[1].

ARTIKKEL 151

Kohaldamisala

1. Käesolevat jagu kohaldatakse äritegevusega tegelevate riigi osalusega ettevõtete, eri- või eelisõigustega ettevõtete ja määratud monopolide suhtes. Kui sellised ettevõtted või monopolid tegelevad nii äritegevuse kui ka mitteärilise tegevusega, hõlmab käesolev jagu ainult äritegevust.

2. Käesolevat jagu kohaldatakse riigi osalusega ettevõtete, eri- või eelisõigustega ettevõtete ja määratud monopolide suhtes kõigil valitsustasanditel.

[1] Suurema selguse huvides olgu märgitud, et kontrolli kindlakstegemiseks tuleb kõiki asjakohaseid õiguslikke ja faktilisi asjaolusid arvesse võtta üksikjuhtumipõhiselt.

3. Käesolevat jagu ei kohaldata riigi osalusega ettevõtete, eri- või eelisõigustega ettevõtete ega määratud monopolide suhtes, kui need tegutsevad hankijana, kes on hõlmatud WTO asutamislepingu 4. lisas sisalduva, 15. aprillil 1994 Marrakechis sõlmitud riigihankelepingu I liite juurde kuuluvate lepinguosalise lisadega[1] või käesoleva lepingu 9-A lisaga, kui asjaomane hange toimub valitsuse ülesannete täitmiseks, mitte selleks, et hangitud kaupu või teenuseid äri otstarbel edasi müüa või et kasutada neid kaupade tarnimiseks või teenuste osutamiseks nende äriotstarbeliseks müügiks.

4. Käesolevat jagu ei kohaldata teenuste suhtes, mida osutatakse valitsuse ülesannete täitmisel.

5. Artiklit 154 ei kohaldata riigi osalusega ettevõtte poolt valitsuse volituse alusel osutatavate finantsteenuste suhtes, kui

a) nende finantsteenustega toetatakse eksporti või importi, tingimusel et

   i) need finantsteenused ei ole ette nähtud kommertsrahastuse asendamiseks või

   ii) neid finantsteenuseid pakutakse tingimustel, mis ei ole soodsamad kui need, mida saaks võrreldavate finantsteenuste puhul kommertsturul;

b) nende finantsteenustega toetatakse erasektori investeeringuid väljaspool lepinguosalise territooriumi, tingimusel et

   i) need finantsteenused ei ole ette nähtud kommertsrahastuse asendamiseks või

   ii) neid finantsteenuseid pakutakse tingimustel, mis ei ole soodsamad kui need, mida saaks võrreldavate finantsteenuste puhul kommertsturul; või

[1] Usbekistani Vabariik ei ole [EL: käesoleva lepingu allakirjutamise kuupäeval] riigihankelepingu osaline.

c) neid finantsteenuseid osutatakse tingimustel, mis on kooskõlas kokkuleppega, eeldusel et see kuulub kokkuleppe kohaldamisalasse.

6. Artiklit 154 ei kohaldata teenusesektorite suhtes, mis jäävad väljapoole käesoleva lepingu kohaldamisala, nagu on sätestatud 12. peatükis.

7. Ilma et see piiraks artikli 190 kohaldamist, ei kohaldata artiklit 154 lepinguosalise riigi osalusega ettevõtte, eri- või eelisõigustega ettevõtte või määratud monopoli poolt 12-D lisas või Euroopa Liidu GATSi erikohustuste loendites ning 12-A, 12-B ja 12-C lisas loetletud reservatsioonidega hõlmatud sektorites tehtavate kaupade või teenuste ostu ja müügi suhtes.

ARTIKKEL 152

Seos WTO asutamislepinguga

1. GATT 1994 XVII artikli lõiked 1–3, GATT 1994 XVII artikli tõlgendamise käsituslepe ning GATSi VIII artikli lõiked 1, 2 ja 5 inkorporeeritakse käesolevasse lepingusse ja muudetakse *mutatis mutandis* selle osaks.

2. Käesolevat artiklit kohaldatakse alates Usbekistani Vabariigi WTOga ühinemise kuupäevast või kuus aastat pärast käesoleva lepingu jõustumise kuupäeva, olenevalt sellest, kumb kuupäev on varasem.

ARTIKKEL 153

Üldsätted

1. Ilma et see piiraks lepinguosaliste õigusi ja kohustusi, mis tulenevad käesolevast jaost, ei takista ükski käesoleva jao säte kumbagi lepinguosalist asutamast või säilitamast riigi osalusega ettevõtteid, andmast ettevõtetele eri- või eelisõigusi ega määramast või säilitamast monopole.

2. Kumbki lepinguosaline ei nõua ega soodusta riigi osalusega ettevõtte, eri- või eelisõigusega ettevõtte või määratud monopoli tegutsemist käesoleva peatükiga kokkusobimatul viisil.

ARTIKKEL 154

Mittediskrimineeriv kohtlemine ja ärilised kaalutlused

1. Kumbki lepinguosaline tagab, et tema riigi osalusega ettevõtted, eri- või eelisõigustega ettevõtted või määratud monopolid tegutsevad äritegevuse käigus kaupu ostes või müües äriliste kaalutluste järgi, välja arvatud selleks, et täita oma avaliku teenuse osutamise ülesande tingimusi, mis ei ole vastuolus lõikega 2.

2. Kumbki lepinguosaline tagab, et tema riigi osalusega ettevõtted, eri- või eelisõigustega ettevõtted ja määratud monopolid teevad äritegevusega tegeledes järgmist:

a) kauba või teenuse ostmisel

i) kohtlevad teise lepinguosalise ettevõtte pakutavat kaupa või teenust vähemalt sama soodsalt kui samasugust kaupa või samasugust teenust, mida pakub lepinguosalise enda ettevõte;

ii) kohtlevad kaupa või teenust, mida pakuvad ettevõtted, mis kujutavad endast teise lepinguosalise investorite investeeringut, vähemalt sama soodsalt kui samasugust kaupa või samasugust teenust, mida pakuvad ettevõtted, mis kujutavad endast lepinguosalise asjaomasel turul lepinguosalise enda investorite investeeringut; ning

b) kauba või teenuse müümisel

i) kohtlevad teise lepinguosalise ettevõtet vähemalt sama soodsalt kui lepinguosalise enda ettevõtteid ning

ii) kohtlevad ettevõtteid, mis kujutavad endast teise lepinguosalise investorite investeeringut, vähemalt sama soodsalt kui ettevõtteid, mis kujutavad endast lepinguosalise asjaomasel turul lepinguosalise enda investorite investeeringut.

3. Lõigetega 1 ja 2 ei keelata riigi osalusega ettevõtetel, eri- või eelisõigustega ettevõtetel või määratud monopolidel teha järgmist:

a) osta või tarnida kaupu või teenuseid erinevatel tingimustel, sealhulgas erinevatel hinnatingimustel, kui sellised erinevad tingimused on kooskõlas äriliste kaalutlustega, või

b) keelduda kaupu või teenuseid ostmast või tarnimast, kui sellised erinevad tingimused või keeldumine on kooskõlas äriliste kaalutlustega.

4. Käesolevat artiklit hakatakse kohaldama kaheksa aastat pärast käesoleva lepingu jõustumise kuupäeva.

ARTIKKEL 155

Õigusraamistik

1. Kumbki lepinguosaline kasutab parimal viisil asjakohaseid rahvusvahelisi standardeid, sealhulgas OECD suuniseid riigi osalusega ettevõtete juhtimise kohta.

2. Kumbki lepinguosaline tagab, et iga reguleeriv asutus või muu reguleerivat funktsiooni täitev asutus, mille lepinguosaline asutab või säilitab:

a) on sõltumatu ettevõtetest, mida see asutus reguleerib, ega ole nende ees aruandekohustuslik, ning

b) tegutseb erapooletult[1] kõigi ettevõtete suhtes, mida see asutus reguleerib, sealhulgas riigi osalusega ettevõtete, eri- või eelisõigustega ettevõtete ja määratud monopolide suhtes[2].

3. Ilma et see piiraks lepinguosaliste reservatsioone, mis on esitatud [teenuste/investeeringute lisades], kohaldab kumbki lepinguosaline oma õigusnorme riigi osalusega ettevõtete, eri- või eelisõigustega ettevõtete ja määratud monopolide suhtes järjekindlalt ja mittediskrimineerivalt.

ARTIKKEL 156

Teabevahetus

1. Lepinguosaline, kes leiab, et teise lepinguosalise riigi osalusega ettevõtte, eri- või eelisõigustega ettevõtte või määratud monopoli (käesolevas artiklis edaspidi „üksus“) äritegevus kahjustab tema käesoleva jao kohaseid huve, võib paluda, et teine lepinguosaline esitaks lõike 2 kohaselt kirjalikult teavet üksuse äritegevuse kohta, mis on seotud käesoleva jao rakendamisega.

[1] Suurema selguse huvides olgu märgitud, et erapooletust, millega asutus täidab oma reguleerivat funktsiooni, hinnatakse selle asutuse üldise tegevuse alusel.

[2] Suurema selguse huvides olgu märgitud, et sektorites, kus lepinguosalised on teistes peatükkides kokku leppinud reguleeriva asutuse konkreetsetes kohustustes, on ülimuslikud nende teiste peatükkide asjaomased sätted.

2. Taotluse saanud lepinguosaline esitab järgmise teabe, eeldusel et taotluses on selgitatud, kuidas üksuse tegevus võib mõjutada taotluse esitanud lepinguosalise käesoleva jao kohaseid huve, ja osutatud, millised järgmistest andmetest tuleb esitada:

a) üksuse omandiõigus ja hääleõiguse struktuur, kusjuures näidatakse osalusprotsent, mis kuulub üksuses kumulatiivselt taotluse saanud lepinguosalisele, tema riigi osalusega ettevõtetele, eri- või eelisõigustega ettevõtetele või määratud monopolidele, ning nende kumulatiivse hääleõiguse protsent;

b) taotluse saanud lepinguosalisele, tema riigi osalusega ettevõtetele, eri- või eelisõigustega ettevõtetele või määratud monopolidele kuuluvate eelis- või eriaktsiate või erihääleõiguste või muude õiguste kirjeldus, kui need õigused erinevad sellise üksuse lihtaktsiatega seotud õigustest;

c) üksuse organisatsioonilise struktuuri ja selle juhatuse või muu samaväärse organi koosseisu kirjeldus;

d) kirjeldus selle kohta, millised valitsusasutused või avalik-õiguslikud asutused üksust reguleerivad või selle üle järelevalvet teostavad, kirjeldus aruandlusnõuete kohta, mille need asutused on üksusele kehtestanud, ning nende asutuste õigused ja tavad seoses üksuse kõrgema juhtkonna ja juhatuse või muu samaväärse juhtorgani liikmete ametisse nimetamise, ametist vabastamise või tasustamisega;

e) üksuse aastakasum või koguvara viimasel kolmeaastasel ajavahemikul, mille kohta on andmed kättesaadavad;

f) võimalikud erandid, immuniteedid ja nendega kaasnevad meetmed, mida üksuse suhtes kohaldatakse taotluse saanud lepinguosalise õigusnormide alusel; ning

g) muu avalikult kättesaadav teave üksuse kohta, sh majandusaasta aruanded ja kolmanda osapoole auditid.

3. Lõiked 1 ja 2 ei nõua lepinguosaliselt sellise konfidentsiaalse teabe avalikustamist, mille avalikustamine oleks vastuolus tema õigusnormidega või mis takistaks õiguskaitset või oleks muul viisil vastuolus avalike huvidega või kahjustaks teatavate ettevõtete õigustatud ärihuve.

4. Kui küsitud teave ei ole taotluse saanud lepinguosalisele kättesaadav, põhjendab see lepinguosaline seda taotluse esitanud lepinguosalisele kirjalikult.

5. Käesolevat artiklit ei kohaldata väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate suhtes.

9. PEATÜKK

RIIGIHANKED

ARTIKKEL 157

Mõisted

Käesolevas peatükis kasutatakse järgmisi mõisteid:

a) „kommertskaubad ja -teenused“ – kaubad ja teenused, mida tavaliselt müüakse või pakutakse müügiks turul valitsusvälistele ostjatele ja mida sellised ostjad ostavad tavaliselt turult valitsemisega mitte seotud eesmärkidel;

b) „ehitusteenus“ – teenus, mille eesmärk on mis tahes vahenditega ehitada hooneid ja tsiviilrajatisi ÜRO ühtse tooteklassifikaatori (CPC) jaotise 51 tähenduses;

c) „elektrooniline oksjon“ – elektrooniliste seadmete abil toimuv järkjärguline protsess, mille käigus tarnijad esitavad uue hinnapakkumuse, hankemenetluse hindamiskriteeriumide kohase muu mõõdetava väärtuse või mõlemad ning mille tulemusel tekib või muutub pakkumuste pingerida;

d) „kirjalikult“ ja „kirjalik“ – sõnade ja numbritega esitatud väljendus, mida saab lugeda ja taasesitada ning hiljem edastada. Selle hulka võib kuuluda elektrooniliselt edastatav ja salvestatav teave;

e) „piiratud“ pakkumismenetlus – hange, mille puhul hankija võtab ühendust ühe või mitme oma valitud tarnijaga;

f) „meede“ – õigusakt, eeskiri, menetlus, haldussuunis või -tava või igasugune hankija toiming, mis on seotud käesoleva lepinguga hõlmatud hankega;

g) „korduvkasutatav loetelu“ – loetelu, mida hankija kavatseb kasutada rohkem kui ühel korral ja mis sisaldab tarnijaid, kelle hankija on tunnistanud loetellu kandmise tingimustele vastavaks;

h) „kavandatava hanke teade“ – hankija avaldatav teade, milles kutsutakse huvitatud tarnijaid esitama osalemistaotlust, pakkumust või mõlemat;

i) „korvamismeede“ – tingimus või kohustus, mis edendab kohalikku arengut või parandab lepinguosalise maksebilanssi näiteks kodumaise osaluse, tehnoloogia litsentsimise ning investeerimis-, vastuostu- jms toimingu või nõude abil;

j) „avatud pakkumismenetlus“ – hankemenetlus, mille puhul võivad pakkumuse esitada kõik huvitatud tarnijad;

k) „hankija“ – üksus, mille suhtes kohaldatakse 9. lisa 1., 2. või 3. jagu;

l) „kvalifitseeritud tarnija“ – tarnija, kelle hankija on tunnistanud osalemistingimustele vastavaks;

m) „valikpakkumismenetlus“ – hankemenetlus, mille puhul hankija kutsub pakkumusi esitama üksnes kvalifitseeritud tarnijad;

n) „teenused“ – hõlmab ehitusteenuseid, kui ei ole sätestatud teisiti;

o) „standard“ – tunnustatud asutuse heakskiidetud dokument, millega nähakse üldiseks ja korduvaks kasutamiseks ette tooteid või teenuseid ning nendega seotud protsesse ja tootmismeetodeid käsitlevad eeskirjad, suunised või omadused, mille järgimine ei ole kohustuslik, ning mis võib sisaldada või käsitleda ka üksnes toote, teenuse, protsessi või tootmismeetodi suhtes kehtivat terminoloogiat, sümboleid või pakendamis-, tähistus- või märgistusnõudeid;

p) „tarnija“ – isik või isikute rühm, kes pakub või saab pakkuda kaupu ja teenuseid, ning

q) „tehniline kirjeldus“ – hanketingimus, milles

i) kehtestatakse hangitavate kaupade ja teenuste omadused, sealhulgas kvaliteedi, toime, ohutuse ja mõõtmete nõuded, või kaupade tootmise ja teenuste osutamise protsessid ja viisid, või

ii) sätestatakse toote või teenuse puhul kasutatavad terminid, sümbolid ning pakendamis-, tähistus- või märgistusnõuded.

ARTIKKEL 158

Kohaldamisala ja hõlmavus

Lepingu kohaldamine

1. Käesolevat peatükki hakatakse kohaldama kümme aastat pärast käesoleva lepingu jõustumise kuupäeva.

2. Käesolevat peatükki kohaldatakse kõikide meetmete suhtes, mis on seotud käesoleva lepinguga hõlmatud hankega, olenemata sellest, kas see hange korraldatakse tervenisti või osaliselt elektrooniliselt või mitte.

3. Käesolevas peatükis tähendab „käesoleva lepinguga hõlmatud hange“ valitsuse ülesannete täitmiseks teostatavat hanget,

a) mille puhul hangitakse kaupu, teenuseid või mõlemat

   i) vastavalt 9. lisale ning

   ii) hanke eesmärk ei ole äriotstarbeline müük või edasimüük või kasutamine äriotstarbeliseks müügiks või edasimüügiks ette nähtud kaupade tootmisel või teenuste osutamisel;

b) mis toimub mis tahes lepingulisel alusel, sealhulgas ostmise, liisimine, rentimise või üürimise teel koos väljaostuvõimalusega või ilma selleta;

c) mille väärtus on punktide 6–8 kohaste hinnangute järgi artikli 162 kohase teate avaldamise ajal võrdne 9. lisas sätestatud vastava künnisega või ületab seda künnist;

d) mille teostab hankija ning

e) mis ei ole muul viisil lõike 3 või 9. lisa kohaldamisalast välja jäetud.

4. Kui 9. lisas ei ole sätestatud teisiti, ei kohaldata käesolevat peatükki järgmise suhtes:

a) maa, olemasolevate hoonete ja muu kinnisvara või nendega seotud õiguste omandamine või rentimine;

b) lepinguosalise lepinguvälised kokkulepped või mis tahes vormis antav abi, sealhulgas koostöölepingud, toetused, laenud, paigutused omakapitali, tagatised ja maksusoodustused;

c) fiskaalasutuse teenuste ja depooteenuste, reguleeritud finantsasutuste likvideerimise ja juhtimise teenuste ning riigivõla, sealhulgas laenude, riigi võlakirjade, vekslite ja muude väärtpaberite müügi, tagasiostu või levitamisega seotud teenuste hange või soetamine;

d) riiklikud töölepingud;

e) hanked, mis korraldatakse

   i) rahvusvahelise abi, sealhulgas arenguabi andmiseks;

   ii) sõjaväeüksuste paiknemist käsitleva rahvusvahelise lepingu erimenetluse või klausli alusel või mis on seotud projekti ühise rakendamisega sellele alla kirjutanud riikide poolt, või

   iii) rahvusvahelise organisatsiooni erimenetluse või klausli alusel või mida rahastatakse rahvusvahelise toetuse, laenu või muu abiga, juhul kui kohaldatav menetlus või klausel ei ole käesoleva peatükiga kooskõlas.

5. Kumbki lepinguosaline sätestab 9. lisa oma vastavates alajagudes järgmise teabe:

a) 1. jaos keskvalitsusasutused, mille hanked on hõlmatud käesoleva peatükiga;

b) 2. jaos keskvalitsusest madalama taseme valitsusasutused, mille hanked on hõlmatud käesoleva peatükiga;

c) 3. jaos kõik muud üksused, mille hanked on hõlmatud käesoleva peatükiga;

d) 4. jaos käesoleva peatükiga hõlmatud kaubad;

e) 5. jaos käesoleva peatükiga hõlmatud teenused, v.a ehitusteenused;

f) 6. jaos käesoleva peatükiga hõlmatud ehitusteenused; ning

g) 7. jaos üldised märkused;

h) 8. jaos meediakanalid, kus lepinguosaline avaldab oma hanketeateid, lepingu sõlmimise teateid ja muud käesoleva peatüki kohast teavet käesoleva lepinguga hõlmatud hangete süsteemi kohta.

6. Kui hankija nõuab käesoleva lepinguga hõlmatud hanke kontekstis, et isikud, keda ei ole nimetatud 9. lisas, korraldaksid hanke vastavalt konkreetsetele tingimustele, kohaldatakse selliste tingimuste suhtes artiklit 160 *mutatis mutandis*.

Väärtuse hindamine

7. Selleks et teha hanke väärtuse hindamisel kindlaks, kas tegu on käesoleva lepinguga hõlmatud hankega, hankija:

a) ei jaga hanget eraldi hangeteks ega vali ega kasuta konkreetset hindamismeetodit hanke väärtuse hindamiseks eesmärgiga välistada kas täielikult või osaliselt käesoleva peatüki kohaldamine hanke suhtes ning

b) esitab hanke arvestusliku maksimaalse koguväärtuse hanke kogukestuse lõikes olenemata sellest, kas leping sõlmitakse ühe või enama tarnijaga, võttes arvesse kõiki tasustamise vorme, sealhulgas:

   i) lisatasud, teenustasud, vahendustasud ja intressid ning

   ii) kui hankes on ette nähtud optsioonivõimalus, siis kõnealuste optsioonide kogumaksumus.

8. Kui hanke üksiknõude tulemusena sõlmitakse rohkem kui üks leping või sõlmitakse lepingud eraldi osade suhtes („korduvlepingud“), võetakse hinnangulise suurima kogumaksumuse arvutamisel aluseks järgmine:

a) eelneva 12 kuu jooksul või hankija eelneva eelarveaasta jooksul sõlmitud sama tüüpi kauba või teenuse korduvlepingute maksumus, mida on võimaluse korral korrigeeritud, et võtta arvesse prognoositud muutusi järgmise 12 kuu jooksul hangitavate kaupade ja teenuste koguses ja maksumuses, või

b) esialgse lepingu sõlmimisele järgneva 12 kuu jooksul või hankija eelarveaasta jooksul hangitava sama tüüpi kauba või teenuse korduvlepingute hinnanguline maksumus.

9. Juhul kui kaupa või teenust hangitakse rentimise või üürimise või järelmaksuga ostu teel või hangete puhul, mille koguhind ei ole kindlaks määratud, on hindamise alus järgmine:

a) tähtajaliste lepingute puhul:

i) kui lepingu kestus on 12 kuud või vähem, siis hinnanguline maksimaalne maksumus kogu kestuse jooksul, või

ii) kui lepingu kestus ületab 12 kuud, siis hinnanguline maksimaalne kogumaksumus, sealhulgas hinnanguline jääkmaksumus;

b) tähtajatute lepingute puhul hinnanguline kuumakse, mis on korrutatud 48ga, ning

c) kui ei ole kindel, kas leping sõlmitakse tähtajalise lepinguna, kohaldatakse punkti b.

ARTIKKEL 159

Julgeoleku- ja ülderandid

1. Ühtki käesoleva peatüki sätet ei tõlgendata selliselt, nagu takistaks see lepinguosalist võtmast meetmeid või jätmast avalikustamata teabe, kui ta peab seda vajalikuks, et kaitsta oma olulisi julgeolekuhuve, järgmistel juhtudel:

a) relvade, laskemoona või sõjavarustuse hankimisel;

b) seoses riigi julgeolekuks vajalike hangetega või

c) seoses riigikaitse seisukohalt vajalike hangetega.

2. Võttes arvesse nõuet, et selliseid meetmeid ei kohaldata viisil, mis kujutaks endast meelevaldset või põhjendamatut diskrimineerimist lepinguosaliste vahel, kui valitsevad samasugused tingimused, või rahvusvahelise kaubanduse varjatud piiranguid, ei tõlgendata käesolevat peatükki selliselt, nagu takistaks see lepinguosalist kehtestamast või jõustamast meetmeid, mis on:

a) vajalikud kõlbluse, avaliku korra ja ohutuse kaitseks;

b) vajalikud inimeste, loomade või taimede elu või tervise kaitseks;

c) vajalikud intellektuaalomandi kaitseks või

d) seotud puudega isikute, heategevusinstitutsioonide või vangide töö tulemusena valmistatud kaupade ja osutatavate teenustega.

ARTIKKEL 160

Üldpõhimõtted

Diskrimineerimiskeeld

1. Iga meetme puhul, mis on seotud käesoleva lepinguga seotud hankega, kohtleb kumbki lepinguosaline, sealhulgas tema hankija, teise lepinguosalise kaupu ja teenuseid ning teise lepinguosalise tarnijaid, kes selliseid kaupu ja teenuseid pakuvad, kohe ja tingimusteta vähemalt sama soodsalt, nagu asjaomane lepinguosaline, sealhulgas tema hankija, kohtleb oma kaupu, teenuseid ja tarnijaid.

2. Käesoleva lepinguga hõlmatud hankega seotud meetmete puhul lepinguosalised ja nende hankijad:

a) ei kohtle mõnda kohapealset tarnijat tema välismaise kuuluvuse või omandiõiguse määra põhjal vähem soodsalt kui teisi kohapealseid tarnijaid või

b) ei diskrimineeri kohapealset tarnijat selle alusel, et kaup või teenus, mida see tarnija selle konkreetse hanke jaoks pakub, pärineb teiselt lepinguosaliselt.

Elektrooniliste vahendite kasutamine

3. Kui hankija korraldab käesoleva lepinguga hõlmatud hanke elektroonilisel teel, peab ta

a) tagama, et hanke elluviimisel kasutatakse muu hulgas ka autentimiseks ja andmete krüptimiseks IT-süsteeme ja tarkvara, mis on vabalt kättesaadavad ja muude vabalt kättesaadavate IT-süsteemide ja tarkvaraga koostalitlusvõimelised,

b) rakendama mehhanisme, millega tagatakse osalemistaotluste ja pakkumuste terviklus, sealhulgas fikseeritakse nende esitamise aeg ning välistatakse neile loata juurdepääs, ning

c) kasutama hankemenetlustes teadete ja hankedokumentide avaldamiseks ning võimalikult suures ulatuses ka pakkumuste esitamiseks elektroonilisi teabe- ja sidevahendeid.

Hanke korraldamine

4. Hankija korraldab käesoleva lepinguga hõlmatud hanke läbipaistval ja erapooletul viisil, mis

a) on kooskõlas käesoleva peatükiga, kasutades selliseid meetodeid nagu avatud pakkumismenetlus, valikpakkumismenetlus ja piiratud pakkumismenetlus;

b) välistab huvide konfliktid ning

c) ennetab korruptsiooni.

Päritolureeglid

5. Käesoleva lepinguga hõlmatud hanke puhul ei kohalda lepinguosaline teise lepinguosalise territooriumilt imporditavate kaupade ega osutatavate teenuste suhtes muid päritolureegleid kui need, mida lepinguosaline kohaldab samal ajal tavapärase kaubanduse raames samade kaupade impordi või samade teenuste osutamise suhtes lepinguosalise enda territooriumilt.

Korvamismeetmed

6. Käesoleva lepinguga hõlmatud hankega seoses ei tohi lepinguosaline ega tema hankijad taotleda, võtta arvesse, kehtestada ega jõustada korvamismeetmeid.

Meetmed, mis ei ole hangetele eriomased

7. Lõikeid 1 ja 2 ei kohaldata järgmise suhtes:

a) tollimaksud ja muud maksud, mis on kehtestatud impordi suhtes või sellise impordiga seoses;

b) selliste tollimaksude ja muude maksudega maksustamise meetod ning

c) muud teenuskaubandust mõjutavad meetmed peale käesoleva lepinguga hõlmatud hankeid reguleerivate meetmete.

Korruptsioonivastased meetmed

8. Kumbki lepinguosaline tagab, et ta on kehtestanud asjakohased meetmed riigihangetes korruptsiooni tõkestamiseks. Nende meetmete hulka võivad kuuluda menetlused, millega tarnijatelt, kelle kohta on selle lepinguosalise õigusasutused lõpliku otsusega kindlaks teinud, et nad on selle lepinguosalise territooriumil seoses riigihangetega osalenud altkäemaksus, pettuses või muus ebaseaduslikus tegevuses, võetakse kas tähtajatult või kindlaksmääratud ajavahemikuks lepinguosalise hangetes osalemise õigus. Kumbki lepinguosaline tagab ka selle, et tal on kehtestatud põhimõtted ja menetlused, millega hangetes osalevate või neid mõjutavate isikute võimalik huvide konflikt võimalikult suures ulatuses kõrvaldada või seda ohjata.

ARTIKKEL 161

Teave hankesüsteemi kohta

1. Kumbki lepinguosaline

a) avaldab viivitamata seadused, määrused, kohtuotsused, üldkohaldatavad haldusotsused, õigusaktidest tulenevad standardsed lepingupunktid, mis on viitena inkorporeeritud hanketeadetesse või -dokumentidesse, samuti käesoleva lepinguga hõlmatud hanke korra ja selles tehtavad muudatused laia levikuga ning pidevalt üldsusele kättesaadavas ametlikult määratud elektroonilises või paberväljaandes; ning

b) selgitab neid taotluse korral teisele lepinguosalisele.

2. Kumbki lepinguosaline loetleb 9. lisa 8. jaos

a) elektroonilised ja paberväljaanded, kus ta avaldab lõikes 1 kirjeldatud teabe;

b) elektroonilised ja paberväljaanded, kus lepinguosaline avaldab artiklitega 162, 164 ja 171 nõutud teated, ning

c) veebiaadressi(d), kus lepinguosaline avaldab artikli 171 lõike 2 kohaseid teateid hangete võitjate kohta.

3. Kumbki lepinguosaline teatab kaubanduskoosseisus tegutsevale koostöökomiteele viivitamata kõigist 9. lisa 8. jaos loetletud teabevahendite muudatustest.

ARTIKKEL 162

Teated

Kavandatava hanke teade

1. Hankija avaldab iga käesoleva lepinguga hõlmatud hanke kohta kavandatava hanke teate, välja arvatud artiklis 168 kirjeldatud asjaoludel.

Kõik teated (kavandatava hanke teated, kokkuvõtlikud teated ja plaanitud hanke teadaanded) peavad olema elektrooniliselt ja tasuta ühtse internetiportaali kaudu vahetult kättesaadavad. Lisaks võib teateid avaldada ka asjakohases laia levikuga paberväljaandes ja need peavad jääma üldsusele kättesaadavaks vähemalt teates märgitud aja lõpuni.

Kumbki lepinguosaline loetleb asjakohased paber- ja elektroonilised väljaanded 9. lisa 8. jaos.

2. Kui käesolevas peatükis ei ole sätestatud teisiti, sisaldab iga kavandatava hanke teade järgmist:

a) hankija nimi ja aadress ning muud andmed, mis on vajalikud hankijaga kontakteerumiseks ning selleks, et saada kõik vajalikud hankedokumendid, ning olemasolu korral teave nende hinna ja maksetingimuste kohta;

b) hanke kirjeldus, sealhulgas hangitavate kaupade ja teenuste laad ja kogus, või kui täpne kogus ei ole teada, siis eeldatav kogus;

c) korduvlepingute puhul võimaluse korral järgmiste kavandatava hanke teadete eeldatav avaldamise aeg;

d) valikuvõimaluste kirjeldus;

e) kaupade tarnimise või teenuste osutamise ajakava või lepingu kestus;

f) kasutatav hankemeetod ning teave selle kohta, kas tegemist on läbirääkimistega hanke või elektroonilise oksjoniga;

g) vajaduse korral hankes osalemise taotluste esitamise aadress ja tähtpäev;

h) pakkumuste esitamise aadress ja tähtpäev;

i) keel või keeled, milles võib esitada pakkumuse või osalemistaotluse, juhul kui need võib esitada muus keeles kui hankija lepinguosalise ametlik keel;

j) tarnijatele kehtestatud osalemistingimuste loetelu koos lühikirjeldustega, sealhulgas nõuded tarnijate esitatavate konkreetsete dokumentide ja tõendite kohta, kui neid nõudeid ei ole esitatud hankedokumentides, mis on tehtud kõikidele huvitatud tarnijatele kättesaadavaks samaaegselt kavandatava hanke teatega;

k) tarnijate valiku kriteeriumid ja asjakohasel juhul hankes osalema lubatavate tarnijate arv, kui hankija kavatseb vastavalt artiklile 164 kutsuda hankes osalema piiratud arvu kvalifitseeritud tarnijaid, ning

l) märge, et hange on hõlmatud käesoleva peatükiga.

Kokkuvõtlik teade

3. Iga kavandatava hanke puhul avaldab hankija samaaegselt kavandatava hanke teatega ingliskeelse vabalt kättesaadava kokkuvõtliku teate. Kokkuvõtlik teade sisaldab vähemalt järgmist teavet:

a) hanke sisu;

b) pakkumuse esitamise lõpptähtpäev või vajaduse korral hankes osalemise või korduvkasutatavasse loetellu kandmise taotluse esitamise tähtpäev ning

c) aadress, kust saab taotleda hankedokumente.

Plaanitud hanke teadaanne

4. Hankijatel soovitatakse avaldada 8. jaos loetletud elektroonilises ja võimaluse korral paberväljaandes igal eelarveaastal võimalikult varakult teade oma eelseisvate hankeplaanide kohta („plaanitud hanke teadaanne“). Plaanitud hanke teadaanne avaldatakse ka 8. jaos loetletud ühtse juurdepääsupunkti veebisaidil. Plaanitud hanke teadaanne peaks sisaldama hanke sisu ja planeeritud kuupäeva või ajavahemikku, mil kavandatava hanke teade avaldatakse.

5. 2. või 3. jao alla kuuluv hankija võib kasutada plaanitud hanke teadaannet kavandatava hanke teatena, tingimusel et plaanitud hanke teadaanne sisaldab lõikes 3 osutatud teavet ulatuses, mis on hankijale kättesaadav, ja märget, et huvitatud tarnijad peaksid väljendama hankijale oma huvi hanke vastu.

Kumbki lepinguosaline loetleb asjakohased paber- ja elektroonilised väljaanded 9. lisa 8. jaos.

ARTIKKEL 163

Osalemistingimused

1. Hankija esitab hankes osalemiseks ainult need tingimused, mis on olulised tagamaks, et tarnija vastab õiguslikult ja finantsiliselt hanke nõuetele ning on äriliselt ja tehniliselt suutlik asjaomast hankelepingut täitma.

2. Osalemistingimusi kehtestades toimib hankija järgmiselt:

a) ei esita tingimust, et hankes osalemiseks peab tarnija olema eelnevalt sõlminud selle lepinguosalise hankijatega ühe või mitu hankelepingut, kuid võib nõuda, et tarnijal peab olema vastaval alal varasem kogemus, kui see on hanke tingimuste seisukohalt vajalik; ning

b) ei nõua hanke tingimusena varasemat kogemust lepinguosalise territooriumil, kuid võib vajaduse korral nõuda, et pakkuja tõendaks varasemat kogemust, mis on omandatud konkreetsetes kliima- või topograafilistes tingimustes.

3. Hinnates, kas tarnija vastab osalemistingimustele, toimib hankija järgmiselt:

a) hindab tarnija finantsilist, ärilist ja tehnilist suutlikkust, lähtudes tema äritegevusest nii selle lepinguosalise territooriumil, kelle hankija hanke korraldab, kui ka väljaspool seda; ning

b) lähtub hindamisel tingimustest, mille hankija on eelnevalt hanketeates või hankedokumentides sätestanud.

4. Kui on olemas tõendusmaterjal, võib lepinguosaline, sealhulgas tema hankija, jätta tarnija hankemenetlusest välja järgmistel põhjustel:

a) pankrot;

b) valeandmete esitamine,

c) olulised või püsivad puudused ühe või mitme varasema lepingu sisuliste nõuete või kohustuste täitmisel;

d) kohtuotsused raskete kuritegude ja muude raskete süütegude kohta;

e) eksimine ametialaste käitumisreeglite vastu või tegevus või tegevusetus, mis vähendab tarnija ärilist usaldusväärsust,

f) maksude maksmata jätmine või

g) asjaolu, et tarnijalt on artikli 160 lõike 9 alusel võetud hangetes osalemise õigus.

ARTIKKEL 164

Tarnijate kvalifitseerimine

Registreerimissüsteemid ja kvalifitseerimismenetlused

1. Lepinguosaline, sealhulgas tema hankija, võib kasutada tarnijate registreerimise süsteemi, milles huvitatud tarnijad peavad registreeruma ja esitama teatavat teavet. Sellisel juhul tagab lepinguosaline, et huvitatud tarnijatel on elektrooniliste vahendite kaudu juurdepääs registreerimissüsteemi puudutavale teabele ja et nad võivad taotleda registreerimist igal ajal. Hankija või muu asutus, kes vastutab tarnijate registreerimise süsteemi eest, teatab huvitatud tarnijale mõistliku aja jooksul otsusest tema taotlus rahuldada või tagasi lükata. Taotluse tagasilükkamise korral tuleb otsust nõuetekohaselt põhjendada.

2. Kumbki lepinguosaline tagab, et

a) tema hankijad teevad jõupingutusi kvalifitseerimismenetluste erinevuste minimeerimiseks ning

b) kui tema hankijad kasutavad registreerimissüsteemi, teevad nad jõupingutusi, et minimeerida erinevusi oma registreerimissüsteemide vahel.

3. Lepinguosaline, sealhulgas tema hankijad, ei kehtesta ega kasuta registreerimissüsteemi või kvalifitseerimismenetlust, mille eesmärk on tekitada teise lepinguosalise tarnijatele tarbetuid takistusi hankes osalemiseks või mille tagajärjel sellised takistused tekivad.

Valikpakkumismenetlus

4. Kui hankija kavatseb kasutada valikpakkumismenetlust, tuleb tal:

a) esitada kavandatava hanke teates vähemalt artikli 162 lõike 3 punktides a, b, f, g, j, k ja l nimetatud teave ning kutsuda huvitatud tarnijaid osalemistaotlust esitama ning

b) esitada pakkumuste esitamise tähtaja alguseks kvalifitseeritud tarnijatele, keda ta teavitab vastavalt artikli 166 lõike 3 punktile b, vähemalt artikli 162 lõike 3 punktides c, d, e, h ja i osutatud teave.

5. Hankija lubab konkreetses hankes osaleda kõigil kvalifitseeritud tarnijatel, välja arvatud juhul, kui hankija teatab kavandatava hanke teates, et hankes lubatakse osalema vaid piiratud arv tarnijaid, ning esitab tarnijate arvu piiramise kriteeriumid. Pakkumiskutse adresseeritakse nii mitmele tarnijale, nagu on vaja tõhusa konkurentsi tagamiseks.

6. Kui hankedokumente ei tehta alates lõikes 4 osutatud teate avaldamise kuupäevast avalikult kättesaadavaks, tagab hankija, et need tehakse kõikidele lõike 5 kohaselt väljavalitud kvalifitseeritud ettevõtjatele kättesaadavaks üheaegselt.

Korduvkasutatavad loetelud

7. Hankija võib pidada korduvkasutatavat tarnijate loetelu, tingimusel et teade, millega huvitatud isikuid kutsutakse taotlema loetellu kandmist,

a) avaldatakse igal aastal ning

b) kui see avaldatakse elektrooniliselt, on see pidevalt kättesaadav

asjakohase meediakanali kaudu, mis on loetletud 8. jaos.

8. Lõikega 7 ette nähtud teade sisaldab järgmist:

a) nende kaupade ja teenuste või kauba- ja teenuseliikide kirjeldus, mille hankimiseks loetelu kasutatakse;

b) osalemistingimused, millele tarnijad peavad loetellu kandmiseks vastama, ning meetodid, mida hankija kasutab tarnija nõuetelevastavuse kontrollimiseks;

c) hankija nimi ja aadress ning muud andmed, mis on vajalikud temaga ühenduse võtmiseks ning selleks, et saada kõik vajalikud loeteluga seotud dokumendid;

d) loetelu kehtivusaeg ja selle kehtivuse pikendamise või lõpetamise viis, või kui kehtivusaega ei esitata, siis märge selle kohta, millisel viisil teatatakse loetelu kasutamise lõpetamisest, ning

e) märge, et loetelu võib kasutada käesoleva peatükiga hõlmatud hanke puhul.

9. Kui korduvkasutatav loetelu kehtib kuni kolm aastat, võib hankija lõikest 7 olenemata avaldada lõikes 7 osutatud teate ainult üks kord, nimelt loetelu kehtivusaja alguses, tingimusel et

a) teates esitatakse loetelu kehtivusaeg ja teatatakse, et rohkem teateid ei avaldata; ning

b) teade avaldatakse elektrooniliselt ja see on kogu kehtivusaja jooksul püsivalt kättesaadav.

10. Hankija lubab tarnijatel taotleda igal ajal enda kandmist korduvkasutatavasse loetellu ning lisab mõistlikult lühikese aja jooksul sinna loetellu kõik kvalifitseeritud tarnijad.

11. Kui tarnija, kes ei ole kantud korduvkasutatavasse loetellu, esitab artikli 166 lõikes 2 sätestatud ajavahemiku jooksul korduvkasutataval loetelul põhinevas hankes osalemise taotluse ja kõik nõutud dokumendid, peab hankija seda taotlust kaaluma. Hankija ei jäta tarnijat hankemenetlusest kõrvale selle tõttu, et hankijal ei ole piisavalt aega taotlusega tutvuda, välja arvatud erijuhul, kui hanke keerukusest tingituna ei suuda hankija pakkumuste esitamiseks lubatud ajavahemiku jooksul taotluse läbivaatamist lõpule viia.

2. ja 3. jaos loetletud hankijad

12. 9. lisa 2. või 3. jaos nimetatud hankija võib kasutada teadet, milles huvitatud tarnijaid kutsutakse üles taotlema korduvkasutatavasse loetellu kandmist, kavandatava hanke teatena, kui

a) teade avaldatakse kooskõlas lõikega 7 ja see sisaldab lõikes 8 nõutud teavet ning nii palju artikli 162 lõikes 3 nõutud teavet, kui on kättesaadav, ja märget, et tegemist on kavandatava hanke teatega või et ainult korduvkasutatavasse loetellu kantud tarnijad saavad edaspidi korduvkasutatava loeteluga hõlmatud hangete kohta teateid, ning

b) hankija esitab tarnijatele, kes on talle teatanud oma huvist konkreetse hanke vastu, kiiresti piisavalt teavet, mis võimaldab neil kindlaks teha, kas neil on huvi hankes osaleda, sealhulgas kogu ülejäänud teabe, mida nõutakse artikli 162 lõikes 3, niivõrd kui see teave on kättesaadav.

13. 9. lisa 2. või 3. jaoga hõlmatud hankija võib võimaldada tarnijal, kes on lõike 10 kohaselt taotlenud enda kandmist korduvkasutatavasse loetellu, esitada asjaomase hanke raames pakkumuse, kui hankijale jääb piisavalt aega, et kindlaks teha, kas tarnija vastab osalemistingimustele.

14. Hankija teatab hankes osalemise taotluse või korduvkasutatavasse loetellu kandmise taotluse esitanud tarnijale viivitamata oma otsuse tema taotluse kohta.

15. Kui hankija lükkab tarnija hankes osalemise või korduvkasutatavasse loetellu kandmise taotluse tagasi, ei tunnista teda enam kvalifitseerituks või kustutab ta korduvkasutatavast loetelust, teatab hankija sellest tarnijale viivitamata ja esitab tarnija taotluse korral talle viivitamata oma otsuse kirjaliku põhjenduse.

ARTIKKEL 165

Tehnilised kirjeldused ja hankedokumendid

Tehnilised kirjeldused

1. Hankija ei koosta, võta vastu ega kasuta tehnilist kirjeldust ega kehtesta vastavushindamismenetlusi, mille eesmärk on tekitada tarbetuid takistusi rahvusvahelises kaubanduses või mille tagajärjel sellised takistused tekivad.

2. Hangitavate kaupade ja teenuste tehnilist kirjeldust koostades peab hankija võimaluse korral

a) esitama tehnilises kirjelduses pigem tulemuslikkuse nõudeid ja funktsionaalseid nõudeid kui nõudeid konstruktsioonile või välistunnuseid ning

b) võtma tehniliste kirjelduste aluseks rahvusvahelised standardid, mida lepinguosaline tunnustab; vastasel juhul võtma aluseks riigisisesed tehnilised normid, tunnustatud riigisisesed standardid või ehituseeskirjad.

3. Kui tehnilises kirjelduses esitatakse nõuded konstruktsioonile või välistunnustele, peaks hankija lisama võimaluse korral hankedokumentidesse näiteks sõnad „või samaväärne“, näitamaks, et ta võtab arvesse samaväärsete kaupade ja teenuste pakkumusi, kui need vastavad selgelt hanke tingimustele.

4. Hankija ei koosta tehnilisi kirjeldusi, milles nõutakse või nimetatakse konkreetset kaubamärki või kaubanime, patenti, autoriõigust, disainilahendust või tüüpi, teatavat päritolu, tootjat või tarnijat, välja arvatud juhul, kui hankenõudeid ei ole muul viisil võimalik piisavalt täpselt või arusaadavalt kirjeldada, ja tingimusel, et hankija lisab hankedokumentidesse näiteks sõnad „või samaväärne“.

5. Hankija ei või isikult, kellel võivad olla ärihuvid seoses teatava hankega, konkurentsi piiramist põhjustaval viisil küsida ega vastu võtta nõuandeid, mida võidakse kasutada selle hanke tehniliste kirjelduste koostamisel või vastuvõtmisel.

6. Suurema selguse huvides olgu märgitud, et lepinguosaline, sealhulgas tema hankija, võib koostada, vastu võtta või kasutada tehnilisi kirjeldusi, et edendada loodusvarade kaitset või kaitsta keskkonda, tingimusel, et ta järgib seejuures käesolevat artiklit.

Lepinguosaline võib

a) võimaldada hankijatel võtta kogu hankemenetluse jooksul arvesse keskkonna- ja sotsiaalkaalutlusi, tingimusel et need ei ole diskrimineerivad ja on seotud asjaomase lepingu esemega, ning

b) võtta asjakohaseid meetmeid, et tagada oma kohustuste täitmine keskkonna-, sotsiaal- ja tööõiguse valdkonnas, sealhulgas 10. peatükist tulenevate kohustuste täitmine.

Hankedokumendid

7. Hankija esitab tarnijatele hankedokumendid, mis sisaldavad kogu vajalikku teavet, et tarnijad saaksid koostada ja esitada nõuetele vastava pakkumuse. Kui seda ei ole juba kavandatava hanke teates tehtud, esitatakse kõnealustes dokumentides täielik kirjeldus järgmisest:

a) hange, sealhulgas hangitavate kaupade või teenuste laad ja kogus, või kui täpne kogus ei ole teada, siis eeldatav kogus ning nõuded, mis peavad olema täidetud, sealhulgas tehniline kirjeldus, vastavushindamistunnistused, plaanid, joonised ja juhendmaterjalid;

b) tarnijate osalemistingimused, sealhulgas sellise teabe ja selliste dokumentide loetelu, mis tarnija peab osalemistingimustele vastamiseks esitama;

c) kõik hindamiskriteeriumid, mida hankija rakendab lepingu sõlmimisel, ning nende kriteeriumide osakaal, juhul kui hind ei ole ainus kriteerium;

d) kui hankija korraldab hanke elektrooniliselt, siis autentimise ja andmete krüptimise nõuded või muud nõuded, mis on seotud elektroonilise teabeesitusega;

e) kui hankija korraldab elektroonilise oksjoni, siis oksjoni läbiviimise eeskirjad, sealhulgas teave selle kohta, milliseid pakkumuse elemente hinnatakse;

f) kui pakkumused avatakse avalikult, siis nende avamise kuupäev, kellaaeg ja koht ning asjakohasel juhul pakkumuste avamisele lubatud isikute nimekiri;

g) muud nõuded või tingimused, sealhulgas maksetingimused ja pakkumuse esitamise viisile seatud piirangud, näiteks pakkumuste vastuvõtmine elektrooniliselt või paberkandjal, ning

h) kaupade kohaletoimetamise või teenuse osutamise kuupäevad.

8. Hangitavate kaupade kohaletoimetamise või teenuste osutamise kuupäeva kindlaksmääramisel võtab hankija arvesse selliseid tegureid nagu hanke keerukus, allhangete eeldatav maht ning realistlik aeg kaupade tootmiseks, laost väljastamiseks ja tarnekohast transportimiseks või teenuste osutamiseks.

9. Kavandatava hanke teates või hankedokumentides sätestatud hindamiskriteeriumid võivad muu hulgas sisaldada hinda ja muid kulutegureid, kvaliteediandmeid, tehnilist väärtust, keskkonnanäitajaid ja tarnetingimusi.

10. Hankija peab viivitamata:

a) tegema hankedokumendid kättesaadavaks, et huvitatud tarnijatel oleks piisavalt aega esitada nõuetekohane pakkumus;

b) esitama taotluse korral hankedokumendid igale huvitatud tarnijale ning

c) vastama huvitatud või hankes osaleva tarnija esitatud mõistlikele päringutele, tingimusel et küsitud teave ei anna kõnealusele tarnijale eelist teiste tarnijate ees.

Muudatused

11. Kui hankija muudab kriteeriume või nõudeid, mis on esitatud kavandatava hanke teates või osalevatele tarnijatele esitatud hankedokumentides, või kui ta muudab hanketeadet või hankedokumente või avaldab need uuesti, edastab ta kirjalikult kõik sellised muudatused või muudetud või uuesti avaldatud teate või hankedokumendid:

a) kõikidele tarnijatele, kes osalevad hankes teabe muutmise või uuesti avaldamise ajal, kui need tarnijad on hankijale teada, kõikidel muudel juhtudel aga esitab muudatused samal viisil, nagu ta esitas algse teabe, ning

b) piisavalt varakult, et tarnijatel oleks aega oma pakkumusi vajaduse korral muuta ja need uuesti esitada.

ARTIKKEL 166

Tähtajad

1. Hankija jätab oma mõistlikest vajadustest lähtudes tarnijatele piisavalt aega, et koostada ja esitada osalemistaotlused ja nõuetekohased pakkumused, võttes arvesse selliseid tegureid nagu:

a) hanke laad ja keerukus;

b) allhangete eeldatav maht ning

c) juhul kui ei kasutata elektroonilisi vahendeid, siis ka aeg, mis kulub pakkumuse edastamiseks kodu- ja välismaalt.

Need tähtajad, sealhulgas pikendatud tähtajad, peavad olema kõikidele huvitatud või osalevatele tarnijatele ühesugused.

2. Valikpakkumismenetlust kasutav hankija määrab osalemistaotluste esitamise tähtaja, mis üldjuhul ei ole lühem kui 25 päeva alates kavandatava hanke teate avaldamise kuupäevast. Kui hankija poolt nõuetekohaselt põhjendatud kiireloomulistel juhtudel ei saa sellist tähtaega kasutada, võib seda lühendada vähemalt 10 päevani.

3. Muudel kui lõigetes 4, 5, 7 ja 8 sätestatud juhtudel kehtestab hankija pakkumuste esitamiseks tähtaja, mis ei ole lühem kui 40 päeva:

a) avatud pakkumismenetluse korral kavandatava hanke teate avaldamise kuupäevast või

b) valikpakkumismenetluse korral kuupäevast, mil hankija teatab tarnijatele, et nad kutsutakse pakkumusi esitama, olenemata sellest, kas kasutatakse korduvkasutatavat loetelu või mitte.

4. Hankija võib lühendada pakkumuste esitamise tähtaja vähemalt 20 päevani, kui

a) hankija on avaldanud artikli 162 lõikes 4 osutatud plaanitud hanke teadaande mitte vähem kui 40 päeva ja mitte rohkem kui 12 kuud enne kavandatava hanke teate avaldamist, kusjuures plaanitud hanke teadaandes on esitatud järgmine teave:

i) hanke kirjeldus;

ii) pakkumuse või hankes osalemise taotluse esitamise ligikaudne lõpptähtpäev;

iii) märge, et huvitatud tarnijad peaksid hankijale väljendama oma huvi hanke vastu;

iv) aadress, kust saab hankedokumente, ja

v) kogu kättesaadav teave, mida kavandatava hanke teade peab artikli 162 lõike 2 kohaselt sisaldama;

b) hankija märgib korduvat laadi lepingute puhul algses kavandatava hanke teates, et järgmistes teadetes sätestatakse pakkumuste esitamise tähtajad vastavalt käesolevale lõikele, või

c) tegemist on hankija poolt põhjendatud kiireloomulise juhtumiga, mil lõike 3 kohaselt kehtestatud pakkumuste esitamise tähtaega ei saa kasutada.

5. Hankija võib lühendada lõike 3 kohast pakkumuste esitamise tähtaega viie päeva võrra iga järgmise asjaolu korral:

a) kavandatava hanke teade avaldatakse elektrooniliselt;

b) kõik hankedokumendid tehakse alates kavandatava hanke teate avaldamise kuupäevast elektrooniliselt kättesaadavaks ning

c) hankija lubab teha pakkumusi elektrooniliselt.

6. Juhul kui kohaldatakse lõiget 5 koostoimes lõikega 4, ei või lõike 3 kohane pakkumuste esitamise tähtaeg olla mingil juhul lühem kui kümme päeva alates kavandatava hanke teate avaldamisest.

7. Hankija, kes ostab kommertskaupu või -teenuseid või mõlemat, võib olenemata muudest käesoleva artikli sätetest lühendada lõike 3 kohast pakkumuste esitamise tähtaega kõige vähem 13 päevani, kui ta avaldab nii kavandatava hanke teate kui ka hankedokumendid elektrooniliselt ühel ja samal ajal. Kui hankija võimaldab esitada kommertskaupade ja -teenuste pakkumusi elektrooniliselt, võib ta lisaks lühendada lõike 3 kohast tähtaega kõige vähem kümne päevani.

8. 9. lisa 2. või 3. jaoga hõlmatud hankija, kes on valinud kõik kvalifitseeritud tarnijad või piiratud arvu selliseid tarnijaid, võib pakkumuste esitamise tähtaja kehtestada kokkuleppel valitud tarnijatega. Sellise kokkuleppe puudumise korral peab tähtaeg olema vähemalt kümme päeva.

ARTIKKEL 167

Läbirääkimine

1. Lepinguosaline võib ette näha, et tema hankijad peavad tarnijatega läbirääkimisi, kui

a) hankija on artikli 162 lõikes 2 osutatud kavandatava hanke teates märkinud, et kavatseb pidada läbirääkimisi, või

b) hindamisel ilmneb, et ükski pakkumus ei ole kavandatava hanke teates või hankedokumentides sätestatud hindamiskriteeriumide kohaselt selgelt kõige soodsam.

2. Hankija

a) tagab, et läbirääkimistel osalevate tarnijate kõrvalejätmine toimub kavandatava hanke teates või hankedokumentides sätestatud hindamiskriteeriumide kohaselt, ja

b) määrab pärast läbirääkimiste lõppu allesjäänud osalevatele tarnijatele ühise tähtpäeva uute või muudetud pakkumuste esitamiseks.

ARTIKKEL 168

Piiratud pakkumismenetlus

1. Tingimusel et hankija ei kasuta käesolevat sätet selleks, et vältida konkurentsi tarnijate vahel, või viisil, millega diskrimineeritakse teise lepinguosalise tarnijaid või kaitstakse omamaiseid tarnijaid, võib ta kasutada piiratud pakkumismenetlust ja otsustada mitte kohaldada artikleid 162–164, artikli 165 lõikeid 7–11 ning artikleid 166, 167, 169 ja 170 järgmiste asjaolude korral:

a) kui:

i) ükski tarnija ei ole esitanud pakkumust ega osavõtutaotlust;

ii) ei ole esitatud ühtki hankedokumentide olulistele nõuetele vastavat pakkumust;

iii) ükski tarnija ei vastanud osalemistingimustele või

iv) esitatud pakkumused kajastasid konkurentide kokkulepet;

eeldusel, et hankedokumentide nõudeid ei ole oluliselt muudetud;

b) kui kaupu või teenuseid saab tarnida üksnes konkreetne tarnija ja puuduvad mõistlikud alternatiivsed või asenduskaubad või -teenused ühel järgmistest põhjustest:

i) hangitakse kunstiteost;

ii) patentide, autoriõiguste ja muude ainuõiguste tõttu või

iii) konkurentsi puudumine tehnilistel põhjustel;

c) kui esialgne tarnija tarnib lisaks selliseid kaupu või teenuseid, mis ei olnud esialgse hanke ese, ning kui sellise tarnija vahetamine

i) ei ole võimalik majanduslikel ja tehnilistel põhjustel, mis tulenevad näiteks olemasolevate seadmete, tarkvara, teenuste või paigaldiste vahetatavus- ja koostalitlusnõudest, ning

ii) põhjustaks hankijale olulist ebamugavust või topeltkulusid;

d) üksnes juhul, kui see on rangelt vajalik, kui kiireloomulise olukorra tõttu, mis on tingitud sündmustest, mida hankija ei saanud ette näha, ei ole avatud või valikpakkumismenetlust kasutades võimalik saada kaupu või teenuseid õigeks ajaks;

e) kaubaturult ostetavate kaupade korral;

f) kui hankija hangib prototüüpi või esimest toodet või teenust, mis töötatakse välja tema tellimusel konkreetse teadusuuringu, katsetuse, uurimuse või uusarenduse käigus ja vastava lepingu alusel; esimese toote või teenuse esialgne arendustöö võib hõlmata piiratud ulatuses tootmist või teenuse osutamist, et võtta arvesse välikatsete tulemusi ja tõendada, et kaup või teenus sobib masstootmiseks või -tarnimiseks kooskõlas vastuvõetavate kvaliteedistandarditega, kuid ei hõlma masstootmist või -tarnimist eesmärgiga saavutada kaubanduslik tasuvus või katta teadus- ja arendustööde kulud;

g) ostude korral, mis tehakse üksnes lühiajaliselt kehtivatel eriti soodsatel tingimustel, mis tulenevad erakorralisest realiseerimisest, näiteks likvideerimisest, pankrotivara haldamisest või pankrotist, mitte aga tavaliste ostude korral tavapärastelt tarnijatelt, või

h) kui leping sõlmitakse ideekonkursi võitjaga, tingimusel et

   i) konkursi korraldus vastas käesoleva peatüki põhimõtetele, eelkõige seoses kavandatava hanke teate avaldamisega, ning

   ii) konkursil osalejaid hindas sõltumatu komisjon eesmärgiga selgitada välja võitja, kellega sõlmitakse leping.

2. Hankija koostab iga lõike 1 alusel sõlmitud lepingu kohta kirjaliku aruande. Aruanne sisaldab hankija nime, hangitud kaupade ja teenuste maksumust ja laadi ning märkust lõikes 1 kirjeldatud asjaolude ja tingimuste kohta, mis õigustavad piiratud pakkumismenetluse kasutamist.

ARTIKKEL 169

Elektroonilised oksjonid

Hankija, kes kavatseb käesoleva lepinguga hõlmatud hanke läbi viia elektroonilise oksjonina, esitab igale osalejale enne elektroonilise oksjoni algust

a) teabe automaatse hindamismeetodi kohta, mida kasutatakse oksjoni käigus automaatseks pakkumuste pingerea koostamiseks ja muutmiseks, sealhulgas hankedokumentides sätestatud hindamiskriteeriumidel põhineva matemaatilise valemi;

b) pakkumuse elementide esialgse hindamise tulemused, kui leping kavatsetakse sõlmida kõige soodsama pakkumuse tegijaga, ning

c) muu olulise teabe oksjoni korraldamise kohta.

ARTIKKEL 170

Pakkumuste läbivaatamine ja lepingute sõlmimine

Pakkumuste läbivaatamine

1. Hankija võtab pakkumused vastu, avab need ja vaatab need läbi nii, et hankemenetlus on läbipaistev ja erapooletu ning säilib pakkumuste konfidentsiaalsus.

2. Hankija ei karista ühtegi tarnijat selle eest, et sai tema pakkumuse kätte pärast pakkumuste esitamise tähtaega, kui hilinemine on tingitud üksnes hankija tehtud veast.

3. Kui hankija pakub ühele tarnijale võimalust parandada pakkumuste avamise ja võitja väljaselgitamise vahelisel ajal tahtmatud vormivead, peab ta sama võimalust pakkuma kõikidele osalevatele tarnijatele.

Lepingute sõlmimine

4. Et pakkumust saaks lepingu sõlmimise üle otsustamisel arvesse võtta, peab see olema tehtud kirjalikult, vastama avamise ajal teadetes ja hankedokumentides sätestatud olulistele nõuetele ja pärinema tarnijalt, kes vastab osalemistingimustele.

5. Välja arvatud juhul, kui hankija jõuab järeldusele, et lepingu sõlmimine ei ole avalikes huvides, sõlmib ta lepingu tarnijaga, kes hankija hinnangul on suuteline täitma lepingutingimusi ja kes ainuüksi teadetes ja hankedokumentides sätestatud lepingutingimuste kohaselt on esitanud

a) soodsaima pakkumuse või

b) madalaima hinnaga pakkumuse, kui hind on ainus kriteerium.

6. Kui hankijale esitatakse pakkumus, mille hind on teiste pakkumustega võrreldes tavatult madal, võib ta kontrollida, kas tarnija vastab osalemistingimustele ja on suuteline lepingutingimusi täitma. Hankija võib ka kontrollida, kas tarnija on saanud subsiidiume. Sel juhul võidakse pakkumus ainuüksi sel põhjusel tagasi lükata, välja arvatud juhul, kui tarnija suudab hankija määratud piisava tähtaja jooksul tõendada, et subsiidium on antud kooskõlas käesolevas lepingus subsiidiumide kohta sätestatud põhimõtetega.

7. Hankija ei tee valikuid, ei tühista hanget ega muuda sõlmitud lepinguid viisil, mis ei ole kooskõlas käesolevast peatükist tulenevate kohustustega.

8. Üldjuhul sätestab kumbki lepinguosaline võitja väljaselgitamise ja lepingu sõlmimise vahelise ooteaja, et tagasilükatud pakkujatele jääks piisavalt aega lepingu sõlmimise otsuse läbivaatamiseks ja vaidlustamiseks.

ARTIKKEL 171

Hanketeabe läbipaistvus

Tarnijatele esitatav teave

1. Hankija teatab osalevatele tarnijatele viivitamata sellest, kelle ta on kuulutanud hanke võitjaks, ja tarnija taotluse teeb seda korral kirjalikult. Kui lõikest 2 ja artikli 172 lõikest 3 ei tulene teisiti, esitab hankija tagasilükatud tarnija taotlusel talle selgituse, miks tema pakkumust ei valitud ja millised olid võitnud pakkumuse eelised.

Võitjaks tunnistatud pakkumuse kohta teabe avaldamine

2. Hiljemalt 72 päeva pärast iga käesoleva peatükiga hõlmatud hanke võitja väljaselgitamist avaldab hankija 9. lisa 8. jaos loetletud asjakohases elektroonilises või paberväljaandes teate. Kui hankija avaldab teate üksnes elektroonilises väljaandes, peab teave jääma mõistliku aja jooksul vabalt kättesaadavaks. Teade sisaldab vähemalt järgmist teavet:

a) hangitud kaupade või teenuste kirjeldus;

b) hankija nimi ja aadress;

c) eduka tarnija nimi ja aadress;

d) eduka pakkumuse maksumus või lepingu sõlmimisel arvesse võetud kõrgeima ja madalaima hinnaga pakkumus;

e) lepingu sõlmimise kuupäev ning

f) kasutatud hankemeetod, ja kui vastavalt artiklile 168 kasutati piiratud pakkumismenetlust, siis selle kasutamist õigustavate asjaolude kirjeldus.

Dokumentide ja aruannete säilitamine ning elektrooniline jälgitavus

3. Hankija säilitab vähemalt kolm aastat alates lepingu sõlmimisest

a) dokumendid ja aruanded käesoleva lepinguga hõlmatud hankega seotud pakkumismenetluste ja sõlmitud lepingute kohta, sealhulgas artikli 168 alusel nõutavad aruanded, ning

b) andmed, millega tagatakse käesoleva lepinguga hõlmatud hanke elektroonilisel korraldamisel asjakohane jälgitavus.

ARTIKKEL 172

Teabe avalikustamine

Teabe esitamine lepinguosalistele

1. Teise lepinguosalise taotluse korral annab lepinguosaline viivitamata teavet, mis võimaldab kindlaks teha, kas hange korraldati õiglaselt, erapooletult ja käesoleva peatüki kohaselt, sealhulgas teavet eduka pakkumuse näitajate ja suhteliste eeliste kohta. Kui selle teabe avalikustamine võib kahjustada tulevastes hangetes konkurentsi, avalikustab teabe saanud lepinguosaline selle tarnijatele alles pärast teabe esitanud lepinguosalisega nõu pidamist ja temalt nõusoleku saamist.

Teabe avalikustamata jätmine

2. Olenemata käesoleva peatüki muudest sätetest ei anna lepinguosaline ega tema hankijad konkreetsele tarnijale teavet, mis võib kahjustada ausat konkurentsi tarnijate vahel.

3. Käesolevat peatükki ei tõlgendata nii, nagu nõuaks see, et lepinguosaline, sealhulgas tema hankijad, ametiasutused ja läbivaatavad organid, peaksid avalikustama konfidentsiaalset teavet, kui selline avalikustamine võiks

a) kahjustada õiguskaitset;

b) kahjustada ausat konkurentsi tarnijate vahel;

c) kahjustada konkreetsete isikute õigustatud ärihuve, sealhulgas nende intellektuaalomandi kaitset, või

d) olla muul viisil vastuolus avalike huvidega.

Statistiliste andmete vahetus

4. Kumbki lepinguosaline teeb teisele lepinguosalisele igal aastal kättesaadavaks statistika kahepoolsete riigihangete kohta.

ARTIKKEL 173

Läbivaatamismenetlused

1. Kumbki lepinguosaline kehtestab õigeaegse, tõhusa, läbipaistva ja mittediskrimineeriva halduslіku või kohtuliku läbivaatamise korra, mille abil tarnija võib esitada vaide:

a) käesoleva peatüki sätete rikkumise kohta või

b) kui tarnijal ei ole asjaomase lepinguosalise õiguse kohaselt õigust esitada vaiet otseselt käesoleva peatüki sätete rikkumise kohta, siis nende meetmete eiramise kohta, mille lepinguosaline on võtnud käesoleva peatüki rakendamiseks,

seoses käesoleva lepinguga hõlmatud hangetega, mille suhtes tarnijal on või on olnud huvi. Vaidlustamise kord on kirjalik ja see tehakse üldiselt kättesaadavaks.

2. Kui tarnija esitab seoses käesoleva lepinguga hõlmatud hankega, mille vastu tal on või on olnud huvi, kaebuse lõikes 1 nimetatud rikkumise või eiramise kohta, kutsub lepinguosaline, kelle hankija käesoleva lepinguga hõlmatud hanget korraldab, hankijat ja tarnijat leidma kaebusele lahendust omavaheliste konsultatsioonide teel. Hankija vaatab sellised kaebused läbi erapooletult ja õigeaegselt ning nii, et see ei kahjustaks tarnija osalemist käimasolevates ega tulevastes hangetes ega tema õigust taotleda halduslikku või kohtuliku läbivaatamismenetluse kaudu parandusmeetmete võtmist.

3. Igale tarnijale võimaldatakse vaide ettevalmistamiseks ja esitamiseks piisav aeg, mis ei ole mingil juhul lühem kui kümme päeva alates hetkest, mil tarnija sai või oleks pidanud saama teada vaide aluseks olevast asjaolust.

4. Selleks asutab või määrab kumbki lepinguosaline vähemalt ühe erapooletu haldus- või kohtuasutuse, mis on tema hankijatest sõltumatu ning mis võtab vastu ja vaatab läbi tarnijate vaideid seoses käesoleva lepinguga hõlmatud hangetega.

5. Kui vaide vaatab esimesena läbi muu kui lõikes 4 osutatud asutus, tagab asjaomane lepinguosaline, et tarnijal on võimalik algne otsus edasi kaevata erapooletule haldus- või kohtuasutusele, kes ei sõltu hankijast, kelle käesoleva lepinguga hõlmatud hanget ta vaidlustab.

6. Kumbki lepinguosaline tagab, et kui läbivaatav organ ei ole kohus, on võimalik tema otsused kohtusse edasi kaevata või et on kehtestatud menetlused, millega tagatakse, et

a) hankija peab vastama vaidele kirjalikult ja esitama läbivaatavale organile kõik vajalikud dokumendid;

b) menetlusosalistel on õigus ärakuulamisele, enne kui läbivaatav asutus teeb vaidluses otsuse;

c) menetlusosalistel on õigus võtta endale esindaja ja saatja;

d) menetlusosalistel on õigus osaleda kõikides menetlustoimingutes;

e) menetlusosalistel on õigus taotleda avalikku menetlust ja kutsuda tunnistajaid ning

f) läbivaatav asutus teeb otsuse või esitab soovituse õigeaegselt ja kirjalikult ning põhjendab iga otsust või soovitust.

7. Kumbki lepinguosaline kehtestab või jätab kehtima menetlused, mis näevad ette:

a) ajutised kiirmeetmed, et tarnijal oleks võimalik hankes edasi osaleda. Sellised ajutised meetmed võivad kaasa tuua hankemenetluse peatamise. Selles korras võib olla ette nähtud, et selliste meetmete kohaldamise üle otsustamisel võib arvesse võtta nende ülekaalukalt ebasoodsaid tagajärgi asjakohastele huvidele, sealhulgas avalikele huvidele. Meetmete võtmata jätmist põhjendatakse kirjalikult; ning

b) juhul, kui läbivaatav organ teeb kindlaks, et tegemist on lõikes 1 osutatud rikkumise või eiramisega, parandusmeetmed või kantud kahju hüvitamise, mis võib piirduda kas pakkumuse ettevalmistuskuludega või vaidlustamiskuludega või mõlemaga.

ARTIKKEL 174

Hõlmavuse muutmine ja parandamine

1. Lepinguosaline võib teha ettepaneku muuta või parandada 9. lisa selle sätete osas, millega määratakse kindlaks käesoleva lepinguga hõlmatud hanked.

Muudatused

2. Lepinguosaline, kes kavatseb teha ettepaneku 9. lisa muutmiseks,

a) teatab teisele lepinguosalisele sellest kirjalikult ja

b) esitab teates ettepaneku teha teise lepinguosalise jaoks sobivad kompenseerivad kohandused, mis võimaldaksid säilitada hõlmavuse tasemel, mis on võrreldav enne muutmist valitseva tasemega.

3. Olenemata lõike 2 punktist b ei pea lepinguosaline tegema kompenseerivaid kohandusi, kui muudatus puudutab hankijat, kelle üle lepinguosaline on tegelikult kaotanud kontrolli või mõju.

4. Teine lepinguosaline peab 45 päeva jooksul pärast lõike 2 punktis a osutatud teate saamist esitama kirjaliku vastuväite, kui ta vaidlustab järgmise:

a) lõike 2 punkti b alusel kavandatud kohandus on piisav, et säilitada vastastikku kokku lepituga võrreldav hõlmavus; või

b) muudatus on seotud hankijaga, kelle üle lepinguosaline on lõike 3 kohaselt tegelikult kaotanud kontrolli või mõju.

Kui teine lepinguosaline ei ole selle tähtaja jooksul vastuväidet esitanud, loetakse, et ta on kohanduse või muudatusega nõus.

Parandused

5. Järgmisi 9. lisas tehtavaid muudatusi käsitatakse puhtformaalset laadi parandustena, tingimusel et need ei mõjuta käesoleva peatükiga ette nähtud vastastikku kokku lepitud hõlmavust:

a) hankija nime muutmine;

b) kahe või enama 9. lisas nimetatud hankija ühinemine ning

c) 9. lisas nimetatud hankija jagamine kaheks või enamaks hankijaks, kes kõik lisatakse samas 9. lisas loetletud hankijate hulka.

Sellise puhtformaalse paranduse teinud lepinguosaline ei ole kohustatud ette nägema kompenseerivaid kohandusi.

6. Kumbki lepinguosaline teatab teisele lepinguosalisele oma ettepanekutest 9. lisa parandamiseks kord kahe aasta jooksul käesoleva lepingu jõustumisest arvates.

7. Lepinguosaline võib 45 päeva jooksul pärast teate saamist esitada teisele lepinguosalisele vastuväite kavandatud paranduse kohta. Vastuväite esitanud lepinguosaline esitab ka põhjendused selle kohta, miks kavandatud parandus ei ole tema arvates kooskõlas lõikega 5, ja kirjeldab kavandatud paranduse mõju käesoleva peatükiga ette nähtud vastastikku kokku lepitud hõlmavusele. Kui 45 päeva jooksul pärast teate saamist ei ole kirjalikku vastuväidet esitatud, siis loetakse, et teine lepinguosaline on kavandatud parandusega nõus. Teine lepinguosaline võib kirjalikult taotleda lisaaega kavandatud paranduste analüüsimiseks, kui kavandatud muudatused nõuavad teabe täiendavat kontrollimist või täiendavaid selgitusi ettepaneku teinud lepinguosaliselt.

Konsultatsioonid ja vaidluste lahendamine

8. Kui teine lepinguosaline vaidlustab kavandatava muudatuse või paranduse, püüavad lepinguosalised lahendada küsimuse konsultatsioonide teel. Kui lepinguosalised ei jõua kokkuleppele 60 päeva jooksul pärast vastuväite kättesaamist, võib lepinguosaline, kes soovib 9. lisa muuta või parandada, lasta asja lahendada käesoleva lepingu kohases vaidluste lahendamise menetluses.

ARTIKKEL 175

Sätted institutsioonide kohta

Lepinguosalise taotlusel käsitleb kaubanduskoosseisus kokku tulnud koostöökomitee käesoleva peatüki rakendamise ja toimimisega seotud küsimusi, näiteks:

a) 9. lisa muutmine või parandamine;

b) käesoleva peatüki toimimisega seotud küsimused;

c) muud riigihangetega seotud küsimused.

10. PEATÜKK

KAUBANDUS JA KESTLIK ARENG

ARTIKKEL 176

Kontekst ja eesmärgid

1. Lepinguosalised tuletavad meelde 1992. aasta ÜRO keskkonna- ja arengukonverentsi Agenda 21, ILO 1998. aasta tööalaste aluspõhimõtete ja põhiõiguste deklaratsiooni, ÜRO majandus- ja sotsiaalnõukogu 2006. aasta ministrite deklaratsiooni täieliku ja produktiivse tööhõive ja inimväärse töö kohta, ILO 2008. aasta deklaratsiooni sotsiaalse õigluse kohta õiglase üleilmastumise nimel ning ÜRO 2015. aasta kestliku arengu tegevuskava aastani 2030 ühes selle kestliku arengu eesmärkidega.

2. Lepinguosalised tunnistavad, et majandusareng, sotsiaalne areng ja keskkonnakaitse on kestliku arengu omavahel seotud ja üksteist tugevdavad elemendid. Lepinguosalised kinnitavad oma kohustust edendada rahvusvahelise kaubanduse ja investeeringute arengut nii, et see aitaks saavutada kestliku arengu eesmärki, eeskätt sellisena, nagu see väljendub nende mitmepoolsetes kohustustes töö ja keskkonna valdkonnas.

ARTIKKEL 177

Õigus kehtestada õigusnorme ja kaitsetase

1. Lepinguosalised tunnistavad kummagi lepinguosalise õigust määrata kindlaks omaenda kestliku arengu poliitika ja prioriteedid, kehtestada selline riiklik keskkonna- ja töökaitse tase, mida ta peab sobilikuks, ning võtta vastu oma asjakohased õigusnormid ja poliitikameetmed või neid muuta. Kõnealused tasemed, õigusnormid ja poliitikameetmed peavad olema kooskõlas kummagi lepinguosalise kohustustega täita artiklis 178 osutatud lepinguid ja järgida rahvusvaheliselt tunnustatud standardeid.

2. Kumbki lepinguosaline püüab tagada, et tema asjakohased õigusnormid ja poliitikameetmed näevad ette keskkonna- ja töökaitse kõrge taseme ja soodustavad seda.

3. Lepinguosalised tunnistavad, et on sobimatu soodustada kaubandust või investeeringuid oma keskkonna- ja tööalaste õigusaktide ja standarditega ettenähtud kaitsetaseme alandamise teel.

4. Lepinguosaline ei püüa edendada kaubandust ja investeeringuid, tehes erandeid või kaldudes kõrvale oma keskkonna- ja tööõigusest või jättes need järjepideva või korduva tegevuse või tegevusetuse kaudu tõhusalt täitmisele pööramata.

ARTIKKEL 178

Mitmepoolsed keskkonnalepingud ja töönormide konventsioonid

1. Lepinguosalised tunnistavad rahvusvahelise keskkonnaalase juhtimise ja rahvusvaheliste keskkonnalepingute väärtust, kuna need on rahvusvahelise kogukonna vastus kestliku arengu probleemidele keskkonna valdkonnas, samuti täieliku ja tootlikku tööhõive ning kõigile inimväärse töö tagamise väärtust, sest need on kestliku arengu põhielemendid.

2. Sellega seoses ja võttes arvesse artikleid 290, 291, 292, 293, 294 ja 295, rakendab kumbki lepinguosaline tõhusalt mitmepoolseid keskkonnalepinguid, mille ta on ratifitseerinud, sealhulgas 2015. aasta Pariisi kliimakokkulepet ja 9. mail 1992. aastal New Yorgis sõlmitud ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni.

3. Võttes arvesse artiklit 314, rakendab kumbki lepinguosaline tõhusalt rahvusvaheliselt tunnustatud tööõiguse põhireegleid, mis on määratletud ILO põhikonventsioonides ning muudes ILO konventsioonides, mille Usbekistani Vabariik ja Euroopa Liidu liikmesriigid on ratifitseerinud. Lepinguosalised töötavad selle nimel, et ratifitseerida muud konventsioonid ja protokollid, mis on ILO liigituse järgi ajakohased. Kumbki lepinguosaline võtab vastu ja rakendab töötervishoiu ja tööohutusega seotud meetmeid ja poliitikat ning säilitab tõhusa tööinspektsioonisüsteemi, mis on kooskõlas asjakohaste ILO konventsioonidega, mille osaline ta on või võib tulevikus olla.

ARTIKKEL 179

Kestlikku arengut soodustav kaubandus ja investeerimine

1. Lepinguosalised kinnitavad oma kohustust suurendada kaubanduse panust kestliku arengu eesmärgi saavutamisse. Sellest tulenevalt edendavad nad ettevõtja sotsiaalset vastutust / vastutustundliku ettevõtluse tavasid, keskkonnakaupade ja -teenustega kauplemist ja neisse investeerimist ning jätkusuutlikkuse tagamise kavade, näiteks õiglase ja eetilise kaubanduse ning ökomärgise kasutamist.

2. Lepinguosalised vahetavad teavet ja jagavad kogemusi oma tegevuse kohta kaubandus-, sotsiaal- ja keskkonnapoliitika omavahelise seotuse ja vastastikuse täiendavuse edendamise valdkonnas ning tugevdavad dialoogi ja koostööd kestliku arengu küsimustes, mis võivad esile kerkida nende kaubandussuhetes.

3. Sellisesse dialoogi ja koostöösse tuleks kaasata asjaomased sidusrühmad, eelkõige sotsiaalpartnerid, aga ka muud kodanikuühiskonna organisatsioonid, kasutades artikli 341 kohaselt sisse seatud kodanikuühiskonna koostööd.

ARTIKKEL 180

Vaidluste lahendamine

Käesoleva peatüki kohaste vaidluste suhtes ei kohaldata 14. peatüki artikleid 250–254. Kui vahekohus on vaidluses esitanud artiklite 248 ja 249 kohase lõpparuande, arutavad lepinguosalised selle aruande alusel, milliseid meetmeid tuleks rakendada. Koostöökomitee jälgib selliste meetmete rakendamist ning jälgib küsimuste lahendamist muu hulgas artikli 179 lõikes 3 osutatud mehhanismi kaudu.

11. PEATÜKK

LÄBIPAISTVUS

ARTIKKEL 181

Eesmärk

Tunnistades mõju, mida nende õiguskeskkond võib avaldada nendevahelisele kaubandusele ja investeeringutele, püüavad lepinguosalised tagada ettevõtjatele, eelkõige väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele prognoositava regulatiivse keskkonna ja tõhusad menetlused.

ARTIKKEL 182

Mõisted

Käesolevas peatükis kasutatakse järgmisi mõisteid:

a) „haldusotsus“ – õigusliku toimega otsus, toiming või meede, mida konkreetsel juhul kohaldatakse konkreetse isiku, kauba või teenuse suhtes ja mis hõlmab ka haldusotsuse tegemata jätmist, nagu on sätestatud lepinguosalise õiguses;

b) „huvitatud isik“ – isik, keda üldkohaldatav meede võib mõjutada; ning

c) „üldkohaldatav meede“ – seadused, määrused, menetlused, haldusotsused ja üldkohaldatavad kohtuotsused, mis puudutavad käesoleva jaotisega hõlmatud küsimust, nagu on sätestatud lepinguosalise õiguses.

ARTIKKEL 183

Avaldamine

Kumbki lepinguosaline tagab, et ükskõik millist käesoleva jaotisega hõlmatud küsimust puudutav üldkohaldatav meede

a) avaldatakse viivitamata ametlikult määratud kanali kaudu ja võimaluse korral elektrooniliselt või tehakse muul viisil kättesaadavaks nii, et igaüks saaks sellega tutvuda;

b) on varustatud selgitusega meetme eesmärgi ja põhjuste kohta ning

c) jätab piisavalt aega õigusnormid avaldamise ja jõustumise vahele, vähemalt juhul, kui meede suurendab ettevõtjate koormust, välja arvatud juhul, kui hädaolukorra tõttu ei ole võimalik seda teha. Käesolevat punkti ei kohaldata kohtu- ega haldusotsuste suhtes.

ARTIKKEL 184

Päringud

1. Kumbki lepinguosaline kehtestab või jätab jõusse sobivad mehhanismid, mille kaudu vastatakse mis tahes isiku päringutele õigusnormide kohta, mis on seotud käesoleva jaotisega hõlmatud küsimustega.

2. Lepinguosalise taotluse korral annab teine lepinguosaline viivitamata teavet ja vastab küsimustele, mis puudutavad mis tahes kehtivat või väljatöötamisetapis olevat õigusnormi, mis on seotud käesoleva jaotisega hõlmatud küsimustega.

ARTIKKEL 185

Üldkohaldatavate meetmete rakendamine

1. Kumbki lepinguosaline haldab kõiki käesoleva jaotisega hõlmatud küsimustega seotud üldkohaldatavaid meetmeid objektiivselt, erapooletult ja mõistlikult.

2. Konkreetsetel üksikjuhtudel lõikes 1 nimetatud meetmeid teise lepinguosalise konkreetsete isikute, kaupade või teenuste suhtes kohaldades teeb kumbki lepinguosaline järgmist:

a) püüab teatada isikutele, keda haldusmenetlus otseselt mõjutab, mõistliku aja jooksul ja vastavalt oma õigusnormidele, millal menetlus algatatakse, sealhulgas kirjeldab menetluse laadi, teatab ameti, kus menetlus algatatakse, ja kirjeldab üldjoontes menetluses käsitletavaid küsimusi; ning

b) annab enne lõpliku haldusotsuse tegemist isikutele piisava võimaluse esitada fakte ja väiteid oma seisukohtade toetuseks, niivõrd kui aeg, menetluse laad ja avalik huvi seda võimaldavad.

ARTIKKEL 186

Läbivaatamine ja edasikaebamine

1. Kumbki lepinguosaline asutab kohtud, vahekohtud või halduskohtud või peab neid ülal või kehtestab või säilitab asjakohased menetlused, et käesoleva jaotisega hõlmatud küsimustes tehtud haldusotsused viivitamata läbi vaadata ja vajaduse korral neid parandada. Kumbki lepinguosaline tagab, et tema kohtud viivad edasikaebamis- või läbivaatamismenetluse läbi mittediskrimineerivalt ja erapooletult. Kõnealused kohtud peavad olema erapooletud või sõltumatud haldussundi rakendavast asutusest ning neil ei tohi olla huvi küsimuse lahenduse vastu.

2. Kumbki lepinguosaline tagab, et lõikes 1 nimetatud menetluse osalistele antakse õigus saada

a) piisav võimalus toetada või kaitsta oma seisukohti ning

b) otsus, mis põhineb tõenditel ja esitatud andmetel, või kui lepinguosalise õigusaktid seda nõuavad, siis haldusasutuse koostatud andmetel.

3. Lõike 2 punktis b osutatud otsust rakendab asutus, kelle ülesanne on võtta halduslike täitemeetmeid, tingimusel et otsuse võib lepinguosalise õiguse kohaselt edasi kaevata või läbi vaadata.

ARTIKKEL 187

Seos teiste peatükkidega

Käesolev peatükk ei piira käesoleva jaotise teistes peatükkides kehtestatud erieeskirjade kohaldamist.

# 12. PEATÜKK

# INVESTEERINGUD JA TEENUSKAUBANDUS

## 1. JAGU

## ÜLDSÄTTED

### ARTIKKEL 188

### Kohaldamisala

1. Kinnitades oma kohustust luua parem keskkond investeeringute arendamiseks ja omavaheliseks kaubanduseks, kehtestavad lepinguosalised vajaliku korra vastastikuste investeerimis- ja teenuskaubandustingimuste parandamiseks.

2. Lepinguosalised kinnitavad õigust reguleerida ja kehtestada oma territooriumil õigusnorme, et saavutada õiguspäraseid poliitikaeesmärke, näiteks rahvatervise kaitse, sotsiaalteenuste, riikliku hariduse, ohutuse, keskkonna, sh kliimamuutuste, avaliku kõlbluse, sotsiaal- või tarbijakaitse, eraelu puutumatuse ja andmekaitse või kultuurilise mitmekesisuse edendamise ja kaitse valdkonnas.

3. Käesolevat peatükki ei kohaldata meetmete suhtes, mis mõjutavad ühe lepinguosalise füüsilisi isikuid, kes püüavad pääseda teise lepinguosalise tööturule, ega meetmete suhtes, mis on seotud rahvuse või kodakondsuse ning alalise elu- või töökohaga.

4. Käesolev peatükk ei takista lepinguosalist rakendamast meetmeid, millega reguleeritakse füüsiliste isikute sisenemist tema territooriumile või nende ajutist viibimist tema territooriumil, sealhulgas meetmeid, mis on vajalikud tema piiride puutumatuse kaitseks ja füüsiliste isikute korrakohaseks piiriületuseks, tingimusel et neid meetmeid ei rakendata viisil, mis muudaks olematuks või vähendaks kasu,[1] mida teine lepinguosaline saab käesoleva peatüki alusel.

5. Käesolevat jaotist ei kohaldata lepinguosalise ühegi meetme suhtes, mis on seotud kaupade või teenuste hankega valitsuse või riigiameti poolt valitsuse ülesannete täitmiseks, mitte selleks, et neid äri otstarbel edasi müüa või et kasutada neid kaupade tarnimiseks või teenuste osutamiseks nende äriotstarbeliseks müügiks, olenemata sellest, kas kõnealune hange on käesoleva lepinguga hõlmatud hange 9. peatüki tähenduses või mitte.

6. Käesolevat peatükki ei kohaldata lepinguosaliste antavate subsiidiumide või toetuste suhtes, sealhulgas riigi toetatud laenude, garantiide ja kindlustuse suhtes.

[1] Ainuüksi asjaolu, et mõne riigi füüsilistelt isikutelt nõutakse viisat ja teiste riikide füüsilistelt isikutelt seda ei nõuta, ei peeta käesoleva peatüki kohase kasu olematuks muutmiseks või vähendamiseks.

7. Käesolevat peatükki ei kohaldata järgmise suhtes:

a) lennuteenused või lennuteenustega seotud tugiteenused,[1] välja arvatud:

i) õhusõidukite remondi- ja hooldusteenused;

ii) arvutipõhise ettetellimissüsteemi teenused;

iii) maapealse käitluse teenused; ning

iv) lennutransporditeenuste müük ja turustamine;

b) audiovisuaalteenused;

c) siseveetransport ning

d) riigisisene merekabotaaž[2].

---

[1] Suurema selguse huvides olgu märgitud, et lennuteenuste või lennuteenustega seotud tugiteenuste hulka kuuluvad järgmised teenused: lennutransport; õhusõiduki abil osutatavad teenused, mille põhieesmärk ei ole kaupade või reisijate vedu, näiteks tuletõrje lennutreening, vaatamisväärsustega tutvumine, pritsimine, seire, kaardistamine, pildistamine, langevarjuhüpped, purilennuki pukseerimine, kopteriga tehtavad tõstetööd raie- ja ehitustöödel ning muud õhus osutatavad põllumajandus-, tööstus- ja kontrolliteenused; õhusõidukite rentimine koos meeskonnaga ja lennujaama käitamise teenused.

[2] Ilma et see piiraks sellise tegevuse ulatust, mida võib asjaomaste riigisiseste õigusnormide alusel käsitada kabotaažina, hõlmab käesoleva peatüki kohane riigisisene merekabotaaž Euroopa Liidu puhul reisijate või kauba vedu ühest Euroopa Liidu liikmesriigis asuvast sadamast või kohast teise samas liikmesriigis asuvasse sadamasse või kohta, sh asjaomase riigi mandrilaval, nagu on sätestatud ÜRO mereõiguse konventsioonis, ning ühest ja samast Euroopa Liidu liikmesriigis asuvast sadamast või kohast algavat ja seal lõppevat liiklust.

ARTIKKEL 189

Mõisted

Käesolevas peatükis kasutatakse järgmisi mõisteid:

a) „õhusõiduki remondi- ja hooldusteenused“ – liiklusest kõrvaldatud õhusõiduki või selle osaga tehtavad toimingud, mille hulka ei kuulu nn liinihooldus;

b) „tegevused, mida teostatakse, või teenused, mida osutatakse valitsuse ülesannete täitmisel“ – tegevus, mida ei viida ellu, või teenused, mida ei osutata ärilistel alustel ega konkureerides ühe või mitme ettevõtjaga;

c) „arvutipõhise ettetellimissüsteemi teenused“ – teenused, mida osutab arvutipõhine andmetöötlussüsteem, mis sisaldab teavet lennuettevõtjate sõiduplaanide, pakkumiste, hindade ja hinnaeeskirjade kohta ning mille kaudu saab pileteid ette tellida ja väljastada;

d) „hõlmatud ettevõte“ – ühe lepinguosalise territooriumil asuv ettevõte, mille on vastavalt punktile h asutanud teise lepinguosalise investor kooskõlas kohaldatava õigusega ja mis oli käesoleva lepingu jõustumise kuupäeval juba asutatud või mis on asutatud pärast seda;

e) „piiriülene teenuskaubandus“ – teenuste osutamine:

i) ühe lepinguosalise territooriumilt teise lepinguosalise territooriumile või

ii) ühe lepinguosalise territooriumil teise lepinguosalise teenusetarbijale;

f) „majandustegevus“ – igasugune tööstuslik, kaubanduslik, kutsealane või käsitöönduslik tegevus, sealhulgas teenuste osutamine, välja arvatud tegevused, mida teostatakse valitsuse ülesannete täitmisel;

g) „ettevõte“ – juriidiline isik või juriidilise isiku filiaal või esindus;

h) „asutamine“ – juriidilise isiku asutamine või omandamine, sealhulgas kapitaliosaluse kaudu, või juriidilise isiku filiaali või esinduse loomine lepinguosalise territooriumil eesmärgiga luua või säilitada püsivad majandussidemed;

i) „olemasolev“ – käesoleva lepingu allakirjutamise kuupäeval kehtiv;

j) „maapealne käitlus“ – lennujaamas tasu eest või lepingu alusel järgmiste teenuste osutamine: lennuettevõtja esindamine, juhtimine ja järelevalve; reisijate teenindamine; pagasikäitlus; seisuplatsiteenused; toitlustamine; lennukauba ja -posti käitlemine; õhusõiduki tankimine; õhusõidukite hooldus ja puhastamine; maapealne transport; lennutegevuse ja meeskondade juhtimine ning lendude planeerimine; mõiste „maapealne käitlus“ alla ei kuulu: omateenindus, julgestus, õhusõidukite remont ja hooldus ega olulise tsentraliseeritud lennujaamataristu, näiteks jäätõrjealade, kütusejaotussüsteemide, pagasikäitlussüsteemide ja lennujaamasiseste püsitranspordisüsteemide haldamine või käitamine;

k) „juriidiline isik“ – õigussubjekt, mis on kohaldatava õiguse alusel nõuetekohaselt kas kasumi saamiseks või muuks otstarbeks asutatud või muul viisil korraldatud ning on kas era- või riigi omandis, sealhulgas aktsiaselts, usaldusühing, täisühing, ühisettevõte, ainuomandis ettevõte või ühistu;

l) „lepinguosalise juriidiline isik“[1] –

i) Euroopa Liidu puhul:

A) Euroopa Liidu või vähemalt ühe selle liikmesriigi õiguse alusel asutatud või organiseeritud juriidiline isik, kes tegeleb Euroopa Liidu territooriumil sisulise äritegevusega[2]; ning

B) laevandusettevõte, mis on asutatud väljaspool Euroopa Liitu, kuid on Euroopa Liidu liikmesriigi füüsilise isiku valitseva mõju all ning mille laevad on registreeritud Euroopa Liidu liikmesriigis ja sõidavad liikmesriigi lipu all;

---

[1] Suurema selguse huvides olgu märgitud, et käesolevas punktis nimetatud laevandusettevõtteid käsitatakse lepinguosalise juriidiliste isikutena üksnes meretransporditeenuste osutamisega seotud tegevuse puhul.

[2] Vastavalt WTO-le saadetud teatisele Euroopa Ühenduse asutamislepingu kohta (WT/REG39/1) on „tegelik ja püsiv seos“ Euroopa Liidu liikmesriigi majandusega, nagu see on sätestatud ELi toimimise lepingu artiklis 54, Euroopa Liidu arusaama järgi samaväärne „sisulise äritegevuse“ mõistega.

ii) Usbekistani Vabariigi puhul:

A) Usbekistani Vabariigi õiguse alusel asutatud või organiseeritud juriidiline isik, kes tegeleb Usbekistani Vabariigi territooriumil sisulise äritegevusega; ning

B) laevandusettevõte, mis on asutatud väljaspool Usbekistani Vabariiki, kuid on Usbekistani Vabariigi füüsilise isiku valitseva mõju all ning mille laevad on registreeritud Usbekistani Vabariigis ja sõidavad Usbekistani Vabariigi lipu all;

m) „lepinguosalise meede“ – meede, mille on võtnud või kehtima jätnud[1]:

i) keskvalitsus, piirkondlikud või kohalikud omavalitsused või nende tasandite ametiasutused ning

ii) valitsusvälised asutused, kasutades keskvalitsuse, piirkondliku või kohaliku omavalitsuse või nende tasandite ametiasutuste poolt delegeeritud volitusi;

n) „lepinguosalise füüsiline isik“ –

i) Euroopa Liidu puhul isik, kes on ühe Euroopa Liidu liikmesriigi kodanik vastavalt selle liikmesriigi õigusele,[2] ning

ii) Usbekistani Vabariigi puhul Usbekistani Vabariigi kodanik vastavalt selle riigi õigusele;

---

[1] Suurema selguse huvides olgu märgitud, et mõiste „lepinguosalise meede“ hõlmab punkti l alapunktides i ja ii loetletud üksuste meetmeid, mis on võetud või kehtima jäetud sel teel, et teistele üksustele antakse otseselt või kaudselt korraldusi või juhitakse või kontrollitakse otseselt või kaudselt nende tegevust seoses nende meetmetega.

[2] Euroopa Liidu puhul kuuluvad mõiste „lepinguosalise füüsiline isik“ alla ka füüsilised isikud, kelle alaline elukoht on Läti Vabariik, kuid kes ei ole Läti Vabariigi ega ühegi muu riigi kodanikud, ent kellel on Läti Vabariigi õigusnormide alusel õigus saada mittekodaniku pass.

o) „käitamine“ – ettevõtte juhtimine, majandamine, käigushoidmine, kasutamine, sellest kasu saamine ja selle müük või muu ettevõtte käsutamise vorm;

p) „lennutransporditeenuste müük ja turustamine“ – asjaomase lennuettevõtja võimalused vabalt müüa ja turustada oma lennutransporditeenuseid, sealhulgas kõik turustamisega seotud aspektid, nagu turu-uuringud, reklaam ja turundus, kuid välja arvatud lennutransporditeenuste hinnakujundus ja kohaldatavad tingimused;

q) „teenus“ – ükskõik millise sektori ükskõik milline teenus, välja arvatud teenused, mida osutatakse valitsuse ülesannete täitmisel;

r) „teenuseosutaja“ – isik, kes kavatseb osutada või osutab teenust.

ARTIKKEL 190

Teenuste horisontaalsed piirangud

1. Olenemata käesoleva peatüki muudest sätetest ei nõuta lepinguosaliselt GATSiga hõlmatud sektorite või meetmete suhtes soodsamat kohtlemist kui see, mida asjaomane lepinguosaline peab GATSi alusel võimaldama, ning seda iga teenusesektori, allsektori ja tarneviisi puhul. Käesolevat sätet kohaldatakse alates päevast, mis on üks kuu enne lepinguosalise iga asjaomase GATSist tuleneva kohustuse jõustumise kuupäeva.

2. Suurema selguse huvides olgu märgitud, et teenuste osas inkorporeeritakse Euroopa Liidu GATSi erikohustuste loendid, sealhulgas reservatsioonid, ja lisa, mis käsitleb II artikli kohaseid erandeid (soodustusrežiimi erandite loetelu) käesolevasse lepingusse ja muudetakse selle osaks.

3. Suurema selguse huvides olgu märgitud, et enne Usbekistani Vabariigi ühinemist WTOga on Usbekistani Vabariigi erikohustuste loend koos reservatsioonidega esitatud 12-B, 12-C ja 12-D lisas.

ARTIKKEL 191

Majandusintegratsiooni lepingud

Käesoleva peatüki alusel võimaldatavat kohtlemist ei kohaldata kohtlemise suhtes, mida lepinguosaline võimaldab lepingu alusel, millega liberaliseeritakse oluliselt teenuskaubandust (sealhulgas asutamist teenuste valdkonnas), mis vastab GATSi V ja Va artikli kriteeriumidele, või lepingu alusel, millega oluliselt liberaliseeritakse asutamist muudes samadele kriteeriumidele vastavates majandustegevuse valdkondades, seoses selliste tegevustega;

ARTIKKEL 192

Läbipaistvus ja konfidentsiaalse teabe avalikustamine

1. Lepinguosaline vastab viivitamata teise lepinguosalise kõikidele taotlustele saada konkreetset teavet tema üldkohaldatavate meetmete, sealhulgas investorite ja teenuseosutajate litsentsimise ja sertifitseerimise standardite ja kriteeriumide kohta ning teavet, mis käsitleb asjakohast reguleerivat või muud asutust või rahvusvahelisi lepinguid, mis käsitlevad või mõjutavad käesoleva peatüki kohaldamisalasse kuuluvaid küsimusi. Kumbki lepinguosaline loob ühe või mitu teabepunkti ja teatab teisele lepinguosalisele nende kontaktandmed. Need teabepunktid annavad teise lepinguosalise investoritele ja teenuseosutajatele taotluse korral konkreetset teavet kõigi selliste küsimuste kohta.

2. Kumbki lepinguosaline avaldab viivitamata kõik üldkohaldatavad meetmed, mis on seotud käesoleva peatüki toimimisega või mõjutavad seda. Kui selline avaldamine ei ole praktiline, tehakse teave selliste meetmete kohta muul viisil üldsusele kättesaadavaks.

3. Ükski käesoleva lepingu säte ei kohusta lepinguosalist tegema kättesaadavaks konfidentsiaalset teavet, mille avalikustamine takistaks õiguskaitsetoiminguid või oleks muul viisil vastuolus avalike huvidega või kahjustaks konkreetsete avaliku või erasektori ettevõtete seaduslikke ärihuve.

2. JAGU

INVESTEERINGUD

ARTIKKEL 193

Kohaldamisala

Käesolevat jagu kohaldatakse lepinguosalise meetmete suhtes, mis mõjutavad ettevõtte asutamist või käitamist tema territooriumil majandustegevusega tegelemiseks:

a) teise lepinguosalise juriidiliste isikute poolt ning

b) hõlmatud ettevõtete poolt.

ARTIKKEL 194

Enamsoodustusrežiim ja võrdne kohtlemine

1. Ilma et see piiraks 12-A lisas ning Euroopa Liidu GATSi erikohustuste loendites ja 12-B lisas esitatud reservatsioonide kohaldamist, võimaldab kumbki lepinguosaline seoses asutamise ja käitamisega oma territooriumil teise lepinguosalise juriidilistele isikutele ja hõlmatud ettevõtetele vähemalt sama soodsat kohtlemist, nagu ta võimaldab samasuguses olukorras kolmanda riigi juriidilistele isikutele ja nende ettevõtetele.

2. Ilma et see piiraks 12-A lisas ning Euroopa Liidu GATSi erikohustuste loendites ja 12-B lisas esitatud reservatsioonide kohaldamist, võimaldab kumbki lepinguosaline seoses asutamise ja käitamisega oma territooriumil teise lepinguosalise juriidilistele isikutele ja hõlmatud ettevõtetele vähemalt sama soodsat kohtlemist, nagu ta võimaldab samasuguses olukorras omaenda juriidilistele isikutele ja nende ettevõtetele.

3. Lõike 2 alusel võimaldatud kohtlemine tähendab:

a) Usbekistani Vabariigi piirkondliku või kohaliku omavalitsuse puhul kohtlemist, mis ei ole vähem soodne kui soodsaim kohtlemine, mida see valitsustasand võimaldab samasuguses olukorras oma territooriumil Usbekistani Vabariigi juriidilistele isikutele ja nende ettevõtetele; ning

b) Euroopa Liidu liikmesriigi valitsuse puhul kohtlemist, mis ei ole vähem soodne kui soodsaim kohtlemine, mida see valitsus võimaldab samasuguses olukorras oma territooriumil selle liikmesriigi juriidilistele isikutele ja nende ettevõtetele.

4. Käesolevat artiklit ei tõlgendata nii, nagu kohustaks see lepinguosalist laiendama teise lepinguosalise juriidilistele isikutele või hõlmatud ettevõtetele mis tahes eeliskohtlemist, mis tuleneb:

a) rahvusvahelisest lepingust topeltmaksustamise vältimiseks või muust täielikult või peamiselt maksustamisega seotud rahvusvahelisest lepingust või kokkuleppest või

b) meetmetest, millega nähakse ette tunnustamine, sealhulgas füüsilisele isikule või ettevõttele majandustegevuseks tegevusloa, litsentsi või sertifikaadi andmise standardite või kriteeriumide või GATSi finantsteenuseid käsitleva lisa punktis 3 osutatud usaldatavusnõuete tunnustamine.

5. Suurema selguse huvides olgu märgitud, et lõikes 1 osutatud kohtlemine ei hõlma vaidluste lahendamise korda, mis on sätestatud muudes rahvusvahelistes lepingutes.

6. Suurema selguse huvides olgu märgitud, et lepinguosalise ja kolmanda riigi vahel sõlmitud muude rahvusvaheliste lepingute sisulised sätted ei kujuta endast iseenesest lõikes 1 osutatud kohtlemist. Lepinguosalise poolt nende sätete alusel võetud meetmed[1] võivad kujutada endast sellist kohtlemist ja seega põhjustada käesoleva artikli rikkumise.

ARTIKKEL 195

Kõrgem juhtkond ja juhatus

Ilma et see piiraks 12-A lisas ning Euroopa Liidu GATSi erikohustuste loendites ja 12-B lisas loetletud reservatsioone, ei nõua lepinguosaline, et hõlmatud ettevõte määraks kõrgema või keskastme juhtideks või juhatuse liikmeteks teatava kodakondsusega isikuid.

[1] Suurema selguse huvides olgu märgitud, et muude lepinguosalise poolt kolmanda riigiga sõlmitud rahvusvahelistes lepingute sisuliste sätete pelka ülevõtmist siseriiklikku õigusesse ulatuses, mis on vajalik nende inkorporeerimiseks siseriiklikku õiguskorda, ei peeta iseenesest meetmeks.

ARTIKKEL 196

Eeliste andmisest keeldumine

Lepinguosaline võib keelduda andmast teise lepinguosalise juriidilisele isikule või hõlmatud ettevõttele käesolevast jaost tulenevaid eeliseid, kui keelduv lepinguosaline võtab vastu või jätab kehtima meetmed, mis on seotud rahvusvahelise rahu ja julgeoleku säilitamisega, sealhulgas inimõiguste kaitsega, ning:

a) millega keelatakse tehingud selle juriidilise isiku või tema ettevõttega või

b) mida rikutaks või mille järgimisest hoitaks kõrvale, kui kõnealusele juriidilisele isikule või hõlmatud ettevõttele antaks käesolevast jaost tulenevad eelised, sealhulgas juhul, kui nende meetmetega keelatakse tehingud isikuga, kes neid omab või kontrollib.

## 3. JAGU

## PIIRIÜLENE TEENUSKAUBANDUS

### ARTIKKEL 197

### Kohaldamisala

Käesolevat jagu kohaldatakse lepinguosalise meetmete suhtes, mis mõjutavad teise lepinguosalise teenuseosutajate piiriülest teenuskaubandust.

### ARTIKKEL 198

### Võrdne kohtlemine

1. Ilma et see piiraks artikli 190 kohaldamist, võimaldab kumbki lepinguosaline sektorites, kus Euroopa Liidu GATSi erikohustuste loenditesse ja 12-C lisasse on kantud kohustusi, teise lepinguosalise teenustele ja teenuseosutajatele vähemalt sama soodsat kohtlemist, nagu ta võimaldab samasuguses olukorras omaenda teenustele ja teenuseosutajatele.

2. Lõike 1 nõude täitmiseks võib lepinguosaline võimaldada teise lepinguosalise teenustele ja teenuseosutajatele kas vormiliselt samasugust või vormiliselt teistsugust kohtlemist kui see, mida ta võimaldab omaenda teenustele ja teenuseosutajatele.

3. Vormiliselt samasugust või vormiliselt teistsugust kohtlemist peetakse vähem soodsaks, kui see muudab konkurentsitingimused lepinguosalise enda teenuste või teenuseosutajate jaoks soodsamaks, võrrelduna teise lepinguosalise teenuste või teenuseosutajatega.

4. Käesolevat artiklit ei tõlgendata nii, nagu nõuaks see kummaltki poolelt asjaomaste teenuste või teenuseosutajate välismaisest olemusest tuleneva ebasoodsa konkurentsiolukorra hüvitamist.

ARTIKKEL 199

Järkjärguline edasine liberaliseerimine

1. Lepinguosalised püüavad käesoleva jao kohaselt võtta vajalikke meetmeid, et võimaldada järk-järgult üha enam piiriülest teenuskaubandust, võttes arvesse lepinguosaliste teenusesektorite arengut.

2. Kaubanduskoosseisus kokku tulnud koostöökomitee annab soovitusi lõike 1 rakendamiseks.

3. Lepinguosalised püüavad mitte kehtestada meetmeid, millega kehtestatakse piiriülese teenuskaubanduse suhtes suuremad piirangud, võrreldes tingimustega, mis kehtisid enne käesolevale lepingule allakirjutamise kuupäeva.

ARTIKKEL 200

Eeliste andmisest keeldumine

Lepinguosaline võib keelduda andmast teise lepinguosalise teenuseosutajale käesolevast jaost tulenevaid eeliseid, kui keelduv lepinguosaline võtab vastu või jätab kehtima meetmed, mis on seotud rahvusvahelise rahu ja julgeoleku säilitamisega, sealhulgas inimõiguste kaitsega, ning:

a) millega keelatakse tehingud kõnealuse teenuseosutajaga või

b) mida rikutaks või mille järgimisest hoitaks kõrvale, kui kõnealusele teenuseosutajale antaks käesolevast jaost tulenevad eelised, sealhulgas juhul, kui nende meetmetega keelatakse tehingud isikuga, kes teenuseosutajat omab või kontrollib.

## 4. JAGU

## FÜÜSILISTE ISIKUTE SISENEMINE LEPINGUOSALISE TERRITOORIUMILE JA SEAL AJUTINE VIIBIMINE ÄRILISEL EESMÄRGIL

### ARTIKKEL 201

### Kohaldamisala ja mõisted

1. Käesolevat jagu kohaldatakse lepinguosalise meetmete suhtes, mis mõjutavad teenuste osutamist seeläbi, et tema territooriumile sisenevad ja ajutiselt viibivad seal teise lepinguosalise füüsilised isikud, kes kuuluvad järgmistesse kategooriatesse:

a) ettevõtte asutamise eesmärgil ärivisiidil olevad isikud;

b) lepingulised teenuseosutajad ning

c) ettevõtjasiseselt üleviidud töötajad.

2. Niivõrd kui käesolevas jaos ei võeta kohustusi, kohaldatakse endiselt kõiki lepinguosalise õiguses sätestatud nõudeid, mis käsitlevad füüsiliste isikute sisenemist tema territooriumile ja ajutist viibimist seal, sealhulgas viibimisaega.

3. Olenemata käesoleva jao sätetest kohaldatakse endiselt kõiki lepinguosaliste õiguses sätestatud nõudeid, mis on seotud tööhõive- ja sotsiaalkindlustusmeetmetega, sealhulgas miinimumpalga ja kollektiivsete palgakokkulepetega.

4. Kohustusi, mis on seotud füüsiliste isikute riiki sisenemise ja seal ajutise viibimisega ärilisel eesmärgil, ei kohaldata juhul, kui riiki sisenemise ja seal ajutise viibimise eesmärk või tagajärg seisneb sekkumises tööturu osapoolte vaidlusse või läbirääkimistesse või sellise vaidluse või selliste läbirääkimiste tulemuse mõjutamises muul moel või sellises vaidluses või sellistes läbirääkimistes osalevate füüsiliste isikute töölevõtmises.

5. Käesolevas jaos kasutatakse järgmisi mõisteid:

a) „ettevõtte asutamise eesmärgil ärivisiidil olevad isikud“ – lepinguosalise juriidilise isiku juures juhtival kohal töötavad füüsilised isikud, kes:

i) vastutavad selle juriidilise isiku ettevõtte asutamise eest teise lepinguosalise territooriumil;

ii) ei paku ega osuta teenuseid ega tegele muu majandustegevusega kui see, mis on vajalik kõnealuse ettevõtte asutamiseks, ning

iii) ei saa tasu teise lepinguosalise territooriumil asuvast allikast;

b) „lepingulised teenuseosutajad“ – füüsilised isikud, kelle on tööle võtnud lepinguosalise juriidiline isik (välja arvatud personali töölerakendamise ja värbamise teenuseid osutava agentuuri kaudu), kelle asukoht ei ole teise lepinguosalise territooriumil ja kes on heauskselt sõlminud lepingu[1], et osutada teise lepinguosalise territooriumil asuvale lõpptarbijale teenuseid, mis eeldavad tema töötajate[2] ajutist kohalolekut, ning:

[1] Euroopa Liidu puhul ei tohi heauskse lepingu kestus olla pikem kui 12 kuud.

[2] Punktis b osutatud teenusleping peab vastama selle lepinguosalise õiguse nõuetele, kelle territooriumil lepingut täidetakse.

i) kes on osutanud neid teenuseid selle juriidilise isiku töötajana vähemalt ühe aasta jooksul vahetult enne riiki sisenemise ja seal ajutise viibimise taotluse esitamise kuupäeva;

ii) kellel on sellel kuupäeval:

A) Euroopa Liidu füüsiliste isikute puhul vähemalt kolmeaastane ja Usbekistani Vabariigi füüsiliste isikute puhul vähemalt viieaastane töökogemus asjaomases valdkonnas[1];

B) kõrgharidus või kvalifikatsioon, mis tõendab samaväärsel tasemel teadmisi[2]; ning

C) kutsekvalifikatsioon, mis on õiguslikult nõutav sellel kutsealal tegutsemiseks teise lepinguosalise territooriumil; ning

iii) kes ei saa tasu teise lepinguosalise territooriumil asuvast allikast;

c) „ettevõtjasiseselt üleviidud töötajad“ – füüsilised isikud, kes:

[1] omandatud pärast täisealiseks saamist;

[2] kui kõrgharidus või kvalifikatsioon ei ole omandatud selle lepinguosalise territooriumil, kus teenust osutatakse, võib see lepinguosaline hinnata, kas see on tema territooriumil omandatud kõrgharidusega samaväärne.

i) on töötanud lepinguosalise juriidilise isiku juures või selle filiaalis või olnud selles partneriks vähemalt ühe aasta jooksul vahetult enne teise lepinguosalise territooriumile sisenemise ja seal ajutise viibimise taotluse esitamise kuupäeva;

ii) elavad taotluse esitamise ajal väljaspool teise lepinguosalise territooriumi;

iii) viiakse ajutiselt üle teise lepinguosalise territooriumil asuvasse juriidilise isiku ettevõttesse,[1] mis kuulub algse juriidilise isiku või filiaaliga samasse kontserni, sealhulgas selle esindusse, tütarettevõtjasse, filiaali või emaettevõtjasse; ning

iv) Euroopa Liidu puhul kuuluvad järgmistesse kategooriatesse:

A) juhid, kes töötavad juhtival kohal ja kes peamiselt suunavad ettevõtte juhtimist[2] teise lepinguosalise territooriumil ja kelle tegevust kontrollivad või suunavad peamiselt ettevõtte juhatuse liikmed või aktsionärid või samaväärsed isikud ning kelle kohustuste hulka kuulub:

1) ettevõtte või selle osakonna või allüksuse juhtimine;

2) järelevalve ja kontroll teiste järelevalve-, kutse- või juhtimistegevusega seotud töötajate töö üle; ning

[1] Suurema selguse huvides olgu märgitud, et juhtivtöötajate või spetsialistide puhul võib nõuda, et nad tõendaksid, et neil on olemas kutsekvalifikatsioon ja kogemus, mis on vajalik selles juriidilises isikus, kuhu nad üle viiakse.

[2] Suurema selguse huvides olgu märgitud, et ehkki juhid või tegevjuhid ei täida otseselt tegeliku teenuste osutamisega seotud ülesandeid, võivad nad oma töökohustuste täitmise käigus täita ülesandeid, mis on asjaomase teenuse osutamiseks vajalikud.

3) töölevõtmise, vallandamise või muude personaliga seotud meetmete soovitamine; või

B) spetsialistid, kellel on ettevõtte tegevusvaldkondade, töömeetodite või juhtimise seisukohalt olulised eriteadmised, mille hindamisel ei võeta arvesse mitte üksnes ettevõttespetsiifilisi teadmisi, vaid ka seda, kas isikul on kõrge kvalifikatsioon, sealhulgas piisav kutsealane töökogemus teatavat liiki töö või tegevuse alal, mis nõuab tehnilisi eriteadmisi, sealhulgas võimalikku kuulumist töötajate hulka, kelle erialal tegutsemiseks on nõutav luba; või

v) Usbekistani Vabariigi puhul teevad tööd nimetatud lepinguosalise territooriumil, ei ole Usbekistani Vabariigi kodanikud ja vastavad järgmistele miinimumkriteeriumidele:

A) on omandanud kutsealal töötamiseks vajaliku kõrghariduse;

B) omavad kavandatavas tegevusvaldkonnas vähemalt viieaastast kogemust; ning

C) saavad Usbekistani Vabariigis aastapalka (tasu) summas, mis ei ole väiksem kui 22 000 SDRi.

ARTIKKEL 202

Ettevõtjasiseselt üleviidud töötajad ja ettevõtte asutamise eesmärgil ärivisiidil olevad isikud

1. Euroopa Liidu GATSi erikohustuste loendites või 12-B lisas loetletud sektorites, allsektorites ja tegevustes kehtib järgmine, kui selles loetletud reservatsioonidest[1] ei tulene teisiti:

a) lepinguosaline lubab:

i) ettevõtjasiseselt üleviidud töötajatel ja ettevõtte asutamisega seoses ärivisiidil olevatel isikutel siseneda oma territooriumile ja seal ajutiselt viibida ning

ii) teise lepinguosalise ettevõtjasiseselt üleviidud töötajatel oma territooriumil töötada; ning

b) lepinguosaline ei jäta kehtima ega kehtesta ei mõnes oma territoriaalses allüksuses ega kogu oma territooriumil arvuliste kvootide, majandusvajaduste testi ega diskrimineerivate kitsenduste vormis piiranguid selliste füüsiliste isikute koguarvule, keda ettevõte võib konkreetses sektoris ettevõttesiseselt üleviidud töötajate ja ettevõtte asutamise eesmärgil ärivisiidil olevate isikutena tööle võtta.

2. Ettevõtjasiseselt üleviidud töötajate lubatud viibimisaeg on kuni kolm aastat ja ettevõtte asutamise eesmärgil ärivisiidil olevate isikute puhul kuni 90 päeva[2].

[1] Suurema selguse huvides olgu märgitud, et kui lepinguosaline on 12-D või 12-A lisas sätestanud reservatsiooni, kujutab see reservatsioon endast ka reservatsiooni käesoleva artikli suhtes, niivõrd kui reservatsioonis sätestatud või lubatud meede mõjutab teise lepinguosalise territooriumile siseneva ja seal ajutiselt viibiva füüsilise isiku kohtlemist ärilisel eesmärgil.

[2] Euroopa Liidu puhul arvestatakse kõnealust 90 päeva iga kuuekuulise ajavahemiku kohta.

ARTIKKEL 203

Lepingulised teenuseosutajad

1. Sektorites, allsektorites ja tegevusaladel, mis on loetletud Euroopa Liidu GATSi erikohustuste loendites või 12-D lisas, ei võta lepinguosaline vastu ega jäta kehtima arvuliste kvootide või majandusvajaduste testi või diskrimineerivate piirangute vormis piiranguid teise lepinguosalise lepinguliste teenuseosutajate koguarvule, kellel on lubatud ajutiselt tema territooriumile siseneda, kui sealsamas loetletud reservatsioonidest ei tulene teisiti[1].

2. Käesoleva artikli alusel antud juurdepääs käib üksnes lepingu esemeks oleva teenuse kohta ega anna õigust kasutada selle lepinguosalise kutsenimetust, kelle territooriumil teenust osutatakse.

3. Teenuslepinguga hõlmatud isikute arv ei tohi olla suurem, kui on vaja lepingu täitmiseks, nagu võib olla kindlaks määratud selle lepinguosalise õigusega, kelle territooriumil teenust osutatakse.

4. Lubatav kumulatiivne riigis viibimise kestus on kõige rohkem kolm kuud 12-kuulise ajavahemiku või lepingu kehtivusaja jooksul, olenevalt sellest, kumb on lühem.

[1] Suurema selguse huvides olgu märgitud, et kui lepinguosaline on teinud 12-A või 12-B lisas reservatsiooni, kujutab see reservatsioon endast ka reservatsiooni käesoleva artikli suhtes, niivõrd kui reservatsioonis sätestatud või lubatud meede mõjutab teise lepinguosalise territooriumile siseneva ja seal ajutiselt viibiva füüsilise isiku kohtlemist ärilisel eesmärgil.

ARTIKKEL 204

Läbipaistvus

1. Kumbki lepinguosaline teeb üldsusele kättesaadavaks teabe artikli 201 lõikes 1 osutatud asjakohaste meetmete kohta, mis kehtivad teise lepinguosalise füüsiliste isikute riiki sisenemise ja ajutise seal viibimise suhtes.

2. Lõikes 1 osutatud teave sisaldab muu hulgas võimalikult suures ulatuses järgmist füüsiliste isikute riiki sisenemise ja ajutise seal viibimisega seotud teavet:

a) sisenemistingimused;

b) suunav loetelu dokumentidest, mida võidakse nõuda tingimuste täitmise kontrollimiseks;

c) eeldatav menetlemisaeg;

d) kehtivad tasud;

e) apellatsioonimenetlused, kui see on asjakohane; ning

f) asjakohased üldkohaldatavad õigusnormid füüsiliste isikute riiki sisenemise ja ajutise seal viibimise kohta.

5. JAGU

ÕIGUSRAAMISTIK

A ALAJAGU

RIIGISISESED ÕIGUSNORMID

ARTIKKEL 205

Kohaldamisala ja mõisted

1. Käesolevat jagu kohaldatakse üksnes sektorite suhtes, mille puhul 12-A lisasse ja Euroopa Liidu GATSi erikohustuste loenditesse ning 12-B, 12-C ja 12-D lisasse on kantud kohustusi, mis on seotud litsentsimisnõuete ja -menetluste ning kvalifikatsiooninõuete ja -menetlustega, mis mõjutavad:

a) piiriülest teenuskaubandust;

b) ettevõtte asutamist või käitamist või

c) teenuse osutamist artiklis 201 määratletud kategooriatesse kuuluvate lepinguosalise füüsiliste isikute viibimise kaudu teise lepinguosalise territooriumil.

2. Käesolevas jaos kasutatakse järgmisi mõisteid:

a) „pädev asutus“ – kesk-, piirkondliku või kohaliku tasandi valitsusasutus või -organ või kesk-, piirkondliku või kohaliku tasandi valitsusasutuse või -organi poolt delegeeritud ülesandeid täitev valitsusväline organ, kellel on õigus teha otsuseid lubade andmise kohta teenuse osutamiseks, sealhulgas ettevõtte asutamise kaudu, või lubade andmise kohta ettevõtte asutamiseks, et tegeleda muu majandustegevusalaga kui teenused;

b) „litsentsimismenetlus“ – haldus- ja menetluseeskirjad, mida isik, kes taotleb luba tegelda lõike 1 punktides a–c osutatud tegevusega või sellise loa muutmist või pikendamist, peab järgima, selleks et tõendada litsentsimisnõuete täitmist;

c) „litsentsimisnõuded“ – kvalifikatsiooninõuete hulka mittekuuluvad sisulised nõuded, millele isik peab vastama, et saada luba tegelda lõike 1 punktides a–c osutatud tegevusega või et sellist luba muuta või pikendada;

d) „kvalifikatsioonimenetlused“ – haldus- ja menetluseeskirjad, mida füüsiline isik peab järgima, et tõendada kvalifikatsiooninõuete täitmist, selleks et saada luba osutada teenust, ning

e) „kvalifikatsiooninõuded“ – sisulised nõuded, mis on seotud füüsilise isiku pädevusega osutada teatavat teenust ja mida peab tõendama, selleks et saada luba osutada teenust.

ARTIKKEL 206

Litsentsimis- ja kvalifikatsioonitingimused

1. Lepinguosalised tagavad, et litsentsimisnõuete ja -menetluste ning kvalifikatsiooninõuete ja -menetluste aluseks on kriteeriumid, mis ei lase pädevatel asutustel kasutada oma hindamisvolitusi meelevaldselt. Sellised kriteeriumid pannakse paika juba ette ja need peavad olema selged, üheselt mõistetavad, objektiivsed, läbipaistvad ning üldsusele ja huvitatud isikutele kättesaadavad.

2. Pädev asutus annab loa või litsentsi niipea, kui nõuetekohase läbivaatamise tulemusel on kindlaks tehtud, et taotleja vastab selle saamise tingimustele.

3. Kumbki lepinguosaline säilitab kohtu, vahekohtu või halduskohtu või menetlused, mis kahju kannatanud teise lepinguosalise teenuseosutaja või juriidilise isiku taotluse korral võimaldavad viivitamata läbi vaadata haldusotsused, mis mõjutavad ettevõtte asutamist, piiriülest teenuskaubandust või füüsiliste isikute ajutist ärilisel eesmärgil riigis viibimist, ja vajaduse korral võtta nende suhtes asjakohaseid heastamismeetmeid. Kui need menetlused ei ole sõltumatud asutusest, millele on usaldatud asjaomase haldusotsuse tegemine, tagab kumbki lepinguosaline, et need menetlused näevad ette faktiliselt objektiivse ja erapooletu läbivaatamise.

4. Kui konkreetseks tegevuseks antavate litsentside arv on olemasolevate loodusressursside või tehnilise võimsuse vähesuse tõttu piiratud, kohaldab kumbki lepinguosaline valikumenetlust, mis kindlustab võimalikele kandidaatidele täieliku erapooletuse ja läbipaistvuse, sealhulgas eelkõige piisava teabe menetluse alustamise, läbiviimise ja lõpetamise kohta. Valikumenetluse reeglite kehtestamisel võib lepinguosaline võtta arvesse õiguspäraseid poliitikaeesmärke, sealhulgas tervise, ohutuse, keskkonnakaitse ja kultuuripärandi säilitamise kaalutlusi.

ARTIKKEL 207

Litsentsimis- ja kvalifikatsioonimenetlused

1. Litsentsimis- ja kvalifikatsioonimenetlused ja -formaalsused peavad olema selged ja eelnevalt avalikustatud ega tohi endast kujutada teenuse osutamise või muu majandustegevuse piirangut. Kumbki lepinguosaline püüab tagada, et need menetlused ja formaalsused on võimalikult lihtsad ega muuda teenuse osutamist või muud majandustegevust põhjendamatult keeruliseks ega lükka seda edasi. Litsentsi- või loatasu[1] peab olema mõistlik ja läbipaistev ega tohi endast kujutada asjaomase teenuse osutamise või asjaomase majandustegevusega tegelemise piirangut.

2. Kumbki lepinguosaline tagab, et menetlused, mida pädevad asutused kasutavad, ja otsused, mida nad teevad, on kõikide taotlejate suhtes erapooletud. Pädev asutus peaks tegema oma otsused sõltumatult ega tohiks olla aruandekohustuslik ühegi isiku ees, kes osutab sellist teenust või tegeleb sellise majandustegevusega, mille jaoks luba nõutakse.

3. Juhtudel, kui taotlusi võetakse vastu vaid kindlal ajavahemikul, jäetakse taotlejaile taotluse esitamiseks mõistliku pikkusega tähtaeg. Pädev asutus alustab taotluste läbivaatamist ilma põhjendamatu viivituseta. Võimaluse korral tuleks elektroonilisi taotlusi vastu võtta samadel autentsustingimustel kui paberkandjal taotlusi.

[1] Litsentsi- või loatasude hulka ei kuulu maksed enampakkumise või pakkumismenetluse teel või muul mittediskrimineerival viisil kontsessioonide andmise eest ega kohustuslikke makseid universaalteenuse osutamise eest.

4. Kumbki lepinguosaline tagab, et taotluse menetlemine, sealhulgas lõpliku otsuse tegemine, viiakse lõpule mõistliku aja jooksul pärast täieliku taotluse esitamist. Kumbki lepinguosaline püüab kehtestada ja teha üldsusele kättesaadavaks orienteeriva ajavahemiku, mis kulub taotluse menetlemiseks.

5. Taotleja nõudel annavad lepinguosalise pädevad asutused põhjendamatu viivituseta teavet selle kohta, millises menetlusjärgus taotlus on.

6. Kui pädev asutus saab taotluse, mida ta peab mittetäielikuks, teatab ta sellest mõistliku tähtaja jooksul taotlejale, annab võimalust mööda teada, millist teavet tuleb veel esitada, et taotluse saaks tunnistada täielikuks, ja annab võimaluse puudused kõrvaldada.

7. Pädev asutus peaks võimaluse korral aktsepteerima originaaldokumentide asemel kinnitatud koopiaid.

8. Kui pädev asutus taotluse tagasi lükkab, teatab ta sellest taotlejale asjatu viivituseta kirjalikult. Samuti teatab ta taotleja nõudel viimasele taotluse tagasilükkamise põhjused ja otsuse vaidlustamise tähtaja. Taotlejal peaks olema lubatud esitada taotlus mõistliku tähtaja jooksul uuesti.

9. Kumbki lepinguosaline tagab, et kui litsents või luba on antud, jõustub see selles määratud tingimuste kohaselt ilma asjatu viivituseta.

B ALAJAGU

KÄTTETOIMETAMISTEENUSED

ARTIKKEL 208

Kohaldamisala ja mõisted

1. Käesolevas jaos sätestatakse õigusraamistiku põhimõtted selliste kättetoimetamisteenuste osutamiseks, mille suhtes võetud kohustused on esitatud 12-A lisas ja Euroopa Liidu GATSi erikohustuste loendites ning 12-B, 12-C ja 12-D lisas.

2. Käesolevas jaos kasutatakse järgmisi mõisteid:

a) „kättetoimetamisteenused“ – posti-, kiirkulleri- või kiirpostiteenused, mille hulka kuulub järgmine tegevus: postisaadetiste kogumine, sorteerimine, transport ja kättetoimetamine;

b) „kiirkulleriteenused“ – postisaadetiste kogumine, sorteerimine, transport ja kättetoimetamine kiiremini ja usaldusväärsusemalt, kusjuures nende teenuste hulka võivad kuuluda sellised lisaväärtuselemendid nagu kogumine lähtekohast, adressaadile isiklik kättetoimetamine, saadetise liikumise jälgimine, teel oleva saadetise sihtpunkti ja adressaadi muutmise võimalus või kättesaamiskinnitus;

c) „kiirpostiteenused“ – rahvusvahelised kiirkulleriteenused, mida osutatakse EMS Cooperative'i kaudu, mis on Ülemaailmse Postiliidu (UPU) määratud postiettevõtjate vabatahtlik ühendus;

d) „litsents“ – luba, millega lepinguosalise reguleeriv asutus võib anda kättetoimetamisteenuste osutajale õiguse osutada posti-, kiirkulleri- või kiirpostiteenuseid;

e) „postisaadetis“ – saadetis, mis oma lõplikul kujul kaalub kuni 31,5 kg ja mida veab kättetoimetamisteenuste osutaja ning mis võib sisaldada kirju või postipakke;

f) „monopol“ – ainuõigus osutada lepinguosalise territooriumil või selle allüksuses seadusandliku meetme alusel kindlaksmääratud kättetoimetamisteenuseid; ning

g) „universaalteenus“ – kindlaksmääratud kvaliteediga kättetoimetamisteenuse alaline osutamine lepinguosalise territooriumi või selle allüksuse kõigis punktides kõigile kasutajatele vastuvõetava hinnaga.

ARTIKKEL 209

Universaalteenus

1. Kummalgi lepinguosalisel on õigus kindlaks määrata, mis liiki universaalteenuse osutamise kohustusi ta soovib säilitada, ning otsustada nende kohustuste ulatuse ja rakendamise üle. Kõiki universaalteenuse osutamise kohustusi hallatakse läbipaistvalt, mittediskrimineerivalt ja neutraalselt kõigi teenuseosutajate suhtes, kellele see kohustus kehtib.

2. Kui lepinguosaline nõuab, et sissetuleva kiirpostiteenuse osutamine toimuks universaalteenuse alusel, ei kohtle ta seda teenust soodsamalt kui muid rahvusvahelisi kiirkullerteenuseid.

ARTIKKEL 210

Universaalteenuse rahastamine

Lepinguosaline ei kehtesta lõive ega muid tasusid sellise kättetoimetamisteenuse osutamise eest, mis ei ole universaalteenus, eesmärgiga rahastada universaalteenuse osutamist[1].

[1] Käesolevat lõiget ei kohaldata üldkohaldatavate maksumeetmete või haldustasude suhtes.

ARTIKKEL 211

Turgu moonutavate tavade vältimine

Kumbki lepinguosaline tagab, et kättetoimetamisteenuste osutajad, kelle suhtes kehtib universaalteenuse osutamise kohustus või postimonopol, ei kasuta turgu moonutavaid tavasid.

ARTIKKEL 212

Litsentsid

1. Kui lepinguosaline nõuab kättetoimetamisteenuste osutamiseks litsentsi, teeb ta üldsusele kättesaadavaks järgmise teabe:

a) kõik litsentsimisnõuded ja ajavahemik, mis tavaliselt kulub litsentsitaotluse kohta otsuse tegemiseks, ning

b) litsentsi tingimused.

2. Litsentsiga seotud menetlused, kohustused ja nõuded peavad olema läbipaistvad, mittediskrimineerivad ja põhinema objektiivsetel kriteeriumidel.

3. Kui pädev asutus litsentsitaotluse tagasi lükkab, teatab ta taotlejale tagasilükkamise põhjustest kirjalikult. Kumbki lepinguosaline kehtestab taotlejate jaoks, kellele tegevusloa andmisest on keeldutud, sõltumatu organi kaudu apellatsioonimenetluse. See sõltumatu organ võib olla kohus.

ARTIKKEL 213

Reguleeriva asutuse sõltumatus

1. Kumbki lepinguosaline loob või säilitab reguleeriva asutuse, mis on kättetoimetamisteenuste osutajast õiguslikult eraldiseisev ja funktsionaalselt sõltumatu. Kui lepinguosaline omab või kontrollib kättetoimetamisteenuste osutajat, tagab ta reguleeriva funktsiooni tegeliku struktuurilise eraldatuse omandi või kontrolliga seotud tegevusest.

2. Reguleerivad asutused peavad täitma oma ülesandeid läbipaistvalt ja õigeaegselt ning neil peavad olema neile määratud ülesannete täitmiseks piisavad rahalised vahendid ja inimressursid. Nende otsused peavad olema kõikide turuosaliste suhtes erapooletud.

C ALAJAGU

TELEKOMMUNIKATSIOONITEENUSED

ARTIKKEL 214

Kohaldamisala

Käesolevas jaos sätestatakse õigusraamistiku põhimõtted, mis mõjutavad telekommunikatsioonivõrke ja -teenuseid, mille suhtes võetud kohustused on esitatud 12-A lisas ja Euroopa Liidu GATSi erikohustuste loendites ning 12-B, 12-C ja 12-D lisas.

ARTIKKEL 215

Mõisted

Käesolevas jaos kasutatakse järgmisi mõisteid:

a) „seotud vahendid“ – telekommunikatsioonivõrgu või -teenusega seotud teenused, füüsilised taristud ja muud vahendid, mis võimaldavad või toetavad teenuste osutamist selle võrgu või teenuse kaudu või võivad seda teha;

b) „olulised vahendid“ – üldkasutatava telekommunikatsioonivõrgu või -teenuse vahendid:

i) mida pakub ainult üks või valdavalt üks teenuseosutaja või piiratud arv teenuseosutajaid ning

ii) mille asendamine teenuse osutamiseks ei ole majanduslikult või tehniliselt teostatav;

c) „vastastikune sidumine“ – selliste üldkasutatavate telekommunikatsioonivõrkude ühendamine, mida kasutavad samad või erinevad telekommunikatsioonivõrkude või -teenuste pakkujad, et võimaldada ühe teenuseosutaja kasutajatel suhelda sama või teise teenuseosutaja kasutajatega või kasutada teise teenuseosutaja osutatavaid teenuseid. Teenuseid võivad osutada vastastikuses sidumises osalevad teenuseosutajad või mis tahes muud võrgule juurdepääsu omavad teenuseosutajad;

d) „püsiliin“ – telekommunikatsiooniteenused või -vahendid, sealhulgas virtuaalsed teenused või vahendid, millega kasutajale eraldatakse läbilaskevõime kahe või enama kindlaksmääratud punkti vahel sihtotstarbeliseks kasutamiseks või kättesaadavaks tegemiseks;

e) „peamine teenuseosutaja“ – telekommunikatsioonivõrkude või -teenuste pakkuja, kes selle tõttu, et olulised vahendid on tema kontrolli all, või oma turupositsiooni kasutades võib oluliselt mõjutada asjaomasel telekommunikatsioonivõrkude või -teenuste turul osalemise tingimusi hinna ja pakkumise osas;

f) „võrguelement“ – telekommunikatsiooniteenuse osutamisel kasutatav vahend või seade, sealhulgas selle vahendi või seadmega pakutavad omadused, funktsioonid ja võimalused;

g) „üldkasutatav telekommunikatsioonivõrk“ – telekommunikatsioonivõrk, mida kasutatakse üksnes või peamiselt üldkasutatavate telekommunikatsiooniteenuste osutamiseks võrgu lõpp-punktide vahel;

h) „üldkasutatav telekommunikatsiooniteenus“ – üldsusele pakutav telekommunikatsiooniteenus;

i) „telekommunikatsioon“ – signaalide edastamine ja vastuvõtmine elektromagnetiliste vahendite abil;

j) „telekommunikatsioonivõrk“ – ülekandesüsteemid ja vajaduse korral kommutatsiooni- või marsruutimisseadmed ning muud vahendid, sealhulgas mitteaktiivsed võrguelemendid, mis võimaldavad signaalide edastamist ja vastuvõtmist kaabli, raadio-, optiliste või muude elektromagnetiliste vahendite abil;

k) „telekommunikatsiooni reguleeriv asutus“ – asutus või asutused, millele lepinguosaline on teinud ülesandeks käesoleva jaoga hõlmatud telekommunikatsioonivõrkude ja -teenuste reguleerimise;

l) „telekommunikatsiooniteenus“ – teenus, mis seisneb täielikult või peamiselt signaalide, sealhulgas ringhäälingusignaalide edastamises ja vastuvõtmises telekommunikatsioonivõrkude, sealhulgas ringhäälinguks kasutatavate võrkude kaudu, kuid mitte teenus, mis seisneb telekommunikatsioonivõrkude ja -teenuste abil edastatava sisu pakkumises või sellise sisu suhtes toimetusvastutuse teostamises;

m) „universaalteenus“ – kindlaksmääratud kvaliteediga teenuste miinimumkogum, mis tuleb teha kättesaadavaks kõigile kasutajatele või teatavale kasutajate rühmale lepinguosalise territooriumil või selle allüksuses, olenemata nende geograafilisest asukohast, ja taskukohase hinnaga, ning

n) „kasutaja“ – isik, kes kasutab üldkasutatavat telekommunikatsiooniteenust.

ARTIKKEL 216

Telekommunikatsiooni reguleeriv asutus

1. Kumbki lepinguosaline asutab või säilitab telekommunikatsiooni reguleeriva asutuse:

a) mis on õiguslikult eraldiseisev ja funktsionaalselt sõltumatu igast telekommunikatsioonivõrkude, telekommunikatsiooniteenuste või telekommunikatsiooniseadmete pakkujast;

b) mis kasutab menetlusi ja teeb otsuseid, mis on kõikide turuosaliste suhtes erapooletud;

c) mis tegutseb sõltumatult ning mis talle artiklites 218–220, 222 ja 223 sätestatud kohustuste täitmise tagamiseks seadusega antud ülesannete täitmisel ei küsi ega võta vastu juhiseid üheltki muult asutuselt;

d) millel on nende ülesannete täitmiseks vajalikud reguleerimisvolitused ning piisavad rahalised ja inimressursid;

e) millel on volitus tagada, et telekommunikatsioonivõrkude või -teenuste pakkujad esitavad talle taotluse korral viivitamata kogu teabe,[1] sealhulgas finantsteabe, mis on vajalik nende ülesannete täitmiseks; ning

f) mis kasutab oma volitusi läbipaistvalt ja õigeaegselt.

2. Kumbki lepinguosaline tagab, et tema telekommunikatsiooni reguleeriva asutuse ülesanded avalikustatakse kergesti juurdepääsetaval ja selgel kujul, eelkõige juhul, kui need ülesanded on määratud rohkem kui ühele asutusele.

3. Lepinguosaline, kes säilitab telekommunikatsioonivõrkude või telekommunikatsiooniteenuste pakkujate suhtes omandiõiguse või kontrolli nende üle, püüab tagada reguleeriva funktsiooni tegeliku struktuurilise eraldatuse omandi või kontrolliga seotud tegevusest.

[1] Nõutud teavet käsitletakse vastavalt konfidentsiaalsusnõuetele.

4. Kumbki lepinguosaline tagab, et telekommunikatsioonivõrkude või -teenuste kasutajal või pakkujal, keda telekommunikatsiooni reguleeriva asutuse otsus mõjutab, on õigus esitada kaebus apellatsiooniorganile, mis on sõltumatu nii reguleerivast asutusest kui ka muudest mõjutatud isikutest. Kuni kaebuse lahendamiseni jääb otsus kehtima, välja arvatud juhul, kui lepinguosalise õiguse kohaselt kohaldatakse ajutisi meetmeid.

## ARTIKKEL 217

### Telekommunikatsioonivõrkude või -teenuste pakkumise luba

1. Kui lepinguosaline nõuab telekommunikatsioonivõrkude või -teenuste pakkumiseks loa olemasolu, teeb ta üldsusele kättesaadavaks luba vajavate teenuste liigid koos kõigi loa andmise kriteeriumide, kohaldatavate menetluste ning loaga üldiselt seotud tingimustega.

2. Kui lepinguosaline nõuab ametlikku otsust loa andmise kohta, määrab ta mõistliku ajavahemiku, mis tavaliselt kulub sellise otsuse saamiseks, ning teeb selle läbipaistval viisil teatavaks. Ta püüab tagada, et otsus tehakse määratud ajavahemiku jooksul.

3. Kõik loa andmise kriteeriumid ja kohaldatavad menetlused peavad olema objektiivsed, läbipaistvad, mittediskrimineerivad ja proportsionaalsed. Kõik loale kehtestatud ja sellega seotud kohustused ja tingimused peavad olema mittediskrimineerivad, läbipaistvad, proportsionaalsed ja seotud pakutavate teenustega.

4. Kumbki lepinguosalise tagab, et taotlejale esitatakse loa andmisest keeldumise, loa kehtetuks tunnistamise või pakkujaspetsiifiliste tingimuste kehtestamise põhjused kirjalikult. Sellistel juhtudel on taotlejal õigus esitada apellatsiooniorganile kaebus.

5. Pakkujatele kehtestatud haldustasud peavad olema mõistlikud, läbipaistvad ja mittediskrimineerivad.

ARTIKKEL 218

Võrkude vastastikune sidumine

Kumbki lepinguosaline tagab, et üldkasutatavate telekommunikatsioonivõrkude või -teenuste pakkujal on õigus, ja juhul, kui seda taotleb teine üldkasutatavate telekommunikatsioonivõrkude või -teenuste pakkuja, ka kohustus pidada läbirääkimisi vastastikuse sidumise üle, selleks et pakkuda üldkasutatavaid telekommunikatsioonivõrke või -teenuseid.

ARTIKKEL 219

Juurdepääs ja kasutamine

1. Kumbki lepinguosaline tagab, et igale ettevõttele, mille on asutanud teise lepinguosalise juriidiline isik, või teise lepinguosalise teenuseosutajale võimaldatakse juurdepääs üldkasutatavatele telekommunikatsioonivõrkudele või -teenustele ning nende kasutamine mõistlikel ja mittediskrimineerivatel[1] tingimustel. Seda kohustust kohaldatakse muu hulgas lõigete 2–5 kaudu.

[1] Käesoleva artikli kohaldamisel tähendab „mittediskrimineeriv“ enamsoodustusrežiimi ja võrdset kohtlemist, nagu on määratletud artiklis 194, ja tingimusi, mis ei ole vähem soodsad kui need, mida samasuguses olukorras võimaldatakse teistele samasuguste üldkasutatavate telekommunikatsioonivõrkude või -teenuste kasutajatele.

2. Kumbki lepinguosaline tagab, et teise lepinguosalise juriidilise isiku asutatud ettevõtetel või teenuseosutajatel on juurdepääs igale tema piirides või piiriüleselt pakutavale üldkasutatavale telekommunikatsioonivõrgule või -teenusele, sealhulgas püsiliinidele, ning võimalus neid võrke ja teenuseid kasutada, ning kui lõikest 5 ei tulene teisiti, on sellistel ettevõtetel ja teenuseosutajatel lubatud:

a) osta või rentida ja ühendada lõpp- või muid seadmeid, mis ühendatakse võrguga ja mis on vajalikud nende tegevuseks;

b) ühendada renditud või nende omandis olevaid püsiliine üldkasutatavate telekommunikatsioonivõrkudega või teise ettevõtte või teenuseosutaja renditud või tema omandis olevate püsiliinidega ning

c) kasutada oma tegevuses oma valitud tegevusprotokolle, välja arvatud juhul, kui telekommunikatsiooniteenuste üldise kättesaadavuse tagamiseks on vajalikud muud protokollid.

3. Kumbki lepinguosaline tagab, et teise lepinguosalise juriidiliste isikute asutatud ettevõtted või teise lepinguosalise teenuseosutajad võivad kasutada üldkasutatavaid telekommunikatsioonivõrke ja -teenuseid teabe edastamiseks tema territooriumi piires või piiriüleselt, sealhulgas ettevõttesiseseks sideks, samuti juurdepääsuks teabele, mis sisaldub kummagi lepinguosalise territooriumil andmebaasides või on muul viisil masinloetaval kujul salvestatud.

4. Olenemata lõikest 3 võib lepinguosaline võtta meetmeid, mis on vajalikud side turvalisuse ja konfidentsiaalsuse tagamiseks, tingimusel et selliseid meetmeid ei kohaldata viisil, mis kujutaks endast kas teenuskaubanduse varjatud piiramist või meelevaldse või põhjendamatu diskrimineerimise või käesolevast peatükist tulenevate eeliste tühistamise või vähendamise vahendit.

5. Kumbki lepinguosaline tagab, et juurdepääsuks üldkasutatavatele telekommunikatsioonivõrkudele või -teenustele ja nende kasutamiseks ei kehtestata muid tingimusi kui need, mis on vajalikud selleks, et:

a) tagada üldkasutatavate telekommunikatsioonivõrkude või -teenuste pakkujate avalike teenuste osutamise kohustused, eelkõige nende suutlikkus teha oma teenused avalikkusele üldiselt kättesaadavaks; või

b) kaitsta üldkasutatavate telekommunikatsioonivõrkude või -teenuste tehnilist terviklikkust.

6. Käesolevat artiklit hakatakse kohaldama viis aastat pärast käesoleva lepingu jõustumise kuupäeva või Usbekistani Vabariigi WTOga ühinemise kuupäeval, olenevalt sellest, kumb on varasem.

## ARTIKKEL 220

### Telekommunikatsioonialaste vaidluste lahendamine

1. Kumbki lepinguosaline tagab, et kui telekommunikatsioonivõrkude või -teenuste pakkujate vahel on tekkinud vaidlus, mis on seotud käesolevast jaost tulenevate õiguste ja kohustustega, teeb telekommunikatsiooni reguleeriv asutus vaidlusosalise taotlusel mõistliku aja jooksul vaidluse lahendamiseks siduva otsuse.

2. Telekommunikatsiooni reguleeriva asutuse otsus tehakse üldsusele kättesaadavaks, võttes arvesse ärisaladuste kaitsmise nõudeid. Asjaomastele vaidlusosalistele esitatakse kõik otsuse aluseks olevad põhjendused ning neil on artikli 217 lõikes 4 osutatud õigus esitada kaebus.

3. Lõigetes 1 ja 2 osutatud kord ei takista kumbagi asjaomast poolt esitamast asja kohtusse.

## ARTIKKEL 221

### Peamiste teenuseosutajate suhtes kohaldatavad konkurentsi tagamise meetmed

Kumbki lepinguosaline kehtestab või jätab kehtima asjakohased meetmed, et telekommunikatsioonivõrkude ja -teenuste pakkujad, kes kas üksi või üheskoos moodustavad peamise teenuseosutaja, ei saaks alustada või jätkata konkurentsivastast tegevust. Sellise konkurentsivastase tegevuse hulka kuulub eelkõige:

a) konkurentsivastane ristsubsideerimine;

b) konkurentidelt saadud teabe kasutamine konkurentsivastasel viisil; ning

c) see, kui teistele teenuseosutajatele ei tehta õigeaegselt kättesaadavaks tehnilist teavet oluliste vahendite kohta ja äriliselt olulist teavet, mis on neile teenuste osutamiseks vajalik.

ARTIKKEL 222

Vastastikune sidumine peamiste teenuseosutajatega

1. Kumbki lepinguosaline tagab, et peamised teenuseosutajad, kes pakuvad üldkasutatavaid telekommunikatsioonivõrke või -teenuseid, võimaldavad vastastikust sidumist võrgu igas punktis, kus see on tehniliselt teostatav. Selline vastastikune sidumine toimub:

a) mittediskrimineerivatel tingimustel (sealhulgas tariifide, tehniliste standardite, spetsifikatsioonide, kvaliteedi ja hoolduse osas) ja kvaliteediga, mis ei ole halvem kui see, mida pakutakse peamise teenuseosutaja enda samasuguste teenuste puhul või tema tütarettevõtjate või muude sidusettevõtjate samasuguste teenuste puhul;

b) õigeaegselt ning tingimustel (sealhulgas tariifide, tehniliste standardite, spetsifikatsioonide, kvaliteedi ja hoolduse osas), mis on läbipaistvad, majanduslikku teostatavust silmas pidades mõistlikud ja mida pakutakse piisavalt eraldatuna, et teenuseosutaja ei peaks maksma võrguelementide või vahendite eest, mida ta osutatava teenuse jaoks ei vaja; ning

c) taotluse korral ka muudes punktides peale võrgu lõpp-punktide, mida pakutakse enamikule kasutajatest, tasu eest, mis kajastab vajalike lisarajatiste ehitamise kulusid.

2. Kord, mida kohaldatakse vastastikusel sidumisel peamise teenuseosutaja võrkudega, tuleb teha üldsusele kättesaadavaks.

3. Peamised teenuseosutajad teevad üldsusele kättesaadavaks kas oma vastastikuse sidumise lepingud või vastastikuse sidumise standardpakkumised.

ARTIKKEL 223

Juurdepääs peamiste teenuseosutajate olulistele vahenditele

1. Kumbki lepinguosaline tagab, et tema territooriumil asuv peamine teenuseosutaja teeb oma olulised vahendid mõistlikel, läbipaistvatel ja mittediskrimineerivatel tingimustel üldkasutatavate telekommunikatsioonivõrkude või -teenuste pakkujatele üldkasutatavate telekommunikatsiooniteenuste osutamiseks kättesaadavaks, kui see on vajalik tõhusa konkurentsi saavutamiseks.

2. Kui lõike 1 järgimise tagamiseks on vaja telekommunikatsiooni reguleeriva asutuse otsust, kehtib järgmine:

a) selline otsus peab olema tuvastatud asjaolude ja telekommunikatsiooni reguleeriva asutuse koostatud turuhinnangu alusel põhjendatud;

b) telekommunikatsiooni reguleerival asutusel on õigus:

   i) määrata kindlaks olulised vahendid, mille peamine teenuseosutaja peab kättesaadavaks tegema; ning

   ii) nõuda, et peamine teenuseosutaja pakuks eraldi juurdepääsu oma võrguelementidele, mis kujutavad endast olulisi vahendeid.

ARTIKKEL 224

Piiratud ressursid

1. Kumbki lepinguosaline tagab, et piiratud ressursside, sealhulgas raadiospektri, numbrite ja trassirajamisõiguste jaotamine ja kasutusõiguste andmine on avatud, objektiivne, õigeaegne, läbipaistev, mittediskrimineeriv ja proportsionaalne ning vastab üldise huvi eesmärkidele. Kasutusõigustega seotud menetlused ning tingimused ja kohustused põhinevad objektiivsetel, läbipaistvatel, mittediskrimineerivatel ja proportsionaalsetel kriteeriumidel.

2. Teave eraldatud sagedusalade praeguse kasutuse kohta avalikustatakse, kuid valitsuse erikasutuseks eraldatud raadiospektri üksikasjalik kirjeldamine ei ole kohustuslik.

ARTIKKEL 225

Universaalteenus

1. Kummalgi lepinguosalisel on õigus kindlaks määrata, mis liiki universaalteenuse osutamise kohustusi ta soovib säilitada, ning otsustada nende kohustuste ulatuse ja rakendamise üle.

2. Kumbki lepinguosaline haldab universaalteenuse osutamise kohustusi läbipaistval, objektiivsel ja mittediskrimineerival viisil, mis on konkurentsi suhtes neutraalne ega ole koormavam kui lepinguosalise määratud universaalteenuse liigi puhul vajalik.

3. Kui lepinguosaline otsustab määrata universaalteenuse osutaja, tagab ta, et universaalteenuse osutajate valimise menetlused on avatud kõigile üldkasutatavate telekommunikatsioonivõrkude või -teenuste pakkujatele. Teenuseosutaja valitakse tõhusal, läbipaistval ja mittediskrimineerival viisil.

4. Kui lepinguosaline otsustab universaalteenuse osutajatele hüvitist maksta, tagab ta, et see hüvitis ei ületa universaalteenuse osutamise kohustusest tulenevat netokulu.

ARTIKKEL 226

Teabe konfidentsiaalsus

1. Kumbki lepinguosaline tagab, et teenuseosutajad, kes saavad artiklite 219, 220, 223 ja 224 kohaste läbirääkimiste käigus teiselt teenuseosutajalt teavet, kasutavad seda teavet üksnes sel otstarbel, milleks see anti, ning peavad alati kinni edastatud või salvestatud teabe konfidentsiaalsuse nõudest.

2. Kumbki lepinguosaline tagab üldkasutatavate telekommunikatsioonivõrkude või -teenuste kasutamise käigus edastatud sõnumite ja nendega seotud andmeliiklusandmete konfidentsiaalsuse, järgides seejuures nõuet, et selleks rakendatud meetmed ei kujuta endast meelevaldset või õigustamatut diskrimineerimist ega teenuskaubanduse varjatud piiramist.

D ALAJAGU

FINANTSTEENUSED

ARTIKKEL 227

Kohaldamisala

1. Käesolevat jagu kohaldatakse meetmete suhtes, mis mõjutavad finantsteenuste osutamist, mille suhtes võetud kohustused on esitatud 12-A lisas ja Euroopa Liidu GATSi erikohustuste loendites ning 12-B, 12-C ja 12-D lisas.

2. Käesoleva jao kohaldamisel tähendab artikli 189 punktis b osutatud mõiste „tegevused, mida teostatakse, või teenused, mida osutatakse valitsuse ülesannete täitmisel“ järgmist:

a) keskpanga, rahandusasutuse või mõne muu avaliku sektori asutuse tegevus raha- või valuutakursipoliitika elluviimisel;

b) tegevus, mis moodustab osa riiklikust sotsiaalkindlustus- või pensionisüsteemist, ning

c) avalik-õigusliku üksuse muu tegevus lepinguosalise või tema avalik-õiguslike üksuste nimel või tagatisel või nende rahalisi vahendeid kasutades.

3. Artikli 189 punkti q kohaldamisel kehtib järgmine: kui lepinguosaline lubab oma finantsteenuste osutajatel tegelda mõne käesoleva artikli lõike 2 punktis b või c osutatud tegevusega, konkureerides avalik-õigusliku üksuse või finantsteenuste osutajaga, hõlmab mõiste „teenused“ ka neid tegevusi.

4. Artikli 189 punkti b ei kohaldata käesoleva jaoga hõlmatud teenuste suhtes.

ARTIKKEL 228

Mõisted

Käesolevas jaotises kasutatakse järgmisi mõisteid:

a) „finantsteenus“ – igasugune finantsilist laadi teenus, mida pakub lepinguosalise finantsteenuste osutaja ja mis hõlmab järgmist tegevust:

i) kindlustus ja kindlustusega seotud teenused:

A) otsekindlustus (sealhulgas kaaskindlustus):

(1) elukindlustus;

(2) kahjukindlustus;

B) edasikindlustus ja retrosessioon;

C) kindlustuse vahendamine, nagu tegevus kindlustusmaakleri või -agendina, ning

D) kindlustuse lisateenused, nagu nõustamine, kindlustusmatemaatika, riskihindamine ja kahjukäsitlus;

ii) panga- ja muud finantsteenused (välja arvatud kindlustus):

A) hoiuste ja teiste tagasimakstavate rahaliste vahendite vastuvõtmine avalikkuselt;

B) kõik laenuliigid, sealhulgas tarbijakrediit, hüpoteeklaen, faktooring ja äritehingute finantseerimine;

C) kapitalirent;

D) kõik makse- ja arveldusteenused, sealhulgas krediit-, makse- ja deebetkaardid, reisitšekid ja pangavekslid;

E) tagatis- ja garantiitehingud;

F) kauplemine oma või klientide nimel kas börsil, reguleerimata väärtpaberiturul või mujal:

(1) rahaturuinstrumentidega (sh tšekid, võlakirjad, hoiusesertifikaadid);

(2) välisvääringutega;

(3) tuletisväärtpaberitega, sealhulgas, kuid mitte üksnes, futuuride ja optsioonidega;

(4) valuutakursi ja intressimäära instrumentidega, sealhulgas selliste finantsinstrumentidega nagu vahetuslepingud ja intressiforvard;

(5) vabalt võõrandavate väärtpaberitega;

(6) muude vabalt kaubeldavate maksevahendite ja finantsvaradega, sealhulgas väärismetallikangidega;

G) osalemine igat liiki väärtpaberite emissioonides, sealhulgas väärtpaberite emissiooni garanteerimine ja väärtpaberite pakkumine agendina (kas riigi- või erasektoris) ning nende tegevustega seotud teenuste osutamine;

H) rahamaakleri tegevus;

I) varade haldamine, näiteks kassa- ja portfellihaldus, kõik kollektiivsete investeeringute haldamise vormid, pensionifondide haldamine ning hooldus-, hoiustamis- ja usaldushoiuteenused;

J) finantsvarade, sealhulgas väärtpaberite, tuletisväärtpaberite ja teiste vabalt kaubeldavate maksevahenditega seotud arveldus- ja kliirimisteenused;

K) finantsteabe vahendamine ja edasiandmine ning finantsandmete töötlemine ja sellega seotud tarkvara pakkumine; ning

L) nõustamine, vahendamine ja muud finantsabiteenused seoses kõigi punktides A–K sätestatud toimingutega, sealhulgas krediidiinfo ja -analüüs, investeeringute ja väärtpaberiportfelliga seotud uuringud ja nõustamine, samuti nõustamine seoses äriühingute omandamise ja ümberstruktureerimise ning strateegiaga;

b) „finantsteenuse osutaja“ – lepinguosalise isik, kes kavatseb osutada või osutab finantsteenuseid, välja arvatud avalik-õiguslik üksus;

c) „avalik-õiguslik üksus“ –

i) lepinguosalise valitsus, keskpank või rahandusasutus või lepinguosalise omanduses või kontrolli all olev üksus, mis tegeleb peamiselt valitsuse funktsioonidega või valitsuse tarbeks tehtavate toimingutega, välja arvatud üksused, mis tegelevad peamiselt ärilistel tingimustel finantsteenuste osutamisega; või

ii) eraõiguslik üksus, mis täidab funktsioone, mida tavaliselt täidab keskpank või rahandusasutus, nende funktsioonide täitmise käigus;

e) „iseregulatsiooni organ“ – valitsusväline organ, sealhulgas väärtpaberi- või futuuribörs või -turg, arveldusasutus või muu organisatsioon või ühendus, millel on endal või keskvalitsuse, piirkondliku või omavalitsuse või ametiasutuse statuudiga reguleerimis- või järelevalvevolitused finantsteenuste osutajate üle, kui see on asjakohane.

ARTIKKEL 229

Usaldatavusnõuetega seotud erand

1. Ükski käesoleva lepingu säte ei keela lepinguosalisel võtta vastu või jätta kehtima meetmeid usaldatavusnõuetega seotud põhjustel, nagu:

a) investorite, hoiustajate, kindlustusvõtjate või selliste isikute kaitseks, kelle suhtes finantsteenuse osutajal on usalduskohustus;

b) lepinguosalise finantssüsteemi terviklikkuse ja stabiilsuse tagamiseks.

2. Kui niisugused meetmed on vastuolus käesoleva lepinguga, ei kasutata neid lepinguosalise käesolevast lepingust tulenevate ülesannete või kohustuste vältimise vahendina.

3. Ühtki käesoleva lepingu sätet ei tõlgendata nii, nagu kohustaks see lepinguosalist avalikustama üksikute klientide tehingute ja kontodega seotud teavet või avaliku sektori asutuste valduses olevat salajast või ärisaladuse alla kuuluvat teavet.

ARTIKKEL 230

Rahvusvahelised standardid

Lepinguosalised teevad kõik endast oleneva tagamaks, et nende territooriumil rakendatakse ja kohaldatakse rahvusvaheliselt kokkulepitud standardeid, mis käsitlevad finantsteenuste sektori reguleerimist ja järelevalvet, rahapesu ja terrorismi rahastamise vastast võitlust ning maksudest kõrvalehoidumise ja maksustamise vältimise vastast võitlust. Sellised rahvusvaheliselt kokkulepitud standardid on muu hulgas standardid, mille on vastu võtnud Baseli pangajärelevalve komitee, eelkõige selle „Tõhusa pangandusjärelevalve üldpõhimõtted“, Rahvusvaheline Kindlustusjärelevalve Assotsiatsioon, eelkõige selle „Kindlustusjärelevalve üldpõhimõtted“, Rahvusvaheline Väärtpaberijärelevalve Organisatsioon, eelkõige selle „Väärtpaberite reguleerimise eesmärgid ja põhimõtted“, rahapesuvastane töökond ning Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsiooni (OECD) ülemaailmne maksualase läbipaistvuse ja teabevahetuse foorum.

ARTIKKEL 231

Iseregulatsiooni organid

Kui lepinguosaline nõuab teise lepinguosalise finantsteenuste osutajatelt oma territooriumil finantsteenuste osutamiseks iseregulatsiooni organi liikmesust, osalust sellises organis või juurdepääsu sellele, tagab lepinguosaline, et kõnealune iseregulatsiooni organ järgib artiklist 194 tulenevaid kohustusi.

ARTIKKEL 232

Kliiringu- ja maksesüsteemid

Kumbki lepinguosaline tagab teise lepinguosalise finantsteenuste osutajatele, kes on asutatud tema territooriumil, võrdse kohtlemise tingimustel juurdepääsu avalik-õiguslike üksuste käitatavatele makse- ja kliiringsüsteemidele ning tavalises äritegevuses kättesaadavatele ametlikele rahastamis- ja refinantseerimisallikatele. Käesoleva artikliga ei anta juurdepääsu lepinguosalise viimase instantsi laenajatele.

E ALAJAGU

RAHVUSVAHELISED MERETRANSPORDITEENUSED

ARTIKKEL 233

Kohaldamisala ja kohustused

1. Käesolevas artiklis sätestatakse rahvusvaheliste meretransporditeenuste liberaliseerimise põhimõtted.

2. Käesolevas jaos hõlmab „rahvusvaheline meretransport“ ukselt-uksele-transporti ja mitmeliigilise transpordi toiminguid, st kaubavedusid, mille korral kasutatakse rohkem kui üht transpordiliiki, millest üks osa on meretransport, ning mis toimuvad üheainsa veodokumendi alusel, ning seega hõlmab rahvusvahelise meretransporditeenuse pakkuja õigust sõlmida sellekohaseid lepinguid otse muude transpordiliikide teenusepakkujatega.

3. Kumbki lepinguosaline lubab teise lepinguosalise juriidilistel isikutel laevandusettevõtjana rahvusvaheliste meretransporditeenuste osutamisel lõikes 4 osutatud tegevuste teostamiseks asutada oma territooriumil tütarettevõtja või filiaali vähemalt sama soodsatel asutamis- ja käitamistingimustel, nagu ta võimaldab omaenda juriidilisele isikule või mõne kolmanda riigi juriidilise isiku tütarettevõtjale või filiaalile, sõltuvalt sellest, millised tingimused on soodsamad.

4. Lõikega 3 hõlmatud tegevuste hulka kuulub järgmine:

a) meretransporditeenuste ja nendega seotud teenuste turustus ja müük otsekontakti kaudu klientidega alates pakkumise tegemisest kuni arve esitamiseni;

b) igasuguste veoteenuste ja nendega seotud teenuste, sealhulgas ühendveoteenuste pakkumiseks vajalike sisemaiste veoteenuste ost ja edasimüük;

c) veo- ja tollidokumentide või muude veetava kauba päritolu ja laadiga seotud dokumentide koostamine;

d) äriteabe andmine igasugusel viisil, sealhulgas arvutipõhised teabesüsteemid ja elektrooniline andmevahetus, kui telekommunikatsioonialastest mittediskrimineerivatest piirangutest ei tulene teisiti;

e) ärisuhete loomine muude laevandusettevõtjatega ning

f) juriidilise isikute nimel tegutsemine, korraldades muu hulgas vajaduse korral laevade sadamaskäike ja lasti vastuvõtmist.

5. Pidades silmas olemasolevat rahvusvaheliste meretransporditeenuste liberaliseerimise taset lepinguosaliste vahel, teeb kumbki lepinguosaline järgmist:

a) rakendab tulemuslikult põhimõtet tagada kaubanduslikel ja mittediskrimineerivatel alustel piiranguteta juurdepääs rahvusvahelisele turule ja kaubandusele; ning

b) võimaldavad teise lepinguosalise lipu all sõitvatele või teise lepinguosalise teenuseosutajate käitatavatele laevadele muu hulgas seoses juurdepääsuga sadamatele, sadamataristu ja meretranspordi abiteenuste kasutamisega ning sellega seotud tasude, maksude, tolliteenuste, kaikohtade ning peale- ja mahalaadimisvahenditega vähemalt sama soodsat kohtlemist nagu oma laevadele või kolmanda riigi laevadele, olenevalt sellest, kumb kohtlemine on soodsam.

6. Käesolevas artiklis osutatud põhimõtete kohaldamisel lepinguosalised:

a) ei kehtesta meretransporditeenuste, sealhulgas puist- ja vedellastivedude ja liinivedude lepingutes, mis nad tulevikus kolmandate riikidega sõlmivad, lastijaotusklausleid ja kaotavad mõistliku tähtaja jooksul senised lastijaotusklauslid, kui need on olemas; ning

b) kaotavad sellised ühepoolsed meetmed ning haldus-, tehnilised ja muud takistused, mis võivad varjatult piirata rahvusvaheliste meretransporditeenuste vaba pakkumist või põhjustada sel alal ebavõrdset kohtlemist, ning hoiduvad edaspidi neid kehtestamast.

7. Kumbki lepinguosaline teeb teise lepinguosalise rahvusvaheliste meretransporditeenuste osutajatele mõistlikel ja mittediskrimineerivatel tingimustel kättesaadavaks järgmised sadamateenused: lootsiteenused, puksiirabi, toiduainete, kütuse ja veega varustamine, prügi ja ballastvee kõrvaldamine, sadamakapteni teenused, navigeerimisabi, avariiremondirajatised ning reidi-, kai- ja sildumisteenused ning laeva tööks vajalikud kaldateenused, sealhulgas side ning vee- ja elektrivarustus.

13. PEATÜKK

KAPITALI LIIKUMINE, MAKSED JA ÜLEKANDED NING AJUTISED KAITSEMEETMED

ARTIKKEL 234

Jooksevkonto ja kapitali liikumine

1. Ilma et see piiraks käesoleva lepingu muude sätete kohaldamist, lubab kumbki lepinguosaline teha makseid ja ülekandeid, mis on seotud jooksevkonto tehingutega, mis kuuluvad käesoleva lepingu kohaldamisalasse, vabalt konverteeritavas valuutas[1] vastavalt 22. juulil 1944 ÜRO rahandus- ja finantskonverentsil vastu võetud Rahvusvahelise Valuutafondi põhikirjale.

2. Ilma et see piiraks käesoleva lepingu muude sätete kohaldamist, lubab kumbki lepinguosaline maksebilansi kapitali- ja finantskonto tehingute puhul kapitali vaba liikumist, mis on seotud otseinvesteeringutega, mis on tehtud tema territooriumil kohaldatavate õigusaktide ja 12. peatüki kohaselt, sealhulgas nende investeeringute ja nendest tuleneva kasumi likvideerimist või kodumaale tagasitoimetamist.

[1] Käesoleva peatüki kohaldamisel tähendab „vabalt konverteeritav valuuta“ vääringut, mida saab vabalt vahetada selliste vääringute vastu, millega kaubeldakse laialdaselt rahvusvahelistel valuutaturgudel ja mida kasutatakse laialdaselt rahvusvahelistes tehingutes. Suurema selguse huvides olgu märgitud, et valuutade hulka, millega kaubeldakse laialdaselt rahvusvahelistel valuutaturgudel ja mida kasutatakse laialdaselt rahvusvahelistes tehingutes, kuuluvad vabalt kasutatavad valuutad, mille Rahvusvaheline Valuutafond on sellistena määratlenud vastavalt 22. juulil 1944. aastal ÜRO rahandus- ja finantskonverentsil vastu võetud Rahvusvahelise Valuutafondi põhikirjale.

3. Ilma et see piiraks käesoleva lepingu muude sätete kohaldamist, ei kehtesta lepinguosalised uusi välisvaluuta piiranguid kapitali liikumisele ja sellega seotud jooksvatele maksetele Euroopa Liidu ja Usbekistani Vabariigi residentide vahel ega muuda kehtivat korda rangemaks.

4. Lepinguosalised konsulteerivad teineteisega, et hõlbustada omavahelist kapitali liikumist eesmärgiga edendada kaubandust ja investeeringuid.

ARTIKKEL 235

Kapitali liikumist, makseid või ülekandeid käsitlevate õigusnormide kohaldamine

1. Artikli 234 lõikeid 1, 2 ja 3 ei tõlgendata nii, nagu takistaksid need lepinguosalist kohaldamast oma õigusnorme, mis käsitlevad:

a) pankrotti, maksejõuetust või võlausaldajate õiguste kaitset;

b) väärtpaberite või futuuride, optsioonide ja muude finantsinstrumentide emiteerimist, nendega kauplemist või tehingute tegemist;

c) finantsaruandlust või kapitali liikumise, maksete või ülekannete arvestuse pidamist, kui see on vajalik õiguskaitse- või finantsjärelevalveasutuste abistamiseks;

d) kuritegusid, väärtegusid, kelmusi või pettusi;

e) kohtu- või haldusmenetlustes antud korralduste või tehtud otsuste täitmise tagamist; või

f) sotsiaalkindlustust, riiklikke pensioniskeeme või kohustuslikke säästuskeeme.

2. Lõikes 1 osutatud õigusnorme ei kohaldata meelevaldselt ega diskrimineerivalt ning need ei tohi muul viisil kujutada endast kapitali liikumise, maksete või ülekannete varjatud piiramist.

ARTIKKEL 236

Ajutised kaitsemeetmed

1. Erandlikel asjaoludel, kui tekib või ähvardab tekkida tõsiseid raskusi Euroopa Liidu majandus- ja rahaliidu toimimises või kui tekib või ähvardab tekkida tõsiseid raskusi raha- või vahetuskursipoliitika toimimises, võib liikmesriikide puhul, mille rahaühikuks ei ole euro, ja Usbekistani Vabariigi puhul vastavalt kas Euroopa Liit, selle liikmesriigid või Usbekistani Vabariik võtta kapitali liikumise, maksete või ülekannete suhtes kaitsemeetmeid või jätta need kehtima kuni kuueks kuuks.

2. Lõikes 1 osutatud meetmed peavad piirduma rangelt vajalikuga.

ARTIKKEL 237

Piirangud maksebilansi ja välisrahastamisega seotud raskuste korral

1. Lepinguosaline, kellel esineb või ähvardab tekkida tõsiseid maksebilansiraskusi või välisfinantspositsiooni raskusi, võib kapitali liikumise, maksete või ülekannete suhtes võtta vastu või jätta kehtima piiravaid meetmeid[1].

2. Lõikes 1 osutatud meetmed

a) peavad olema vastavuses Rahvusvahelise Valuutafondi põhikirjaga, kui see on kohaldatav;

b) ei tohi minna kaugemale sellest, mis on lõikes 1 kirjeldatud asjaoludega toimetulekuks vajalik;

c) peavad olema ajutised ja need tuleb järk-järgult kõrvaldada, kui lõikes 1 kirjeldatud olukord paraneb;

d) ei tohi tekitada põhjendamatut kahju teise lepinguosalise kaubanduslikele, majanduslikele ega finantshuvidele;

e) ei tohi olla diskrimineerivad võrreldes nendega, mida võetakse samasuguses olukorras kolmandate riikide suhtes.

3. Kumbki lepinguosaline võib oma välisfinantspositsiooni või maksebilansi kaitseks võtta piiravaid meetmeid kaubavahetuse suhtes. Sellised meetmed peavad olema kooskõlas GATT 1994 ja 1994. aasta üldise tolli- ja kaubanduskokkuleppe maksebilansisätete käsitusleppega.

[1] Euroopa Liidu puhul võib selliseid meetmeid võtta üks Euroopa Liidu liikmesriik, kui on tegemist muu kui artiklis 236 nimetatud olukorraga, mis mõjutab selle Euroopa Liidu liikmesriigi majandust. Suurema selguse huvides olgu märgitud, et tõsised maksebilansiraskused või välisfinantspositsiooni raskused või nende tekke oht võivad olla tingitud muu hulgas raha- või vahetuskursipoliitikaga seotud tõsistest raskustest või nende tekke ohust.

4. Kumbki lepinguosaline võib oma välisfinantspositsiooni või maksebilansi kaitseks võtta piiravaid meetmeid teenuskaubanduse suhtes. Sellised meetmed peavad olema kooskõlas GATSi XII artikliga.

5. Lepinguosaline, kes jätab kehtima või võtab lõigetes 1 ja 2 osutatud meetmed, teatab nendest viivitamata teisele lepinguosalisele.

6. Kui käesoleva artikli alusel kehtestatakse või jäetakse kehtima piiranguid, korraldavad lepinguosalised viivitamata koostöökomitees konsultatsiooni, välja arvatud juhul, kui konsultatsioonid peetakse muudel foorumitel. Konsultatsioonide käigus analüüsitakse maksebilansiraskusi või välisfinantspositsiooni raskusi, mis tingisid meetmete võtmise, võttes muu hulgas arvesse järgmisi tegureid:

a) maksebilansiraskuste või välisfinantspositsiooni raskuste olemus ja ulatus;

b) väline majandus- ja kaubanduskeskkond ning

c) võimalikud alternatiivsed parandusmeetmed.

7. Lõikes 6 osutatud konsultatsioonidel käsitletakse piiravate meetmete vastavust lõigetele 1 ja 2. Aktsepteeritakse kõiki Rahvusvahelise Valuutafondi esitatud asjakohaseid statistilisi või faktilisi järeldusi, kui need on kättesaadavad, ning lõppjärelduste tegemisel võetakse arvesse Rahvusvahelise Valuutafondi hinnangut asjaomase lepinguosalise maksebilansile ja välisfinantspositsioonile.

# 14. PEATÜKK

# VAIDLUSTE LAHENDAMINE

## 1. JAGU

## EESMÄRK JA KOHALDAMISALA

### ARTIKKEL 238

### Eesmärk

Käesoleva peatüki eesmärk on luua tulemuslik ja tõhus mehhanism, mille abil vältida ja lahendada lepinguosaliste vaidlusi käesoleva jaotise tõlgendamise ja kohaldamise üle, et leida võimaluse korral mõlemat lepinguosalist rahuldav lahendus.

### ARTIKKEL 239

### Kohaldamisala

Kui käesolevas lepingus ei ole sätestatud teisiti, kohaldatakse käesolevat peatükki lepinguosalistevaheliste vaidluste suhtes, mis puudutavad käesoleva jaotise (edaspidi „hõlmatud sätted“) tõlgendamist või kohaldamist.

2. JAGU

KONSULTEERIMINE

ARTIKKEL 240

Konsulteerimine

1. Lepinguosalised püüavad lahendada kõik artiklis 239 osutatud vaidlused omavahel heas usus toimuvate konsultatsioonide teel, eesmärgiga jõuda mõlemat lepinguosalist rahuldava lahenduseni.

2. Lepinguosaline esitab konsultatsiooni alustamiseks teisele lepinguosalisele kirjaliku taotluse, milles nimetab vaidlusaluse meetme ja need hõlmatud sätted, mida ta peab kohaldatavateks.

3. Lepinguosaline, kellele esitatakse konsultatsioonitaotlus, vastab sellele taotlusele viivitamata ja igal juhul hiljemalt 10 päeva pärast taotluse saamise kuupäeva. Konsultatsioonid peetakse 30 päeva jooksul konsultatsioonitaotluse saamise kuupäevast arvates ja need toimuvad – kui lepinguosalised ei lepi kokku teisiti – selle lepinguosalise territooriumil, kellele taotlus esitati. Konsultatsioonid loetakse lõppenuks 30. päeval pärast taotluse saamise kuupäeva, välja arvatud juhul, kui lepinguosalised otsustavad konsultatsioone jätkata.

4. Konsultatsioonid kiireloomulistes küsimustes, sealhulgas kiiresti riknevate kaupade või hooajakaupade või -teenustega seotud küsimustes, peetakse 15 päeva jooksul pärast konsultatsioonitaotluse saamise kuupäeva. Konsultatsioonid loetakse lõppenuks nimetatud 15 päeva möödudes, kui lepinguosalised ei lepi kokku konsultatsioonide jätkamises.

5. Konsultatsioonide käigus esitab kumbki lepinguosaline piisavalt faktilist teavet, mis võimaldab põhjalikult uurida, kuidas kõnealune meede võib mõjutada käesoleva jaotise kohaldamist. Kumbki lepinguosaline püüab kaasata oma pädevate ametiasutuste töötajad, kellel on eriteadmisi küsimuses, mille üle konsultatsioone peetakse.

6. Konsultatsioonid, eelkõige konfidentsiaalsena käsitatav teave ja kõik lepinguosaliste poolt konsultatsioonide käigus võetud seisukohad, on konfidentsiaalsed, ilma et see piiraks kummagi lepinguosalise õigusi edasistes menetlustes.

3. JAGU

Vahekohtumenetlus

ARTIKKEL 241

Vahekohtumenetluse algatamine

1. Lepinguosaline, kes taotles artikli 240 kohaselt konsultatsioone, võib taotleda vahekohtu moodustamist, kui

a) lepinguosaline, kelle vastu kaebus esitati, ei vasta taotlusele 10 päeva jooksul pärast taotluse saamise kuupäeva;

b) artikli 240 lõikes 3 või 4 sätestatud aja jooksul konsultatsioone ei toimu;

c) lepinguosalised lepivad kokku, et konsultatsioone ei peeta, või

d) konsultatsioonid lõpetati mõlemat lepinguosalist rahuldava kokkuleppeni jõudmata.

2. Lepinguosaline, kes taotleb vahekohtu moodustamist (edaspidi „kaebuse esitanud lepinguosaline“), teeb seda kirjaliku taotlusega, mis edastatakse lepinguosalisele, kes väidetavalt on rikkunud hõlmatud sätteid (edaspidi „lepinguosaline, kelle vastu kaebus esitati“), ja vajaduse korral mis tahes välisele organile, kellele see ülesanne on lõike 3 kohaselt usaldatud (edaspidi „vahekohtutaotlus“). Kaebuse esitanud lepinguosaline märgib oma vahekohtutaotluses ära vaidlusaluse meetme ja selgitab, kuidas see meede rikub hõlmatud sätteid, viisil, mis on piisav kaebuse õigusliku aluse selgeks esitamiseks.

3. Koostöökomitee võib otsustada, et käesoleva peatüki kohaste vaidluste lahendamise menetluste haldamine või toetuse pakkumine usaldatakse välisele organile. Sellises otsuses käsitletakse ka kulusid, mis tulenevad sellise ülesande andmisest.

ARTIKKEL 242

Vahekohtu moodustamine

1. Vahekohus koosneb kolmest vahekohtunikust.

2. 15 päeva jooksul pärast vahekohtutaotluse saamise kuupäeva konsulteerivad lepinguosalised omavahel, et leppida kokku vahekohtu koosseisus.

3. Kui lepinguosalised käesoleva artikli lõikes 2 sätestatud tähtaja jooksul vahekohtu koosseisus kokku ei lepi, määrab kumbki lepinguosaline viie päeva jooksul pärast käesoleva artikli lõikes 2 sätestatud tähtaja möödumist vahekohtuniku oma alamnimekirjast, mis on koostatud artikli 243 alusel. Kui lepinguosaline ei nimeta oma alamnimekirjast lõikes 3 sätestatud ajavahemiku jooksul vahekohtunikku, valib kaebuse esitanud lepinguosalise nimetatud koostöökomitee kaasesimees vahekohtuniku selle lepinguosalise alamnimekirjast viie päeva jooksul pärast lõikes 3 sätestatud ajavahemiku möödumist loosi teel. Kaebuse esitanud lepinguosalise nimetatud koostöökomitee kaasesimees võib vahekohtuniku loosi teel valimise delegeerida.

4. Kui lepinguosalised ei jõua lõikes 2 sätestatud ajavahemiku jooksul vahekohtu eesistuja asjus kokkuleppele, valib kaebuse esitanud lepinguosalise nimetatud koostöökomitee kaasesimees viie päeva jooksul pärast selle ajavahemiku möödumist vahekohtu eesistuja loosi teel artikli 243 kohaselt koostatud eesistujate alamnimekirjast. Kaebuse esitanud lepinguosalise nimetatud koostöökomitee kaasesimees võib loosi teel valimise delegeerida teisele isikule.

5. Kui lepinguosalised ei lepi kokku teisiti, loetakse vahekohus moodustatuks 15 päeva möödumisel kuupäevast, mil kolm valitud vahekohtunikku on 14-A lisa kohaselt oma vahekohtunikuks nimetamisega nõustunud. Kumbki lepinguosaline avalikustab vahekohtu moodustamise kuupäeva viivitamata.

6. Kui lõikes 3 või 4 nimetatud taotluse esitamise ajaks ei ole mõnda artiklis 243 osutatud nimekirja koostatud või kui mõni nimekiri ei sisalda piisavalt nimesid, valitakse vahekohtunikud 14-A lisa kohaselt loosi teel isikute seast, kelle üks või mõlemad lepinguosalised on ametlikult kandidaadiks esitanud.

ARTIKKEL 243

Vahekohtunike nimekirjad

1. Koostöökomitee koostab hiljemalt kuus kuud pärast käesoleva lepingu jõustumise kuupäeva nimekirja vähemalt 15 isikust, kes soovivad ja saavad tegutseda vahekohtunikuna. Nimekiri koosneb kolmest alamnimekirjast:

a) üks alamnimekiri koostatakse Euroopa Liidu ettepanekute alusel;

b) üks alamnimekiri koostatakse Usbekistani Vabariigi ettepanekute alusel; ning

c) üks alamnimekiri koostatakse isikutest, kes ei ole kummagi lepinguosalise kodanikud ja kes täidavad vahekohtu eesistuja ülesandeid.

2. Igasse alamnimekirja kantakse vähemalt viis isikut. Koostöökomitee tagab, et igas nimekirjas on alati nimetatud miinimumarv isikuid.

3. Koostöökomitee võib koostada lisanimekirju isikutest, kellel on eriteadmised käesoleva jaotisega hõlmatud konkreetsetes sektorites. Lepinguosaliste kokkuleppel kasutatakse neid lisanimekirju vahekohtu moodustamisel artiklis 242 sätestatud korras.

ARTIKKEL 244

Vahekohtunikele esitatavad nõuded

1. Vahekohtunik

a) on tõendanud oma eriteadmisi õiguse ja rahvusvahelise kaubanduse valdkonnas ja muudes käesoleva jaotisega hõlmatud küsimustes;

b) on mõlemast lepinguosalisest sõltumatu ning ei tohi olla nendega seotud ega neilt juhiseid saada;

c) täidab oma ülesandeid üksikisikuna ega võta vaidlusega seotud küsimustes vastu juhiseid üheltki organisatsioonilt ega valitsuselt ja

d) järgib 14-B lisa.

2. Vahekohtu eesistujal peab olema ka vaidluste lahendamise menetluse läbiviimise kogemus.

3. Pidades silmas konkreetse vaidluse teemat, võivad lepinguosalised kokku leppida lõike 1 punkti a nõuetest erandi tegemises.

ARTIKKEL 245

Vahekohtu ülesanded

Vahekohus

a) annab arutatavale küsimusele objektiivse hinnangu, sealhulgas annab objektiivse hinnangu juhtumi asjaoludele, hõlmatud sätete kohaldatavusele ning sellele, kas neid sätteid on järgitud;

b) esitab oma otsustes ja aruannetes tuvastatud asjaolud, teabe hõlmatud sätete kohaldatavuse kohta ning oma tulemuste ja järelduste põhjenduse ja

c) peaks konsulteerima lepinguosalistega regulaarselt ja pakkuma piisavalt võimalusi mõlemat poolt rahuldava lahenduse väljatöötamiseks.

ARTIKKEL 246

Pädevus

1. Kui lepinguosalised ei lepi viie päeva jooksul pärast vahekohtu moodustamist kokku teisiti, on vahekohtu pädevus järgmine:

„vaadata vahekohtutaotluses osutatud küsimus läbi, võttes arvesse käesoleva jaotise asjakohaseid sätteid, millele lepinguosalised on viidanud, teha järeldusi vaidlusaluse meetme vastavuse kohta käesoleva jaotise sätetele, millele on osutatud artiklis 239, ja esitada aruanne kooskõlas artiklitega 248 ja 249“.

2. Kui lepinguosalised lepivad kokku muus pädevuses kui lõikes 1 sätestatu, teatavad nad kokkulepitud pädevuse vahekohtule lõikes 1 osutatud ajavahemiku jooksul.

ARTIKKEL 247

Otsus kiireloomulisuse kohta

1. Lepinguosalise taotlusel otsustab vahekohus 10 päeva jooksul pärast oma moodustamist, kas juhtum on seotud kiireloomuliste küsimustega.

2. Kui vahekohus otsustab, et vaidlus käsitleb kiireloomulist küsimust, on käesoleva peatüki 3. jaos sätestatud kohaldatavad tähtajad poole lühemad, välja arvatud artiklites 242 ja 246 osutatud tähtajad.

ARTIKKEL 248

Vahearuanne

1. Vahekohus esitab lepinguosalistele vahearuande 90 päeva jooksul pärast vahekohtu moodustamise kuupäeva. Kui vahekohus leiab, et sellest tähtajast ei ole võimalik kinni pidada, teatab vahekohtu eesistuja sellest lepinguosalistele kirjalikult, märkides ära viivituse põhjused ja kuupäeva, millal vahekohus kavatseb vahearuande esitada. Mingil juhul ei esita vahekohus vahearuannet hiljem kui 120 päeva pärast vahekohtu moodustamise kuupäeva.

2. Kumbki lepinguosaline võib 10 päeva jooksul pärast vahearuande esitamise kuupäeva esitada vahekohtule kirjaliku taotluse vahearuande konkreetsete aspektide läbivaatamiseks. Lepinguosaline võib teha märkusi teise lepinguosalise taotluse kohta kuue päeva jooksul pärast taotluse saamist.

3. Juhul kui lõikes 2 osutatud ajavahemiku jooksul ei esita kumbki lepinguosaline kirjalikku taotlust vahearuande konkreetsete aspektide läbivaatamiseks, saab vahearuandest lõpparuanne.

ARTIKKEL 249

Lõpparuanne

1. Vahekohus esitab lepinguosalistele lõpparuande 120 päeva jooksul pärast vahekohtu moodustamise kuupäeva. Kui vahekohus leiab, et sellest tähtajast ei ole võimalik kinni pidada, teatab vahekohtu eesistuja sellest lepinguosalistele kirjalikult, märkides ära viivituse põhjused ja kuupäeva, mil vahekohus kavatseb lõpparuande esitada. Mingil juhul ei esita vahekohus lõpparuannet hiljem kui 150 päeva pärast vahekohtu moodustamise kuupäeva.

2. Lõpparuandes arutatakse võimalikke kirjalikke taotlusi, mille lepinguosalised on vahearuande kohta artikli 248 lõike 1 kohaselt esitanud, ja käsitletakse selgelt lepinguosaliste märkusi.

ARTIKKEL 250

Täitmismeetmed

1. Kui vahekohus leiab, et küsimuses olev meede ei ole hõlmatud sätetega kooskõlas, võtab lepinguosaline, kelle vastu kaebus esitati, kõik vajalikud meetmed lõpparuandes esitatud tulemuste ja järelduste viivitamatuks täitmiseks, et viia end hõlmatud sätetega vastavusse.

2. Lepinguosaline, kelle vastu kaebus esitati, teatab hiljemalt 30 päeva pärast lõpparuande esitamist kaebuse esitanud lepinguosalisele meetmetest, mida ta on vastavuse tagamiseks võtnud või kavatseb võtta.

ARTIKKEL 251

Mõistlik täitmistähtaeg

1. Kui viivitamatu vastavuse tagamine ei ole võimalik, edastab lepinguosaline, kelle vastu kaebus esitati, hiljemalt 30 päeva pärast lõpparuande esitamise kuupäeva kaebuse esitanud lepinguosalisele teate mõistliku tähtaja kohta, mida ta vastavuse tagamiseks vajab. Lepinguosalised püüavad kokku leppida selles, kui pikk on mõistlik tähtaeg, mis on vajalik lõpparuande soovituste täitmiseks.

2. Kui lepinguosalised ei jõua mõistliku tähtaja suhtes kokkuleppele, võib kaebuse esitanud lepinguosaline kõige varem 20 päeva pärast lõikes 1 osutatud teate saamise kuupäeva esitada algsele vahekohtule kirjaliku taotluse määrata kindlaks mõistlik tähtaeg. Vahekohus esitab oma otsuse lepinguosalistele 20 päeva jooksul pärast sellise taotluse saamise kuupäeva.

3. Lepinguosaline, kelle vastu kaebus esitati, edastab kaebuse esitanud lepinguosalisele kirjaliku teate lõpparuande täitmisel tehtud edusammude kohta hiljemalt üks kuu enne lõike 2 kohaselt kindlaks määratud mõistliku tähtaja möödumist.

4. Lepinguosalised võivad kokku leppida lõike 2 kohaselt kehtestatud mõistliku tähtaja pikendamises.

ARTIKKEL 252

Täitmise kontroll

1. Lepinguosaline, kelle vastu kaebus esitati, teatab kaebuse esitanud lepinguosalisele hiljemalt artiklis 251 osutatud mõistliku tähtaja möödumise kuupäeval kõigist meetmetest, mida ta on lõpparuande täitmiseks võtnud.

2. Kui lepinguosalised ei jõua kokkuleppele lõpparuande täitmiseks võetud meetmete olemasolus või selles, kas need meetmed on hõlmatud sätetega kooskõlas, võib kaebuse esitanud lepinguosaline esitada algsele vahekohtule kirjaliku taotluse teha selles küsimuses otsus. Taotluses nimetatakse võimalik vaidlusalune meede ja selgitatakse, kuidas see meede kujutab endast hõlmatud sätete rikkumist, ning seda tehakse nii, et sellest ilmneks selgesti kaebuse õiguslik alus. Vahekohus esitab oma otsuse lepinguosalistele 46 päeva jooksul pärast sellise taotluse saamise kuupäeva.

ARTIKKEL 253

Ajutised õiguskaitsevahendid

1. Lepinguosaline, kelle vastu kaebus esitati, pakub kaebuse esitanud lepinguosalise taotlusel ja pärast temaga konsulteerimist välja ajutise hüvitise, juhul kui:

a) lepinguosaline, kelle vastu kaebus esitati, teatab kaebuse esitanud lepinguosalisele, et lõpparuannet ei ole võimalik täita; või

b) lepinguosaline, kelle vastu kaebus esitati, ei teata artiklis 250 osutatud tähtaja jooksul või enne mõistliku tähtaja möödumise kuupäeva ühestki vastavuse tagamiseks võetud meetmest; või

c) vahekohus leiab, et lõpparuande täitmiseks ei ole meetmeid võetud või et võetud meede ei ole hõlmatud sätetega kooskõlas.

2. Lõike 1 punktides a, b ja c osutatud tingimustel võib kaebuse esitanud lepinguosaline esitada lepinguosalisele, kelle vastu kaebus esitati, kirjaliku teate selle kohta, et ta kavatseb hõlmatud sätetest tulenevate kohustuste kohaldamise peatada, juhul kui:

a) kaebuse esitanud lepinguosaline otsustab lõike 1 kohast taotlust mitte teha või

b) juhul kui kaebuse esitanud lepinguosaline on esitanud käesoleva artikli lõike 1 kohase taotluse, ei jõua lepinguosalised 20 päeva jooksul pärast artiklis 251 osutatud mõistliku tähtaja möödumist või artikli 252 kohast vahekohtu otsuse tegemist ajutises hüvitises kokkuleppele.

3. Teates märgitakse, millises ulatuses kavatsetakse kohustuste täitmine peatada.

4. Kaebuse esitanud lepinguosaline võib kohustuste täitmise peatada 10 päeva pärast lõikes 2 osutatud teate kättetoimetamise kuupäeva, välja arvatud juhul, kui lepinguosaline, kelle vastu kaebus esitati, esitab lõike 6 kohase kirjaliku taotluse.

5. Kohustuste täitmise peatamise ulatus ei tohi olla suurem kui rikkumise tõttu saamata jääva või väheneva kasu ulatus.

6. Kui lepinguosaline, kelle vastu kaebus esitati, leiab, et kohustuste täitmise peatamise teatatud ulatus ei ole võrdväärne rikkumise tulemusena saamata jäänud või vähenenud kasu ulatusega, võib ta esitada enne lõikes 4 sätestatud kümnepäevase tähtaja möödumist algsele vahekohtule kirjaliku taotluse teha selles küsimuses otsus. Vahekohus esitab oma otsuse kohustuste täitmise peatamise ulatuse kohta lepinguosalistele 30 päeva jooksul pärast taotluse esitamise kuupäeva. Kohustuste täitmist ei peatata enne, kui vahekohus on otsuse teinud. Kohustuste täitmise peatamine peab olema selle otsusega kooskõlas.

7. Käesolevas artiklis osutatud kohustuste täitmise peatamine või hüvitise maksmine on ajutine ja seda ei kohaldata pärast järgmisi sündmusi:

a) lepinguosalised on jõudnud kokkuleppele mõlemat poolt rahuldavas lahenduses vastavalt artiklile 269;

b) lepinguosalised on kokku leppinud, et vastavuse tagamiseks võetud meede viib selle lepinguosalise, kelle vastu kaebus esitati, hõlmatud sätetega vastavusse; või

c) vastavuse tagamiseks võetud meede, mis vahekohtu arvates on hõlmatud sätetega vastuolus, on kehtetuks tunnistatud või seda on muudetud selliselt, et viia lepinguosaline, kelle vastu kaebus esitati, nende sätetega vastavusse.

ARTIKKEL 254

Ajutiste õiguskaitsevahendite kasutamise järel võetud täitmismeetmete kontroll

1. Lepinguosaline, kelle vastu kaebus esitati, edastab kaebuse esitanud lepinguosalisele teate meetmete kohta, mida ta on võtnud pärast kohustuste täitmise peatamist või ajutise hüvitise kohaldamist. Kaebuse esitanud lepinguosaline lõpetab kohustuste täitmise peatamise 30 päeva jooksul pärast selle teate saamist, välja arvatud lõikes 2 osutatud juhtudel. Kui on kohaldatud hüvitist, võib lepinguosaline, kelle vastu kaebus esitati, lõpetada sellise hüvitise kohaldamise 30 päeva jooksul pärast vastavuse tagamisest teatamist, välja arvatud lõikes 2 osutatud juhtudel.

2. Kui lepinguosalised ei jõua 30 päeva jooksul pärast teate saamise kuupäeva kokkuleppele, kas teatatud meede viib lepinguosalise, kelle vastu kaebus esitati, hõlmatud sätetega vastavusse, esitab kaebuse esitanud lepinguosaline algsele vahekohtule kirjaliku taotluse teha selles küsimuses otsus. Vahekohus esitab oma otsuse lepinguosalistele 46 päeva jooksul pärast taotluse saamise kuupäeva. Kui vahekohus leiab, et vastavuse tagamiseks võetud meede on hõlmatud sätetega kooskõlas, lõpetatakse olenevalt olukorrast kas kohustuste täitmise peatamine või hüvitise kohaldamine. Kui see on asjakohane, kohandab kaebuse esitanud lepinguosaline kohustuste täitmise peatamise või hüvitise ulatust, võttes arvesse vahekohtu otsust.

3. Kui lepinguosaline, kelle vastu kaebus esitati, leiab, et ulatus, milles kaebuse esitanud lepinguosaline on kohustuste täitmise peatanud, ei ole võrdväärne rikkumise tulemusena saamata jäänud või vähenenud kasu ulatusega, võib ta esitada algsele vahekohtule kirjaliku taotluse teha selles küsimuses otsus.

ARTIKKEL 255

Vahekohtuniku asendamine

Kui vahekohtunik ei saa käesoleva jao kohases vaidluse lahendamise menetluses osaleda või taandab end või kui ta tuleb asendada, sest ta ei vasta 14-B lisas sätestatud nõuetele, kohaldatakse artiklis 242 sätestatud korda. Vahekohtu aruande või otsuse esitamise tähtaega pikendatakse uue vahekohtuniku nimetamiseks vajaliku aja võrra.

ARTIKKEL 256

Töökord

1. Vahekohtumenetlusi reguleeritakse käesoleva jaoga ja 14-A lisaga.

2. Vahekohtu istungid on avalikud, kui 14-C lisas ei ole sätestatud teisiti.

ARTIKKEL 257

Peatamine ja lõpetamine

Kui vahekohus saab mõlemalt lepinguosaliselt taotluse, peatab ta oma töö lepinguosaliste vahel kokku lepitud tähtajaks, kuid mitte kauemaks kui 12 järjestikuseks kuuks.

Vahekohus jätkab oma tööd enne peatamisperioodi lõppu, kui mõlemad lepinguosalised seda kirjalikult taotlevad, või peatamisperioodi lõppedes, kui emb-kumb lepinguosaline seda kirjalikult taotleb. Taotluse esitanud lepinguosaline teatab oma taotlusest teisele lepinguosalisele. Kui vahekohus käesoleva lõike kohase peatamisperioodi lõppedes oma tööd ei jätka, siis vahekohtu volitused aeguvad ja vaidluse lahendamise menetlus lõpetatakse.

Vahekohtu töö peatamise korral pikendatakse käesolevas jaos sätestatud tähtaegu sama aja võrra, mille jooksul vahekohtu töö on peatatud.

ARTIKKEL 258

Õigus hankida teavet

1. Vahekohus võib lepinguosalise taotlusel või omal algatusel küsida lepinguosalistelt teavet, mida ta peab vajalikuks ja asjakohaseks. Lepinguosalised vastavad vahekohtu teabenõudele kiiresti ja ammendavalt.

2. Vahekohus võib lepinguosalise taotlusel või omal algatusel hankida mis tahes allikast teavet, mida ta peab asjakohaseks. Vahekohus võib küsida ka ekspertide arvamust, kui ta peab seda asjakohaseks, võttes seejuures arvesse lepinguosaliste vahel kokku lepitud tingimusi.

3. Vahekohus käsitleb lepinguosalise füüsilistelt isikutelt või lepinguosalise territooriumil asutatud juriidilistelt isikutelt saadud *amicus curiae* esildisi vastavalt 14-A lisale.

4. Teave, mille vahekohus on saanud käesoleva artikli kohaselt, tehakse lepinguosalistele kättesaadavaks ja lepinguosalised võivad esitada selle teabe kohta märkusi.

ARTIKKEL 259

Tõlgendamisreeglid

1. Vahekohus tõlgendab hõlmatud sätteid rahvusvahelise avaliku õiguse tõlgendamise tavaeeskirjade kohaselt, sealhulgas 23. mail 1969 sõlmitud rahvusvaheliste lepingute õiguse Viini konventsioonis kodifitseeritud eeskirjade kohaselt.

2. Vahekohus võtab arvesse ka asjakohaseid tõlgendusi, mis on esitatud WTO vaekogude ja apellatsioonikogu aruannetes, mille WTO vaidluste lahendamise organ on vastu võtnud.

3. Vahekohtu aruanded ja otsused ei suurenda ega vähenda lepinguosaliste käesolevast lepingust tulenevaid õigusi ja kohustusi.

ARTIKKEL 260

Vahekohtu aruanded ja otsused

1. Vahekohtu arutelud on konfidentsiaalsed. Vahekohus teeb kõik endast oleneva, et koostada aruandeid ja teha otsuseid konsensuse alusel. Kui see ei ole võimalik, teeb vahekohus otsuse häälteenamusega. Vahekohtunike eriarvamusi ei avalikustata ühelgi juhul.

2. Lepinguosalised aktsepteerivad vahekohtu otsuseid ja aruandeid tingimusteta. Vahekohtu aruannete ja otsustega ei looda füüsilistele ja juriidilistele isikutele õigusi ega kohustusi.

3. Kumbki lepinguosaline teeb vahekohtu aruanded ja otsused ning tema esildised üldsusele kättesaadavaks, rakendades konfidentsiaalse teabe kaitset.

4. Vahekohus ja lepinguosalised käsitlevad konfidentsiaalsena mis tahes teavet, mille lepinguosaline on 14-A lisa kohaselt vahekohtule esitanud.

ARTIKKEL 261

Vaidluste lahendamise organi valik

1. Kui tekib vaidlus konkreetse meetme üle, millega väidetavalt rikutakse hõlmatud sätteid ja sisuliselt samaväärset kohustust, mis tuleneb mis tahes muust rahvusvahelisest lepingust, milles mõlemad lepinguosalised on osalised, sealhulgas WTO asutamislepingust, valib õiguskaitset taotlev lepinguosaline organi, kus vaidlus lahendada.

2. Kui lepinguosaline on valinud vaidluse lahendamise organi ja algatanud vaidluse lahendamise menetluse vastavalt käesolevale jaole või muule rahvusvahelisele lepingule, ei algata ta lõikes 1 nimetatud konkreetse meetme suhtes vaidluse lahendamise menetlust ühegi muu lepingu alusel, välja arvatud juhul, kui esimesena valitud vaidluse lahendamise organ ei saa menetluslikel või kohtualluvuslikel põhjustel otsust teha.

3. Käesolevas artiklis lähtutakse järgmisest:

a) käesoleva jao kohane vaidluste lahendamise menetlus loetakse algatatuks lepinguosalise artikli 241 kohase vahekohtutaotlusega;

b) WTO asutamislepingu kohane vaidluse lahendamise menetlus loetakse algatatuks lepinguosalise taotlusega moodustada WTO vaidluste lahendamist reguleerivate eeskirjade ja protseduuride käsitusleppe artikli 6 kohaselt vaekogu; ning

c) muu rahvusvahelise kaubanduslepingu kohane vaidluste lahendamise menetlus loetakse algatatuks kooskõlas kõnealuse rahvusvahelise lepingu asjaomaste sätetega.

4. Ilma et see piiraks lõike 2 kohaldamist, ei takista miski käesolevas lepingus lepinguosalist peatamast kohustuste täitmist, kui seda on lubanud WTO vaidluste lahendamise organ või kui see on lubatud vaidluste lahendamise menetlustega, mis on ette nähtud muu rahvusvahelise lepinguga, mille osalised vaidluses osalevad lepinguosalised on. Lepinguosaline ei või tugineda WTO asutamislepingule ega mis tahes muule rahvusvahelisele kaubanduslepingule lepinguosaliste vahel, et takistada lepinguosalist peatamast käesoleva jao alusel oma kohustusi.

4. JAGU

VAHENDUS

ARTIKKEL 262

Eesmärk

Vahendusmehhanismi eesmärk on aidata leida põhjaliku ja kiire menetluse teel ning vahendaja abiga mõlemat lepinguosalist rahuldav lahendus.

ARTIKKEL 263

Teabenõue

1. Lepinguosaline võib enne vahendusmenetluse algatamist igal ajal esitada teisele lepinguosalisele kirjaliku nõude, et saada lepinguosalistevahelist kaubandust või investeeringute tegemist kahjustava meetme kohta teavet. Lepinguosaline, kellele selline nõue edastatakse, esitab 20 päeva jooksul pärast taotluse edastamist kirjaliku vastuse, mis sisaldab tema märkusi nõutud teabe kohta.

2. Kui teabenõudele vastav lepinguosaline leiab, et ta ei saa vastust esitada 20 päeva jooksul pärast nõude edastamise kuupäeva, teatab ta nõude esitanud lepinguosalisele viivituse põhjustest ja täpsustab, mis ajaks on tal enda hinnangul võimalik vastus esitada.

3. Tavaliselt eeldatakse, et lepinguosaline esitab teabenõude vastavalt lõikele 1 enne vahendusmenetluse algatamist.

## ARTIKKEL 264

### Vahendusmenetluse algatamine

1. Lepinguosaline võib igal ajal taotleda vahendusmenetluse alustamist meetme suhtes, mis mõjutab negatiivselt lepinguosalistevahelist kaubandust või investeeringute tegemist.

2. Lõikes 1 nimetatud taotlus esitatakse teisele lepinguosalisele kirjalikult. Taotluses esitatakse selgelt ja piisava üksikasjalikkusega taotleva lepinguosalise mureküsimused ning selles tuleb:

a) nimetada konkreetne kõnealune meede;

b) kirjeldada kahjulikku mõju, mida meede taotleva lepinguosalise arvates praegu või tulevikus lepinguosalistevahelisele kaubandusele või investeeringute tegemisele avaldab, ja

c) selgitada, kuidas on kõnealune mõju taotleva lepinguosalise arvates selle meetmega seotud.

3. Vahendusmenetluse võib algatada ainult lepinguosaliste vastastikusel kokkuleppel, et uurida mõlemat lepinguosalist rahuldavaid lahendusi ning kaaluda vahendaja pakutud võimalikke nõuandeid ja lahendusi. Lepinguosaline, kellele esitatakse vahendusmenetluse alustamise taotlus, kaalub taotlust vastutulelikult ning teatab sellega nõustumisest või selle tagasilükkamisest kirjalikult kümne päeva jooksul alates taotluse saamisest. Kui lepinguosaline, kellele taotlus esitatakse, ei teata nimetatud tähtaja jooksul kirjalikult taotlusega nõustumisest või selle tagasilükkamisest, loetakse taotlus tagasilükatuks.

ARTIKKEL 265

Vahendaja valimine

1. Lepinguosalised püüavad vahendaja suhtes kokku leppida kümne päeva jooksul pärast vahendusmenetluse algatamist.

2. Kui lepinguosalised ei jõua käesoleva artikli lõikes 1 sätestatud tähtaja jooksul vahendaja suhtes kokkuleppele, võib emb-kumb lepinguosaline taotleda vahendusmenetluse alustamist taotlenud lepinguosalise nimetatud koostöökomitee kaasesimehelt, et ta valiks vahendaja viie päeva jooksul pärast taotluse esitamist artikli 243 kohaselt koostatud eesistujate alamnimekirjast loosi teel. Vahendusmenetluse alustamist taotlenud lepinguosalise nimetatud koostöökomitee kaasesimees võib vahendaja loosi teel valimise delegeerida.

3. Kui artikli 264 kohase taotluse esitamise ajal ei ole artiklis 243 sätestatud eesistujate alamnimekirja koostatud, valitakse vahendaja loosi teel nende isikute hulgast, kelle üks lepinguosaline või mõlemad lepinguosalised on sellesse alamnimekirja kandmiseks ametlikult esitanud.

4. Vahendaja ei tohi olla kummagi lepinguosalise kodanik ega kummagi lepinguosalise töötaja, kui lepinguosalised ei lepi kokku teisiti.

5. Vahendaja järgib 14-B lisas sätestatud vahekohtunike ja vahendajate käitumisjuhendit.

ARTIKKEL 266

Vahendusmenetluse eeskirjad

1. Kümne päeva jooksul pärast vahendaja nimetamist edastab vahendusmenetluse algatanud lepinguosaline vahendajale ja teisele lepinguosalisele üksikasjaliku kirjaliku kirjelduse oma mureküsimustest, eelkõige seoses kõnealuse meetme toimimisega ja selle võimaliku kahjuliku mõjuga lepinguosalistevahelisele kaubandusele või investeeringute tegemisele. Teine lepinguosaline võib esitada selle kirjelduse kohta kirjalikke märkusi 20 päeva jooksul pärast kirjelduse edastamise kuupäeva. Kumbki lepinguosaline võib oma kirjelduses ja märkustes esitada teavet, mida ta peab asjakohaseks.

2. Vahendaja aitab lepinguosalistel läbipaistval viisil saada selgust asjaomases meetmes ja selle võimalikus kahjulikus mõjus lepinguosalistevahelisele kaubandusele ja investeeringute tegemisele. Eelkõige võib vahendaja korraldada lepinguosaliste vahel kohtumisi, pidada lepinguosalistega ühiselt või eraldi nõu, kasutada asjakohaste ekspertide või sidusrühmade abi või nõu ning pakkuda igasugust täiendavat tuge, mida lepinguosalised taotlevad. Enne asjaomase ala ekspertide ja sidusrühmade abi ja nõu kasutamist konsulteerib vahendaja lepinguosalistega.

3. Vahendaja võib anda nõu ja pakkuda lepinguosalistele kaalumiseks välja lahenduse. Lepinguosalised võivad selle heaks kiita, tagasi lükata või leppida kokku teistsuguses lahenduses. Vahendaja ei anna nõu ega esita märkusi selle kohta, kas vaidlusalune meede on käesoleva jaotisega kooskõlas.

4. Vahendusmenetlus viiakse läbi selle lepinguosalise territooriumil, kellele taotlus esitati, või vastastikusel kokkuleppel muus asukohas või muul viisil.

5. Lepinguosalised püüavad jõuda mõlemat lepinguosalist rahuldava lahenduseni 60 päeva jooksul pärast vahendaja nimetamist. Lõpliku kokkuleppe saavutamiseni võivad lepinguosalised kaaluda võimalikke ajutisi lahendusi, eelkõige juhul, kui meede on seotud kergesti riknevate kaupade või hooajakaupade või -teenustega.

6. Mõlemat lepinguosalist rahuldava lahenduse võib vastu võtta koostöökomitee otsusega. Kumbki lepinguosaline võib nõuda mõlemat lepinguosalist rahuldava lahenduse täitmisele pööramiseks vajalike siseriiklike menetluste lõpuleviimist. Mõlemat lepinguosalist rahuldav lahendus tehakse üldsusele kättesaadavaks. Üldsusele kättesaadavaks tehtud versioon ei tohi sisaldada teavet, mille lepinguosaline on tunnistanud konfidentsiaalseks.

7. Kummagi lepinguosalise taotlusel edastab vahendaja lepinguosalistele faktiaruande projekti, milles on esitatud:

a) kõnealuse meetme lühikokkuvõte,

b) järgitud menetlused ja

c) asjakohasel juhul mõlemat lepinguosalist rahuldav lahendus, milles on kokkuleppele jõutud, sealhulgas võimalikud ajutised lahendused.

8. Vahendaja annab lepinguosalistele faktiaruande projekti kohta märkuste esitamiseks 15 päeva. Pärast lepinguosaliste märkuste kaalumist esitab vahendaja 15 päeva jooksul lepinguosalistele lõpliku faktiaruande. Lõplikus faktiaruandes ei tõlgendata käesolevat jaotist.

9. Menetlus lõpetatakse:

a) mõlemat lepinguosalist rahuldava lahenduse vastuvõtmisega selle lahenduse vastuvõtmise kuupäeval;

b) lepinguosaliste vastastikusel kokkuleppel menetluse ükskõik millises etapis nimetatud kokkuleppe sõlmimise kuupäeval;

c) vahendaja poolt pärast lepinguosalistega nõu pidamist tehtud kirjaliku avaldusega selle kohta, et vahendustegevuse jätkamine oleks kasutu, nimetatud avalduse esitamise kuupäeval; või

d) lepinguosalise kirjaliku avaldusega pärast mõlemat lepinguosalist rahuldavate lahenduste otsimist vahendusmenetluses ning vahendaja nõuannete ja väljapakutud lahenduste kaalumist, avalduse esitamise kuupäeval.

ARTIKKEL 267

Konfidentsiaalsus

Kui lepinguosalised ei lepi kokku teisiti, on kõik vahendusmenetluse etapid, sealhulgas kõik nõuanded või väljapakutud lahendused, konfidentsiaalsed. Kumbki lepinguosaline võib aga avalikustada asjaolu, et vahendusmenetlus toimub.

ARTIKKEL 268

Seos vaidluste lahendamise menetlustega

1. Vahendusmenetlus ei piira lepinguosaliste õigusi ja kohustusi, mis tulenevad 2. ja 3. jaost või muu rahvusvahelise lepingu kohasest vaidluste lahendamise menetlusest.

2. Lepinguosaline ei võta muudes käesoleva jaotise või muu rahvusvahelise lepingu kohastes vaidluste lahendamise menetlustes aluseks ega kasuta tõenditena, samuti ei võta vahekohus arvesse

a) teise lepinguosalise poolt vahendusmenetluse käigus esitatud seisukohti ning üksnes artikli 266 lõike 2 alusel kogutud teavet;

b) asjaolu, et teine lepinguosaline on väljendanud valmisolekut nõustuda vahenduse käigus käsitletud meetme kohta leitud lahendusega; või

c) vahendaja antud nõu ega tema tehtud ettepanekuid.

3. Kui lepinguosalised ei lepi kokku teisiti, ei tegutse vahendaja vahekohtu liikmena vaidluste lahendamise menetlustes, mis toimuvad käesoleva jaotise või muu rahvusvahelise lepingu alusel ja milles käsitletakse sama küsimust kui see, mida ta lahendas vahendajana.

5. JAGU

ÜHISSÄTTED

ARTIKKEL 269

Mõlemat lepinguosalist rahuldav lahendus

1. Kõigi artiklis 239 osutatud vaidluste puhul võivad lepinguosalised igal ajal kokku leppida mõlemat lepinguosalist rahuldavas lahenduses.

2. Kui mõlemat lepinguosalist rahuldav lahendus leitakse vahekohtu- või vahendusmenetluse jooksul, teatavad lepinguosalised sellisest lahendusest üheskoos olenevalt asjaoludest kas vahekohtu eesistujale või vahendajale. Pärast selle teate edastamist vahekohtu- või vahendusmenetlus lõpetatakse.

3. Kumbki lepinguosaline võtab kõik vajalikud meetmed, et rakendada mõlemat lepinguosalist rahuldav lahendus kokkulepitud aja jooksul.

4. Lahendust rakendav lepinguosaline teatab hiljemalt kokkulepitud ajavahemiku lõpuks teisele lepinguosalisele kirjalikult kõikidest meetmetest, mis ta on võtnud mõlemat lepinguosalist rahuldava lahenduse rakendamiseks.

ARTIKKEL 270

Tähtajad

1. Kõik käesolevas peatükis sätestatud tähtajad on antud kalendripäevades alates viidatava toimingu tegemisele järgnevast päevast.

2. Kõiki käesolevas peatükis sätestatud ajavahemikke võib lepinguosaliste vastastikusel kokkuleppel muuta.

3. Seoses 3. jaoga võib vahekohus igal ajal teha lepinguosalistele ettepaneku muuta ükskõik millist käesolevas peatükis sätestatud ajavahemikku, lisades ettepaneku põhjenduse.

ARTIKKEL 271

Kulud

1. Kumbki lepinguosaline kannab ise oma vahekohtumenetlustes või vahendusmenetluses osalemise kulud.

2. Korralduslike küsimustega seotud kulud, sealhulgas vahekohtunike ja vahendajate tasu ja kulud, kannavad lepinguosalised ühiselt ja võrdselt.

3. Koostöökomitee võib võtta vastu otsuse, milles sätestatakse vahekohtunike ja vahendajate tasustamise ja kulude hüvitamise parameetrid või muud üksikasjad, sealhulgas võimalikud menetlusega seotud kulud. Kuni sellise otsuse tegemiseni määratakse vahekohtunike ja vahendajate töötasu ja kulude hüvitamine ning võimalike seonduvate kulude hüvitamine kindlaks vastavalt 14-A lisa punktile 10.

ARTIKKEL 272

Lisade muutmine

Koostöökomitee võib 14-A ja 14-B lisa muuta.

# 15. PEATÜKK

# ERANDID

## ARTIKKEL 273

### Üldised erandid

1. 2., 4., 8. ja 12. peatüki kohaldamiseks inkorporeeritakse GATT 1994 XX artikkel ning selle märkused ja lisasätted käesolevasse lepingusse ning muudetakse *mutatis mutandis* selle osaks.

2. Võttes arvesse nõuet, et selliseid meetmeid ei kohaldata viisil, mis kujutaks endast meelevaldset või põhjendamatut diskrimineerimist lepinguosaliste vahel, kui valitsevad samasugused tingimused, või investeeringute või teenuskaubanduse varjatud piiramist, ei tõlgendata ühtki 12. peatüki ega 8. peatüki sätet nii, nagu takistaks see lepinguosalist vastu võtmast või jõustamast meetmeid, mis on vajalikud:

a) avaliku julgeoleku või kõlbluse kaitseks või avaliku korra tagamiseks[1];

b) inimeste, loomade või taimede elu ja tervise kaitseks;

[1] Avaliku julgeoleku ja avaliku korra eranditele võib tugineda üksnes juhul, kui esineb tõeline ja piisavalt tõsine oht, mis kahjustab mõnd ühiskonna põhihuvi.

c) selleks, et tagada vastavus õigusnormidele, mis ei ole vastuolus käesoleva lepinguga, sealhulgas õigusnormidele, mis käsitlevad:

i) kelmuste ja pettuste tõkestamist;

ii) lepingute rikkumise tagajärgi;

iii) üksikisikute eraelu puutumatuse kaitset isikuandmete töötlemisel ja levitamisel ning isiklike andmestike ja kontode konfidentsiaalsuse kaitset ja

iv) ohutust.

3. Suurema selguse huvides olgu märgitud, et lepinguosalistel on lõigete 1 ja 2 kohaldamisel ühine arusaam, et:

a) GATT 1994 XX artikli punktis b ja käesoleva artikli lõike 2 punktis b osutatud meetmete hulka kuuluvad keskkonnameetmed, mis on vajalikud inimeste, loomade või taimede elu või tervise kaitseks;

b) GATT 1994 XX artikli punkti g kohaldatakse meetmete suhtes, mis on seotud taastumatute elus ja eluta loodusvarade kaitsega; ja

c) mitmepoolsete keskkonnalepingute rakendamiseks võetavad meetmed võivad olla õigustatud GATT 1994 XX artikli punkti b või g või käesoleva artikli lõike 2 punkti b alusel.

4. Enne GATT 1994 artikli XX punktides i ja j sätestatud meetmete võtmist esitab lepinguosaline teisele lepinguosalisele kogu asjakohase teabe, et leida mõlemale lepinguosalisele vastuvõetav lahendus. Kui 30 päeva jooksul pärast sellise teabe esitamist kokkuleppele ei jõuta, võib meetmeid võtta kavatsev lepinguosaline kavandatud meetmed võtta. Kui erakorralised ja kriitilised asjaolud nõuavad viivitamatut tegutsemist ja muudavad eelneva teavitamise või uurimise võimatuks, võib meetmeid võtta kavatsev lepinguosaline viivitamata rakendada ettevaatusabinõusid, mis on vajalikud olukorra lahendamiseks. Kõnealune lepinguosaline teatab sellest viivitamata teisele lepinguosalisele.

## ARTIKKEL 274

## Maksustamine

1. Ükski käesoleva jaotise säte ei mõjuta ei Euroopa Liidu ega selle liikmesriikide ega Usbekistani Vabariigi õigusi ja kohustusi, mis tulenevad rahvusvahelistest maksulepingutest. Kui käesoleva lepingu ja mis tahes rahvusvahelise maksulepingu vahel on vastuolu, kohaldatakse vastuolu ulatuses asjaomast rahvusvahelist maksulepingut.

2. Käesoleva lepingu artikleid 33 ja 194 ei kohaldata soodustuse suhtes, mille lepinguosaline on andnud rahvusvahelise maksulepingu alusel.

3. Võttes arvesse nõuet, et selliseid meetmeid ei kohaldata viisil, mis kujutaks endast meelevaldset või põhjendamatut diskrimineerimist lepinguosaliste vahel, kui valitsevad samasugused tingimused, või kaubanduse ja investeeringute varjatud piiramist, ei tõlgendata ühtki käesoleva jaotise sätet nii, nagu takistaks see lepinguosalist võtmast, säilitamast või jõustamast meedet, mille eesmärk on tagada otseste maksude õiglane ja tõhus määramine või kogumine ja

a) millega tehakse vahet maksumaksjate vahel, kes ei ole ühesuguses olukorras, eeskätt oma elu- või asukoha või selle koha poolest, kuhu nad on oma kapitali investeerinud, või

b) mille eesmärk on ennetada maksulepingu või siseriiklike maksualaste õigusaktide alusel maksustamise vältimist või maksudest kõrvalehoidmist.

4. Käesolevas artiklis kasutatakse järgmisi mõisteid:

a) „residentsus“ – maksuresidentsus; ning

b) „rahvusvaheline maksuleping“ – leping, mis on sõlmitud topeltmaksustamise vältimiseks, või muu rahvusvaheline leping või kokkulepe, mis on täielikult või peamiselt seotud maksustamisega ja mille osaline on Euroopa Liit või selle liikmesriigid või Usbekistani Vabariik.

ARTIKKEL 275

Teabe avalikustamine

1. Ühtki käesoleva jaotise sätet ei tõlgendata nii, nagu kohustaks see lepinguosalist esitama konfidentsiaalset teavet, mille avalikustamine takistaks õiguskaitsetoiminguid või oleks muul viisil vastuolus avalike huvidega või kahjustaks konkreetsete avaliku või erasektori ettevõtete seaduslikke ärihuve, välja arvatud juhul, kui vahekohus vajab seda konfidentsiaalset teavet 14. peatüki kohases vaidluste lahendamise menetluses. Sellistel juhtudel reguleeritakse konfidentsiaalse teabe käsitlemist 14. peatüki asjakohaste sätetega.

2. Kui lepinguosaline esitab teisele lepinguosalisele, sealhulgas käesoleva lepingu alusel loodud organite kaudu, teavet, mida tema õigusnormide kohaselt peetakse konfidentsiaalseks, käsitleb teine lepinguosaline seda teavet konfidentsiaalsena, kui teabe esitanud lepinguosaline ei anna teistsugust nõusolekut.

ARTIKKEL 276

WTO peatamisotsused

Kui käesolevas jaotises sätestatud kohustus on sisuliselt samaväärne WTO asutamislepingus sätestatud kohustusega, loetakse, et kõik meetmed, mis on võetud kooskõlas WTO asutamislepingu IX artikli alusel vastu võetud peatamisotsusega, on kooskõlas käesoleva lepingu sisuliselt samaväärse sättega.

V JAOTIS

KOOSTÖÖ MAJANDUSARENGU JA KESTLIKU ARENGU VALDKONNAS

ARTIKKEL 277

Majandusdialoogialase koostöö üldeesmärgid

1. Lepinguosalised teevad koostööd majandusreformi läbiviimisel, parandades ühist arusaama Usbekistani Vabariigi ja Euroopa Liidu majanduse olukorrast ning majanduspoliitika kujundamisest ja rakendamisest.

2. Usbekistani Vabariik astub edasisi samme hästi toimiva ja kestliku turumajanduse arendamiseks, sealhulgas investeerimiskliima parandamiseks ja erasektori suuremaks kaasamiseks. Lepinguosalised teevad koostööd, et tagada usaldusväärne makromajanduspoliitika ja riigi rahanduse juhtimine, mis on kooskõlas tulemuslikkuse, läbipaistvuse ja vastutuse aluspõhimõtetega.

ARTIKKEL 278

Majandusdialoogialase koostöö üldpõhimõtted

Lepinguosalised

a) vahetavad kogemusi ja häid tavasid seoses kestliku arengu strateegiatega, sealhulgas majanduslike, sotsiaalsete ja kultuuriliste õiguste edendamisega;

b) vahetavad teavet makromajanduslike suundumuste ja makromajanduspoliitika ning struktuurireformide küsimustes;

c) vahetavad teadmisi ja häid tavasid näiteks riigi rahanduse, raha- ja vahetuskursipoliitika raamistike, finantssektori poliitika ja majandusstatistika kohta;

d) vahetavad teavet ja kogemusi piirkondliku majandusintegratsiooni, sealhulgas Euroopa majandus- ja rahaliidu toimimise kohta; ning

e) vaatavad läbi kahepoolse majandus-, finants- ja statistikakoostöö olukorra.

ARTIKKEL 279

Riigi rahanduse juhtimine, riigi välisaudit ja sisefinantskontroll

Lepinguosalised teevad koostööd tugevate avaliku sektori finantsjuhtimissüsteemide, samuti avaliku sektori välisauditi ja sisefinantskontrolli valdkonnas järgmistel eesmärkidel:

a) tugevdada veelgi Usbekistani Vabariigi riigikontrolli kui kõrgeimat avalikku välisauditi ja sisefinantskontrolli asutust selle finants-, organisatsioonilise ja tegevusliku sõltumatuse ning suutlikkuse suurendamise osas kooskõlas rahvusvaheliselt tunnustatud välisauditi standarditega (INTOSAI standardid);

b) toetada ühtlustamisega tegelevat kesküksust (eelarvemetoodika, sularahahalduse, finantskontrolli ja siseauditi osakond), et arendada edasi Usbekistani Vabariigi sisefinantskontrolli ning tugevdada selle pädevust ja staatust;

c) arendada edasi ja rakendada avaliku sektori sisefinantskontrolli süsteemi, mis põhineb juhtkonna vastutuse põhimõttel ja sisaldab funktsionaalselt sõltumatut siseauditi funktsiooni kogu avaliku sektori jaoks, ning viia see vastavusse üldtunnustatud rahvusvaheliste standardite ja meetodite ning Euroopa Liidu hea tavaga;

d) arendada siseauditi funktsiooni täienduseks (kuid mitte dubleerimiseks) välja adekvaatne finantsinspektsiooni süsteem;

e) tulemuslik koostöö ja koordineerimine finantsjuhtimises ja -kontrollis, auditeerimises ja järelevalves osalejate ning eelarve, riigikassa ja raamatupidamisarvestuse valdkonnas osalejate vahel, et toetada valitsemistava edasiarendamist; ning

f) vahetada teavet, kogemusi ja häid tavasid avaliku sektori finantsjuhtimise, avaliku sektori välisauditi ja sisefinantskontrolli valdkonnas.

ARTIKKEL 280

Hea valitsemistava maksustamise valdkonnas

Lepinguosalised kohustuvad rakendama hea maksuhaldustava põhimõtteid, sealhulgas ülemaailmseid maksualase läbipaistvuse ja teabevahetuse standardeid, õiglast maksustamist ning maksubaasi kahanemise ja kasumi ümberpaigutamise vastu võitlemise miinimumstandardeid. Lepinguosalised edendavad head maksuhaldustava, parandavad rahvusvahelist maksustamisalast koostööd ja hõlbustavad õiguspäraste maksutulude kogumist.

ARTIKKEL 281

Statistika

1. Lepinguosalised edendavad Euroopa ja rahvusvahelisi standardeid ning statistiliste meetodite ja tavade, sealhulgas statistika kogumise ja levitamise ühtlustamist ametialaselt sõltumatu, kestliku ja tõhusa riikliku statistikasüsteemi abil.

2. Statistikakoostöö keskendub teadmiste vahetamisele, heade tavade edendamisele ning ÜRO ametliku statistika aluspõhimõtete ja Euroopa statistikasüsteemi komitee poolt 16. novembril 2017 vastu võetud muudetud Euroopa statistika tegevusjuhise järgimisele.

ARTIKKEL 282

Ühendatus

Lepinguosalised edendavad kestlikku ühendatust piirkonnas ja ka väljaspool. Selleks teevad lepinguosalised koostööd ühist huvi pakkuvates küsimustes, et edendada ühenduvusalgatusi, mis on majanduslikult, fiskaalselt, keskkonnaalaselt ja sotsiaalselt pikaajaliselt kestlikud ning vastavad rahvusvaheliselt kokkulepitud normidele ja reeglitele.

ARTIKKEL 283

Energiakoostöö üldeesmärgid

1. Lepinguosalised teevad koostööd energia küsimustes ja nõutava õigusraamistiku väljatöötamisel eesmärgiga edendada taastuvate energiaallikate kasutamist, energiatõhusust ja energiajulgeolekut.

2. See koostöö põhineb laiahaardelisel partnerlusel ning selles juhindutakse ühistest huvidest, vastastikkusest, läbipaistvusest ja prognoositavusest kooskõlas turumajanduse põhimõtete ning energiaharta lepinguga. Samuti on selle koostöö eesmärk edendada piirkondlikku energiakoostööd, pöörates erilist tähelepanu Kesk-Aasia riikide omavahelisele integreerimisele ning nende integreerimisele rahvusvaheliste turgude ja koridoridega.

ARTIKKEL 284

Koostöö energiasektoris

Energiasektoris tehakse koostööd muu hulgas järgmistes valdkondades:

a) taastuvate energiaallikate, energiatõhususe ja energiajulgeoleku tõhustamine, eelkõige energiavarustuse usaldusväärsuse, ohutuse ja kestlikkuse suurendamine, sealhulgas energiarajatiste ohutuse tagamine ja elektritootmisvõimsuste energiatõhususe suurendamine, edendades piirkondlikku energiakoostööd, sealhulgas piirkondlike energiaturgude loomist, ning hõlbustades piirkonnasisest ja piirkondadevahelist energiakaubandust ja -vahetust;

b) energiastrateegia ja -poliitika rakendamine, väljavaadete ja stsenaariumide, sealhulgas energiatoodete üleilmsete turutingimuste üle arutamine ning energiasektori statistikasüsteemi parandamine;

c) atraktiivse ja stabiilse investeerimiskliima loomine ning mittediskrimineerivate ja läbipaistvate kahepoolsete investeeringute ergutamine energeetika valdkonnas;

d) tulemuslik teabevahetus Euroopa Investeerimispanga, Euroopa Rekonstruktsiooni- ja Arengupanga ja muude asjaomaste rahvusvaheliste finantsasutuste ja rahastutega energeetika valdkonnas;

e) teadus-ja tehnikaalane teabevahetus energiatehnoloogia arendamiseks, pöörates erilist tähelepanu energiatõhusale ja keskkonnasäästlikule tehnoloogiale;

f) koostöö mitmepoolsete energiafoorumite ning -algatuste ja -institutsioonide raames; ning

g) teadmiste ja kogemuste vahetamine ning tehnosiire innovatsiooni, sealhulgas juhtimise, energiatehnoloogia ja energiatööstuse digitaliseerimise valdkonnas, sealhulgas tarbimisseire automatiseerimine ja kadude minimeerimine.

ARTIKKEL 285

Taastuvad energiaallikad

Koostööd tehakse muu hulgas järgmistes valdkondades:

a) taastuvenergiaallikate kasutuselevõtt ja arendamine majanduse ja keskkonna seisukohalt kestlikul viisil, sealhulgas koostöö regulatiivküsimuste, sertifitseerimise ja standardimise ning tehnoloogia arengu valdkonnas;

b) lepinguosaliste institutsioonide, laborite ja erasektori üksuste vahelise teabevahetuse hõlbustamine eesmärgiga rakendada häid tavasid tulevikuenergia ja rohemajanduse loomiseks; ning

c) ühiste seminaride, konverentside ja koolitusprogrammide korraldamine, teadusliku ja praktilise teabe ning avatud statistiliste andmete ja taastuvate energiaallikate arendamist käsitleva teabe vahetamine.

ARTIKKEL 286

Energiatõhusus ja energiasääst

Koostöö, mida tehakse energiatõhususe ja energiasäästu edendamiseks muu hulgas söesektoris ja tõrvikpõletamise alal (koos selle käigus eralduva gaasi kasutamisega) ning hoonete, seadmete ja transpordi valdkonnas, hõlmab muu hulgas järgmist:

a) teabevahetus energiatõhususpoliitika, õigus- ja regulatiivraamistiku ning tegevuskavade kohta;

b) kogemuste ja oskusteabe vahetamine energiatõhususe ja energiasäästu valdkonnas;

c) projektide, sealhulgas tutvustamisprojektide algatamine ja rakendamine uuenduslike tehnoloogiate ja lahenduste kasutuselevõtuks energiatõhususe ja energiasäästu valdkonnas; ning

d) koolitusprogrammid ja kursused energiatõhususe valdkonnas, et täita käesoleva artikli eesmärke.

ARTIKKEL 287

Süsivesinikest saadav energia ja elekter

Koostöö süsivesinikest saadava energia alal hõlmab järgmisi valdkondi:

a) olemasoleva ühist huvi pakkuva energiataristu, sealhulgas energiaallikate, tarnijate ning transporditeede ja -viiside mitmekesistamiseks vajaliku taristu moderniseerimine ja täiendamine ning tulevase energiataristu väljaarendamine vastavalt turupõhimõtetele, samuti uute energiatootmisvõimsuste loomine ning energiataristu, sealhulgas elektrienergiataristu terviklikkuse, tõhususe, ohutuse ja julgeoleku tagamine;

b) regulatiivsete reformide kaudu konkurentsivõimeliste, läbipaistvate ja mittediskrimineerivate energiaturgude arendamine vastavalt heale tavale;

c) energiakaubanduse pikaajalise stabiilsuse ja varustuskindluse, sealhulgas energianõudluse prognoositavuse ja stabiilsuse mittediskrimineeriv süvendamine ja tugevdamine ning keskkonnamõju ja -ohtude vähendamine;

d) range keskkonnakaitse ja kestliku arengu edendamine energiasektoris, sealhulgas kaevandamise, rafineerimise, transpordi, jaotamise ja tarbimise valdkonnas; ning

e) süsivesinike uurimise ja tootmise ohutuse tugevdamine, vahetades kogemusi õnnetuste ennetamise, õnnetusjärgse analüüsi, õnnetusele reageerimise ja õnnetuse tagajärgede heastamise poliitika alal ning häid tavasid suurõnnetuse korral vastutuse kindlakstegemise ja õiguspraktika alal.

ARTIKKEL 288

Transpordialase koostöö üldeesmärgid

Lepinguosalised teevad transpordi valdkonnas koostööd järgmistel eesmärkidel:

a) oma transpordisektorite vastastikuse täiendavuse edendamine;

b) oma transpordivõrkude sidumise ja oma territooriumide vaheliste ühenduste parandamine;

c) transporditaristu ja koostalitlusvõime parandamise edendamine;

d) transpordioperatsioonide ja -süsteemide tõhususe, ohutuse ja turvalisuse edendamine;

e) transpordi ohutuse parandamine;

f) kestlike transpordisüsteemide, sealhulgas nende majanduslike, maksualaste, keskkonnaalaste ja sotsiaalsete aspektide parandamine; ning

g) reisijate ja kaupade liikumise parandamine, transpordivoogude sujuvuse suurendamine halduslike, tehniliste ja muude takistuste kõrvaldamise teel ning püüdlemine turgude tihedama lõimituse poole.

ARTIKKEL 289

Koostöö transpordi valdkonnas

Koostöö transpordi valdkonnas hõlmab muu hulgas järgmist:

a) transpordipoliitika heade tavade vahetus;

b) teabevahetus ja ühistegevus piirkondlikul ja rahvusvahelisel tasandil, sealhulgas selliste rahvusvaheliste lepingute ja konventsioonide rakendamine, mille osalised lepinguosalised on;

c) kogemuste vahetamine transpordisüsteemide rohetehnoloogia, sealhulgas keskkonnasäästliku transpordi kasutuselevõtu valdkonnas;

d) kogemuste vahetamine transpordi- ja logistikasüsteemi digitaliseerimisel ning koostalitlusvõimeliste standardite ja tehnoloogiate kasutuselevõtmine transporditaristu projekteerimisel, ehitamisel ja rekonstrueerimisel;

e) abi Usbekistani Vabariigi ühinemiseks Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni Euroopa Majanduskomisjoni mitmepoolsete rahvusvaheliste lepingute ja konventsioonidega, mis reguleerivad rahvusvahelist transporti; ning

f) mõlema lepinguosalise rahvusvahelise autoveoga tegelevate mootorsõidukijuhtide liikuvuse hõlbustamine kooskõlas kohaldatavate eeskirjadega.

ARTIKKEL 290

Keskkonnaalase koostöö üldeesmärgid

Lepinguosalised arendavad ja tugevdavad koostööd keskkonnaküsimustes, toetades seeläbi keskkonnakaitse valdkonnas kestlikku arengut ja head valitsemistava.

ARTIKKEL 291

Koostöö keskkonna valdkonnas

1. Koostöö eesmärk on keskkonna kvaliteedi säilitamine, kaitsmine, parandamine ja rehabiliteerimine, inimtervise kaitse, loodusvarade ratsionaalne ja jätkusuutlik kasutamine ning piirkondlike ja ülemaailmsete keskkonnaprobleemidega tegelemiseks rahvusvahelisel tasandil võetavate meetmete edendamine muu hulgas järgmistes valdkondades:

a) keskkonnajuhtimine ja horisontaalsed küsimused, sealhulgas strateegiline planeerimine, keskkonnamõju hindamine ja strateegiline keskkonnahindamine, haridus ja koolitus, seire ja keskkonnaalased infosüsteemid, kontroll ja õigusnormide täitmise tagamine, keskkonnavastutus, võitlus keskkonnakuritegude vastu, keskkonnaseisundi parandamine, piiriülene koostöö, avalikkuse kaasamine ja juurdepääs keskkonnateabele, otsustusprotsessid ning tõhus halduslik ja kohtulik läbivaatamismenetlus;

b) Araali mere kuivamise keskkonnamõjudega tegelemine, sealhulgas piirkondlike meetmete edendamise kaudu;

c) keskkonnaseire süsteemi arendamine;

d) linnade rohestamine;

e) õhu kvaliteet;

f) vee kvaliteet ja veevarude majandamine, sealhulgas üleujutusriskide juhtimine, veenappus ja põud;

g) ressursi- ja jäätmekäitlus;

h) ressursitõhusus, rohe- ja ringmajandus;

i) looduskaitse, sealhulgas metsandus, kaitsealade võrgustiku määramine ja bioloogilise mitmekesisuse säilitamine;

j) tööstussaaste ja tööstusest tulenevad ohud; ning

k) kemikaalikasutus.

2. Samuti on koostöö eesmärk lõimida keskkonnaküsimused ka muudesse valdkondadesse peale keskkonnapoliitika, et aidata rakendada ÜRO kestliku arengu tegevuskava aastani 2030.

ARTIKKEL 292

Keskkonnaküsimuste integreerimine teistesse sektoritesse

1. Lepinguosalised tihendavad koostööd piirkondlikul tasandil ja asjakohaste mitmepoolsete keskkonnalepingute rakendamisel.

2. Lepinguosalised vahetavad kogemusi ja häid tavasid ning suurendavad teadmisi ja pädevust, et soodustada keskkonnaküsimuste integreerimist muudesse sektoritesse, ning edendavad keskkonnalast haridust ja teadlikkuse suurendamist käesolevas peatükis osutatud valdkondades.

3. Lepinguosalised toetavad koostöö sisseseadmist ja arendamist teadusasutuste vahel, kes tegelevad keskkonnaalase tegevusega ja edendavad eelkõige ringmajanduse põhimõtteid ning loodusvarade ratsionaalset ja säästvat kasutamist.

ARTIKKEL 293

Kliimamuutustealase koostöö üldeesmärgid

Lepinguosalised arendavad ja tugevdavad omavahelist koostööd, et võidelda kliimamuutuste vastu ja nendega kohaneda, eesmärgiga aidata kaasa Pariisi kliimakokkuleppe eesmärkide saavutamisele. Selles koostöös võetakse arvesse kummagi lepinguosalise huve, lähtudes võrdsusest ja vastastikusest kasust, ning arvestatakse vastastikust sõltuvust selles valdkonnas kehtivate kahe- ja mitmepoolsete kohustuste vahel.

ARTIKKEL 294

Riigisisese, piirkondliku ja rahvusvahelise tasandi meetmed

Koostööga edendatakse riigisiseseid, piirkondlikke ja rahvusvahelisi meetmeid, sealhulgas järgmistes valdkondades:

a) kliimamuutuste mõju vähendamine;

b) kliimamuutustega kohanemine;

c) kliimamuutuste ebasoodsate mõjude ärahoidmine, minimeerimine ja nendega toimetulek;

d) kliimamuutustega tegelemise turupõhised ja -välised mehhanismid;

e) uue, uuendusliku, ohutu ja kestliku, vähese $CO_2$ heitega tehnoloogia ja kohanemistehnoloogia edendamine;

f) Pariisi kliimakokkuleppe rakendamine;

g) kliimakaalutluste arvessevõtmine üldistes ja valdkondlikes poliitikameetmetes; ning

h) teadlikkuse suurendamine, haridus ja koolitus.

ARTIKKEL 295

Koostöö kliimamuutuste valdkonnas

1. Lepinguosalised teevad muu hulgas järgmist:

a) vahetavad teavet ja kogemusi;

b) tegelevad ühise teadustöö ja teabevahetusega puhtamate ja keskkonnasäästlikumate tehnoloogialahenduste vallas; ning

c) rakendavad ühistegevust piirkondlikul ja rahvusvahelisel tasandil, sealhulgas seoses lepinguosaliste ratifitseeritud mitmepoolsete keskkonnalepingutega, näiteks 1992. aasta ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni ja Pariisi kliimakokkuleppega.

2. Koostöö hõlmab muu hulgas järgmist:

a) meetmed tõhusate kliimameetmete rakendamise suutlikkuse suurendamiseks;

b) pikaajaliste vähese kasvuhoonegaaside heitega arengu strateegiate ja tegevuskavade väljatöötamine;

c) kliimamuutuste riskide ja haavatavuste hindamise meetodite arendamine;

d) teadmiste ja haldussuutlikkuse arendamine kliimamuutustega kohanemiseks ja kliimamuutuste leevendamiseks;

e) kohanemisprioriteetide ja -meetmete kindlaksmääramine ja arendamine, sealhulgas meetmed kliimamuutuste lõimimiseks arengualastesse jõupingutustesse, arenguplaanidesse, -poliitikasse ja programmitöösse;

f) pikaajaliste meetmete rakendamine kliimamuutuste leevendamiseks kasvuhoonegaaside heite vähendamise teel;

g) kliimaga seotud katastroofiohu vähendamise, katastroofiohje ja kriisivalmiduse meetmed;

h) meetmed heitkogustega kauplemise ettevalmistamiseks Pariisi kliimakokkuleppe raames;

i) meetmed, millega edendatakse tehnosiiret;

j) meetmed kliimakaalutluste lõimimiseks valdkondlikesse poliitikameetmetesse ning

k) osoonikihti kahandavate ainete ja fluoritud gaasidega seotud meetmed.

3. Lepinguosalised edendavad piirkondadevahelist ja piirkonnasisest koostööd.

ARTIKKEL 296

Tööstus- ja ettevõtluspoliitika alase koostöö üldeesmärgid

Lepinguosalised püüavad arendada ja tugevdada koostööd tööstus- ja ettevõtluspoliitika alal, parandades kõigi ettevõtjate, eelkõige väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate (edaspidi „VKEd“) ärikeskkonda.

ARTIKKEL 297

Koostöö tööstus- ja ettevõtluspoliitika valdkonnas

Tööstus- ja ettevõtluspoliitika valdkonna koostöö hulka kuulub järgmine:

a) teabe ja heade tavade vahetamine ettevõtluse ja VKEde arengu poliitika toetamiseks;

b) teabe ja heade tavade vahetamine tootlikkuse ja ressursikasutuse tõhususe, sealhulgas energiatarbimise vähendamise ja puhtama tootmise kohta;

c) teabe ja heade tavade vahetamine ettevõtjate ja tööstuse sotsiaalse vastutuse suurendamiseks kestlikus arengus ning inimõiguste austamisel;

d) avaliku sektori meetmed tööstussektorite toetamiseks vastavalt WTO nõuetele ja muudele lepinguosaliste suhtes kohaldatavatele rahvusvahelistele õigusnormidele;

e) teabe ja heade tavade vahetamine selleks, et soodustada innovatsioonipoliitika arengut, mis tuleneb teadus- ja arendustegevuse tulemuste ärilisest kasutamisest (sealhulgas tehnoloogiapõhiste idufirmade toetusvahendid), klastrite arendamisest ja rahastamisvõimalustest;

f) Euroopa Liidu ja Usbekistani Vabariigi ettevõtete ärialgatuste ja tööstuskoostöö edendamine;

g) ettevõtjasõbralikuma keskkonna soodustamine, selleks et suurendada kasvupotentsiaali ning kaubandus- ja investeerimisvõimalusi; ning

h) tihedate kontaktide loomine lepinguosaliste ettevõtjate vahel ning Euroopa Liidus ja Usbekistani Vabariigis ärimissioonide, ärifoorumite, esitluste, ümarlaudade korraldamine, näitustel ja messidel osalemine.

ARTIKKEL 298

Äriühinguõigus

1. Lepinguosalised tunnistavad tõhusate äriühinguõiguse ja äriühingu üldjuhtimise ning raamatupidamis- ja auditieeskirjade ja -tavade tähtsust täielikult toimiva turumajanduse ning prognoositava ja läbipaistva ettevõtluskeskkonna loomisel ning rõhutavad, et on oluline edendada õigusnormide lähendamist selles valdkonnas.

2. Lepinguosalised teevad koostööd järgmistes valdkondades:

a) heade tavade vahetus selle kohta, kuidas tagada registreeritud äriühingute struktuuri ja esindajaid käsitleva läbipaistva ja kasutusvalmis teabe olemasolu ja kättesaadavus;

b) äriühingu üldjuhtimise poliitika edasiarendamine vastavalt rahvusvahelistele ja eelkõige OECD normidele;

c) rahvusvaheliste finantsaruandlusstandardite (IFRS) rakendamine ja järjepidev kohaldamine börsil noteeritud äriühingute konsolideeritud aruannete suhtes;

d) raamatupidamiseeskirjad ja finantsaruandlus, muu hulgas VKEde osas;

e) audiitorite kutsetegevuse reguleerimine ja järelevalve; ning

f) rahvusvahelised auditistandardid ja eetikakoodeksid, näiteks Rahvusvahelise Raamatupidajate Föderatsiooni (IFAC) eetikakoodeks, eesmärgiga edendada standardite ja eetikanormide järgimist kutseorganisatsioonide, auditiorganisatsioonide ja audiitorite poolt ning seega tõsta audiitorite kutsealast taset.

ARTIKKEL 299

Pangandus, kindlustus ja muud finantsteenused

1. Lepinguosalised tunnistavad toimivate õigusnormide ja tavade olemasolu tähtsust finantsteenuste valdkonnas ning võivad teha koostööd järgmistel eesmärkidel:

a) parandada finantsteenuste reguleerimist;

b) tagada investorite ja finantsteenuste tarbijate õiguste tõhus ja piisav kaitse, eelkõige väärtpaberiturgude arengu kontekstis;

c) edendada finantssüsteemi eri osalejate, sealhulgas reguleerivate asutuste ja järelevalveasutuste koostööd; ning

d) edendada sõltumatut ja tõhusat järelevalvet.

2. Finantssüsteemide usaldusväärsuse tagamiseks edendavad lepinguosalised oma õigusnormide lähendamist tunnustatud rahvusvahelistele standarditele.

ARTIKKEL 300

Digitaalmajanduse ja -ühiskonna valdkonna koostöö üldeesmärgid

Lepinguosalised edendavad koostööd digitaalmajanduse ja -ühiskonna arendamisel, et tuua kodanikele ja ettevõtjatele kasu info- ja kommunikatsioonitehnoloogia (edaspidi „IKT“) laialdase kättesaadavuse ning taskukohaste hindadega elektrooniliste teenuste parema kvaliteedi kaudu, eelkõige kaubanduse ja e-kaubanduse, tervishoiu ja hariduse, aga ka valitsemise ja halduse valdkonnas üldiselt. Koostöö eesmärk on suurendada IKT turgude konkurentsi arengut ja avatust ning edendada investeeringute tegemist sellesse valdkonda.

ARTIKKEL 301

Digitaalmajanduse ja -ühiskonna valdkonnas tehtava koostöö üldeesmärgid

Koostöö hõlmab muu hulgas järgmisi teemasid:

a) teabe ja heade tavade vahetamine riiklike digistrateegiate rakendamisel infotehnoloogia, telekommunikatsiooni, e-valitsuse ja digitaalmajanduse valdkonnas, sealhulgas selliste algatuste rakendamisel, mille eesmärk on edendada lairibajuurdepääsu, parandada piiriülese andmeedastuse ja võrguturbe eeskirju ning arendada avalikke võrguteenuseid; ning

b) teabe, heade tavade ja kogemuste vahetamine, et edendada tervikliku õigusraamistiku väljatöötamist elektroonilise side valdkonnas, sealhulgas sõltumatute riiklike reguleerivate asutuste arendamist, soodustada raadiospektri ressursside paremat kasutust ja edendada elektroonilise side taristu koostalitlusvõimet lepinguosaliste vahel.

ARTIKKEL 302

Digitaalmajanduse ja -ühiskonna valdkonnas tehtava koostöö üldeesmärgid

Lepinguosalised edendavad Euroopa Liidu ja Usbekistani Vabariigi reguleerivate asutuste koostööd telekommunikatsiooni, infotehnoloogia, e-valitsuse ja digitaalmajanduse valdkonnas.

ARTIKKEL 303

Turismialase koostöö üldeesmärgid

Lepinguosalised püüavad teha koostööd turismi valdkonnas, et tugevdada konkurentsivõimelise ja kestliku turismitööstuse arengut majanduskasvu, võimestamise, tööhõive, hariduse ja turismisektoris toimuvate vahetuste tõukejõuna.

ARTIKKEL 304

Kestliku turismi valdkonnas tehtava koostöö põhimõtted

Turismi valdkonna koostöö põhineb järgmistel kestliku turismi põhimõtetel:

a) kohalike kogukondade terviklikkuse ja huvide austamine, eelkõige maapiirkondades;

b) kultuuri-, ajaloo- ja looduspärandi säilitamise tähtsuse rõhutamine

c) turismi ja keskkonnahoiu positiivne koostoime ning

d) turismi sotsiaalne vastutus, sealhulgas kohalike kogukondade ees.

ARTIKKEL 305

Koostöö turismi valdkonnas

Koostöö turismi valdkonnas võib hõlmata muu hulgas järgmist:

a) teabe ja äritavade vahetamine turismistatistika, -standardite ja -investeeringute alal, uuenduslike tehnoloogiate ja uute turunõudluse alal ning kultuuripärandi objektide kasutamises turismi eesmärgil;

b) kestliku ja vastutustundliku turismi arengumudelite edendamine ning heade tavade, kogemuste ja oskusteabe vahetamine;

c) teabe ja heade tavade vahetamine turismialase koolituse ja oskuste arendamise vallas; ning

d) paremad kontaktid turismisektori eest vastutavate era- ja avaliku sektori sidusrühmade vahel ning kogukondlike sidusrühmadega Euroopa Liidus ja Usbekistani Vabariigis.

ARTIKKEL 306

Põllumajanduse ja maaelu arengu valdkonna koostöö üldeesmärgid

Lepinguosalised teevad koostööd, et edendada põllumajanduse ja maaelu arengut, eelkõige teadmiste ja heade tavade vahetamise ning poliitika ja õigusaktide järkjärgulise lähendamise kaudu lepinguosalistele huvi pakkuvates valdkondades.

ARTIKKEL 307

Koostöö põllumajanduse ja maaelu arendamise valdkonnas

Lepinguosaliste koostöö põllumajanduse ja maaelu arengu valdkonnas hõlmab muu hulgas järgmist:

a) põllumajanduse ja maaelu arengu poliitikast ühise arusaamise edendamine;

b) heade tavade vahetamine haldussuutlikkuse suurendamisel kesk- ja kohalikul tasandil poliitika planeerimise, hindamise ja rakendamise valdkonnas;

c) põllumajandustootmise moderniseerimise ja jätkusuutlikkuse edendamine, sealhulgas saagikoristusjärgsete meetodite uuendamine;

d) teadmiste ja heade tavade jagamine maaelu arengu poliitika alal, et edendada maakogukondade majanduslikku heaolu ja nende majandustegevuse mitmekesistamist;

e) põllumajandussektori konkurentsivõime ning turgude tõhususe ja läbipaistvuse parandamine;

f) kvaliteedi tagamise poliitika ja selle kontrollimehhanismide, eelkõige geograafiliste tähiste ja mahepõllumajanduse edendamine;

g) teadmiste levitamine ja põllumajandustootjatele pakutavate teenuste laiendamine;

h) kogemuste vahetamine agrotööstussektori ning põllumajandustoodete töötlemise ja turustamise valdkonna kestliku arengu poliitika alal;

i) mõlemale lepinguosalisele huvi pakkuvates sektorites tegutsevate ettevõtjate koostöö edendamine; ning

j) põllumajandustoodetega kauplemise edendamine.

ARTIKKEL 308

Mäetööstuse ja toorainete valdkonna koostöö üldeesmärgid

Lepinguosalised arendavad ja tugevdavad omavahelist koostööd mäetööstuse ja toorainetootmise valdkonnas, et suurendada teineteisemõistmist, parandada ettevõtluskeskkonda, vahetada teavet ja teha koostööd energia valdkonda mittekuuluvates küsimustes, mis seonduvad eelkõige metallimaakide ja mittemetalse mineraaltoorme ohutu ja kestliku kaevandamisega.

ARTIKKEL 309

Koostöö mäetööstuse ja toorainete valdkonnas

Mäetööstuse ja toorainete valdkonna koostöö hulka kuulub muu hulgas järgmine:

a) teabevahetus lepinguosaliste mäetööstus- ja toorainesektorite arengu küsimustes;

b) teabevahetus toorainekaubandusega seotud küsimustes eesmärgiga edendada vastastikuseid vahetusi;

c) teabe ja heade tavade vahetamine mäetööstuse kestliku arengu kohta, sealhulgas puhta tehnoloogia rakendamise kohta kaevandusprotsessides;

d) teabe ja heade tavade vahetamine mäetööstustööliste tervishoiu ja ohutuse säilitamise küsimustes; ning

e) teadus- ja innovatsioonikoostöö olemasolevate rahastamisvahendite kaudu, et arendada ühiseid teaduslikke ja tehnoloogilisi algatusi.

ARTIKKEL 310

Teaduse ja innovatsiooni valdkonna koostöö üldeesmärgid

Lepinguosalised edendavad koostööd teadusuuringute, tehnoloogiaarenduse ja innovatsiooni alal, lähtudes ühisest huvist, vastastikusest kasust ja võimaluse korral vastastikkusest ning järgides oma sisemisi õigusnorme ja reegleid. Koostöö eesmärk on edendada sotsiaalset ja majanduslikku arengut, lahendada ülemaailmseid ja piirkondlikke ühiskondlikke probleeme, saavutada teaduse tipptase, edendada teadusväärikust ja tugevdada lepinguosaliste suhteid.

ARTIKKEL 311

Koostöö teadusuuringute ja innovatsiooni valdkonnas

Teadusuuringute ja innovatsiooni valdkonna koostöö hulka kuulub muu hulgas järgmine:

a) poliitikadialoog ning teabe ja heade tavade vahetamine teadusuuringute ja innovatsiooni toetusvahendite kohta;

b) kummagi lepinguosalise vastavatele teadus- ja innovatsiooniprogrammidele, teadustaristutele ja -rajatistele, teaduspublikatsioonidele ja teadusandmetele juurdepääsu hõlbustamine;

c) Usbekistani Vabariigi uurimisüksuste ja ülikoolide teadussuutlikkuse suurendamine ning vajaduse korral Usbekistani Vabariigi uurimisüksuste jaoks Euroopa Liidu teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogrammis ja Euroopa Liidu liikmesriikide algatustes osalemise hõlpsamaks muutmine;

d) koostöö edendamine normide kehtestamisele eelnevate teadusuuringute ja standardimise alal;

e) lepinguosaliste kõrgharidus-, teadus- ja innovatsiooniasutuste vaheliste võrgustike ja sidemete arendamine;

f) koolitusürituste ja liikuvusprogrammide korraldamine mõlema lepinguosalise teadlaste, teadurite ja teiste teadus- ja innovatsioonitegevusega tegelevate töötajate jaoks, kooskõlastades neid meetmeid nende vastavate kõrg- ja kutsehariduse valdkonna programmidega;

g) ühiste põhimõtete edendamine, et saavutada teadus- ja innovatsiooniprojektides õiglane ja võrdne kohtlemine intellektuaalomandi õiguste osas;

h) ühiste teadus- ja innovatsiooniprojektide tulemuste ärilise kasutamise edendamine;

i) teabe ja heade tavade vahetamine tehnoloogiapõhiste idufirmade toetusvahendite, klastrite arendamise ja rahastamisvõimaluste kohta;

j) uue tehnoloogia jaoks lepinguosaliste siseturule pääsu lihtsustamine;

k) toetus sotsiaalsetele ja avaliku sektori innovatsiooniprogrammidele, mille eesmärk on parandada piirkondade sotsiaalset arengut ning eelkõige inimeste elukvaliteeti; ning

l) käesoleva lepinguga hõlmatud tegevuses osalevate uurijate, teadlaste, ekspertide, üliõpilaste ja ettevõtjate vaba liikumise ja neis tegevustes kasutatavate kaupade piiriülese liikumise hõlbustamine kohaldatavate õigusnormide raames.

ARTIKKEL 312

Teadusuuringute ja innovatsiooni valdkonna tegevuse edendamine

Lepinguosalised edendavad järgmisi tegevusi, millesse kaasatakse valitsusorganisatsioonid, avaliku ja erasektori uurimiskeskused, kõrgharidusasutused, innovatsiooniasutused ja -võrgustikud ja muud sidusrühmad, sealhulgas vabatahtlikult väikesed ja keskmise suurusega ettevõtjad:

a) ühised teadus- ja innovatsioonimeetmed, sealhulgas temaatilised võrgustikud ühist huvi pakkuvates valdkondades;

b) ühisalgatused, millega suurendatakse teadlikkust teaduse, tehnoloogia, innovatsiooni ja suutlikkuse suurendamise programmidest ning üksteise programmides osalemise võimalustest;

c) ühised kohtumised ja seminarid, mille eesmärk on vahetada teavet ja häid tavasid ning selgitada välja valdkonnad, kus teha ühisuuringuid;

d) teadus- ja innovatsioonikoostöö vastastikku tunnustatud hindamine ja selle tulemuste levitamine;

e) ühised jõupingutused üliõpilaste, teadlaste ja töötajate liikuvuse suurendamiseks ühist huvi pakkuvates valdkondades; ning

f) lepinguosaliste kokkuleppel muus vormis teadus- ja innovatsioonikoostöö, muu hulgas Euroopa Liidu piirkondliku lähenemisviisi ja piirkondlike algatuste kaudu.

VI JAOTIS

MUUD KOOSTÖÖVALDKONNAD

ARTIKKEL 313

Tarbijakaitse

Lepinguosalised tunnistavad tarbijakaitse kõrge taseme tagamise tähtsust ja püüavad sel eesmärgil teha koostööd tarbijapoliitika valdkonnas. Sellise koostöö hulka kuulub võimaluste piires järgmine:

a) teabe ja heade tavade vahetamine kummagi lepinguosalise tarbijakaitseraamistike kohta, sealhulgas tarbijakaitseõiguse, tarbekaupade ohutuse, tarbijate õiguskaitse ja tarbijakaitsealaste õigusaktide täitmise tagamise kohta;

b) sõltumatute tarbijaühenduste arengu soodustamine ja tarbijate esindajate vaheliste kontaktide tugevdamine ning

c) teabevahetus ja mõlema lepinguosalise tarbijaorganisatsioonide ühistegevuse edendamine vastavalt nende vastastikusele kokkuleppele.

ARTIKKEL 314

Tööhõive, sotsiaalpoliitika ja võrdsete võimaluste valdkonna üldine koostöö

1. Võttes arvesse ÜRO kestliku arengu tegevuskava aastani 2030 ja kestliku arengu eesmärki nr 8, mis käsitleb täielikku ja tootlikku tööhõivet ja inimväärset tööd, tõdevad lepinguosalised, et täieliku ja tootliku tööhõive ning kõikidele inimväärse töö tagamine on kestliku arengu võtmeelemendid.

2. Lepinguosalised tugevdavad dialoogi ja koostööd ILO inimväärse töö tegevuskava, tööhõivepoliitika, elu- ja töötingimuste, töötervishoiu ja tööohutuse, sotsiaaldialoogi, sotsiaalkaitse, sotsiaalse kaasatuse, soolise võrdõiguslikkuse ja mittediskrimineerimise edendamise valdkonnas ning aitavad seega edendada suurema arvu paremate töökohtade loomist, sotsiaalse ühtekuuluvuse suurendamist, kestlikku arengut ning paremat elukvaliteeti ja elatustaset.

3. Lepinguosalised soovivad tihendada inimväärse töö, tööhõive ja sotsiaalpoliitika alast koostööd kõigil asjaomastel foorumitel ja kõigis organisatsioonides.

4. Kumbki lepinguosaline hoiab ära ja likvideerib kõik sunniviisilise töö või lapstööjõu kasutamise vormid.

ARTIKKEL 315

ILO konventsioonid ja sidusrühmade kaasamine

1. Lepinguosalised kinnitavad veel kord võetud kohustust rakendada ILO konventsioone, milles nad on osalised, ja edendada edasist ühinemist. Nad kinnitavad veel kord oma pühendumust tulemuslikule tööinspektsioonide süsteemile, mis on kooskõlas ILO standarditega, ning tulemuslikele õiguskaitsemehhanismidele ja õiguskaitsevahendite kättesaadavusele.

2. Kooskõlas ILO 1998. aasta tööalaste aluspõhimõtete ja põhiõiguste deklaratsiooniga ning ILO 2008. aasta deklaratsiooniga sotsiaalselt õiglase globaliseerumise kohta julgustavad lepinguosalised kõiki asjaomaseid sidusrühmi, eelkõige sotsiaalpartnereid, osalema sotsiaalpoliitika arendamises ning Euroopa Liidu ja Usbekistani Vabariigi vahel käesoleva lepingu alusel toimuvas koostöös.

ARTIKKEL 316

Täiendav koostöö tööhõive, sotsiaalpoliitika ja võrdsete võimaluste valdkonnas

Teabe ja heade tavade vahetamisel põhinev koostöö tööhõive, sotsiaalpoliitika ja võrdsete võimaluste valdkonnas võib hõlmata järgmiste valdkondade küsimusi:

a) elatustaseme parandamine, sotsiaalse ühtekuuluvuse ja kaasavate tööturgude suurendamine ning haavatavate inimeste lõimimine;

b) rohkemate ja paremate inimväärseid töötingimusi pakkuvate töökohtade edendamine, eelkõige eesmärgiga vähendada varimajandust ja mitteametlikku tööhõivet ning parandada elutingimusi;

c) töötingimuste parandamine, eelkõige töötajate õiguste kaitse ja vastavate õigusnormide täitmise tagamine, näiteks igasuguse sunniviisilise või lapstööjõu ja tänapäevaste orjapidamisvormide ärahoidmine ja kaotamine, samuti töötervishoiu ja tööohutuse kaitse parandamine;

d) soolise võrdõiguslikkuse süvendamine, edendades naiste osalust ühiskonna- ja majanduselus ning tagades meestele ja naistele tööhõives, hariduses, koolituses, majanduses, ühiskonnas ja otsuste tegemisel võrdsed võimalused;

e) võitlus diskrimineerimise vastu töösuhetes ja sotsiaalküsimustes vastavalt kummagi lepinguosalise kohustustele, mis tulenevad rahvusvahelistest normidest ja konventsioonidest;

f) sotsiaalkaitse taseme tõstmine kõigi jaoks ja sotsiaalkaitsesüsteemide moderniseerimine nende kvaliteedi, piisavuse, juurdepääsetavuse ja rahalise jätkusuutlikkuse seisukohast; ning

g) sotsiaalpartnerite osaluse suurendamine ja sotsiaaldialoogi edendamine, muu hulgas sotsiaalpartnerite suutlikkuse suurendamise kaudu.

ARTIKKEL 317

Koostöö tarneahelate vastutustundliku juhtimise valdkonnas

1. Lepinguosalised tunnistavad, et tarneahelate vastutustundlik juhtimine vastutustundliku ettevõtluse ja ettevõtja sotsiaalse vastutuse tavade ja soodsa keskkonna loomise kaudu on oluline. Kumbki lepinguosaline toetab selliste asjakohaste rahvusvahelise õiguse aktide levitamist ja kasutamist nagu OECD suunised hargmaistele ettevõtetele[1], ILO kolmepoolne deklaratsioon rahvusvaheliste ettevõtete ja sotsiaalpoliitika põhimõtete kohta[2], ÜRO algatus Global Compact[3] ning ÜRO äritegevuse ja inimõiguste juhtpõhimõtted[4].

2. Lepinguosalised vahetavad käesoleva artikliga hõlmatud küsimustes teavet ja häid tavasid, ning kui see on asjakohane, teevad teise lepinguosalisega koostööd piirkondlikul tasandil ja rahvusvahelistel foorumitel.

ARTIKKEL 318

Tervishoiualase koostöö üldeesmärgid

Lähtudes ühistest tervishoiualastest väärtustest ja põhimõtetest ning kestliku arengu ja majanduskasvu eeltingimusena arendavad lepinguosalised koostööd rahvatervise vallas, et tõsta inimtervise kaitse taset ja suurendada tervishoiu alal võrdseid tingimusi.

---

1 Vastu võetud 21. juunil 1976 rahvusvaheliste investeeringute ja rahvusvaheliste ettevõtete deklaratsiooni osana.
2 Vastu võetud Genfis 16. novembril 1977.
3 Algatatud New Yorgis 26. juulil 2000.
4 Heaks kiidetud ÜRO Inimõiguste Nõukogu 16. juuni 2011. aasta resolutsiooniga 17/4.

ARTIKKEL 319

Koostöö tervishoiu alal

Tervishoiualane koostöö on suunatud nakkushaiguste ja mittenakkuslike haiguste ennetamisele ja tõrjele, sealhulgas terviseteabe vahetamise, kõikides poliitikavaldkondades tervist arvestava lähenemisviisi toetamise, rahvusvaheliste organisatsioonidega ja eelkõige Maailma Terviseorganisatsiooniga (edaspidi „WHO“) tehtava koostöö ning rahvusvaheliste tervishoiukokkulepete, nagu WHO tubaka tarbimise leviku vähendamise raamkonventsiooni[1] ja WHO rahvusvaheliste tervise-eeskirjade[2] rakendamise edendamise kaudu.

ARTIKKEL 320

Koostöö uimastite, psühhotroopsete ainete ja nende lähteainete vastu võitlemisel

1. Lepinguosalised kavatsevad vahetada kokkulepitud aja jooksul kogemusi Kesk-Aasia uimastipoliitika ettevalmistamisel ja rakendamisel.

2. Euroopa Liit kavatseb anda Usbekistani Vabariigile kokkulepitud aja jooksul abi, et töötada välja asjakohased süsteemid uute psühhoaktiivsete ainete kohta varajase hoiatuse andmise ja nende ainete riskihindamise jaoks, et kaitsta rahvatervist.

[1] Sõlmitud Genfis 21. mail 2003.
[2] Vastu võetud WHO maailma terviseassambleel 23. mail 2005.

3. Euroopa Liit tugevdab kokkulepitud aja jooksul oma koordineerimist Usbekistani Vabariigiga ses osas, mis puudutab tasakaalustatud ja integreeritud lähenemist uimastiküsimustele, et pakkuda koolitusprogramme, mis võivad olla asjakohased võitluses uimastikaubanduse vastu küberruumis.

ARTIKKEL 321

Koostöö hariduse, koolituse ja noorsoo valdkonnas

1. Lepinguosalised teevad hariduse ja koolituse valdkonnas koostööd, et edendada kõikidel haridus- ja koolitustasanditel elukestvat õpet, koostegevust ja läbipaistvust, pöörates eritähelepanu kutse- ja kõrgharidusele.

2. Hariduse ja koolituse valdkonnas keskendub koostöö muu hulgas järgmistele teemadele:

a) elukestva õppe edendamine, mis on majanduskasvu ja tööhõive alus ning võimaldab kodanikel ühiskonnas täiel määral osaleda;

b) haridus- ja koolitussüsteemide moderniseerimine, sealhulgas suutlikkuse suurendamine, ametnikele suunatud välja- ja ümberõppe süsteemid ning kvaliteedi, asjakohasuse ja kättesaadavuse parandamine kõigil haridustasemetel alates alusharidusest ja lastehoiust kuni kolmanda taseme hariduseni;

c) lähenemise ja kooskõlastatud reformide edendamine kõrg- ja kutsehariduses;

d) rahvusvahelise akadeemilise koostöö tugevdamine, et suurendada osalemist Euroopa Liidu koostööprogrammides ja parandada üliõpilaste, töötajate ja teadlaste liikuvust;

e) haridussüsteemi ja tööturu vaheliste seoste tugevdamine;

f) riikliku kvalifikatsiooniraamistiku edasiarendamine, et parandada kõrg- ja kutsehariduses kvalifikatsioonide ja pädevuste läbipaistvust ja tunnustamist;

g) koostöö tihendamine eesmärgiga arendada edasi kutseharidust ja -õpet, võttes samal ajal arvesse Euroopa Liidu häid tavasid;

h) Usbekistani Vabariigi ülikoolide rahvusvahelistumise toetamine, tagades samal ajal kvaliteetse hariduse ja asjakohased tingimused;

i) Usbekistani Vabariigi haridussektorisse investeerimise edendamine ning

j) koostöö edendamine eri valdkondade koolitus- ja kohanemiskeskuste ning kutseõppekeskuste loomisel Usbekistani Vabariigi territooriumil.

3. Lepinguosalised teevad koostööd ka noorsoo valdkonnas eesmärgiga:

a) süvendada koostööd ja vahetusi noorsoopoliitika ning noorte ja noorsootöötajate mitteformaalse hariduse valdkonnas;

b) soodustada kõigi noorte aktiivset osalemist ühiskonnaelus;

c) toetada noorte ja noorsootöötajate liikuvust kui vahendit, mis aitab edendada kultuuridevahelist dialoogi ning teadmiste, oskuste ja pädevuse omandamist väljaspool ametlikku haridussüsteemi, sealhulgas vabatahtliku tegevuse kaudu, ning

d) edendada noorteorganisatsioonide koostööd, et toetada kodanikuühiskonda.

ARTIKKEL 322

Kultuurikoostöö

1. Lepinguosalised võtavad asjakohaseid meetmeid, et edendada kultuurivahetust ja julgustada ühisalgatusi mitmesugustes kultuuri- ja loomesfäärides ning vahetada häid tavasid kunstnike, kultuuri- ja loometöötajate ning -organisatsioonide koolituse ja suutlikkuse suurendamise valdkonnas.

2. Lepinguosalised teevad koostööd mitmepoolsete rahvusvaheliste lepingute ja rahvusvaheliste organisatsioonide, sealhulgas UNESCO raames, et toetada kultuurilist mitmekesisust ning säilitada ja väärtustada kultuuri- ja ajaloopärandit.

ARTIKKEL 323

Koostöö audiovisuaal- ja meediapoliitika valdkonnas

1. Lepinguosalised teevad koostööd meedia- ja audiovisuaalpoliitika valdkonnas, eelkõige audiovisuaal- ja meediapoliitikat puudutava teabe ja heade tavade vahetamise ning ajakirjanike ja muude meedia-, kino- ja audiovisuaalvaldkonna spetsialistide koolitamise kaudu.

2. Lepinguosalised teevad koostööd, et tugevdada meedia sõltumatust ja professionaalsust, tuginedes standarditele, mis on sätestatud kohaldatavates rahvusvahelistes konventsioonides, sealhulgas asjakohasel juhul UNESCO ja Euroopa Nõukogu konventsioonides.

3. Lepinguosalised teevad koostööd rahvusvahelistel foorumitel, näiteks UNESCOs.

ARTIKKEL 324

Koostöö spordi ja kehalise aktiivsuse valdkonnas

Lepinguosalised edendavad koostööd spordi ja liikumisharrastuse alal, et propageerida tervislikku eluviisi, head valitsemistava ning spordi sotsiaalseid ja hariduslikke väärtusi ja võidelda sporti ähvardavate ohtude vastu, nagu doping, tulemuste kokkuleppimine, rassism ja vägivald. Selle koostöö hulka kuulub eelkõige teabe ja heade tavade vahetus.

ARTIKKEL 325

Koostöö hädaolukordades ja elanikkonnakaitse valdkonnas

1. Lepinguosalised teevad koostööd, et parandada ennetus-, leevendus-, valmisoleku-, reageerimis- ja taastetegevust, et vähendada loodusõnnetuste ja inimtegevusest tingitud katastroofide mõju ning suurendada oma ühiskonna ja taristu vastupanuvõimet. Lepinguosalised teevad koostööd asjakohasel tasandil, et parandada katastroofiriski juhtimist.

2. Lepinguosalised püüavad vahetada teavet ja oskusteavet ning rakendada ühistegevust, kui see on asjakohane ja kui selleks on piisavalt vahendeid.

ARTIKKEL 326

Koostöö regionaalarengu valdkonnas

Lepinguosalised edendavad teineteisemõistmist ja kahepoolset koostööd regionaalarengu poliitika valdkonnas, sealhulgas regionaalpoliitika sõnastamise ja elluviimise meetodite ning mitmetasandilise valitsemise ja partnerluse vallas, pannes erilist rõhku ebasoodsas olukorras olevate alade arendamisele ja territoriaalsele koostööle, et parandada elutingimusi, edendada majanduslikku, sotsiaalset ja territoriaalset ühtekuuluvust ning tihendada teabe ja kogemuste vahetamist riiklike, piirkondlike ja kohalike asutuste vahel ning samuti sotsiaal-majanduslike sidusrühmade ja kodanikuühiskonna osalemist.

ARTIKKEL 327

Regionaalpoliitika ja piiriülene koostöö

Lepinguosalised toetavad ja tugevdavad kohaliku ja piirkondliku tasandi ametiasutuste kaasamist regionaalpoliitika-alasesse koostöösse ja piiriülesesse koostöösse, et edendada teineteisemõistmist ja teabevahetust, arendada suutlikkuse suurendamise meetmeid, edendada asjakohaste struktuuride ja õigusraamistiku loomist ning tugevdada piiriüleseid majandus- ja ärivõrgustikke.

ARTIKKEL 328

Piiriülene koostöö muudes valdkondades

Lepinguosalised süvendavad ja edendavad piiriülest koostööd muudes käesoleva lepinguga hõlmatud valdkondades, nagu kaubandus, transport, energeetika, vesi, keskkond, kliima, digitaalmajandus, kultuur, haridus, teadusuuringud ja turism.

ARTIKKEL 329

Koostöö piirkondade vahel

Lepinguosalised soodustavad koostööd Euroopa Liidu liikmesriikide piirkondade ja Usbekistani Vabariigi piirkondade vahel.

ARTIKKEL 330

Rakendamine ja suutlikkuse suurendamine

1. Lepinguosalised leiavad, et Usbekistani Vabariigi ja Euroopa Liidu vaheliste sidemete tugevdamise üks olulisi aspekte on teatavates käesoleva lepinguga hõlmatud valdkondades Usbekistani Vabariigi õigusaktide järkjärguline ühtlustamine Euroopa Liidu õigusaktidega.

2. Selle koostöö eesmärk on muu hulgas arendada Usbekistani Vabariigi haldus- ja institutsioonilist suutlikkust ulatuses, mis on vajalik käesoleva lepingu rakendamiseks ning vajalike struktuurireformide läbiviimiseks ja õigusnormide ühtlustamiseks.

3. Euroopa Liit püüab anda Usbekistani Vabariigile tehnilist abi nende meetmete rakendamiseks, muu hulgas järgmise kaudu:

a) ekspertide vahetus;

b) teabe edastamine aegsasti, eelkõige asjakohaste õigusaktide kohta;

c) seminaride korraldamine; ning

d) koolitustegevus.

VII JAOTIS

FINANTS- JA TEHNILINE KOOSTÖÖ

ARTIKKEL 331

Finants- ja tehniline abi

1. Käesoleva lepingu eesmärkide saavutamiseks võib Usbekistani Vabariik saada Euroopa Liidult toetuste ja laenudena rahalist abi, võimaluse korral koostöös Euroopa Investeerimispanga ja teiste rahvusvaheliste finantsasutustega. Usbekistani Vabariik võib saada ka tehnilist abi.

2. Finantsabi võib anda kooskõlas Euroopa Liidu asjakohaste välistegevuse rahastamisvahenditega. Euroopa Liidu poolse rahastamise suhtes kohaldatakse finantsmäärust[1] ja selle rakenduseeskirju[2].

3. Rahaline abi põhineb iga-aastastel tegevusprogrammidel, mille Euroopa Liit kehtestab pärast Usbekistani Vabariigiga konsulteerimist.

---

[1] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2012. aasta määrus (EL, Euratom) nr 966/2012, mis käsitleb Euroopa Liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantseeskirju ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ, Euratom) nr 1605/2002 (ELT L 298, 26.10.2012, lk 1).

[2] Komisjoni 29. oktoobri 2012. aasta delegeeritud määrus (EL) 1268/2012, mis käsitleb Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL, Euratom) nr 966/2012 (mis käsitleb Euroopa Liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantseeskirju) kohaldamise eeskirju (ELT L 362, 31.12.2012, lk 1).

4. Euroopa Liit ja Usbekistani Vabariik võivad programme ja projekte kaasrahastada. Lepinguosalised koordineerivad finants- ja tehnilise koostöö programme ja projekte ning vahetavad teavet kõigi abiallikate kohta.

5. Et tagada Usbekistanile Euroopa Liidu finants- ja tehnilise abi andmise protsessis läbipaistvuse põhimõte, esitab Euroopa Liit Usbekistani Vabariigi pädevatele asutustele korrapäraselt teavet iga programmi ja projekti raames Usbekistani Vabariigile Euroopa Liidu kahepoolsete programmide alusel eraldatud kulutuste kohta.

6. Usbekistani Vabariigile Euroopa Liidu rahalise abi andmise aluseks on abi tõhusus, nagu see on sätestatud 2. märtsil 2005 vastu võetud OECD Pariisi deklaratsioonis abi tõhususe kohta, Euroopa Liidu tehnilise koostöö reformimise alusstrateegia, Euroopa Kontrollikoja aruanded ning õppetunnid, mis on saadud Euroopa Liidu ja Usbekistani Vabariigi elluviidud ja käimasolevate koostööprogrammide rakendamisel.

ARTIKKEL 332

Üldpõhimõtted

1. Lepinguosalised rakendavad finantsabi kooskõlas usaldusväärse finantsjuhtimise ja läbipaistvuse põhimõtetega ning teevad koostööd Euroopa Liidu ja Usbekistani Vabariigi finantshuvide kaitse tagamiseks. Lepinguosalised võtavad tõhusaid meetmeid, et ennetada ja tõkestada pettust, korruptsiooni ja muud ebaseaduslikku tegevust, mis kahjustab Euroopa Liidu ja Usbekistani Vabariigi finantshuve.

2. Ilma et see piiraks artikli 3 otsest kohaldamist, nähakse kõigis tulevastes lepingutes või rahastamisvahendites, mis lepinguosaliste vahel käesoleva lepingu rakendamise kestel kokku lepitakse, ette finantskoostöö eriklauslid, mis hõlmavad kohapealseid kontrollkäike, inspekteerimisi, kontrolle ja pettusevastaseid meetmeid, sealhulgas neid, mida viivad läbi Euroopa Kontrollikoda ja Euroopa Pettustevastane Amet (edaspidi „OLAF“).

3. Usbekistani Vabariigis rakendatavate toetuste ja muude Euroopa Liidu rahastatavate arendusprojektide ning nendega seotud teenuste ja tarnete suhtes ei kohaldata Usbekistani Vabariigis makse, tollimakse ega muid samalaadseid tasusid Usbekistani Vabariigi õigusaktides ettenähtud korras.

ARTIKKEL 333

Rahastajate tegevuse kooskõlastamine

Et olemasolevaid ressursse optimaalselt kasutada, tagab kumbki lepinguosaline, et Euroopa Liidu toetusi koordineeritakse toetustega, mis pärinevad muudest allikatest, kolmandatest riikidest ja rahvusvahelistest finantsasutustest. Seetõttu vahetavad lepinguosalised korrapäraselt teavet kõikide abi allikate kohta. Euroopa Liidu finantsabi võib kaasrahastada Usbekistani Vabariik.

ARTIKKEL 334

Ennetus ja kommunikatsioon

Kui Usbekistani Vabariigile usaldatakse Euroopa Liidu rahaliste vahendite rakendamine või kui Usbekistani Vabariik saab Euroopa Liidult vahendeid otsese eelarve täitmise alusel, võtavad Usbekistani Vabariigi pädevad asutused kõik asjakohased meetmed, et hoida ära õigusnormide rikkumine, pettused, korruptsioon ja muu ebaseaduslik tegevus, mis kahjustab Euroopa Liidu vahendeid ja ka Usbekistani Vabariigi kaasrahastamisvahendeid, kui need on kaasatud. Usbekistani Vabariigi pädevad asutused edastavad Euroopa Komisjonile ja Euroopa Pettustevastasele Ametile (edaspidi „OLAF“) viivitamata kogu teabe, mis on neile teatavaks saanud kahtlustatava või kinnitust leidnud pettuse, korruptsiooni või muu õigusnormide rikkumise juhtumi, sealhulgas Euroopa Liidu vahenditega seotud huvide konflikti kohta.

ARTIKKEL 335

Koostöö OLAFiga

1. Käesoleva lepingu raames on OLAFil õigus viia läbi kohapealseid kontrolle ja inspekteerimisi, et teha kooskõlas 11. septembri 2013. aasta määrusega (EL, Euratom) nr 883/2013[1] ning määrusega (EÜ, Euratom) nr 2185/96[2] ja määrusega (EÜ, Euratom) nr 2988/95[3] kindlaks, kas on esinenud pettust, korruptsiooni või muud Euroopa Liidu finantshuve kahjustavat ebaseaduslikku tegevust.

2. Kohapealsed kontrollid ja inspekteerimised valmistab OLAF ette tihedas koostöös Usbekistani Vabariigi pädevate asutustega, võttes arvesse Usbekistani Vabariigi õigusaktide nõudeid.

3. Kui ettevõtja avaldab kohapealse kontrolli või inspekteerimise suhtes vastuseisu, annavad Usbekistani Vabariigi pädevad asutused OLAFile vajalikku abi, et viimane saaks täita oma kohustuse ja viia läbi kohapealsed kontrollid ja inspekteerimised.

4. Taotluse korral vahetavad Usbekistani Vabariigi pädevad asutused OLAFiga teavet, mis võib olla Euroopa Liidu finantshuvide kaitsmisel asjakohane.

---

[1] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. septembri 2013. aasta määrus (EL, Euratom) nr 883/2013, mis käsitleb Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) juurdlusi ning millega tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1073/1999 ja nõukogu määrus (Euratom) nr 1074/1999 (ELT L 248, 18.9.2013, lk 1), viimati muudetud 26. oktoobri 2016. aasta määrusega (EL, Euratom) 2016/2030 (ELT L 317, 23.11.2016, lk 1).

[2] Nõukogu 11. novembri 1996. aasta määrus (Euratom, EÜ) nr 2185/96, mis käsitleb komisjoni tehtavat kohapealset kontrolli ja inspekteerimist, et kaitsta Euroopa ühenduste finantshuve pettuste ja igasuguse muu eeskirjade eiramiste eest (EÜT L 292, 15.11.1996, lk 1).

[3] Nõukogu 18. detsembri 1995. aasta määrus (EÜ, Euratom) nr 2988/95 Euroopa ühenduste finantshuvide kaitse kohta (EÜT L 312, 23.12.1995, lk 1).

5. Isikuandmete edastamisel kohaldatakse edastava poole isikuandmete kaitse eeskirju.

6. OLAF võib Usbekistani Vabariigi pädevate asutustega kokku leppida edasises koostöös pettusevastase võitluse alal, sealhulgas sõlmida halduskokkuleppeid.

ARTIKKEL 336

Uurimine ja süüdistuse esitamine

Kahtlustatavate ja kinnitust leidnud pettuse, korruptsiooni ja muu ebaseadusliku tegevuse juhtumite puhul, mis kahjustavad Euroopa Liidu rahalisi vahendeid, tagavad Usbekistani Vabariigi pädevad asutused uurimise ja süüdistuse esitamise vastavalt Usbekistani Vabariigi õigusaktidele. Kui see on asjakohane ja kui Usbekistani Vabariigi pädevad asutused seda kirjalikult taotlevad, abistab OLAF Usbekistani Vabariigi pädevaid asutusi selle ülesande täitmisel.

VIII JAOTIS

SÄTTED INSTITUTSIOONIDE KOHTA

ARTIKKEL 337

Koostöönõukogu

1. Käesolevaga moodustatakse koostöönõukogu, mis valvab käesoleva lepingu eesmärkide täitmise järele ja jälgib selle rakendamist. Koostöönõukogu vaatab läbi kõik käesoleva lepingu raamistikust tulenevad olulised küsimused ning kõik muud vastastikust huvi pakkuvad kahepoolsed või rahvusvahelised küsimused.

2. Koostöönõukogu tuleb kokku korrapäraste ajavahemike järel, tavaliselt kord aastas või vastavalt vastastikusele kokkuleppele.

3. Koostöönõukogu koosneb lepinguosaliste esindajatest ministrite tasandil või nende määratud isikutest. Koostöönõukogu tuleb vastastikusel kokkuleppel kokku kõigis vajalikes koosseisudes. Kui koostöönõukogu tegeleb käesoleva lepingu IV jaotisega seotud küsimustega, koosneb see Euroopa Liidu ja Usbekistani Vabariigi esindajatest, kes vastutavad kaubandusküsimuste eest.

4. Koostöönõukogu kehtestab oma töökorra ja koostöökomitee töökorra.

5. Koostöönõukogu eesistujaks on vaheldumisi Euroopa Liidu esindaja ja Usbekistani Vabariigi esindaja.

6. Koostöönõukogul on volitus teha otsuseid ja anda asjakohaseid soovitusi, nagu sätestatud käesolevas lepingus ja tema töökorras. Samuti on koostöönõukogul käesoleva lepingu I, II, III, V, VI, VII, VIII ja IX jaotise kohaldamisalas volitus teha otsuseid ja anda soovitusi vastavalt lepinguosaliste kokkuleppele. Otsused on lepinguosaliste suhtes siduvad ja lepinguosalised võtavad nende rakendamiseks kõik vajalikud meetmed.

7. Koostöönõukogu võib ükskõik millised oma funktsioonidest, sealhulgas siduvate otsuste tegemise õiguse, delegeerida koostöökomiteele.

ARTIKKEL 338

Koostöökomitee

1. Käesolevaga moodustatakse koostöökomitee, mis abistab koostöönõukogu tema kohustuste täitmisel.

2. Koostöökomitee vastutab käesoleva lepingu üldise rakendamise eest.

3. Koostöökomitee eesistujaks on vaheldumisi Euroopa Liidu esindaja ja Usbekistani Vabariigi esindaja.

4. Koostöökomitee koosneb lepinguosaliste esindajatest kõrgemate ametnike tasandil või muudest lepinguosalise määratud esindajatest.

5. Koostöökomitee võib kokku tulla erikoosseisus, et käsitleda kõiki käesoleva lepingu IV jaotisega seotud küsimusi. Kui koostöökomitee tegeleb käesoleva lepingu IV jaotisega seotud küsimustega, koosneb see kummagi lepinguosalise esindajatest, kes vastutavad kaubandusküsimuste eest.

6. Koostöökomitee tuleb kokku kord aastas või vastavalt lepinguosaliste kokkuleppele nende poolt eelnevalt kokkulepitud kuupäeval ja päevakorraga vaheldumisi Brüsselis ja Taškendis või vastastikusel kokkuleppel kaugosaluse teel mis tahes tehniliste vahendite abil, mis on lepinguosalistele kättesaadavad. Erakorralisi koosolekuid võib vastastikusel kokkuleppel kokku kutsuda emma-kumma lepinguosalise taotlusel.

7. Koostöökomiteel on õigus teha otsuseid käesolevas lepingus sätestatud juhtudel või juhul, kui koostöönõukogu talle selle õiguse delegeerib. Otsused on lepinguosaliste suhtes siduvad ja lepinguosalised võtavad nende rakendamiseks kõik vajalikud meetmed. Delegeeritud volituste teostamisel võtab koostöökomitee oma otsused vastu koostöönõukogu töökorra kohaselt.

ARTIKKEL 339

Allkomiteed ja muud organid

1. Koostöökomitee võib moodustada allkomiteesid või muid organeid, mis abistavad teda kohustuste täitmisel ja tegelevad konkreetsete ülesannete või küsimustega. Ta võib muuta allkomiteedele või muudele käesoleva lõike esimese lause kohaselt moodustatud organitele määratud ülesandeid või nad laiali saata.

2. Koostöökomitee võtab vastu käesoleva artikli lõike 1 alusel moodustatud allkomiteede või muude organite töökorra.

3. Kui käesolevas lepingus ei ole sätestatud teisiti või kui lepinguosalised ei ole kokku leppinud teisiti, tulevad allkomiteed või muud organid kokku emma-kumma lepinguosalise või koostöökomitee taotlusel. Koosolekud toimuvad isiklikult või vastastikusel kokkuleppel mis tahes tehniliste vahendite abil, mis on lepinguosaliste käsutuses. Koosolekud, mis toimuvad isikliku kohalviibimisega, peetakse vaheldumisi Brüsselis ja Taškendis.

4. Kui käesolevas lepingus ei ole sätestatud teisiti või kui lepinguosalised ei ole kokku leppinud teisiti, annavad allkomiteed ja muud käesoleva lepingu alusel või koostöökomitee poolt moodustatud organid koostöökomiteele oma tegevusest aru korrapäraselt või siis, kui neil palutakse seda teha.

5. Allkomiteede ja muude organite moodustamine või olemasolu ei takista lepinguosalist pöördumast mis tahes küsimusega otse koostöökomitee poole.

ARTIKKEL 340

Parlamentaarne koostöökomitee

1. Käesolevaga asutatakse parlamentaarne koostöökomitee. See koosneb Euroopa Parlamendi liikmetest ja Usbekistani Vabariigi Oliy Majlise liikmetest.

2. Parlamentaarne koostöökomitee on nõupidamiste ja arvamuste vahetamise foorum, mille otstarve on süvendada ja tugevdada lepinguosaliste suhteid. Komitee tuleb kokku enda määratud ajavahemike tagant.

3. Parlamentaarne koostöökomitee kehtestab oma töökorra.

4. Parlamentaarsele koostöökomiteele teatatakse koostöönõukogu otsustest ja soovitustest.

5. Parlamentaarne koostöökomitee võib anda koostöönõukogule soovitusi.

ARTIKKEL 341

Kodanikuühiskonna osalemine

Et teavitada kodanikuühiskonda ja konsulteerida temaga käesoleva lepingu rakendamise küsimustes, nagu on sätestatud artiklis 6 [„Kodanikuühiskond“], võivad lepinguosalised luua artiklis 339 [„Allkomiteed ja muud organid“] sätestatud korra kohaselt spetsiaalse organi.

IX JAOTIS

ÜLD- JA LÕPPSÄTTED

ARTIKKEL 342

Territoriaalne kohaldamisala

1. Käesolevat lepingut kohaldatakse

a) nende territooriumide suhtes, kus kohaldatakse Euroopa Liidu lepingut ja Euroopa Liidu toimimise lepingut, neis lepingutes sätestatud tingimustel ning

b) Usbekistani Vabariigi suveräänsete õiguste alla kuuluva territooriumi suhtes, mille suhtes ta teostab suveräänseid õigusi ja jurisdiktsiooni, nagu on kindlaks määratud tema siseriiklike õigusaktidega, kooskõlas rahvusvahelise õigusega.

2. Käesolevas lepingus sisalduvaid viiteid „territooriumile“ käsitatakse nii, nagu on sätestatud lõikes 1, kui ei ole sõnaselgelt sätestatud teisiti.

3. Käesolevas lepingus sisalduvad viited „territooriumile“ hõlmavad õhuruumi ja territoriaalmerd, nagu on sätestatud 10. detsembril 1982 Montego Bays sõlmitud ÜRO mereõiguse konventsioonis.

4. Mis puudutab tollikoostööd käsitlevaid käesoleva lepingu sätteid, siis kohaldatakse käesolevat lepingut Euroopa Liidu puhul ka Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 952/2013[1] artiklis 4 osutatud Euroopa Liidu tolliterritooriumi nende alade suhtes, mis ei ole hõlmatud käesoleva artikli lõike 1 punktiga a.

ARTIKKEL 343

Kohustuste täitmine ja peatamine

1. Lepinguosalised võtavad kõik meetmed, mis on vajalikud käesolevast lepingust tulenevate kohustuste täitmiseks.

2. Kui kumbki lepinguosaline leiab, et teine lepinguosaline ei ole täitnud mõnda käesoleva lepingu IV jaotisest tulenevat kohustust, rakendatakse nimetatud jaotises sätestatud erimehhanisme.

[1] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. oktoobri 2013. aasta määrus (EL) nr 952/2013, millega kehtestatakse liidu tolliseadustik (ELT L 269, 10.10.2013, lk 1).

3. Kui kumbki lepinguosaline leiab, et teine lepinguosaline ei ole täitnud mõnda kohustust, mis on artiklis 2 „Üldpõhimõtted“ ja artiklis 11 „Massihävitusrelvade leviku tõkestamine“ nimetaud käesoleva lepingu oluliseks osaks, teatab ta viivitamata teisele lepinguosalisele oma kavatsusest võtta asjakohaseid meetmeid. Emma-kumma lepinguosalise taotlusel peetakse konsultatsioone maksimaalselt 15 päeva alates kuupäevast, mil emb-kumb lepinguosaline teatab oma kavatsusest võtta asjakohaseid meetmeid. Pärast seda ajavahemikku võib võtta asjakohaseid meetmeid. Käesoleva lõike kohaldamisel võib „asjakohaste meetmete“ hulka kuuluda käesoleva lepingu osaline või täielik peatamine.

4. Kui kumbki lepinguosaline leiab, et teine lepinguosaline ei ole täitnud mõnda käesolevast lepingust tulenevat kohustust, välja arvatud need, mis kuuluvad käesoleva artikli lõigete 2 ja 3 kohaldamisalasse, teatab ta sellest teisele lepinguosalisele Lepinguosalised peavad koostöönõukogu egiidi all konsultatsioone, et jõuda mõlemat lepinguosalist rahuldava lahenduseni. Juhul kui koostöönõukogu ei suuda leida mõlemat lepinguosalist rahuldavat lahendust, võib teavitav lepinguosaline võtta asjakohaseid meetmeid. Käesoleva lõike kohaldamisel võib „asjakohaste meetmete“ hulka kuuluda ainult käesoleva lepingu I, II, III, V, VI, VII, VIII ja IX jaotise kohaldamise peatamine.

5. Käesoleva artikli lõigetes 3 ja 4 osutatud asjakohaste meetmete võtmisel järgitakse igati rahvusvahelist õigust ning need meetmed peavad olema proportsionaalsed käesolevast lepingust tulenevate kohustuste täitmata jätmisega. Eelistada tuleb meetmeid, mis häirivad käesoleva lepingu toimimist kõige vähem.

ARTIKKEL 344

Julgeolekuerandid

Ühtegi käesoleva lepingu sätet ei tõlgendata nii, nagu see

a) kohustaks lepinguosalist esitama teavet või võimaldama juurdepääsu teabele, mille avalikustamist ta peab oma olulisi julgeolekuhuve kahjustavaks, või

b) kohustaks lepinguosalist võtma meetmeid, mida ta peab vajalikuks oma oluliste julgeolekuhuvide kaitseks:

   i) seoses relvade, laskemoona ja sõjavarustuse tootmise või nendega kauplemisega ning seoses muude kaupade ja materjalide, teenuste ja tehnoloogiaga seotud kauplemise ja tehingutega ning majandustegevusega, mis toimub otseselt või kaudselt relvajõudude varustamise eesmärgil;

   ii) seoses lõhustuvate ja ühinevate tuumamaterjalidega või ainetega, millest neid saadakse, või

   iii) sõja ajal või muudes rahvusvaheliste suhete kriisiolukordades või

c) takistaks lepinguosalist võtmast meetmeid, et täita oma rahvusvahelisi kohustusi, mis tulenevad ÜRO põhikirjast, selleks et säilitada rahvusvahelist rahu ja julgeolekut.

ARTIKKEL 345

Jõustumine ja ajutine kohaldamine

1. Lepinguosalised ratifitseerivad käesoleva lepingu või kiidavad selle heaks oma õiguslike menetluste kohaselt ning lepinguosalised teatavad teineteisele, kui selleks vajalikud menetlused on lõpule viidud.

2 Leping jõustub teise kuu esimesel päeval, mis järgneb kuule, mil esitati viimane käesoleva artikli lõikes 1 osutatud teade.

3. Olenemata käesoleva artikli lõikest 2 võivad Euroopa Liit ja Usbekistani Vabariik kohaldada käesolevat lepingut vastavalt oma sisemenetlustele kas täies ulatuses või osaliselt ajutiselt. Ajutist kohaldamist alustatakse teise kuu esimesel päeval pärast kuupäeva, mil Euroopa Liit ja Usbekistani Vabariik on edastanud teineteisele teate järgmise kohta:

a) Euroopa Liidu puhul selle tarbeks vajalike sisemenetluste lõpuleviimine koos märkega selle kohta, milliseid lepingu osi tuleks Euroopa Liidu ettepaneku järgi ajutiselt kohaldada; ning

b) Usbekistani Vabariigi puhul selle tarbeks vajalike sisemenetluste lõpuleviimine koos märkega selle kohta, milliseid lepingu osi tuleks Euroopa Liidu ettepaneku järgi ajutiselt kohaldada.

4. Kumbki lepinguosaline võib teisele lepinguosalisele kirjalikult teatada oma kavatsusest käesoleva lepingu ajutine kohaldamine lõpetada. Käesoleva lepingu ajutise kohaldamise lõpetamine jõustub sellisele teatele järgneva teise kuu esimesel päeval.

5. Käesoleva lepingu ajutisel kohaldamisel tähendab mõiste „käesoleva lepingu jõustumine“ ajutise kohaldamise alguskuupäeva. Koostöönõukogu, koostöökomitee ja selle allkomiteed ning muud käesoleva lepingu alusel loodud organid võivad käesoleva lepingu ajutise kohaldamise ajal täita oma ülesandeid. Kõik nende ülesannete täitmisel vastu võetud otsused kaotavad kehtivuse, kui käesoleva lepingu ajutine kohaldamine käesoleva artikli lõike 4 kohaselt lõpetatakse.

6. Kui lepinguosalised kohaldavad vastavalt käesoleva artikli lõikele 3 käesoleva lepingu mõnd sätet ajutiselt, tuleb iga sellises sättes olevat viidet jõustumisele tõlgendada viitena kuupäevale, millest alates nõustuvad lepinguosalised kohaldama seda sätet ajutiselt.

## ARTIKKEL 346

## Muudatused

1. Lepinguosalised võivad kirjalikult kokku leppida käesoleva lepingu muutmises. Selliste muudatuste jõustumise suhtes kohaldatakse artiklit 345 [„Jõustumine ja ajutine kohaldamine“].

2. Koostöönõukogu võib võtta vastu käesoleva lepingu muutmise otsuseid juhtudel, millele on osutatud artiklis 27 [„Kaubanduskoosseisus tegutseva koostöönõukogu eriülesanded“] ja artiklis 28 [„Kaubanduskoosseisus tegutseva koostöökomitee eriülesanded“].

ARTIKKEL 347

Muud kokkulepped

1. Partnerlus- ja koostööleping, millega luuakse partnerlus ühelt poolt Euroopa ühenduste ja nende liikmesriikide ning teiselt poolt Usbekistani Vabariigi vahel, mis sõlmiti Firenzes 21. juunil 1996, tunnistatakse käesoleva lepingu jõustumisel kehtetuks ja asendatakse käesoleva lepinguga.

2. Käesolev leping asendab käesoleva artikli lõikes 1 osutatud lepingu. Kõikides muudes lepinguosaliste vahel sõlmitud kokkulepetes olevaid viiteid käesoleva artikli lõikes 1 osutatud lepingule käsitatakse viidetena käesolevale lepingule.

3. Lepinguosalised võivad käesolevat lepingut täiendada, sõlmides erikokkuleppeid käesoleva lepingu kohaldamisalasse kuuluvates koostöövaldkondades. Sellised erikokkulepped moodustavad käesoleva lepinguga reguleeritavate üldiste kahepoolsete suhete lahutamatu osa ja nende suhtes kohaldatakse käesoleva lepinguga kehtestatud institutsioonilist raamistikku.

ARTIKKEL 348

Lisad, liited, protokollid, märkused ja joonealused märkused

Käesoleva lepingu lisad, liited, protokollid, märkused ja joonealused märkused on selle lepingu lahutamatud osad.

ARTIKKEL 349

Üksikisiku õigused

Ühtegi käesoleva lepingu sätet ei tõlgendata nii, et sellega saab isikutele anda muid õigusi või määrata muid kohustusi kui need, mis on lepinguosalistele antud rahvusvahelise õiguse alusel, ega viisil, mis võimaldab käesolevale lepingule tugineda otse lepinguosalise siseriiklikus õigussüsteemis.

ARTIKKEL 350

Viited õigusaktidele ja muudele lepingutele

Kui ei ole sätestatud teisiti, siis loetakse, et kui IV jaotises on viidatud lepinguosalise õigusnormidele, hõlmavad need õigusnormid ka nende muudatusi.

Kui IV jaotises ei ole sätestatud teisiti, siis loetakse, et kui käesolevas lepingus on viidatud rahvusvahelistele lepingutele või kui rahvusvahelised lepingud inkorporeeritakse täielikult või osaliselt käesolevasse lepingusse, hõlmavad need ka kõnealuste lepingute muudatusi või nende järglaseks olevaid lepinguid, mis jõustuvad mõlema lepinguosalise suhtes käesoleva lepingu allkirjastamise kuupäeval või pärast seda. Kui selliste muudatuste või järglaslepingute sätete rakendamise tulemusel tekib käesoleva lepingu rakendamise või kohaldamisega seotud küsimusi, võivad lepinguosalised emma-kumma lepinguosalise taotluse korral omavahel konsulteerida, et leida vajaduse korral probleemile vastastikku rahuldav lahendus.

## ARTIKKEL 351

### Lepingu kehtivusaeg

Käesolev leping sõlmitakse määramata ajaks.

## ARTIKKEL 352

### Lepingu lõpetamine

Lepinguosalised võivad käesoleva lepingu lõpetada, teatades sellest teisele lepinguosalisele kirjalikult. Käesolev leping kaotab kehtivuse kuuenda kuu esimesel päeval, mis järgneb kuule, mil esitati lepingu lõpetamise teade.

ARTIKKEL 353

Teated

Käesoleva lepingu artiklite 345, 346 ja 352 kohased teated saadetakse Euroopa Liidu puhul Euroopa Liidu Nõukogu peasekretärile ja Usbekistani Vabariigi puhul Usbekistani Vabariigi välisministrile.

ARTIKKEL 354

Autentne tekst

Käesoleva leping koostatakse kahes eksemplaris bulgaaria, eesti, hispaania, hollandi, horvaadi, iiri, inglise, itaalia, kreeka, leedu, läti, malta, poola, portugali, prantsuse, rootsi, rumeenia, saksa, slovaki, sloveeni, soome, taani, tšehhi, ungari ja usbeki keeles, kusjuures kõik tekstid on võrdselt autentsed.

**5-A LISA**

RAHVUSVAHELISED STANDARDIORGANISATSIOONID

1. Rahvusvaheline Standardiorganisatsioon (ISO)

2. Rahvusvaheline Elektrotehnikakomisjon (IEC)

3. Rahvusvaheline Telekommunikatsiooni Liit (ITU)

4. *Codex alimentarius*'e komisjon (CAC)

5. Rahvusvaheline Tsiviillennundusorganisatsioon (ICAO)

6. ÜRO Euroopa Majanduskomisjoni (UNECE) raames tegutsev ülemaailmne sõidukieeskirjade ühtlustamise foorum (WP.29)

7. ÜRO ühtse ülemaailmse kemikaalide klassifitseerimise ja märgistamise süsteemi ekspertide allkomitee (UN/SCEGHS)

8. Inimravimite tehniliste nõuete rahvusvaheline ühtlustamisnõukogu (ICH)

9. Rahvusvaheline Legaalmetroloogia Organisatsioon (OIML)

10. Rahvusvaheline Viinamarja- ja Veiniorganisatsioon (OIV)

11. Ülemaailmne Postiliit (UPU)

12. Maailma Loomatervise Organisatsioon (OIE)

_____

**5-B LISA**

TARNIJA VASTAVUSDEKLARATSIOON – VÄLJAD JA ÜKSIKASJAD

1. Kumbki lepinguosaline aktsepteerib tarnija vastavusdeklaratsiooni tõendina selle kohta, et kehtivaid tehnilisi norme on järgitud järgmistes valdkondades:

a) elektri- ja elektroonikaseadmete ohutusaspektid, nagu on määratletud punktis 2;

b) masinate ohutusaspektid, nagu on määratletud punktis 3;

c) seadmete elektromagnetiline ühilduvus, nagu on määratletud punktis 4;

d) energiatõhusus, sealhulgas ökodisaini nõuded, nagu on määratletud punktis 5;

e) elektri- ja elektroonikaseadmetes teatavate ohtlike ainete kasutamise piiramine ning

f) sanitaarseadmed, nagu on määratletud punktis 6.

2. Käesoleva lisa kohaldamisel tähendab mõiste „elektri- ja elektroonikaseadmete ohutusaspektid“ selliste seadmete ohutusaspekte, mis nõuetekohaseks toimimiseks vajavad elektrivoolu, ja selliste seadmete ohutusaspekte, mida kasutatakse elektrivoolu tekitamiseks, ülekandmiseks ja mõõtmiseks ning mis on ette nähtud kasutamiseks pingevahemikus 50–1 000 V vahelduvvoolu puhul ja 75–1 500 V alalisvoolu puhul, samuti selliste seadmete ohutusaspekte, mis raadioside või raadiotuvastuse tarbeks kiirgavad või võtavad vastu elektromagnetlaineid sagedusega alla 3 000 GHz, välja arvatud (muu hulgas):

a) plahvatusohtlikus keskkonnas kasutatavad seadmed;

b) radioloogias või meditsiinilisel otstarbel kasutatavad seadmed;

c) kauba ja inimeste liftide elektrilised osad;

d) raadioamatööride kasutatavad raadioseadmed;

e) elektriarvestid;

f) kodumajapidamistes kasutatavad pistikud ja pistikupesad;

g) elektritarade toiteseadmed;

h) mänguasjad;

i) eritellimusel valmistatud hindamiskomplektid, mis on mõeldud kutsetöötajatele eranditult eesmärgipäraseks kasutamiseks teadus- ja arendusasutustes, ning

j) ehitistesse või rajatistesse alaliselt paigaldatavad ehitustooted, mille toimivus mõjutab hoone või rajatise toimivust, näiteks kaablid, tulekahjuhäireseadmed või elektrilised uksed;

3. Käesoleva lisa kohaldamisel tähendab mõiste „masinate ohutusaspektid“ sellise koostu ohutusaspekte, mis koosneb vähemalt ühest liikuvast osast, mida käitatakse ajamisüsteemiga, mis kasutab üht või mitut energiaallikat, nagu soojus-, elektri-, pneumo-, hüdrauliline või mehaaniline energia, ning mis on seadistatud ja mida juhitakse nii, et see toimib ühtse tervikuna, välja arvatud kummagi lepinguosalise määratletud suure riskiga masinad.

4. Käesoleva lisa kohaldamisel tähendab mõiste „seadmete elektromagnetiline ühilduvus“ elektromagnetilist ühilduvust (häired ja häirekindlus) selliste seadmete puhul, mis nõuetekohaseks toimimiseks vajavad elektrivoolu või elektromagnetvälja, samuti seadmete puhul, mida kasutatakse elektrivoolu tekitamiseks, ülekandmiseks ja mõõtmiseks, välja arvatud:

a) plahvatusohtlikus keskkonnas kasutatavad seadmed;

b) radioloogias või meditsiinilisel otstarbel kasutatavad seadmed;

c) kauba ja inimeste liftide elektrilised osad;

d) raadioamatööride kasutatavad raadioseadmed;

e) mõõtevahendid;

f) mitteautomaatkaalud;

g) loomupäraselt ohutud seadmed ning

h) eritellimusel valmistatud hindamiskomplektid, mis on mõeldud kutsetöötajatele eranditult eesmärgipäraseks kasutamiseks teadus- ja arendusasutustes.

5. Käesoleva lisa kohaldamisel tähendab mõiste „energiatõhusus“ töö, teenuse, kauba või energia väljundi ja energiasisendi suhet, mis mõjutab energiatarbimist kasutamise ajal, võttes arvesse tõhusat ressursijaotust.

6. Käesoleva lisa kohaldamisel hõlmavad „sanitaarseadmed“ järgmisi tooteid: tualettpotid, mullivannid, köögivalamud, pissuaarid, vannid, dušialused, bideed ja valamud.

7. Käesolev lisa ei hõlma terveid õhusõidukeid, laevu, raudteid, mootorsõidukeid ega mere-, raudtee-, lennundus- või sõidukite eriseadmeid.

8. Emma-kumma lepinguosalise taotluse korral vaatab koostöökomitee käesoleva lisa punktis 1 sätestatud valdkondade loetelu läbi.

9. Kumbki lepinguosaline võib kehtestada nõuded käesolevas lisas osutatud tootevaldkondade kohustusliku kolmandate isikute poolse katsetamise või sertifitseerimise kohta, tingimusel et sellised nõuded on põhjendatud õiguspäraste eesmärkidega ja proportsionaalsed eesmärgiga anda importivale lepinguosalisele piisav kindlus, et tooted vastavad kohaldatavatele tehnilistele normidele või standarditele, võttes arvesse riske, mida nõuetele mittevastavus tekitaks.

10. Lepinguosaline, kes kavatseb kehtestada punktis 9 osutatud vastavushindamismenetlused, teatab sellest teisele lepinguosalisele ja võtab sellise vastavushindamismenetluse kavandamisel teise lepinguosalise märkusi arvesse.

**5-C LISA**

ARTIKLI 61 LÕIKES 4 OSUTATUD KORD,
MILLE KOHASELT VAHETATAKSE SÜSTEMAATILISELT TEAVET
TOIDUKS MITTEKASUTATAVATE TOODETE OHUTUSE
NING SELLEGA SEOTUD ENNETAVATE, PIIRAVATE JA PARANDUSMEETMETE
KOHTA

Käesolevas lisas sätestatakse Euroopa Liidu kiirhoiatussüsteemi ja Usbekistani Vabariigi toiduks mittekasutatavate tarbekaupade ohutuse ning sellega seotud ennetus-, piiravate ja parandusmeetmete andmebaasi vahelise korrapärase teabevahetuse kord.

Kooskõlas käesoleva lepingu artikli 61 lõikega 8 määratakse kindlaks vahetatava teabe liik, vahetamise tingimused ning konfidentsiaalsuse ja isikuandmete kaitse normide kohaldamine.

_____

**5-D LISA**

ARTIKLI 61 LÕIKES 5 OSUTATUD KORD,
MILLE KOHASELT VAHETATAKSE KORRAPÄRASELT TEAVET
NÕUETELE MITTEVASTAVATE TOIDUKS MITTEKASUTATAVATE TOODETE SUHTES
VÕETUD MEETMETE KOHTA,
MIS EI OLE HÕLMATUD ARTIKLI 61 LÕIKEGA 4

Käesoleva lisaga kehtestatakse kord, mille kohaselt vahetatakse korrapäraselt teavet, sh elektroonilisel teel, meetmete kohta, mis on võetud nõuetele mittevastavate toiduks mittekasutatavate toodete suhtes ja mis ei ole hõlmatud käesoleva lepingu artikli 61 lõikega 4.

Kooskõlas käesoleva lepingu artikli 61 lõikega 8 määratakse kindlaks vahetatava teabe liik, vahetamise tingimused ning konfidentsiaalsuse ja isikuandmete kaitse normide kohaldamine.

_____

**6. LISA**

TABEL, MILLES ON SÄTESTATUD VASTAVUSE TUNNUSTAMINE

Lepitakse kokku hilisemas etapis.

_____

**7-A LISA**

A JAGU

LEPINGUOSALISTE ÕIGUSAKTID

Usbekistani Vabariigi õigusaktid

a) Usbekistani Vabariigi 29. augusti 1996. aasta tsiviilseadustik (IV jagu);

b) Usbekistani Vabariigi 30. augusti 2001. aasta seadus nr 267-II kaubamärkide, teenusemärkide ja päritolunimetuste kohta ning selle rakendusaktid;

c) Usbekistani Vabariigi 3. märtsi 2022. aasta seadus nr 757 geograafiliste tähiste kohta ning selle rakendusaktid.

Euroopa Liidu õigusaktid

a) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. novembri 2012. aasta määrus (EL) nr 1151/2012 põllumajandustoodete ja toidu kvaliteedikavade kohta[1] ning selle rakendusaktid;

[1] ELT L 343, 14.12.2012, lk 1.

b) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1308/2013, millega kehtestatakse põllumajandustoodete ühine turukorraldus ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EMÜ) nr 922/72, (EMÜ) nr 234/79, (EÜ) nr 1037/2001 ja (EÜ) nr 1234/2007,[1] eelkõige artiklid 92–111 päritolunimetuste ja geograafiliste tähiste kohta, ning selle rakendusaktid;

c) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. aprilli 2019. aasta määrus (EL) 2019/787, milles käsitletakse piiritusjookide määratlemist, kirjeldamist, esitlemist ja märgistamist, piiritusjookide nimetuste kasutamist muude toiduainete esitlemisel ja märgistamisel, piiritusjookide geograafiliste tähiste kaitset ning põllumajandusliku päritoluga etüülalkoholi ja destillaatide kasutamist alkohoolsetes jookides ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 110/2008,[2] ning selle rakendusaktid;

## B JAGU

## GEOGRAAFILISTE TÄHISTE REGISTREERIMISE JA KONTROLLI ELEMENDID

1. Territooriumil kaitstavate geograafiliste tähiste register

2. Haldusmenetlus, millega tõendatakse, et geograafilised tähised näitavad, et kaup on pärit ühe lepinguosalise territooriumilt, piirkonnast või paikkonnast, kui kauba kvaliteet, maine või muu omadus on põhimõtteliselt seostatav kauba geograafilise päritoluga

[1] ELT L 347, 20.12.2013, lk 671.
[2] ELT L 130, 17.5.2019, lk 1.

3. Nõue, mille kohaselt registreeritud nimetus peab vastama ühele või mitmele konkreetsele tootele, mille kohta on koostatud tootespetsifikaat, mida võib muuta üksnes nõuetekohast haldusmenetlust rakendades

4. Tootmise suhtes kohaldatavad kontrollisätted

5. Registreeritud nimetuste kaitse tagamine avaliku sektori asutuste asjakohaste haldusmeetmete abil

6. Õigusnormid, millega nähakse ette, et registreeritud nimetust võib kasutada iga ettevõtja, kes turustab asjaomasele spetsifikaadile vastavaid tooteid

7. Registreerimissätted, mille hulka võib kuuluda registreeritud nimetustega osaliselt või täielikult kattuvate nimetuste, kaupade tavakeelsete nimetuste ning taimesordi või loomatõu nimede koostisosaks olevate terminite registreerimisest keeldumine; selliste sätete puhul võetakse arvesse kõigi asjaomaste isikute õigustatud huve

8. Geograafiliste tähiste ja kaubamärkide vahelist seost käsitlevad eeskirjad, millega nähakse ette piiratud erand kaubamärgiõiguse alusel antavatest õigustest, nii et varasema kaubamärgi olemasolu ei anna alust takistada nimetuse registreerimist ja kasutamist registreeritud geograafilise tähisena, v.a juhul kui kaubamärgi tuntust ning kasutamise aega arvesse võttes võib geograafilise tähise registreerimine ja kasutamine kaubamärgita toodetel tarbijat eksitada

9. Geograafilises piirkonnas tegutseva ja kontrollisüsteemi järgiva tootja õigus toota kaitstud nimetusega märgistatud tooteid, kui tema tooted vastavad tootespetsifikaadile

10. Vastulausete ja vastuväidete menetlus, mis võimaldab arvesse võtta nimetuste varasemate kasutajate õigustatud huve, olenemata sellest, kas kõnealused nimetused on intellektuaalomandina kaitstud või mitte

**7-B LISA**

VASTULAUSETE JA VASTUVÄIDETE MENETLUSE KRITEERIUMID

1. Nimetuste loetelu koos vastava transkriptsiooniga ladina või usbeki tähestikus.

2. Toote tüüp.

3. Kutse:

   a) Euroopa Liidu puhul mis tahes füüsilisele või juriidilisele isikule, välja arvatud isikud, kes on asutatud või elavad Usbekistani Vabariigis,

   b) Usbekistani Vabariigi puhul igale õigustatud huvi omavale füüsilisele või juriidilisele isikule, välja arvatud isikud, kes on asutatud või elavad Euroopa Liidu liikmesriigis, esitada vastuväiteid geograafilise tähise kaitse kohta, esitades nõuetekohaselt põhjendatud avalduse.

4. Euroopa Komisjon või Usbekistani Vabariik peab vastuväite kätte saama kahe kuu jooksul alates teate avaldamise kuupäevast.

5. Vastuvõetavad on üksnes vastuväited, mis saadakse punktis 4 sätestatud tähtaja jooksul ning millest nähtub, et vastava nimetuse kaitse:

   a) oleks vastuolus taimesordi, sealhulgas viinamarjasordi, või loomatõu nimetusega ja võib seetõttu eksitada tarbijat toote tegeliku päritolu osas;

b) kujutaks endast homonüümset nimetust, mis võib tekitada tarbijas eksiarvamuse, et tooted on pärit muult territooriumilt;

c) võiks kaubamärgi mainet ja tuntust ning kasutamise aega arvesse võttes tarbijat tegeliku tootesamasuse suhtes eksitada;

d) ohustaks täiesti või osaliselt identset nimetust või kaubamärki või selliste toodete olemasolu, mida on õiguspäraselt turustatud vähemalt viis aastat enne vastuväiteteatise avaldamist; või

e) esitatud üksikasjad näitavad, et nimetus, mille kaitsmist ja registreerimist kaalutakse, on üldnimetus.

6. Punktis 5 loetletud kriteeriume hindavad pädevad asutused asjaomase lepinguosalise territooriumi suhtes, mis intellektuaalomandi õiguste puhul tähendab ainult territooriumi või territooriume, kus need õigused on kaitstud.

**7-C LISA**

TOODETE GEOGRAAFILISED TÄHISED, MILLELE KAITSET TAOTLETAKSE

A JAGU

EUROOPA LIIDU TOODETE GEOGRAAFILISED TÄHISED,
MIDA TULEB KAITSTA USBEKISTANI VABARIIGIS

1. Põllumajandustoodete ja toiduainete, v.a veinid, kanged alkohoolsed joogid ja aromatiseeritud veinid, loetelu

| Liikmesriik | Kaitstav nimetus | Tootekategooria | Transkriptsioon ladina tähestikus |
|---|---|---|---|
| AT | Steirisches Kürbiskernöl | Õlid ja rasvad (või, margariin, õli jne) | |
| AT | Tiroler Speck | Lihatooted (kuumtöödeldud, soolatud, suitsutatud jne) | |
| AT | Vorarlberger Bergkäse | Juust | |
| BE | Jambon d'Ardenne | Lihatooted (kuumtöödeldud, soolatud, suitsutatud jne) | |
| BG | Българско розово масло | Eeterlikud õlid | Bulgarsko rozovo maslo |
| BG | Странджански манов мед/Манов мед от Странджа | | Strandzhanski manov med/Manov med ot Strandzha |

| Liikmesriik | Kaitstav nimetus | Tootekategooria | Transkriptsioon ladina tähestikus |
|---|---|---|---|
| CZ | Budějovické pivo | Õlu | |
| CZ | Budějovický měšťanský var | Õlu | |
| CZ | České pivo | Õlu | |
| CZ | Českobudějovické pivo | Õlu | |
| CZ | Žatecký chmel | Muud aluslepingu I lisas loetletud tooted (vürtsid jms) | |
| DE | Aachener Printen | Leib, valikpagaritooted, koogid, kondiitritooted ja muud pagaritooted | |
| DE | Bayerisches Bier | Õlu | |
| DE | Dresdner Stollen | Leib, valikpagaritooted, koogid, kondiitritooted ja muud pagaritooted | |
| DE | Lübecker Marzipan | Leib, valikpagaritooted, koogid, kondiitritooted ja muud pagaritooted | |
| DE | Münchener Bier | Õlu | |
| DE | Nürnberger Bratwürste / Nürnberger Rostbratwürste | Lihatooted (kuumtöödeldud, soolatud, suitsutatud jne) | |
| DE | Nürnberger Lebkuchen | Leib, valikpagaritooted, koogid, kondiitritooted ja muud pagaritooted | |
| DE | Rheinisches Zuckerrübenkraut / Rheinischer Zuckerrübensirup / Rheinisches Rübenkraut | Leib, valikpagaritooted, koogid, kondiitritooted ja muud pagaritooted | |
| DK | Danablu | Juust | |

| Liikmesriik | Kaitstav nimetus | Tootekategooria | Transkriptsioon ladina tähestikus |
|---|---|---|---|
| EL | Ελιά Καλαμάτας | Puuviljad, köögiviljad ja teraviljad töötlemata ja töödeldud kujul | Elia Kalamatas |
| EL | Καλαμάτα | Õlid ja rasvad (või, margariin, õli jne) | Kalamata |
| EL | Κεφαλογραβιέρα | Juust | Kefalograviera |
| EL | Κολυμβάρι Χανίων Κρήτης | Õlid ja rasvad (või, margariin, õli jne) | Kolymvari Chanion Kritis |
| EL | Κρόκος Κοζάνης | Muud aluslepingu I lisas loetletud tooted (vürtsid jms) | Krokos Kozanis |
| EL | Μαστίχα Χίου | Looduslikud kummivaigud ja vaigud | Masticha Chiou |
| EL | Σητεία Λασιθίου Κρήτης | Õlid ja rasvad (või, margariin, õli jne) | Sitia Lasithiou Kritis |
| EL | Φέτα | Juust | Feta |
| ES | Vinagre de Jerez | Muud aluslepingu I lisas loetletud tooted (vürtsid jms) | |
| ES | Baena | Õlid ja rasvad (või, margariin, õli jne) | |
| ES | Kaki Ribera del Xúquer | Puuviljad, köögiviljad ja teraviljad töötlemata ja töödeldud kujul | |
| ES | Jabugo (ex Jamón de Huelva) | Lihatooted (kuumtöödeldud, soolatud, suitsutatud jne) | |
| ES | Jamón de Teruel / *Paleta de Teruel* | Lihatooted (kuumtöödeldud, soolatud, suitsutatud jne) | |

| Liikmesriik | Kaitstav nimetus | Tootekategooria | Transkriptsioon ladina tähestikus |
|---|---|---|---|
| ES | Jijona | Leib, valikpagaritooted, koogid, kondiitritooted ja muud pagaritooted | |
| ES | Priego de Córdoba | Õlid ja rasvad (või, margariin, õli jne) | |
| ES | Queso Manchego | Juust | |
| ES | Sierra de Segura | Õlid ja rasvad (või, margariin, õli jne) | |
| ES | Siurana | Õlid ja rasvad (või, margariin, õli jne) | |
| ES | Turrón de Alicante | Leib, valikpagaritooted, koogid, kondiitritooted ja muud pagaritooted | |
| FR | Brie de Meaux | Juust | |
| FR | Camembert de Normandie | Juust | |
| FR | Canard à foie gras du Sud-Ouest (Chalosse, Gascogne, Gers, Landes, Périgord, Quercy) | Lihatooted (kuumtöödeldud, soolatud, suitsutatud jne) | |
| FR | Comté | Juust | |
| FR | Emmental de Savoie | Juust | |
| FR | Gruyère | Juust | |
| FR | Huile essentielle de lavande de Haute-Provence | Eeterlikud õlid | |
| FR | Jambon de Bayonne | Lihatooted (kuumtöödeldud, soolatud, suitsutatud jne) | |
| FR | Pruneaux d'Agen; Pruneaux d'Agen mi-cuits | Puuviljad, köögiviljad ja teraviljad töötlemata ja töödeldud kujul | |

| Liikmesriik | Kaitstav nimetus | Tootekategooria | Transkriptsioon ladina tähestikus |
|---|---|---|---|
| FR | Reblochon / Reblochon de Savoie | Juust | |
| FR | Roquefort | Juust | |
| HU | Szegedi szalámi / Szegedi téliszalámi | Lihatooted (kuumtöödeldud, soolatud, suitsutatud jne) | |
| IT | Aceto Balsamico di Modena | Muud aluslepingu I lisas loetletud tooted (vürtsid jms) | |
| IT | Aceto balsamico tradizionale di Modena | Muud aluslepingu I lisas loetletud tooted (vürtsid jms) | |
| IT | Asiago | Juust | |
| IT | Bresaola della Valtellina | Lihatooted (kuumtöödeldud, soolatud, suitsutatud jne) | |
| IT | Fontina | Juust | |
| IT | Gorgonzola | Juust | |
| IT | Grana Padano | Juust | |
| IT | Mortadella Bologna | Lihatooted (kuumtöödeldud, soolatud, suitsutatud jne) | |
| IT | Mozzarella di Bufala Campana | Juust | |
| IT | Parmigiano Reggiano[1] | Juust | |
| IT | Pecorino Romano | Juust | |

[1] Nimetust „Parmesan“ loetakse artikli X.34 lõike 1 punkti b alusel geograafilise tähisega „Parmigiano Reggiano“ lubamatuid seoseid tekitavaks, juhul kui seda kasutatakse toote puhul, mis ei vasta kõnealuse geograafilise tähisega seotud spetsifikaadile.

| Liikmesriik | Kaitstav nimetus | Tootekategooria | Transkriptsioon ladina tähestikus |
|---|---|---|---|
| IT | Prosciutto di Parma | Lihatooted (kuumtöödeldud, soolatud, suitsutatud jne) | |
| IT | Prosciutto di San Daniele | Lihatooted (kuumtöödeldud, soolatud, suitsutatud jne) | |
| IT | Prosciutto Toscano | Lihatooted (kuumtöödeldud, soolatud, suitsutatud jne) | |
| IT | Provolone Valpadana | Juust | |
| IT | Taleggio | Juust | |
| NL | Edam Holland | Juust | |
| NL | Gouda Holland | Juust | |
| PL | Jabłka Grójeckie | Puuviljad, köögiviljad ja teraviljad töötlemata ja töödeldud kujul | |
| RO | Magiun de prune Topoloveni | Puuviljad, köögiviljad ja teraviljad töötlemata ja töödeldud kujul | |
| RO | Salam de Sibiu | Lihatooted (kuumtöödeldud, soolatud, suitsutatud jne) | |
| PT | Queijo S. Jorge | Juust | |
| SI | Kranjska Klobasa | Lihatooted (kuumtöödeldud, soolatud, suitsutatud jne) | |
| SI | Kraški pršut | Lihatooted (kuumtöödeldud, soolatud, suitsutatud jne) | |

2. Kangete alkohoolsete jookide loetelu

| Liikmesriik | Kaitstav nimetus | Transkriptsioon ladina tähestikus |
|---|---|---|
| AT | Inländerrum | |
| AT | Jägertee/Jagertee/Jagatee | |

| Liikmesriik | Kaitstav nimetus | Transkriptsioon ladina tähestikus |
|---|---|---|
| CY | Ζιβανία / Τζιβανία / Ζιβάνα | Zivania |
| DE/AT/BE | Korn/Kornbrand | |
| EL / CY | Ούζο | Ouzo |
| EL | Τσίπουρο/Τσικουδιά | Tsipouro/Tsikoudia |
| EE | Estonian Vodka | |
| ES | Brandy de Jerez | |
| ES | Pacharán Navarro | |
| FI | Suomalainen Marjalikööri / Suomalainen Hedelmälikööri / Finsk Bärlikör / Finsk Fruktlikör / Finnish berry liqueur / Finnish fruit liqueur | |
| FI | Suomalainen Vodka / Finsk Vodka / Vodka of Finland | |
| FR | Armagnac | |
| FR | Calvados | |
| FR | Cognac/Eau de vie de Cognac/Eau de vie des Charentes | |
| HU | Pálinka | |
| HU | Törkölypálinka | |
| IE | Irish Cream | |
| IE | Irish Whiskey / Uisce Beatha Eireannach / Irish Whisky | |
| IT | Grappa | |
| LT | Originali lietuviška degtinė/ Original Lithuanian vodka | |
| NL/BE/ DE/FR | Genièvre / Jenever / Genever | |

| Liikmesriik | Kaitstav nimetus | Transkriptsioon ladina tähestikus |
|---|---|---|
| PL | Herbal vodka from the North Podlasie Lowland aromatised with an extract of bison grass / Wódka ziołowa z Niziny Północnopodlaskiej aromatyzowana ekstraktem z trawy żubrowej | |
| PL | Polska Wódka / Polish Vodka | |
| RO | Țuica Zetea de Mediești Aurit | |
| SE | Svensk Vodka / Swedish Vodka | |

3. Veinide loetelu

| Liikmesriik | Kaitstav nimetus | Transkriptsioon ladina tähestikus |
|---|---|---|
| BG | Дунавска равнина | Danube Plain |
| BG | Тракийска низина | Thracian Lowlands |
| CY | Κουμανδαρία | Commandaria |
| DE | Mosel | |
| DE | Rheingau | |
| DE | Rheinhessen | |
| EL | Σάμος | Sámos |
| ES | Cariñena | |
| ES | Campo de Borja | |
| ES | Cataluña/ Catalunya | |
| ES | Cava | |
| ES | Jerez-Xérès-Sherry / Jerez / Xérès / Sherry | |
| ES | Jumilla | |
| ES | La Mancha | |
| ES | Málaga | |
| ES | Navarra | |

| Liikmesriik | Kaitstav nimetus | Transkriptsioon ladina tähestikus |
|---|---|---|
| ES | Rías Baixas | |
| ES | Ribera del Duero | |
| ES | Rioja | |
| ES | Rueda | |
| ES | Toro | |
| ES | Utiel-Requena | |
| ES | Valdepeńas | |
| ES | Valencia | |
| ES | Yecla | |
| FR | Alsace / Vin d'Alsace | |
| FR | Anjou | |
| FR | Beaujolais | |
| FR | Bordeaux | |
| FR | Bourgogne | |
| FR | Chablis | |
| FR | Champagne | |
| FR | Châteauneuf-du-Pape | |
| FR | Coteaux du Languedoc / Languedoc | |
| FR | Côtes de Provence | |
| FR | Côtes-du-Rhône | |
| FR | Côtes du Roussillon | |
| FR | Graves | |
| FR | Haut-Médoc | |
| FR | Margaux | |
| FR | Médoc | |
| FR | Saint-Émilion | |

| Liikmesriik | Kaitstav nimetus | Transkriptsioon ladina tähestikus |
|---|---|---|
| FR | Sauternes | |
| FR | Touraine | |
| FR | Val de Loire | |
| HR | Dingač | |
| HU | Tokaj / Tokaji | |
| IT | Asti | |
| IT | Brunello di Montalcino | |
| IT | Chianti | |
| IT | Chianti Classico | |
| IT | Conegliano Valdobbiadene – Prosecco / Conegliano – Prosecco / Valdobbiadene – Prosecco | |
| IT | Franciacorta | |
| IT | Lambrusco di Sorbara | |
| IT | Lambrusco Grasparossa di Castelvetro | |
| IT | Montepulciano d'Abruzzo | |
| IT | Prosecco | |
| IT | Soave | |
| IT | Toscano / Toscana | |
| IT | Vino Nobile di Montepulciano | |
| PT | Alentejo | |
| PT | Bairrada | |
| PT | Dão | |
| PT | Douro | |
| PT | Madeira / Madera / Vinho da Madeira /Madeira Wein / Madeira Wine / Vin de Madère / Vino di Madera / Madeira Wijn | |
| PT | Lisboa | |

| Liikmesriik | Kaitstav nimetus | Transkriptsioon ladina tähestikus |
|---|---|---|
| PT | Porto / Oporto / Vinho do Porto / Vin de Porto / Port / Port Wine / Portwein / Portvin / Portwijn | |
| PT | Tejo | |
| PT | Vinho Verde | |
| RO | Cotnari | |
| RO | Dealu Mare | |
| RO | Murfatlar | |
| SK | Vinohradnícka blast Tokaj | |

B JAGU

USBEKISTANI VABARIIGI TOODETE GEOGRAAFILISED TÄHISED, MIDA TULEB KAITSTA EUROOPA LIIDUS

| Kaitstav nimetus | Tootekategooria |
|---|---|
| БОҒИЗАҒОН/BOG'IZOG'ON'/'БАГИЗАГАН /BAGIZAGAN' | Vein |

**9-A LISA**

RIIGIHANKED

1. JAGU

KESKVALITSUSASUTUSED

Künnised

9. peatükki kohaldatakse lepinguosaliste hankijate suhtes, kes on loetletud käesoleva jao A ja B alajaos, juhul kui hanke maksumus on võrdne järgmiste künnistega või ületab neid:

a) 400 000 eriarveldusühikut kõikide kaupade ja loetletud teenuste puhul;

b) 6 000 000 eriarveldusühikut kõikide ÜRO ühtse tooteklassifikaatori jaotises 51 loetletud ehitusteenuste puhul.

1. HÕLMATUD ÜKSUSED

A ALAJAGU – EUROOPA LIIT

Kõigi Euroopa Liidu liikmesriikide kõik keskvalitsusasutused, mis on kantud WTO asutamislepingu 4. lisas sisalduva, 15. aprillil 1994 Marrakechis sõlmitud riigihankelepingu Euroopa Liidu I liite I lisas esitatud loetellu, välja arvatud:

a) üksused, mis on loetelus tähistatud tärniga * või **; ning

b) Euroopa Liidu liikmesriikide kaitseministeeriumid ja kaitse- või julgeolekuasutused.

## B ALAJAGU – USBEKISTANI VABARIIK

1. Usbekistani Vabariigi põllumajandusressursside ministeerium (O'zbekiston Respublikasi Qishloq xo'jaligi vazirligi)

2. Usbekistani Vabariigi ehitus- ja elamumajandusteenuste ministeerium (O'zbekiston Respublikasi Qurilish va uy-joy kommunal xo'jaligi vazirligi)

3. Usbekistani Vabariigi kultuuri- ja turismiministeerium (O'zbekiston Respublikasi Madaniyat va turizm vazirligi)

4. Usbekistani Vabariigi digitehnoloogia ministeerium (O'zbekiston Respublikasi Raqamli texnologiyalar vazirligi)

5. Usbekistani Vabariigi majandus- ja finantsministeerium (O'zbekiston Respublikasi Iqtisodiyot va moliya vazirligi)

6. Usbekistani Vabariigi tööhõive ja vaesuse leevendamise ministeerium (O'zbekiston Respublikasi Kambag'allikni qisqartirish va bandlik vazirligi)

7. Usbekistani Vabariigi energeetikaministeerium (O‘zbekiston Respublikasi Energetika vazirligi)

8. Usbekistani Vabariigi välisministeerium (O'zbekiston Respublikasi Tashqi ishlar vazirligi)

9. Usbekistani Vabariigi tervishoiuministeerium (O'zbekiston Respublikasi Sog`liqni saqlash vazirligi)

10. Usbekistani Vabariigi kõrgharidus-, teadus- ja innovatsiooniministeerium (O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi)

11. Usbekistani Vabariigi investeerimis-, tööstus- ja kaubandusministeerium (O'zbekiston Respublikasi investitsiyalar, sanoat va savdo vazirligi)

12. Usbekistani Vabariigi ökoloogia, keskkonnakaitse ja kliimamuutuste ministeerium (O'zbekiston Respublikasi Ekologiya, atrof-muhitni muhofaza qilish va iqlim o'zgarish vazirligi)

13. Usbekistani Vabariigi koolieelse hariduse ja koolihariduse ministeerium (O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi)

14. Usbekistani Vabariigi transpordiministeerium (O'zbekiston Respublikasi Transport vazirligi)

15. Usbekistani Vabariigi veevarude ministeerium (O'zbekiston Respublikasi Suv xo'jaligi vazirligi)

16. Usbekistani Vabariigi noorsoo- ja spordiministeerium (O'zbekiston Respublikasi Yoshlar siyosati va sport vazirligi)

17. Usbekistani Vabariigi konkurentsiedenduse ja tarbijaõiguste kaitse komitee (O'zbekiston Respublikasi Raqobatni rivojlantirish va iste'molchilar huquqlarini himoya qilish qo'mitasi)

18. Maksukomitee (Soliq qo'mitasi)

19. Ekspordiedendusamet (Eksportni rag’batlantirish agentligi)

20. Metsandusamet (O’rmon xo’jaligi agentligi)

21. Hüdrometeoroloogiateenistus (Gidrometeorologiya xizmati agentligi)

22. Statistikaamet (Statistika agentligi)

23. Arhiiviamet „Uzarkhiv“ (O'zarxiv' agentligi)

24. Veemajandusrajatiste ohutusinspektsioon (Suv xo'jaligi obyektlari xavfsizligini nazorat qilish inspeksiyasi)

25. Usbekistani Vabariigi teaduste akadeemia (O'zbekiston Respublikasi Fanlar akademiyasi)

## 2. JAGU

## KESKVALITSUSEST MADALAMA TASEME VALITSUSASUTUSED

Künnised

9. peatükki kohaldatakse lepinguosaliste hankijate suhtes, kes on loetletud käesoleva jao A ja B alajaos, juhul kui hanke maksumus on võrdne järgmiste künnistega või ületab neid:

a) 400 000 eriarveldusühikut kõikide kaupade ja loetletud teenuste puhul;

b) 6 000 000 eriarveldusühikut kõikide ÜRO ühtse tooteklassifikaatori jaotises 51 loetletud ehitusteenuste puhul.

Hõlmatud üksused

### A ALAJAGU – Euroopa Liit

Kõigi liikmesriikide kõik selliste haldusüksuste piirkondlikud hankijad, mis kuuluvad NUTS 1 ja 2 alla, nagu on osutatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. mai 2003. aasta määruses (EÜ) nr 1059/2003, millega kehtestatakse ühine statistiliste territoriaalüksuste liigitus (NUTS).

Hõlmatud üksused

I. Andijani vilajett (Andijon viloyati)

1. Andijani linn (Andijon shahri)

2. Andijan District (Andijon tuman)

3. Asaka rajoon (Asaka tumani)

4. Balikchi rajoon (Baliqchi tumani)

5. Bulakbashi rajoon (Buloqboshi tumani)

6. Bustoni rajoon (Bo'ston tumani)

7. Izbaskani rajoon (Izboskan tumani)

8. Jalaquduki rajoon (Jalaquduq tumani)

9. Khanabodi linn (Xonabod shahri)

10. Khodjaobadi rajoon (Xo'jaobod tumani)

11. Korasuvi linn (Qorasuv shahri)

12. Kurgantepa rajoon (Qo'rg'ontepa tumani)

13. Markhamati rajoon (Marhamat tumani)

14. Oltinkoli rajoon (Oltinko'l tumani)

15. Pakhtaabadi rajoon (Paxtaobod tumani)

16. Shakhrikhani rajoon (Shahrixon tumani)

17. Ulugnari rajoon (Ulug'nor tumani)

II. Buhhara vilajett (Buxoro viloyati)

18. Buhhara linn (Buxoro shahri)

19. Buhhara rajoon (Buxoro tumani)

20. Djondori rajoon (Jondor tumani)

21. Gijduvoni rajoon (G'ijduvon tumani)

22. Karakuli rajoon (Qorako'l tumani)

23. Karaulbazari rajoon (Qorovulbozor tumani)

24. Kogani linn (Kogon shahri)

25. Kogoni rajoon (Kogon tumani)

26. Oloti rajoon (Olot tumani)

27. Peshku rajoon (Peshku tumani)

28. Romitani rajoon (Romitan tumani)

29. Shofirkoni rajoon (Shofirkon tumani)

30. Vobkenti rajoon (Vobkent tumani)

III. Fergana vilajett (Farg'ona viloyati)

31. Altyariqi rajoon (Oltiariq tumani)

32. Baghdadi rajoon (Bag'dod tumani)

33. Beshariqi rajoon (Beshariq tumani)

34. Buvayda rajoon (Buvayda tumani)

35. Dangara rajoon (Dang'ara tumani)

36. Fergana linn (Farg'ona shahri)

37. Fergana rajoon (Farg'ona tumani)

38. Furkati rajoon (Furqat tumani)

39. Kokoni linn (Qo'qon shahri)

40. Kuvasay linn (Quvasoy shahri)

41. Margilani linn (Marg'ilon shahri)

42. Qushtepa rajoon (Qushtepa tumani)

43. Quva rajoon (Quva tumani)

44. Rishtoni rajoon (Rishton tumani)

45. Sokhi rajoon (So'x tumani)

46. Tashlaqi rajoon (Toshloq tumani)

47. Uchkupriki rajoon (Uchko'prik tumani)

48. Uzbekistani rajoon (O'zbekiston tumani)

49. Yazyavani rajoon (Yozyovon tumani)

IV. Jizzakhi vilajett (Jizzax viloyati)

50. Arnasay rajoon (Arnasoy tumani)

51. Bakhmali rajoon (Baxmal tumani)

52. Dustliki rajoon (Do'stlik tumani)

53. Forishi rajoon (Forish tumani)

54. Gallaoroli rajoon (G'allaorol tumani)

55. Jizzakhi linn (Jizzax shahri)

56. Mirzachuli rajoon (Mirzacho'l tumani)

57. Pakhtakori rajoon (Paxtakor tumani)

58. Sharof Rashidovi rajoon (Sharof Rashidov tumani)

59. Yangiobodi rajoon (Yangiobod tumani)

60. Zafarobodi rajoon (Zafarobod tumani)

61. Zarbdori rajoon (Zarbdor tumani)

62. Zomini rajoon (Zomin tumani)

V. Kashkadarya vilajett (Qashqadaryo viloyati)

63. Chirakchi rajoon (Chiroqchi tumani)

64. Dekhkanabadi rajoon (Dehqonobod tumani)

65. Guzari rajoon (G'uzor tumani)

66. Kamashi rajoon (Qamashi tumani)

67. Karshi linn (Qarshi shahri)

68. Karshi rajoon (Qarshi tumani)

69. Kasby rajoon (Kasbi tumani)

70. Kitabi rajoon (Kitob tumani)

71. Kosoni rajoon (Koson tumani)

72. Mirishkori rajoon (Mirishkor tumani)

73. Muboraki rajoon (Mirishkor tumani)

74. Nishoni rajoon (Nishon tumani)

75. Shakhrisabzi linn (Shahrisabz shahri)

76. Shakhrisabzi rajoon (Shahrisabz tumani)

77. Yakkabogi rajoon (Yakkabog' tumani)

VI. Horezmi vilajett (Xorazm viloyati)

78. Bogoti rajoon (Bog'ot tumani)

79. Gurlani rajoon (Gurlan tumani)

80. Khazoraspi rajoon (Hazorasp tumani)

81. Hiiva rajoon (Xiva tumani)

82. Khonqa rajoon (Xonqa tumani)

83. Qushkupiri rajoon (Qo'shko'pir tumani)

84. Shovoti rajoon (Shovot tumani)

85. Tuproqqala rajoon (Tuproqqal'a tumani)

86. Urgenchi linn (Urganch shahri)

87. Urgenchi rajoon (Urganch tumani)

88. Yangiariqi rajoon (Yangiariq tumani)

89. Yangibozori rajoon (Yangibozor tumani)

VII. Namangani vilajett (Namangan viloyati)

90. Chartaki rajoon (Chortoq tumani)

91. Chusti rajoon (Chust tumani)

92. Davlatobodi rajoon (Davlatobod tumani)

93. Kasansay rajoon (Kosonsoy tumani)

94. Mingbulaki rajoon (Mingbuloq tumani)

95. Namangani linn (Namangan shahri)

96. Namangani rajoon (Namangan tumani)

97. Naryni rajoon (Norin tumani)

98. Popi rajoon (Pop tumani)

99. Turakurgani rajoon (To'raqo'rg'on tumani)

100. Uchkurgani rajoon (Uchqo'rg'on tumani)

101. Uychi rajoon (Uychi tumani)

102. Yangi Namangani rajoon (Yangi Namangan tumani)

103. Yangikurgani rajoon (Yangiqo'rg'on tumani)

VIII. Navoi vilajett (Navoiy viloyati)

104. Gazgani linn (G‘ozg‘on shahri)

105. Kanimekhi rajoon (Konimex tumani)

106. Karmana rajoon (Karmana tumani)

107. Khatirchi rajoon (Xatirchi tumani)

108. Kyzyltepa rajoon (Qiziltepa tumani)

109. Navbakhori rajoon (Navbahor tumani)

110. Navoi linn (Navoiy shahri)

111. Nurata rajoon (Nurota tumani)

112. Tomdi rajoon (Tomdi tumani)

113. Uchkuduki rajoon (Uchquduq tumani)

114. Zarafshani linn (Zarafshon shahri)

IX. Samarkandi vilajett (Samarqand viloyati)

115. Akdarya rajoon (Oqdaryo tumani)

116. Bulunguri rajoon (Bulung'ur tumani)

117. Ishtikhoni rajoon (Ishtixon tumani)

118. Jambay rajoon (Jomboy tumani)

119. Kattakurgani linn (Kattaqo'rg'on shahri)

120. Kattakurgani rajoon (Kattaqo'rg'on tumani)

121. Koshraboti rajoon (Qo'shrabot tumani)

122. Narpay rajoon (Narpay tumani)

123. Nurobodi rajoon (Nurobod tumani)

124. Pakhtachi rajoon (Paxtachi tumani)

125. Pastdargomi rajoon (Pastdarg'om tumani)

126. Payariqi rajoon (Payariq tumani)

127. Samarkandi linn (Samarqand shahri)

128. Samarkandi rajoon (Samarqand tumani)

129. Taylaki rajoon (Tayloq tumani)

130. Urguti rajoon (Urgut tumani)

X. Sirdarya vilajett (Sirdaryo viloyati)

131. Akaltyni rajoon (Oqoltin tumani)

132. Bayauti rajoon (Boyovut tumani)

133. Gulistani linn (Guliston tumani)

134. Gulistani rajoon (Guliston tumani)

135. Khovosi rajoon (Xovos tumani)

136. Mirzaabadi rajoon (Mirzaobod tumani)

137. Sardaba rajoon (Sardoba tumani)

138. Saykhunabadi rajoon (Sayxunobod tumani)

139. Shirini linn (Shirin tumani)

140. Syrdarya rajoon (Sirdaryo tumani)

141. Yangieri linn (Yangiyer tumani)

XI. Surkhandarya vilajett (Surxondaryo viloyati)

142. Angori rajoon (Angor tumani)

143. Bandikhani rajoon (Bandixon tumani)

144. Boysuni rajoon (Boysun tumani)

145. Denou rajoon (Denov tumani)

146. Djarkurgani rajoon (Jarqo'rg'on tumani)

147. Kumkurgani rajoon (Qumqo'rg'on tumani)

148. Muzraboti rajoon (Muzrabot tumani)

149. Oltinsoy rajoon (Oltinsoy tumani)

150. Qiziriqi rajoon (Qiziriq tumani)

151. Saryasia rajoon (Sariosiyo tumani)

152. Sherobodi rajoon (Sherobod tumani)

153. Shurchi rajoon (Sho'rchi tumani)

154. Termezi linn (Termiz shahri)

155. Termizi rajoon (Termiz tumani)

156. Uzuni rajoon (Uzun tumani)

XII. Taškendi linn (Toshkent shahri)

157. Almazari rajoon (Olmazor tumani)

158. Bektemiri rajoon (Bektemir tumani)

159. Chilanzari rajoon (Chilonzor tumani)

160. Mirabadi rajoon (Mirobod tumani)

161. Mirzo Ulugbeki rajoon (Mirzo Ulug'bek tumani)

162. Sergeli rajoon (Sergeli tumani)

163. Shaykhantakhuri rajoon (Shayxontohur tumani)

164. Uchtepa rajoon (Uchtepa tumani)

165. Yakkasaray rajoon (Yakkasaroy tumani)

166. Yangihayoti rajoon (Yangihayot tumani)

167. Yashnobodi rajoon (Yashnobod tumani)

168. Yunusabadi rajoon (Yunusobod tumani)

XIII. Taškendi vilajett (Toshkent viloyati)

169. Akkurgani rajoon (Oqqo'rg'on tumani)

170. Almalyki linn (Olmaliq shahri)

171. Angreni linn (Angren shahri)

172. Bekabadi linn (Bekobod shahri)

173. Bekabadi rajoon (Bekobod tumani)

174. Buka rajoon (Bo'ka tumani)

175. Bustonliqi rajoon (Bo'stonliq tumani)

176. Chinozi rajoon (Chinoz tumani)

177. Chirchiki linn (Chirchiq shahri)

178. Nurafshoni linn (Nurafshon shahri)

179. Okhangaroni rajoon (Ohangaron tumani)

180. Orta Chirchiqi rajoon (O'rta Chirchiq tumani)

181. Parkenti rajoon (Parkent tumani)

182. Piskenti rajoon (Piskent tumani)

183. Qibray rajoon (Qibray tumani)

184. Quyi Chirchiqi rajoon (Quyi Chirchiq tumani)

185. Yangiyoli rajoon (Yangiyo'l tumani)

186. Yukori Chirchiqi rajoon (Yuqori Chirchiq tumani)

187. Zangiata rajoon (Zangiota tumani)

XIV. Karakalpakkia autonoomne vabariik (Qoraqalpog'iston avtonom Respublikasi)

188. Amudarya rajoon (Amudaryo tumani)

189. Beruni rajoon (Beruniy tumani)

190. Bozatovi rajoon (Bo'zatov tumani)

191. Chimbay rajoon (Chimboy tumani)

192. Ellikkala rajoon (Ellikqal'a tumani)

193. Kanlikuli rajoon (Qanliko'l tumani)

194. Karauzaki rajoon (Qorao'zak tumani)

195. Kegeyli rajoon (Kegeyli tumani)

196. Khodzhayli rajoon (Xo'jayli tumani)

197. Kungradi rajoon (Qo'ng'irot tumani)

198. Muynaki rajoon (Mo'ynoq tumani)

199. Nukusi linn (Nukus shahri)

200. Nukusi rajoon (Nukus tumani)

201. Shumanai rajoon (Shumanay tumani)

202. Takhiatoshi rajoon (Taxiatosh tumani)

203. Takhtakupiri rajoon (Taxtako'pir tumani)

204. Turtkuli rajoon (To'rtko'l tumani)

## 3. JAGU

## MUUD HÕLMATUD ÜKSUSED

Loetellu ei ole kantud ühtegi üksust.

## 4. JAGU

## KAUBAD

9. peatükk hõlmab kõikide kaupade hankeid, mida viib läbi 1.–3. jaoga hõlmatud üksus, kui 7. jaos sätestatud üldistest märkustest ja eranditest ei tulene teisiti.

5. JAGU

TEENUSED

Kui 7. jaos sätestatud märkustest ja üldistest eranditest ei tulene teisiti, hõlmab käesolev peatükk hankeid, mida viib läbi 1.–3. jaoga üksus, kui ta hangib järgmisi teenuseid, mis määratakse kindlaks ÜRO ajutise ühtse tooteklassifikaatori (CPC Prov) kohaselt, nagu on sätestatud WTO teenuste sektoripõhise klassifikatsiooni loetelus (MTN.GNS/W/120)[1]:

| Nr | Teenuste liik | CPC Prov |
|---|---|---|
| 1 | Maismaatransporditeenused, kaasa arvatud soomusautoteenused, ja kulleriteenused, välja arvatud postivedu | 712 (välja arvatud 71235), 7512, 87304 |
| 2 | Lennutransporditeenused: reisijate- ja lastiveo teenus, v.a postivedu | 73 (välja arvatud 7321) |
| 3 | Arvutiteenused ja nendega seotud teenused | 84 |
| 4 | Arhitektiteenused | 8671 |
| 5 | Inseneriteenused | 8672 |
| 6 | Integreeritud inseneriteenused | 8673 |
| 7 | Linnaplaneerimis- ja maastikuarhitektuuriteenused ning nendega seotud teadusliku ja tehnilise nõustamise teenused | 8674 |
| 8 | Turu-uuringute ja avaliku arvamuse küsitlustega seotud teenused | 8640 |
| 9 | Juhtimisnõustamisteenused ja muud seotud teenused | 865/866[2] |
| 10 | Nendega seotud teadusliku ja tehnilise nõustamise teenused | 8675 |
| 11 | Reovee- ja jäätmekäitlusteenused; kanalisatsiooni- jms teenused | 94 |

[1] Välja arvatud teenuste puhul, mida üksused peavad hankima teiselt üksuselt, kellel on avaldatud õigus- või haldusnormi alusel ainuõigus.

[2] Välja arvatud vahekohtu- ja lepitusteenused.

6. JAGU

EHITUSTEENUSED

9. peatükk hõlmab hankeid, mida viib läbi 1.–3. jaoga hõlmatud üksus, kui ta hangib kõiki CPC Prov jaotises 51 loetletud teenuseid, kui 7. jaos sätestatud märkustest ja eranditest ei tulene teisiti.

7. JAGU

ÜLDMÄRKUSED JA ERANDID

1. 9. peatükk ei hõlma järgmist:

a) selliste põllumajandustoodete hanked, mis on toodetud põllumajanduslike toetusprogrammide ja toiduabiprogrammide jaoks (näiteks toiduabi, sh kiire hädaabi);

b) ringhäälinguorganisatsioonide hanked saatematerjali ostmiseks, arendamiseks, tootmiseks või ühistootmiseks ja saateajaga seotud lepingud.

2. Hanked, mida teostavad 1. ja 2. jao alla kuuluvad hankijad seoses tegevustega joogivee, energeetika, transpordi ja postiteenuste valdkonnas, ei ole hõlmatud käesoleva lepinguga, kui need ei ole hõlmatud 3. jaoga.

3. Ahvenamaa suhtes kehtivad eritingimused, mis on ette nähtud Soome Euroopa Liiduga ühinemise lepingu Ahvenamaad käsitleva protokolliga nr 2.

## 8. JAGU

## HANKETEABE AVALDAMISE KANALID

### A ALAJAGU – EUROOPA LIIT

1. Üldise hanketeabe avaldamine

Meediakanalid, mille Euroopa Liit on määranud ja mida ta kasutab vastavalt käesoleva lepingu artikli 161 lõikele 1 sama artikli lõike 2 punktis a osutatud üldiste avaldamisnõuete täitmiseks, on järgmised:

a) EUROOPA LIIDU TASAND

http://simap.ted.europa.eu

Euroopa Liidu Teataja

b) EUROOPA LIIDU LIIKMESRIIGID

BELGIA

i) Seadused, kuninglikud määrused, ministrite määrused ja ministrite ringkirjad:

le Moniteur Belge

ii) Kohtulahendid:

Pasicrisie

BULGAARIA

i) Seadused ja määrused:

Държавен вестник (Bulgaaria ametlik väljaanne)

ii) Kohtuotsused:

http://www.sac.government.bg

iii) Üldkohaldatavad haldusotsused ja kõik menetlused:

http://www.aop.bg

http://www.cpc.bg

TŠEHHI

i) Seadused ja määrused:

Tšehhi Vabariigi seaduste kogu

ii) Konkurentsikaitse ameti otsused:

Konkurentsikaitse ameti otsuste kogu

TAANI

i) Seadused ja määrused:

Lovtidende

ii) Kohtuotsused:

Ugeskrift for Retsvæsen

iii) Haldusotsused ja menetlused:

Ministerialtidende

iv) Taani riigihangete vaidluskomisjoni otsused:

Kendelser fra Klagenævnet for Udbud

SAKSAMAA

i) Seadused ja määrused:

Bundesgesetzblatt

Bundesanzeiger

ii) Kohtuotsused:

Entscheidungssammlungen des Bundesverfassungsgerichts, des Bundesgerichtshofs, des Bundesverwaltungsgerichts, des Bundesfinanzhofs sowie der Oberlandesgerichte

EESTI

i) Seadused, määrused ja üldised haldusotsused:

Riigi Teataja – http://www.riigiteataja.ee

ii) Riigihankemenetlused:

https://riigihanked.riik.ee

IIRIMAA

Seadused ja määrused:

Iris Oifigiuil (Iiri valitsuse ametlik väljaanne)

KREEKA

Epishmh efhmerida eurwpaikwn koinothtwn (Kreeka valitsuse ametlik väljaanne)

HISPAANIA

i) Seadused ja määrused:

Boletin Oficial del Estado

ii) Kohtuotsused:

ametlik väljaanne puudub

PRANTSUSMAA

i) Seadused ja määrused:

Journal Officiel de la République française

ii) Kohtulahendid:

Recueil des arrêts du Conseil d'État

iii) Revue des marchés publics

HORVAATIA

Narodne novine – http://www.nn.hr

ITAALIA

i) Seadused ja määrused:

Gazzetta Ufficiale

ii) Kohtulahendid:

ametlik väljaanne puudub

KÜPROS

i) Seadused ja määrused:

Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας (vabariigi ametlik väljaanne)

ii) Kohtuotsused:

Αποφάσεις Ανωτάτου Δικαστηρίου 1999 – Τυπογραφείο της Δημοκρατίας (kõrgeima kohtu otsused – riigi trükikoda)

LÄTI

Seadused ja määrused:

Latvijas vēstnesis (ametlik teataja)

LEEDU

i) Õigus- ja haldusnormid:

Teisės aktų registras (õigusaktide register)

ii) Kohtuotsused, kohtulahendid:

Leedu ülemkohtu bülletään „Teismų praktika“

Leedu kõrgema halduskohtu bülletään „Administracinių teismų praktika“

LUKSEMBURG

i) Seadused ja määrused:

Mémorial

ii) Kohtulahendid:

Pasicrisie

UNGARI

i) Seadused ja määrused:

Magyar Közlöny (Ungari Vabariigi Teataja)

ii) Kohtulahendid:

Közbeszerzési Értesítő – a Közbeszerzések Tanácsa Hivatalos Lapja (riigihangete infoleht – riigihangete nõukogu ametlik väljaanne)

MALTA

Seadused ja määrused:

Government Gazette

MADALMAAD

i) Seadused ja määrused:

Nederlandse Staatscourant või Staatsblad

ii) Kohtulahendid:

ametlik väljaanne puudub

AUSTRIA

i) Seadused ja määrused:

Österreichisches Bundesgesetzblatt

Amtsblatt zur Wiener Zeitung

ii) Kohtuotsused:

Entscheidungen des Verfassungsgerichtshofes, des Verwaltungsgerichtshofes, des Obersten Gerichtshofes, der Oberlandesgerichte, des Bundesverwaltungsgerichtes und der Landesverwaltungsgerichte — http://ris.bka.gv.at/Judikatur/

POOLA

i) Õigusaktid:

Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej (Poola Vabariigi ametlik väljaanne)

ii) Kohtuotsused, kohtulahendid:

„Zamówienia publiczne w orzecznictwie. Wybrane orzeczenia zespołu arbitrów i Sądu Okręgowego w Warszawie“ (vahekohtute ja Varssavi regionaalse kohtu lahendite kogumik)

PORTUGAL

i) Seadused ja määrused:

Diário da República Portuguesa 1a Série A e 2a série

ii) Kohtuväljaanded:

Boletim do Ministério da Justiça

Colectânea de Acordos do Supremo Tribunal Administrativo

Colectânea de Jurisprudencia Das Relações

RUMEENIA

i) Seadused ja määrused:

Monitorul Oficial al României (Rumeenia ametlik väljaanne)

ii) Kohtulahendid, üldkohaldatavad haldusotsused ja menetlused:

http://www.anrmap.ro.

SLOVEENIA

i) Seadused ja määrused:

Sloveenia Vabariigi ametlik väljaanne

ii) Kohtuotsused:

ametlik väljaanne puudub

SLOVAKKIA

i) Seadused ja määrused:

Zbierka zákonov (seaduste kogu)

ii) Kohtuotsused:

ametlik väljaanne puudub

SOOME

Suomen Säädöskokoelma – Finlands Författningssamling (Soome seadustekogu)

ROOTSI

Svensk Författningssamling (Rootsi seadustekogu)

2. Hanketeadete avaldamine

Elektroonilised või paberväljaanded, mille Euroopa Liit ja selle liikmesriigid on määranud ja mida nad kasutavad käesoleva lepingu artiklis 162, artikli 164 lõikes 7 ja artikli 171 lõikes 2 nõutud teadete avaldamiseks vastavalt käesoleva lepingu artikli 161 lõike 2 punktile b, on järgmised:

a) EUROOPA LIIDU TASAND

Euroopa Liidu Teataja kaasanne ja selle elektrooniline versioon:

TED (tenders electronically daily) http://ted.europa.eu (kättesaadav ka portaalis http://simap.ted.europa.eu)

b) EUROOPA LIIDU LIIKMESRIIGID

BELGIA

Euroopa Liidu Teataja elektrooniline versioon, Tenders Electronic Daily – http://ted.europa.eu

Le Bulletin des Adjudications

Muud erialaajakirjad

BULGAARIA

Euroopa Liidu Teataja elektrooniline versioon, Tenders Electronic Daily – http://ted.europa.eu

Държавен вестник (Bulgaaria ametlik väljaanne) http://dv.parliament.bg

Riigihangete register (www.aop.bg)

TŠEHHI

Euroopa Liidu Teataja elektrooniline versioon, Tenders Electronic Daily – http://ted.europa.eu

TAANI

Euroopa Liidu Teataja elektrooniline versioon, Tenders Electronic Daily – http://ted.europa.eu

SAKSAMAA

Euroopa Liidu Teataja elektrooniline versioon, Tenders Electronic Daily – http://ted.europa.eu

EESTI

Euroopa Liidu Teataja elektrooniline versioon, Tenders Electronic Daily – http://ted.europa.eu

IIRIMAA

Euroopa Liidu Teataja elektrooniline versioon, Tenders Electronic Daily – http://ted.europa.eu

Päevalehed: Irish Independent, Irish Times, Irish Press, Cork Examiner

KREEKA

Euroopa Liidu Teataja elektrooniline versioon, Tenders Electronic Daily – http://ted.europa.eu

Avaldamine päeva-, äri- ja piirkonnalehtedes ning erialaajakirjades

HISPAANIA

Euroopa Liidu Teataja elektrooniline versioon, Tenders Electronic Daily – http://ted.europa.eu

PRANTSUSMAA

Euroopa Liidu Teataja elektrooniline versioon, Tenders Electronic Daily – http://ted.europa.eu

Bulletin officiel des annonces des marchés publics

HORVAATIA

Euroopa Liidu Teataja elektrooniline versioon, Tenders Electronic Daily – http://ted.europa.eu

Elektronički oglasnik javne nabave Republike Hrvatske (Horvaatia Vabariigi riigihangete elektrooniline register)

ITAALIA

Euroopa Liidu Teataja elektrooniline versioon, Tenders Electronic Daily – http://ted.europa.eu

KÜPROS

Euroopa Liidu Teataja elektrooniline versioon, Tenders Electronic Daily – http://ted.europa.eu

Küprose Vabariigi ametlik väljaanne

Kohalikud päevalehed

LÄTI

Euroopa Liidu Teataja elektrooniline versioon, Tenders Electronic Daily – http://ted.europa.eu

Latvijas vēstnesis (ametlik teataja)

LEEDU

Euroopa Liidu Teataja elektrooniline versioon, Tenders Electronic Daily – http://ted.europa.eu

Centrinė viešųjų pirkimų informacinė sistema (riigihangete keskportaal)

Leedu Vabariigi ametliku väljaande („Valstybės žinios“) infolisa „Informaciniai pranešimai“

LUKSEMBURG

Euroopa Liidu Teataja elektrooniline versioon, Tenders Electronic Daily – http://ted.europa.eu

Päevalehed

UNGARI

Euroopa Liidu Teataja elektrooniline versioon, Tenders Electronic Daily – http://ted.europa.eu

Közbeszerzési Értesítő – a Közbeszerzések Tanácsa Hivatalos Lapja (riigihangete infoleht – riigihangete nõukogu ametlik väljaanne)

MALTA

Euroopa Liidu Teataja elektrooniline versioon, Tenders Electronic Daily – http://ted.europa.eu

Government Gazette

MADALMAAD

Euroopa Liidu Teataja elektrooniline versioon, Tenders Electronic Daily – http://ted.europa.eu

AUSTRIA

Euroopa Liidu Teataja elektrooniline versioon, Tenders Electronic Daily – http://ted.europa.eu

Amtsblatt zur Wiener Zeitung

POOLA

Euroopa Liidu Teataja elektrooniline versioon, Tenders Electronic Daily – http://ted.europa.eu

Biuletyn Zamówień Publicznych (riigihangete infoleht)

PORTUGAL

Euroopa Liidu Teataja elektrooniline versioon, Tenders Electronic Daily – http://ted.europa.eu

RUMEENIA

Euroopa Liidu Teataja elektrooniline versioon, Tenders Electronic Daily – http://ted.europa.eu

Monitorul Oficial al României (Rumeenia ametlik väljaanne)

Elektrooniline riigihangete süsteem – http://www.e-licitatie.ro

SLOVEENIA

Euroopa Liidu Teataja elektrooniline versioon, Tenders Electronic Daily – http://ted.europa.eu

Portal javnih naročil – http://www.enarocanje.si/?podrocje=portal

SLOVAKKIA

Euroopa Liidu Teataja elektrooniline versioon, Tenders Electronic Daily – http://ted.europa.eu

Vestník verejného obstarávania (riigihangete teataja)

SOOME

Euroopa Liidu Teataja elektrooniline versioon, Tenders Electronic Daily – http://ted.europa.eu

Julkiset hankinnat Suomessa ja ETA-alueella, Virallisen lehden liite (riigihanked Soomes ja EMPs, Soome ametliku väljaande lisa)

ROOTSI

Euroopa Liidu Teataja elektrooniline versioon, Tenders Electronic Daily – http://ted.europa.eu

3. Väljaanded, kus kajastatakse sõlmitud lepinguid

Veebisait, kus Euroopa Liit avaldab oma teated käesoleva lisa 1.–3. jaoga hõlmatud üksuste sõlmitud lepingute kohta, nagu on nõutud käesoleva lepingu artikli 171 lõike 2 kohaselt ja vastavalt käesoleva lepingu artikli 161 lõike 2 punktile c, on järgmine:

Euroopa Liidu Teataja elektrooniline versioon, Tenders Electronic Daily – http://ted.europa.eu

## B ALAJAGU – USBEKISTANI VABARIIK

1. Üldise hanketeabe avaldamine

Meediakanal, mille Usbekistani Vabariik on määranud ja mida ta kasutab vastavalt käesoleva lepingu artikli 161 lõikele 1 käesoleva lepingu artikli 161 lõike 2 punktis a osutatud üldiste avaldamisnõuete täitmiseks, on järgmine:

Riigihangete teabeportaal – xarid.mf.uz

2. Hanketeadete ja sõlmitud lepinguid käsitlevate teadete avaldamine

Meediakanal, mille Usbekistani Vabariik on määranud ja mida ta kasutab käesoleva lepingu artiklis 162, artikli 164 lõikes 7 ja artikli 171 lõikes 2 nõutud teadete avaldamiseks vastavalt käesoleva lepingu artikli 161 artikli 2 punktidele b ja c, on järgmine:

Riigihangete teabeportaal – xarid.mf.uz

**12-A LISA**

EUROOPA LIIDU KOHUSTUSED JA RESERVATSIOONID

Suurema selguse huvides olgu märgitud, et Euroopa Liidu puhul ei kaasne võrdse kohtlemise kohustusega nõue laiendada Usbekistani Vabariigi füüsilistele või juriidilistele isikutele kohtlemist, mida liikmesriigis kohaldatakse vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingule või selle lepingu kohaselt võetud meetmetele, kaasa arvatud nende rakendusaktidele liikmesriikides, järgmiste isikute suhtes:

i) teise liikmesriigi füüsilised isikud või elanikud või

ii) juriidilised isikud, kes on asutatud või organiseeritud teise liikmesriigi või Euroopa Liidu õiguse alusel ja kelle registrijärgne asukoht, juhatuse asukoht või peamine tegevuskoht on Euroopa Liidus.

Loendit kohaldatakse üksnes Euroopa Liidu territooriumide suhtes kooskõlas artikliga 342 ning see kehtib üksnes Euroopa Liidu ja Usbekistani Vabariigi vaheliste kaubandussuhete kontekstis. See ei mõjuta liikmesriikide õigusi ja kohustusi, mis tulenevad Euroopa Liidu õigusest.

Alljärgnevas kohustuste loetelus on esitatud artiklite 194 ja 195 kohaselt liberaliseeritud majandustegevusalad ning reservatsioonidena piirangud, mis kehtivad neil tegevusaladel Usbekistani Vabariigi ettevõtete ja füüsiliste isikute suhtes.

1. Horisontaalsed reservatsioonid

i) Ettevõtete liigid – kõik sektorid, kus on võetud kohustusi

Võrdne kohtlemine:

Kohtlemist, mida võimaldatakse Euroopa Liidu toimimise lepingu kohaselt juriidilistele isikutele, kes on asutatud Euroopa Liidu või liikmesriigi õiguse kohaselt ja kelle registrijärgne asukoht, juhatuse asukoht või peamine tegevuskoht on Euroopa Liidus, sealhulgas neile, kelle on asutanud Euroopa Liidus Usbekistani Vabariigi investorid, ei võimaldata juriidilistele isikutele, kes on asutatud väljaspool Euroopa Liitu, ega selliste juriidiliste isikute filiaalidele või esindustele, sealhulgas Usbekistani Vabariigi juriidiliste isikute filiaalidele või esindustele.

Kohtlemine, mida võimaldatakse juriidilistele isikutele, kelle on asutanud Usbekistani Vabariigi füüsilised või juriidilised isikud Euroopa Liidu või Euroopa Liidu liikmesriigi õiguse kohaselt, või nende tütarettevõtjatele või filiaalidele, ei piira mis tahes tingimusi või kohustusi, mis võisid selliste juriidiliste isikute või nende tütarettevõtjate või filiaalide suhtes kehtida, kui nad Euroopa Liidus asutati, ja mis kehtivad jätkuvalt.

Mõnes Euroopa Liidu liikmesriigis võidakse võrdse kohtlemise piiranguid kohaldada sõltuvalt ettevõtte liigist.

ii) Erastamine

Võrdne kohtlemine ning kõrgem juhtkond ja juhatus:

Bulgaaria Vabariigis, Prantsuse Vabariigis, Ungaris ja Itaalia Vabariigis võivad kehtida keelud või piirangud liikmesriigi olemasoleva riigiettevõtte või olemasoleva valitsusüksuse omakapitaliosaluse või varade müümisel või võõrandamisel.

iii) Eelnev heakskiitmine

Võrdne kohtlemine, enamsoodustusrežiim, kõrgem juhtkond ja juhatus:

Prantsuse Vabariigis, Itaalia Vabariigis ja Läti Vabariigis võib välisinvesteeringute suhtes kehtida pädevate asutuste eelneva heakskiidu nõue.

iv) Kinnisvara, sealhulgas maa omandamine

Võrdne kohtlemine ja enamsoodustusrežiim:

Mõnes Euroopa Liidu liikmesriigis võivad kinnisvara, sealhulgas maa omandamisel kolmandate riikide füüsiliste või juriidiliste isikute poolt või nende omandis või kontrolli all olevate üksuste poolt kehtida võrdse kohtlemise piirangud ja vastastikkuse tingimus.

2. Kohustustega seotud sektorite loetelu[1]

i) Põllumajandus, jahindus ja metsamajandus (ISIC Rev 3.1: 01 ja 02)

Võrdne kohtlemine:

Iirimaal, Soome Vabariigis, Prantsuse Vabariigis, Horvaatia Vabariigis, Ungaris ja Rootsi Kuningriigis võivad kolmandate riikide füüsiliste või juriidiliste isikute või nende omandis või kontrolli all olevate üksuste suhtes kehtida võrdse kohtlemise piirangud.

ii) Töötlev tööstus (ISIC rev. 3.1: 15–37)

Võrdne kohtlemine, enamsoodustusrežiim, kõrgem juhtkond ja juhatus:

Saksamaa Liitvabariigis, Itaalia Vabariigis, Läti Vabariigis, Poola Vabariigis, Slovaki Vabariigis ja Rootsi Kuningriigis võivad avaldamise, trükkimise ja salvestiste paljundamise suhtes kehtida keelud ja piirangud.

Puhastatud naftatoodete tootmine: piiranguteta.

Relvad, laskemoon ja sõjavarustus: piiranguteta.

_____

[1] 12-A lisa kohaldamisel on majandustegevusalaga seotud kohustused esitatud kõigi majandustegevusalade rahvusvahelise standardse tööstusliku klassifikatsiooni (ISIC) (Seeria M, nr 4, Rev. 3.1) alusel.

**12-B LISA**

USBEKISTANI VABARIIGI RESERVATSIOONID

Artikli 194 lõiget 2 ja artiklit 195 ei kohaldata meetmete suhtes, millele kehtib käesolevas lisas loetletud piirang või tingimus, nimetatud piirangu või tingimuse ulatuses.

Kinnisvara

Eraomand on kõikide krundikategooriate puhul keelatud. Välisriigi füüsilised isikud, välisriigi juriidilised isikud ja nende filiaalid ning välisinvesteeringutega[1] ettevõtted võivad maatükke rentida üksnes kuni 25 aastaks, mida võib pikendada. Piiritsoonides ja piirialadel asuvate maatükkide rentimine võib olla piiratud.

Erastamine

Strateegilise tähtsusega ettevõtete, varade ja rajatiste erastamine, niivõrd kui nende erastamine kujutab endast konkreetset ohtu avalikele huvidele võrkude ja tarnete toimimise ja julgeoleku osas ning pakub huvi riigile, võib olla välisriigi füüsiliste isikute, välisriigi juriidiliste isikute ja nende filiaalide ning väliskapitaliga Usbekistani Vabariigi juriidiliste isikute jaoks piiratud või keelatud ulatuses, mis on hõlmatud Usbekistani Vabariigi õigusaktidega.

[1] Nagu on määratletud Usbekistani Vabariigi õigusaktides.

## Ärilise kohaloleku liigid

Esindustel ei ole lubatud tegeleda Usbekistani Vabariigis äritegevusega.

Välismaiste juriidiliste isikute filiaalid finantsteenuste sektoris ei ole lubatud.
Advokaat[1], notar ja patendivolinik peavad olema Usbekistani Vabariigi kodanikud.

## Füüsiliste isikute kohalolek

Teenuste sektorites ei tohi välisriigi kodanike koguarv ettevõtjasisese üleviimise raames ületada 30 % välisriigi ettevõtte palgatud töötajate koguarvust, kui siseriiklikes õigusaktides ei ole sätestatud teisiti.

Vähemalt 80 % kõigist töötajatest, kes on palgatud toodangu jagamise lepingu rakendamiseks, peavad olema Usbekistani Vabariigi kodanikud. Üle 20 % kvoodi võib välisriigi kodanikke tööle võtta üksnes juhul, kui ei ole võimalik palgata tööle Usbekistani Vabariigi kodanikke, kellel oleks vastav eriala ja kvalifikatsioon.

Vähemalt üks panga nõukogu liige ja kaks panga juhatuse liiget peavad valdama Usbekistani Vabariigi riigikeelt.

[1] Õigusnõu võivad pakkuda välisriigi füüsilised isikud, kes ei ole Usbekistani Vabariigi õigusaktide kohaselt „advokaadid“.

Ärilise kohaloleku kaudu osutatavad õigusabiteenused: kui ettevõttes on ainult üks õigusnõuniku ametikoht, peab see olema Usbekistani Vabariigi kodanik. Kui ettevõttes on rohkem kui üks õigusnõuniku ametikoht, peavad vähemalt 50 % selle ettevõtte õigusnõunike[1] koguarvust olema Usbekistani Vabariigi kodanikud.

Telekommunikatsiooniteenused

Ühendused rahvusvaheliste telekommunikatsioonivõrkudega toimuvad üksnes JSC Uzbektelecomi tehniliste vahendite abil.

Kõik majandustegevusalad, mis on seotud relvade, laskemoona ja sõjavarustusega: piiranguteta.

Kõik majandustegevusalad, mis on seotud narkootikumide, psühhotroopsete ainete ja nende lähteainete tootmise ja levitamisega: piiranguteta.

_____

[1] Õigusnõunik annab nõu välisriigi õigusaktide ja rahvusvahelise õiguse asjus (välja arvatud kõigis kohtueelse menetluse ja kohtumenetluse etappides).

**12-C LISA**

USBEKISTANI VABARIIGI KOHUSTUSED JA PIIRANGUD

Usbekistani Vabariigi kohustused ja piirangud (v.a turulepääs, mille puhul kohustusi ei ole võetud), mida kohaldatakse Euroopa Liidu ettevõtete ja füüsiliste isikute suhtes piiriüleses teenuskaubanduses vastavalt artiklile 198.

| Sektor või allsektor | Võrdse kohtlemise piirangud |
|---|---|
| I. HORISONTAALSED KOHUSTUSED | |
| Käesolevas loendis:<br>– tärnid (*) ja (**) tähendavad asjaomase sektori või allsektori „osa“;<br>– CPC numbrid sektorite või allsektorite juures osutavad ÜRO ajutisele ühtsele tooteklassifikaatorile (Statistical Papers Series No. 77, Provisional Central Product Classification, Department of International Economics and Social Affairs, Statistical Office of the United Nations, New York, 1991), samuti dokumendile MTN.GNS/W/120. | |
| Kõik käesolevasse loendisse kantud sektorid või allsektorid | |
| Maavarade uurimise, arendamise ja tootmisega seotud toodangujagamiskokkulepped | (1), (2) Usbekistani Vabariigi juriidilistel isikutel on eelisõigus osaleda investoritega sõlmitud kokkulepete (lepingute) alusel kokkuleppe rakendamises töövõtjate, tarnijate või vedajatena või muus rollis.<br>Vähemalt 80 % kõigist palgatud töötajatest, kes osalevad toodangujagamiskokkuleppe rakendamises, peavad olema Usbekistani Vabariigi kodanikud. |

| | |
|---|---|
| II. PIIRIÜLESE TEENUSKAUBANDUSE SEKTORIPÕHISED ERIKOHUSTUSED | |
| 1. ÄRITEENUSED | |
| Kutseteenused | |
| 86190 Muud õigusabi- ja -teabeteenused | (1) Puuduvad<br>(2) Puuduvad |
| 862 Arvepidamis-, auditeerimis- ja raamatupidamisteenused, v.a 86220 Raamatupidamisteenused, v.a maksudeklaratsioonid | (1) (2) Puuduvad, välja arvatud järgmine:<br>– auditiaruannetele peab alla kirjutama Usbekistani Vabariigi õiguse alusel sertifitseeritud audiitor, kes töötab Usbekistani Vabariigi juriidilise isiku heaks, kellel on õigus teostada auditeerimistoiminguid, mis kuuluvad auditeerimisüksuste nimekirja. |
| 86220 Raamatupidamisteenused, v.a maksudeklaratsioonid | (1) Puuduvad<br>(2) Puuduvad |
| 863 Maksunõustamisteenused | (1) Puuduvad<br>(2) Puuduvad |
| 8671 Arhitektiteenused<br>8672 Inseneriteenused<br>8673 Integreeritud inseneriteenused<br>86742 Maastikuarhitektuuriteenused | (1) (2) Puuduvad, välja arvatud järgmine:<br>– teenuste osutamine on lubatud üksnes juhul, kui on olemas leping Usbekistani Vabariigi juriidilise isikuga, kes on Usbekistani Vabariigi pädevalt asutuselt nõuetekohase litsentsi saanud äriüksus. |
| 9320 Veterinaarteenused | (1) Puuduvad<br>(2) Puuduvad |

| | |
|---|---|
| B. Arvutiteenused ja nendega seotud teenused | |
| 84 Arvutiteenused ja nendega seotud teenused | (1) Puuduvad<br>(2) Puuduvad |
| D. Kinnisvarateenused | |
| 82101 Oma või renditud eluasemekinnisvaraga seotud üüriteenused<br>82102 Oma või renditud mitteeluasemekinnisvaraga seotud üüriteenused | (1) Puuduvad<br>(2) Puuduvad |
| F. Muud äriteenused | |
| 87120 Reklaami kavandamise, teostamise ja paigaldamise teenused | (1) Puuduvad<br>(2) Puuduvad |
| 86401 Turu-uuringuteenused<br>865 Juhtimiskonsultatsiooniteenused<br>86601 Projektijuhtimisteenused, v.a ehituses | (1) Puuduvad<br>(2) Puuduvad |
| 2. SIDETEENUSED | |
| Kulleriteenused | |
| 75121 Mitmeliigilised kulleriteenused | (1) Puuduvad<br>(2) Puuduvad |

| 2. Telekommunikatsiooniteenused | |
|---|---|
| Telekommunikatsiooniteenustega seotud kohustuste puhul võetakse arvesse järgmiste dokumentide sätteid: „Notes for Scheduling Basic Telecom Services Commitments“ (S/GBT/W/2/Rev.1) ja „Market Access Limitations on Spectrum Availability“ (S/GBT/W/3).<br><br>Käesoleva loendi kohaldamisel ei hõlma telekommunikatsiooniteenused tele- ja/või raadioprogrammide edastamise teenuseid[1]. | |
| 7521 a) Avalikud telefoniteenused<br><br>7523** b) Pakettkommuteeritud andmesideteenused<br><br>7523** c) Ahelkommuteeritud andmesideteenused<br><br>7523** d) Teleksiteenused<br><br>7522 e) Telegraafiteenused<br><br>7521**+7529** f) Faksiteenused<br><br>7522**+ 7523** g) Püsiliiniteenused<br><br>7523** h) E-post<br><br>7523** i) Kõnepost<br><br>7523** j) Info- ja andmebaasiotsingud võrgus<br><br>7523** k) Elektrooniline andmevahetus<br><br>7523** l) Laiendatud/lisaväärtusega faksiteenused, sh vahehoidega edastus, salvestamisega väljaotsimine<br><br>843** n) Teabe- ja/või andmetöötlus võrgus (sh tehingute töötlemine) | (1), (2) Puuduvad, välja arvatud:<br><br>– õigus luua ühendus rahvusvaheliste telekommunikatsioonivõrkudega üksnes JSC Uztelecomi tehniliste vahendite kaudu;<br><br>– kohustusi ei ole võetud kohaliku side osas;<br><br>– kohustusi ei ole võetud satelliitsidevõrgu teenuste osas. |

[1] Tele- ja raadiosaadete edastamine on määratluse kohaselt selliste saadete üldsusele levitamiseks vajaliku signaali katkematu edastamine ning selle hulka ei kuulu side operaatorite vahel.

| | |
|---|---|
| 3. EHITUSTEENUSED JA NENDEGA SEOTUD INSENERITEENUSED | |
| Hoonete üldehitustööd | |
| A. 512 Hoonete ehitustööd<br>C. 514 Valmisehitusdetailide montaaži- ja püstitustööd<br>51660 Aedade ja piirete ehitustööd<br>D. 517 Ehitiste viimistlemise tööd<br>E. 511 Ehituseelsed tööd ehitusplatsil (v.a 5113 Ehitusplatsi ettevalmistus ja puhastustööd ning 5115 – Kaevevälja ettevalmistustööd)<br>515 Eriehitustööd | (1) Tehnilistel põhjustel piiranguteta<br>(2) Puuduvad |
| 5. HARIDUSTEENUSED | |
| 92390 Muud kõrgharidusteenused | (1) Piiranguteta<br>(2) Puuduvad |
| 6. KESKKONNATEENUSED<br>Neid kohustusi kohaldatakse üksnes teenuste suhtes, mida eraettevõtjad osutavad ärilistel alustel. | |
| d) Muud teenused<br>9404 Heitgaasipuhastusteenused<br>9405 Müra leviku tõkestamise teenused<br>Mulla ja vee rekultiveerimine ja puhastamine, CPC 9406 Loodus- ja maastikukaitseteenuste osa | (1) Piiranguteta, v.a konsultatsiooniteenuste puhul<br>(2) Puuduvad |

| | |
|---|---|
| 7. FINANTSTEENUSED | |
| Kindlustus ja kindlustusega seotud teenused | |
| A.b) 8129 Kahjukindlustusteenused | (1), (2) Puuduvad üksnes seoses riskidega, mis on seotud meretranspordi, ärilise lennutranspordi ja ärilise orbiidile viimisega, kusjuures kindlustus katab täielikult või osaliselt veetavad kaubad, kaupu vedava sõiduki ja sellest tulenevad kohustused. |
| Pangandusteenused ja muud finantsteenused (välja arvatud kindlustus): | |
| v) Hoiuste ja muude tagasimakstavate rahaliste vahendite vastuvõtmine avalikkuselt (81115–81119)<br>vi) Kõik laenuliigid, sealhulgas tarbimis- ja hüpoteeklaenud, faktooring ja äritehingute rahastamine (8113)<br>viii) Kõik makse- ja arveldusteenused, sh krediit-, makse- ja deebetkaardid (81339**)<br>ix) Tagatis- ja garantiitehingud (81199**) | (1) Piiranguteta<br>(2) Puuduvad |
| 9. TURISMI- JA REISITEENUSED | |
| 64110 Hotellimajutusteenused<br>64120 Motellimajutusteenused | (1) Puuduvad<br>(2) Puuduvad |
| 74710 Reisibüroode ja reisikorraldajate teenused | (1) Puuduvad<br>(2) Puuduvad |
| 10. MEELELAHUTUS-, KULTUURI- JA SPORDITEENUSED | |
| 96194 Tsirkuste, lõbustusparkide jms meelelahutusasutuste teenused | (1) Puuduvad<br>(2) Puuduvad |

| | |
|---|---|
| 11. TRANSPORDITEENUSED | |
| C. Lennutransporditeenused | |
| Õhusõidukite hooldus ja remont, CPC 8868** osa<br>Lennutransporditeenuste müük ja turustamine<br>Arvutipõhise ettetellimissüsteemi teenused | (1) Puuduvad<br>(2) Puuduvad |
| E. Raudteetransporditeenused | |
| d) Raudteetranspordivahendite hooldus ja remont, CPC 8868** osa | (1) Piiranguteta<br>(2) Puuduvad |
| F. Maanteetransporditeenused | |
| d) Maanteetranspordiseadmete hooldus ja remont 6112 + 8867 | (1) Piiranguteta<br>(2) Puuduvad |
| H. Kõikide transpordiliikide abiteenused | |
| a) Veosekäitlusteenused CPC 741*, ainult maantee- ja raudteetransporditeenuste puhul<br>b) Hoiustamis- ja ladustamisteenused CPC 742*, ainult maantee- ja raudteetransporditeenuste puhul<br>c) Kaubaveoagentuuri teenused CPC 748*, ainult maantee- ja raudteetransporditeenuste puhul | (1) Piiranguteta<br>(2) Puuduvad |

**12-D LISA**

USBEKISTANI VABARIIGI

LEPINGULISTE TEENUSEOSUTAJATE KOHUSTUSED

1. Usbekistani Vabariigi poolt artikli 203 alusel võetud kohustus hõlmab järgmisi sektoreid või allsektoreid:

i) arvepidamis- ja raamatupidamisteenused;

ii) maksunõustamisteenused;

iii) arhitektiteenused;

iv) inseneriteenused;

v) integreeritud inseneriteenused;

vi) arvutiteenused ja nendega seotud teenused;

vii) reklaamiteenused;

viii) turu-uuringud;

ix) juhtimiskonsultatsiooniteenused ning

x) seadmete, sealhulgas transpordiseadmete hooldus ja remont müügijärgse teenindamise lepingu alusel.

2. Euroopa Liidu lepinguliste teenuseosutajate ajutisel sisenemisel Usbekistani Vabariigi territooriumile võidakse kohaldada majandusvajaduste testi.

**14-A LISA**

TÖÖKORD

I. Mõisted

1. 14. peatükis ja käesolevas töökorras kasutatakse järgmisi mõisteid:

a) „haldustöötajad“ – vahekohtuniku puhul tema juhtimise ja kontrolli all olevad isikud, välja arvatud assistendid;

b) „nõustaja“ – isik, kelle lepinguosaline on palganud nõustamiseks või abistamiseks seoses vahekohtumenetlusega;

c) „assistent“ – isik, kes vahekohtuniku ametisse nimetamise tingimuste kohaselt ning vahekohtuniku juhtimise ja kontrolli all viib läbi uurimisi või abistab asjaomast vahekohtunikku;

d) „kaebuse esitanud lepinguosaline“ – lepinguosaline, kes taotleb vahekohtu moodustamist vastavalt artiklile 241;

e) „vahekohus“ – artikli 242 kohaselt moodustatud vahekohus;

f) „vahekohtunik“ – vahekohtu koosseisu kuuluv isik;

g) „lepinguosaline, kelle vastu kaebus esitati“ – lepinguosaline, kes väidetavalt rikub hõlmatud sätteid;

h) „lepinguosalise esindaja“ – töötaja või isik, kelle on ametisse nimetanud lepinguosalise ministeerium või valitsusasutus või mis tahes muu avalik-õiguslik üksus ning kes esindab lepinguosalist käesoleva lepinguga seotud vaidluses.

II. Teated

2. Taotlus, teade, kirjalik esildis või muu dokument (edaspidi „teade“), mille on koostanud:

a) vahekohus, saadetakse samal ajal mõlemale lepinguosalisele;

b) üks lepinguosaline vahekohtule, saadetakse samal ajal koopiana teisele lepinguosalisele, ning

c) üks lepinguosaline teisele lepinguosalisele, saadetakse asjakohasel juhul samal ajal koopiana vahekohtule.

3. Punktis 2 osutatud teated edastatakse e-posti teel või vajaduse korral mõne muu elektroonilise telekommunikatsioonivahendi abil, mis tagab, et teate saatmisest jääb jälg. Kui ei ole tõendatud teisiti, loetakse selline teade kättetoimetatuks selle saatmise kuupäeval.

4. Teated adresseeritakse vastavalt Euroopa Liidu Komisjoni kaubanduse peadirektoraadile ning Usbekistani Vabariigi justiitsministeeriumile ning investeerimis-, tööstus- ja kaubandusministeeriumile.

5. Vahekohtumenetlusega seotud teadetes esinevate kirjavigade parandamiseks võib saata uue dokumendi, milles on muudatused selgelt välja toodud.

6. Kui dokumendi kättetoimetamise viimane päev langeb Euroopa Liidu institutsioonide või Usbekistani Vabariigi puhkepäevale, lõpeb dokumendi kättetoimetamise tähtaeg esimesel järgneval tööpäeval.

III. Vahekohtunike nimetamine

7. Kui vahekohtunik valitakse artikli 242 alusel loosi teel, teatab kaebuse esitanud lepinguosalist esindav koostöökomitee kaasesimees viivitamata kaasesimehele, kes esindab lepinguosalist, kelle vastu kaebus esitati, loosimise kuupäeva, kellaaja ja koha. Lepinguosaline, kelle vastu kaebus esitati, võib soovi korral loosimise ajal kohal olla. Igal juhul toimub loosimine selle lepinguosalise või nende lepinguosaliste juuresolekul, kes kohale tuli(d).

8. Kaebuse esitanud lepinguosalist esindav kaasesimees teatab kirjalikult igale vahekohtunikuks valitud isikule tema nimetamisest vahekohtunikuks. Iga selline isik kinnitab oma valmisolekut mõlemale lepinguosalisele viie päeva jooksul alates päevast, mil talle tema nimetamisest teatati.

9. Kaebuse esitanud lepinguosalist esindav koostöökomitee kaasesimees valib viie päeva jooksul pärast artikli 242 lõikes 2 osutatud tähtaja möödumist vahekohtuniku või vahekohtu eesistuja loosi teel, kui mõni artikli 243 lõikes 1 osutatud alamnimekirjadest:

a) ei ole koostatud – sel juhul tehakse valik isikute hulgast, kelle üks või mõlemad lepinguosalised on selle alamnimekirja koostamiseks ametlikult esitanud; või

b) ei sisalda enam vähemalt viit isikut – sel juhul tehakse valik isikute hulgast, kes on sellesse konkreetsesse alamnimekirja alles jäänud.

10. Ilma et see piiraks artikli 241 lõike 3 kohaldamist, püüavad lepinguosalised tagada, et hiljemalt ajaks, mil kõik vahekohtunikud on vastavalt artikli 242 lõikele 5 teatanud, et nad nõustuvad enda nimetamisega vahekohtunikuks, on nad jõudnud kokkuleppele vahekohtunike ja assistentide töötasus ja kulude hüvitamises ning neil on ette valmistatud vajalikud ametisse nimetamise lepingud, et need oleks võimalik kiirelt allkirjastada. Vahekohtunike töötasud ja kulud põhinevad WTO standarditel. Vahekohtuniku ühe või mitme assistendi töötasud ja kulud ei tohi ületada 50 % kõnealuse vahekohtuniku töötasust.

IV. Korralduslik kohtumine

11. Kui lepinguosalised ei lepi kokku teisiti, kohtuvad nad vahekohtuga seitsme päeva jooksul pärast vahekohtu moodustamist, et määrata kindlaks küsimused, mida lepinguosalised või vahekohus asjakohaseks peavad, sealhulgas menetluse ajakava.

Vahekohtunikud ja lepinguosaliste esindajad võivad osaleda sellel nõupidamisel mis tahes sidevahendite kaudu, sealhulgas telefoni- või videokonverentsi teel.

V. Kirjalikud esildised

12. Kaebuse esitanud lepinguosaline esitab oma kirjaliku esildise hiljemalt 30 päeva pärast vahekohtu moodustamist. Lepinguosaline, kelle vastu kaebus esitati, esitab oma kirjaliku esildise hiljemalt 30 päeva pärast kaebuse esitanud lepinguosalise kirjaliku esildise kättetoimetamist.

VI. Vahekohtu töö

13. Vahekohtu eesistuja juhatab kõiki vahekohtu istungeid. Vahekohus võib delegeerida eesistujale volitused teha haldus- ja menetlusotsuseid.

14. Kui 14. peatükis või käesolevas töökorras ei ole sätestatud teisiti, võib vahekohus oma tegevuseks kasutada mis tahes vahendeid, sealhulgas elektroonilisi vahendeid või telefoni või videokonverentsi või muid elektroonilise side vahendeid.

15. Vahekohtu nõupidamistel võivad osaleda üksnes vahekohtunikud, kuid vahekohus võib lubada nende assistentidel kõnealuste nõupidamiste ajal kohal olla.

16. Otsuste ja aruannete koostamise eest vastutab üksnes vahekohus ja seda ülesannet ei tohi delegeerida.

17. Juhul kui tekib menetlusküsimus, mida 14. peatükk ja selle lisad ei hõlma, võib vahekohus pärast lepinguosalistega konsulteerimist vastu võtta asjakohase menetluse, mis on kõnealuste sätetega kooskõlas.

18. Kui vahekohus peab vajalikuks muuta mõnda menetluse tähtaega, välja arvatud 14. peatükis sätestatud tähtajad, või teha muid menetluslikke või halduskohandusi, teatab ta lepinguosalistele kirjalikult, millist tähtaega või millist kohandust on vaja, ja põhjendab seda. Vahekohus võib muudatuse või kohanduse vastu võtta pärast lepinguosalistega konsulteerimist.

VII. Asendamine

19. Kui lepinguosaline leiab, et vahekohtunik ei vasta 14-B lisa nõuetele ja ta tuleks seetõttu asendada, teatab ta sellest teisele lepinguosalisele 15 päeva jooksul alates kuupäevast, mil ta sai piisavaid tõendeid selle kohta, et vahekohtunik ei vasta väidetavalt 14-B lisa nõuetele.

20. Lepinguosalised konsulteerivad omavahel 15 päeva jooksul pärast punktis 18 osutatud teate esitamise kuupäeva. Nad teatavad vahekohtunikule tema väidetavast rikkumisest ja võivad paluda vahekohtunikul võtta meetmeid, et rikkumine heastada. Nad võivad, kui nad nõnda kokku lepivad, vahekohtuniku ka tagasi kutsuda ja valida artikli 242 kohaselt uue vahekohtuniku.

21. Kui lepinguosalised ei jõua vahekohtuniku, välja arvatud vahekohtu eesistuja asendamise vajaduses kokkuleppele, võib kumbki lepinguosaline taotleda, et küsimus antakse lahendamiseks vahekohtu eesistujale, kelle otsus on lõplik.

Kui vahekohtu eesistuja leiab, et vahekohtunik ei vasta 14-B lisa nõuetele, valitakse artikli 242 kohaselt uus vahekohtunik.

22. Kui lepinguosalised ei jõua vahekohtu eesistuja asendamise vajaduses kokkuleppele, võib kumbki lepinguosaline taotleda, et küsimus antakse lahendamiseks ühele artikli 243 alusel koostatud eesistujate alamnimekirja alles jäänud isikutest. Selle isiku valib loosi teel taotluse esitanud lepinguosalise nimetatud koostöökomitee kaasesimees või kaasesimehe delegeeritud isik. Valitud isiku otsus eesistuja asendamise vajalikkuse kohta on lõplik.

Kui valitud isik leiab, et eesistuja ei vasta 14-B lisa nõuetele, valitakse artikli 242 kohaselt uus eesistuja.

VIII. Istungid

23. Pärast lepinguosaliste ja teiste vahekohtunikega konsulteerimist teatab vahekohtu eesistuja punkti 10 alusel kindlaksmääratud ajakava kohaselt lepinguosalistele istungi kuupäeva, kellaaja ja toimumiskoha. Selle teabe teeb avalikkusele kättesaadavaks see lepinguosaline, kelle territooriumil istung toimub, välja arvatud juhul, kui istung on kinnine.

24. Kui lepinguosalised ei lepi kokku teisiti, toimub istung Brüsselis, juhul kui kaebuse esitanud lepinguosaline on Usbekistani Vabariik, ja Taškendis, kui kaebuse esitanud lepinguosaline on Euroopa Liit. Istungi logistilise korraldamise kulud katab lepinguosaline, kelle vastu kaebus esitati. Lepinguosalise taotluse korral võib vahekohus otsustada korraldada virtuaalse või hübriidistungi ja teha selleks vajalikud ettevalmistused, võttes arvesse õigust nõuetekohasele menetlusele ja vajadust tagada läbipaistvus.

25. Vahekohus võib kokku kutsuda lisaistungeid, kui lepinguosalised selles kokku lepivad.

26. Kõik vahekohtunikud peavad kogu istungi ajal kohal olema.

27. Kui lepinguosalised ei lepi kokku teisiti, võivad istungil osaleda järgmised isikud, olenemata sellest, kas istung on avalik või kinnine:

a) lepinguosalise esindajad;

b) nõustajad;

c) assistendid ja haldustöötajad;

d) vahekohtu tõlgid, tõlkijad ja protokollijad ning

e) eksperdid, kelle vahekohus on artikli 258 lõike 2 kohaselt otsustanud kutsuda.

28. Kumbki lepinguosaline esitab hiljemalt viis päeva enne istungi toimumise kuupäeva vahekohtule ja teisele lepinguosalisele nimekirja oma esindajatest, kes esitavad suulisi väiteid või selgitusi lepinguosalise nimel, ja teiste esindajate ja nõustajate kohta, kes istungil osalevad.

29. Vahekohus korraldab istungi järgmisel viisil, tagades, et kaebuse esitanud lepinguosalisele ja lepinguosalisele, kelle vastu kaebus esitati, antakse võrdselt aega nii väidete kui ka vastuväidete esitamiseks.

Väited:

a) kaebuse esitanud lepinguosalise väited;

b) selle lepinguosalise väited, kelle vastu kaebus esitati.

Vastuväited:

c) kaebuse esitanud lepinguosalise repliik;

d) selle lepinguosalise vastureplik, kelle vastu kaebus esitati.

30. Vahekohus võib igal ajal istungi jooksul esitada kummalegi lepinguosalisele küsimusi.

31. Vahekohus tagab, et iga istungi kohta koostatakse protokoll või sellest tehakse salvestis, mis edastatakse lepinguosalistele võimalikult kiiresti pärast istungit. Lepinguosalised võivad protokolli kohta märkusi esitada ning vahekohus võib neid märkusi arvesse võtta.

32. Kumbki lepinguosaline võib 10 päeva jooksul pärast istungi kuupäeva esitada istungil tekkinud küsimuste kohta täiendava kirjaliku esildise.

IX. Kirjalikud küsimused

33. Vahekohus võib esitada menetluse käigus igal ajal ühele või mõlemale lepinguosalisele kirjalikke küsimusi. Ühele lepinguosalisele esitatud küsimus edastatakse koopiana teisele lepinguosalisele.

34. Kumbki lepinguosaline saadab teisele lepinguosalisele ka koopia oma vastusest vahekohtu küsimustele. Teisel lepinguosalisel on võimalus esitada asjaomase lepinguosalise vastuste kohta kirjalikke märkusi viie päeva jooksul pärast koopia kättesaamise kuupäeva.

X. Konfidentsiaalsus

35. Mõlemad lepinguosalised ja vahekohus käsitlevad teise lepinguosalise poolt vahekohtule esitatud ja konfidentsiaalsena märgitud teavet konfidentsiaalsena. Kui lepinguosaline esitab vahekohtule kirjaliku esildise, mis sisaldab konfidentsiaalset teavet, esitab ta 15 päeva jooksul ka konfidentsiaalse teabeta esildise, mis avalikustatakse.

36. Ükski käesoleva töökorra säte ei keela lepinguosalisel avaldada üldsusele oma seisukohti sellises ulatuses, et teise lepinguosalise esitatud teabele viidates ei avalda ta teise lepinguosalise konfidentsiaalseks tunnistatud teavet.

37. Vahekohus peab kinnise istungi, kui lepinguosalise esildised ja väited sisaldavad konfidentsiaalset äriteavet. Kui istung on kinnine, järgivad lepinguosalised vahekohtu istungite konfidentsiaalsuse nõuet.

XI. Ühepoolsed kontaktid

38. Vahekohus ei kohtu ühe lepinguosalisega ega võta temaga ühendust, kui teine lepinguosaline ei viibi kohal.

39. Ükski vahekohtunik ei aruta vaidluse eseme ühtki aspekti ühe või mõlema lepinguosalisega, kui teised vahekohtunikud ei viibi kohal.

XII. *Amicus curiae* esildised

40. Kui lepinguosalised ei lepi viie päeva jooksul pärast vahekohtu moodustamise kuupäeva kokku teisiti, võib vahekohus võtta vastu kirjalikke esildisi lepinguosalise füüsilistelt isikutel või lepinguosalise territooriumil asutatud juriidilistelt isikutelt, kes on lepinguosaliste valitsustest sõltumatud, kui nad on teinud need esildised omal algatusel, tingimusel et:

a) vahekohus saab need kätte 10 päeva jooksul pärast vahekohtu moodustamise kuupäeva;

b) need on lühikesed ja kahekordse reavahega trükituna mitte mingil juhul pikemad kui 15 lehekülge, kaasa arvatud lisad;

c) need puudutavad otseselt vahekohtu käsitletavat faktilist või õiguslikku küsimust;

d) need sisaldavad esildise teinud isiku kirjeldust, sealhulgas füüsilise isiku puhul tema kodakondsust ja juriidilise isiku puhul tema asukohta, tegevuse laadi, õiguslikku seisundit, üldeesmärke ja rahastamisallikaid;

e) nendes on märgitud, mis laadi huvi on asjaomasel isikul vahekohtumenetluse suhtes, ning

f) need on koostatud keeltes, mille lepinguosalised on käesoleva töökorra punktide 45 ja 46 kohaselt valinud.

41. Esildised saadetakse lepinguosalistele märkuste tegemiseks. Lepinguosalised võivad esitada vahekohtule märkusi kümne päeva jooksul pärast esildise kättetoimetamist.

42. Vahekohus loetleb oma aruandes kõik esildised, mille ta on punkti 39 alusel saanud. Vahekohus ei ole kohustatud oma aruandes käsitlema kõnealustes esildistes esitatud väiteid. Kui aga vahekohus käsitleb neid väiteid oma aruandes, võtab ta arvesse ka kõiki märkusi, mille lepinguosalised on punkti 40 kohaselt esitanud.

XIII. Kiireloomulised juhtumid

43. Artiklis 247 osutatud kiireloomuliste juhtumite korral kohandab vahekohus pärast lepinguosalistega konsulteerimist vajaduse korral käesolevas töökorras nimetatud tähtaegu. Vahekohus teatab lepinguosalistele sellistest kohandustest.

XIV. Kirjalik ja suuline tõlge

44. Artiklis 240 osutatud konsultatsioonide jooksul ja hiljemalt käesoleva töökorra punktis 10 osutatud nõupidamise kuupäeval püüavad lepinguosalised leppida kokku ühises vahekohtu menetluse töökeeles.

45. Kui lepinguosalised ei suuda ühises töökeeles kokku leppida, esitab iga lepinguosaline kirjalikud esildised oma valitud keeles. Kumbki lepinguosaline esitab samal ajal tõlke teise lepinguosalise valitud keelde, välja arvatud juhul, kui tema esildised on kirjutatud ühes WTO töökeeles. Lepinguosaline, kelle vastu kaebus esitati, korraldab ütluste suulise tõlke lepinguosaliste valitud keeltesse.

46. Vahekohtu aruanded ja otsused esitatakse lepinguosaliste valitud keeles või keeltes. Kui lepinguosalised ei ole ühises töökeeles kokku leppinud, esitatakse vahearuanne ja lõpparuanne ühes WTO töökeeles.

47. Käesoleva töökorra kohaselt koostatud dokumentide tõlgete õigsuse kohta võivad kõik lepinguosalised märkusi esitada.

48. Kumbki lepinguosaline kannab oma kirjalike esildiste tõlkimise kulud. Vahekohtu otsuse tõlkimise kulud kannavad lepinguosalised võrdselt.

XV. Muud menetlused

49. Käesolevas töökorras sätestatud tähtaegu kohandatakse vastavalt eritähtaegadele, mis on artiklites 251, 252, 253 ja 254 ette nähtud vahekohtu aruande või otsuse vastuvõtmiseks.

**14-B LISA**

# VAHEKOHTU LIIKMETE JA VAHENDAJATE KÄITUMISJUHEND

## I. Mõisted

1. Käesolevas käitumisjuhendis kasutatakse järgmisi mõisteid:

a) „haldustöötajad“ – vahekohtuniku puhul tema juhtimise ja kontrolli all tegutsevad isikud, välja arvatud assistendid;

b) „assistent“ – isik, kes vahekohtuniku ametisse nimetamise tingimuste kohaselt viib läbi uurimist või abistab asjaomast vahekohtunikku;

c) „kandidaat“ – isik, kelle nimi on artiklis 243 osutatud vahekohtunike nimekirjas ja kelle valimist artikli 242 alusel vahekohtunikuks kaalutakse;

d) „vahendaja“ – isik, kes on vahendajaks valitud vastavalt artiklile 265;

e) „vahekohtunik“ – vahekohtu koosseisu kuuluv isik.

II. Üldpõhimõtted

2. Et tagada vaidluste lahendamise mehhanismi usaldusväärsus ja erapooletus, peab iga kandidaat ja vahekohtunik:

a) tutvuma käitumisjuhendiga;

b) olema sõltumatu ja erapooletu;

c) vältima otsest ja kaudset huvide konflikti;

d) hoiduma ebasobivast või ebasobivana või erapoolikuna näivast käitumisest;

e) järgima rangeid käitumisnorme ning

f) mitte laskma end mõjutada isiklikest huvidest, välisest survest, poliitilistest tõekspidamistest, avalikkuse meelepahast, lojaalsusest lepinguosalisele või kriitikakartusest.

3. Vahekohtunik ei võta kaudselt ega otseselt ühtegi kohustust ega võta vastu ühtegi hüve, mis võiks takistada või tunduda takistavat tema ülesannete nõuetekohast täitmist.

4. Vahekohtunik ei kasuta oma ametiseisundit vahekohtus oma isiklike või erahuvide edendamiseks. Vahekohtunik hoidub tegevusest, mis võib jätta mulje, et teised on tema suhtes eriseisundis, mis võimaldab teda mõjutada.

5. Vahekohtunik ei lase varasematel või praegustel rahalistel, ärilistel, erialastel, isiklikel ega sotsiaalsetel suhetel ega kohustustel mõjutada oma käitumist ega otsuseid.

6. Vahekohtunik väldib selliste suhete tekkimist või rahaliste huvide omandamist, mis võivad mõjutada tema erapooletust või mis võivad põhjendatult jätta ebasobiva käitumise või erapoolikuse mulje.

III. Avalikustamiskohustus

7. Enne seda, kui artikli 242 kohaselt vahekohtunikuks valitud kandidaat nõustub enda vahekohtunikuks nimetamisega, avalikustab ta kõik huvid, suhted või küsimused, mis võivad mõjutada tema sõltumatust või erapooletust või mis võivad vahekohtu menetluse ajal põhjendatult jätta ebasobiva käitumise või erapoolikuse mulje. Selleks teeb kandidaat mõistlikes piirides kõik endast oleneva, et kõik sellised huvid, suhted ja küsimused, sealhulgas finantshuvid ning ameti- või tööalased või perekondlikud huvid välja selgitada.

8. Lõike 7 kohane avalikustamiskohustus on pidev ülesanne, mis nõuab vahekohtunikult kõikide selliste huvide, suhete ja küsimuste avalikustamist, mis võivad tekkida menetluse mis tahes etapis.

9. Kandidaat või vahekohtunik edastab [koostöökomiteele] kõik küsimused, mis puudutavad käesoleva käitumisjuhendi tegelikku või võimalikku rikkumist, niipea, kui ta neist teada saab, et lepinguosalised saaksid neid kaaluda.

IV. Vahekohtunike kohustused

10. Vahekohtunikuks nimetamisega nõustudes on vahekohtunik valmis oma ülesandeid täitma ja ta täidab neid kogu menetluse jooksul põhjalikult, kiiresti, ausalt ja hoolikalt.

11. Vahekohtunik käsitleb üksnes küsimusi, mis vahekohtu menetluses tõstatatakse ja mis on otsuse tegemisel vajalikud, ega delegeeri seda ülesannet ühelegi muule isikule.

12. Vahekohtunik võtab kõik vajalikud meetmed selle tagamiseks, et tema assistendid ja haldustöötajad on teadlikud vahekohtunike kohustustest, mis tulenevad käesoleva käitumisjuhendi II, III, IV ja VI osast, ning täidavad neid kohustusi.

V. Endiste vahekohtunike kohustused

13. Kõik endised vahekohtunikud väldivad tegevust, mis võib tekitada mulje, et nad olid oma ülesannete täitmisel erapoolikud või said vahekohtu otsusest kasu.

14. Endine vahekohtunik täidab käesoleva käitumisjuhendi VI osas sätestatud kohustusi.

VI. Konfidentsiaalsus

15. Vahekohtunik ei avalikusta ega kasuta kunagi mitteavalikku teavet, mis on seotud talle määratud menetlusega või mille ta on saanud sellise menetluse käigus. Vahekohtunik ei avalikusta ega kasuta mitte mingil juhul seda teavet selleks, et saada isiklikku kasu, tuua kasu kellelegi teisele või kahjustada teiste isikute huve.

16. Vahekohtunik ei avalikusta vahekohtu otsust ega selle osi, enne kui otsus 14. peatüki kohaselt avaldatakse.

17. Vahekohtunik ei avalda kunagi teavet vahekohtu nõupidamiste ega ühegi vahekohtuniku seisukohtade kohta ega tee avaldusi talle määratud menetluse kohta või menetletavate vaidlusküsimuste kohta.

VII. Kulud

18. Vahekohtunik peab arvestust menetlusele kulunud aja ja oma kulude kohta ning esitab nende kohta lõpparuande, samuti peab ta arvestust ja esitab aruande oma assistentide ja haldustöötajate tööaja ja kulude kohta.

VIII. Vahendajad

19. Käesolev käitumisjuhend kehtib vahendajate suhtes *mutatis mutandis*.

PROTOKOLL

VASTASTIKUNE HALDUSABI
KOHTA TOLLIKÜSIMUSTES

ARTIKKEL 1

Mõisted

Käesolevas protokollis kasutatakse järgmisi mõisteid:

a) „tollialased õigusaktid“ – kõik lepinguosaliste territooriumil kohaldatavad õigusnormid, millega reguleeritakse kaupade importi, eksporti ja transiiti ning nende suunamist muudele tolliprotseduuridele, sealhulgas keelustamis-, piiramis- ja kontrollimeetmed;

b) „taotluse esitanud asutus“ – pädev haldusasutus, kelle lepinguosaline on selleks otstarbeks määranud ja kes esitab käesoleva protokolli alusel abitaotluse;

c) „taotluse saanud asutus“ – pädev haldusasutus, kelle lepinguosaline on selleks määranud ja kes võtab käesoleva protokolli alusel abitaotluse vastu;

d) „teave“ – andmed, dokumendid, kujutised, aruanded, teated või tõestatud ärakirjad mis tahes kujul, sealhulgas elektroonilises vormis, olenemata sellest, kas neid töödeldakse või analüüsitakse või mitte;

e) „isik“ – füüsiline või juriidiline isik;

f) „isikuandmed“ – kõik andmed tuvastatud või tuvastatava füüsilise isiku kohta;

g) „tollialaste õigusaktide rikkumine“ – igasugune tollialaste õigusaktide rikkumine või rikkumise katse.

ARTIKKEL 2

Kohaldamisala

1. Lepinguosalised abistavad oma pädevuse piires teineteist käesolevas protokollis sätestatud viisil ja tingimustel, et tagada tollialaste õigusaktide õige kohaldamine, eelkõige ennetades, uurides ja tõkestades tollialaste õigusaktide rikkumisi.

2. Käesolevas protokollis sätestatud abi tolliküsimustes kehtib kummagi lepinguosalise haldusasutuste kohta, kes on pädevad kohaldama käesolevat protokolli. Selline abi ei piira kriminaalasjades vastastikuse abi osutamise eeskirjade kohaldamist. See ei hõlma teavet, mis on saadud kohtu taotlusel kasutatud volituse alusel, välja arvatud juhul, kui kohus on andnud loa sellist teavet edastada.

3. Käesolev protokoll ei hõlma abi, mida antakse tollimaksude, maksude või rahatrahvide sissenõudmiseks.

ARTIKKEL 3

Abistamine taotluse korral

1. Taotluse esitanud asutuse palvel esitab taotluse saanud asutus kogu asjakohase teabe, mis aitab taotluse esitanud asutusel tagada tollialaste õigusaktide õige kohaldamise, sealhulgas teabe, mis käsitleb täheldatud või kavandatavaid toiminguid, mis kujutavad või võivad kujutada endast tollialaste õigusaktide rikkumisi.

2. Taotluse esitanud asutuse palvel teatab taotluse saanud asutus talle järgmist:

a) kas ühe lepinguosalise territooriumilt eksporditud kaubad on teise lepinguosalise territooriumile imporditud nõuetekohaselt, nimetades asjakohasel juhul kaupade suhtes kohaldatud tolliprotseduuri;

b) kas ühe lepinguosalise territooriumile imporditud kaubad on teise lepinguosalise territooriumilt eksporditud nõuetekohaselt, nimetades asjakohasel juhul kaupade suhtes kohaldatud tolliprotseduuri.

3. Taotluse esitanud asutuse taotluse korral võtab taotluse saanud asutus oma õigus- või haldusnormide raames vajalikke meetmeid, et tagada erijärelevalve järgmise üle ja anda taotluse esitanud asutusele teavet järgmise kohta:

a) isikud, kelle puhul on alust arvata, et nad on seotud või on olnud seotud tollialaste õigusaktide rikkumisega;

b) kaubad, mida transporditakse või võidakse transportida viisil, mis annab alust arvata, et neid on kasutatud või kavatsetakse kasutada tollialaste õigusaktide rikkumisel;

c) paigad, kuhu on ladustatud või kogutud või võidakse ladustada või koguda kaupu viisil, mis annab alust arvata, et neid kaupu on kasutatud või kavatsetakse kasutada tollialaste õigusaktide rikkumisel; ning

d) transpordivahendid, mida kasutatakse või võidakse kasutada viisil, mis annab alust arvata, et neid kavatsetakse kasutada tollialaste õigusaktide rikkumisel.

ARTIKKEL 4

Abistamine omal algatusel

Võimaluse korral abistavad lepinguosalised teineteist omal algatusel viivitamata ja oma õigusnormide kohaselt, andes teavet lõpuleviidud, kavandatud või käimasolevate tegevuste kohta, mis kujutavad või näivad kujutavat endast tollialaste õigusaktide rikkumisi ja mis võivad teisele lepinguosalisele huvi pakkuda. Kõnealune teave käsitleb eelkõige järgmist:

a) isikud, kaubad ja transpordivahendid ning

b) uued viisid või meetodid, mida kasutatakse tollialaste õigusaktide rikkumisel.

ARTIKKEL 5

Abitaotluse vorm ja sisu

1. Käesoleva protokolli kohased taotlused koostatakse kirjalikult kas trükitud või elektroonilises vormis. Taotlusele lisatakse selle täitmiseks vajalikud dokumendid. Kiireloomulistel juhtudel võib taotluse saanud asutus vastu võtta ka suulisi taotlusi, kuid taotluse esitanud asutus peab need viivitamata kirjalikult kinnitama.

2. Lõikes 1 osutatud taotlused sisaldavad järgmist teavet:

a) taotlev asutus ja ametnik, kes taotluse esitab;

b) millist teavet ja/või mis liiki abi taotletakse;

c) taotluse eesmärk ja põhjus;

d) asjakohased õigus- või haldusnormid ja muud õiguslikud asjaolud;

e) võimalikult täpsed ja terviklikud andmed uurimisaluste isikute kohta;

f) asjaga seotud faktide ja juba teostatud uurimise kokkuvõte ning

g) täiendavad teadaolevad üksikasjad, mis võimaldavad taotluse saanud asutusel taotlust täita.

3. Taotlus esitatakse taotluse saanud asutuse ametlikus keeles või sellele asutusele vastuvõetavas keeles, kusjuures inglise keel on alati vastuvõetav keel. Seda nõuet ei kohaldata lõike 1 alusel esitatud taotlusele lisatud dokumentide suhtes.

4. Kui taotlus ei vasta lõigetes 1–3 loetletud vorminõuetele, võib taotluse saanud asutus nõuda selle parandamist või täiendamist; seni võib anda korralduse rakendada ettevaatusabinõusid.

ARTIKKEL 6

Taotluste täitmine

1. Abitaotluse täitmiseks toimib taotluse saanud asutus oma pädevuse ja olemasolevate ressursside piires nii, nagu ta toimiks enda nimel või sama lepinguosalise muude asutuste taotlusel, esitades teavet, mis on juba tema valduses, tehes vajalikke uurimisi või korraldades nende tegemist.

2. Lõiget 1 kohaldatakse ka kõikide muude asutuste suhtes, kellele taotluse saanud asutus on taotluse edastanud, juhul kui ta ei saa ise tegutseda.

3. Abitaotlusi täidetakse taotluse saanud lepinguosalise õigus- või haldusnormide kohaselt.

ARTIKKEL 7

Teabe edastamise vorm

1. Taotluse saanud asutus teeb uurimiste tulemused taotluse esitanud asutusele teatavaks kirjalikult ning lisab asjaomased dokumendid, tõestatud koopiad ja muud materjalid. Sellist teavet võib esitada elektroonilisel kujul.

2. Dokumentide originaalid edastatakse kooskõlas kummagi lepinguosalise õiguslike piirangutega ja ainult taotluse esitanud asutuse nõudmisel, juhul kui tõestatud koopiatest ei piisa. Taotluse esitanud asutus tagastab sellised originaaldokumendid esimesel võimalusel.

3. Kui dokumendid lõike 2 alusel edastatakse, edastab taotluse saanud asutus taotluse esitanud asutusele teavet ametiasutuste poolt tema territooriumil kaubadeklaratsiooni kinnituseks välja antud või tõestatud dokumentide autentsuse kohta.

ARTIKKEL 8

Ühe lepinguosalise ametnike viibimine teise lepinguosalise territooriumil

1. Ühe lepinguosalise nõuetekohaselt volitatud ametnikud võivad teise lepinguosalise nõusolekul ja viimase kehtestatud tingimustel viibida taotluse saanud asutuse või artikli 6 lõikes 1 osutatud muu asjaomase asutuse ruumides, et hankida teavet, mis on seotud toimingutega, mis kujutavad või võivad kujutada endast tollialaste õigusaktide rikkumist, ja mida taotluse esitanud asutus vajab käesoleva protokolli kohaldamiseks.

2. Ühe lepinguosalise nõuetekohaselt volitatud ametnikud võivad teise lepinguosalise nõusolekul ja viimase kehtestatud tingimustel viibida viimase territooriumil toimuvate uurimiste juures.

3. Lepinguosalise ametnikud viibivad teise lepinguosalise territooriumil üksnes nõuandvas rollis. Sellised ametnikud, viibides teise lepinguosalise territooriumil,

a) peavad suutma igal ajal tõendada, et nad täidavad oma ametiülesandeid;

b) ei tohi kanda vormi ega relvi ning

c) saavad sama kaitse, mis on tagatud teise lepinguosalise ametnikele kooskõlas teise lepinguosalise territooriumil kohaldatavate õigus- ja haldusnormidega.

ARTIKKEL 9

Edastamine ja teavitamine

1. Taotluse esitanud asutuse palvel võtab taotluse saanud asutus tema suhtes kohaldatavate õigus- või haldusnormide kohaselt kõik vajalikud meetmed, et edastada taotluse saanud asutuse territooriumil elavale või seal asuvale isikule kõik dokumendid ja teatada talle kõikidest otsustest, mis pärinevad taotluse esitanud asutuselt ja kuuluvad käesoleva protokolli kohaldamisalasse.

2. Lõikes 1 osutatud dokumentide edastamise või otsustest teatamise taotlused esitatakse kirjalikult taotluse saanud asutuse ametlikus keeles või sellele asutusele vastuvõetavas keeles.

ARTIKKEL 10

Automaatne teabevahetus

1. Käesoleva protokolli artikli 15 kohaselt võivad lepinguosalised vastastikusel kokkuleppel:

a) vahetada automaatselt käesoleva protokolliga ette nähtud teavet;

b) vahetada konkreetset teavet enne saadetiste saabumist teise lepinguosalise territooriumile.

2. Lõikes 1 osutatud teabevahetuse sisseseadmiseks kehtestavad lepinguosalised korra, mis käsitleb teabe liiki, mida nad soovivad vahetada, ning teabevahetuse vormi ja sagedust.

ARTIKKEL 11

Erandid abistamiskohustusest

1. Abi andmisest võib keelduda või selle andmise võib siduda teatavate tingimuste ja nõuetega, juhul kui lepinguosaline leiab, et käesoleva protokolli kohane abi

a) võib kahjustada Usbekistani Vabariigi või käesoleva protokolli kohase abitaotluse saanud Euroopa Liidu liikmesriigi suveräänsust;

b) võib ohustada avalikku korda, julgeolekut või muid olulisi huve, eelkõige käesoleva protokolli artikli 12 lõikes 5 nimetatud juhtudel, või

c) rikub tööstus-, äri- või ametisaladust.

2. Taotluse saanud asutus võib abi andmise edasi lükata põhjusel, et selline abi häiriks käimasolevaid uurimisi, süüdistuste esitamist või menetlusi. Sellisel juhul konsulteerib taotluse saanud asutus taotluse esitanud asutusega, et teha kindlaks, kas abi on võimalik anda sellistel tingimustel, mida taotluse saanud asutus vajalikuks peab.

3. Kui taotluse esitanud asutus palub abi, mida ta ise ei suudaks taotluse korral anda, juhib ta oma taotluses sellele asjaolule tähelepanu. Sel juhul otsustab taotluse saanud asutus, kuidas sellisele taotlusele vastata.

4. Lõigetes 1 ja 2 nimetatud juhtudel teeb taotluse saanud asutus oma otsuse ja selle põhjendused taotluse esitanud asutusele viivitamata teatavaks.

ARTIKKEL 12

Teabevahetus ja konfidentsiaalsus

1. Käesoleva protokolli alusel saadud teavet kasutatakse üksnes käesoleva protokolli eesmärkide kohaselt.

2. Kui käesoleva protokolli alusel saadud teavet kasutatakse tollialaseid õigusakte rikkuvate toimingute kohta algatatud haldus- või kohtumenetlustes, peetakse seda käesoleva protokolli kohaseks. Seetõttu võivad lepinguosalised kasutada käesoleva protokolli sätete kohaselt saadud teavet ja uuritud dokumente tõendina oma tõendusmaterjalides, aruannetes ja ütlustes ning kohtumenetlustes ja süüdistustes. Taotluse saanud asutus võib seada teabe esitamise või dokumentide kättesaadavaks tegemise tingimuseks enda teavitamise sellisest kasutamisest.

3. Kui üks lepinguosalistest soovib kasutada käesoleva protokolli alusel saadud teavet muul otstarbel, peab tal olema selleks kõnealuse teabe andnud asutuse eelnev kirjalik nõusolek. Teabe sellisel kasutamisel tuleb arvesse võtta kõnealuse asutuse kehtestatud piiranguid.

4. Igasugune teave, mis on edastatud käesoleva protokolli kohaselt mis tahes vormis, on konfidentsiaalne või piiratud kasutusega vastavalt kummagi lepinguosalise territooriumil kohaldatavatele õigusnormidele. Kõnealuse teabe suhtes kehtib ametisaladuse hoidmise kohustus ja kaitse, mis antakse samalaadsetele andmetele teavet vastuvõtva lepinguosalise asjakohaste õigusnormide kohaselt. Lepinguosalised edastavad teineteisele teabe oma kohaldatavate õigusnormide kohta.

5. Isikuandmeid võib edastada ainult kooskõlas andmeid edastava lepinguosalise andmekaitse-eeskirjadega. Kumbki lepinguosaline teatab teisele lepinguosalisele asjakohastest andmekaitse-eeskirjadest ja teeb vajaduse korral kõik endast oleneva, et leppida kokku täiendavad kaitsemeetmed.

ARTIKKEL 13

Eksperdid ja tunnistajad

Taotluse saanud asutus võib anda oma ametnikele loa esineda talle antud volituste piires eksperdi või tunnistajana kohtu- või haldusmenetluses, mis käsitleb käesoleva protokolliga hõlmatud küsimusi, ja esitada menetluses vajalikke esemeid, dokumente või nende tõestatud koopiaid. Esinemise taotluses tuleb täpselt nimetada, millises kohtu- või haldusasutuses ametnik peab esinema ning millistes küsimustes ja millise ametikoha või kvalifikatsiooni tõttu seda ametnikku küsitletakse.

ARTIKKEL 14

Abistamiskulud

1. Kui lõigetest 2 ja 3 ei tulene teisiti, loobuvad lepinguosalised vastastikku kõigist käesoleva protokolli täitmisel tehtud kulutuste hüvitamise nõuetest.

2. Kulutused ja hüvitised ekspertidele, tunnistajatele, tõlkidele ja tõlkijatele, kes ei ole avaliku teenistuse töötajad, maksab asjakohasel juhul taotluse esitanud lepinguosaline.

3. Kui taotluse täitmiseks on vaja teha erakorralisi kulutusi, määravad lepinguosalised kindlaks taotluse täitmise tingimused ning nende kulude kandmise viisi.

ARTIKKEL 15

Rakendamine

1. Käesoleva protokolli rakendamise eest vastutab ühelt poolt Usbekistani Vabariigi toll ja teiselt poolt Euroopa Komisjoni pädevad talitused ning vajaduse korral Euroopa Liidu liikmesriikide toll. Nemad otsustavad kõigi käesoleva protokolli rakendamiseks vajalike praktiliste meetmete ja korralduste üle, võttes arvesse oma asjakohaseid kohaldatavaid õigusnorme, eelkõige isikuandmete kaitse valdkonnas kehtivaid õigusnorme.

2. Lepinguosalised hoiavad teineteist vajaduste kohaselt kursis üksikasjalike rakendusmeetmetega, mille kumbki lepinguosaline käesoleva protokolli kohaselt kehtestab, eeskätt üksikasjadega nõuetekohaselt volitatud talituste ja ametnike kohta, kellele on antud pädevus käesolevas protokollis sätestatud teateid saata ja vastu võtta.

3. Euroopa Liidus ei mõjuta käesolev protokoll selle alusel saadud teabe vahetamist Euroopa Komisjoni pädevate talituste ja Euroopa Liidu liikmesriikide tolliasutuste vahel.

ARTIKKEL 16

Muud kokkulepped

Käesolev protokoll on ülimuslik tolliküsimustes antavat vastastikust haldusabi käsitlevate kahepoolsete lepingute suhtes, mis on sõlmitud mõne Euroopa Liidu liikmesriigi ja Usbekistani Vabariigi vahel, niivõrd kui need lepingud ei ole käesoleva protokolliga kooskõlas.

ARTIKKEL 17

Konsulteerimine

Käesoleva protokolli tõlgendamise ja rakendamise küsimustes konsulteerivad lepinguosalised vajaduse korral teineteisega käesoleva lepingu artikli 338 alusel loodud koostöökomitees.